

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 32 / Hejmar 381 / Îlon 2013

Önder Apo'ya yaklaşım çözüme yaklaşımdır

● Önder Apo savaştan değil, siyasal yöntemlerle çözümden yanadır. Bu nedenle siyasal çözüm yöntemlerini tercih etmiştir, zorlamıştır. Ama gelinen aşamada buna doğru bir karşılık verilmediği görülmektedir. Paketten çok köklü çözüm adımları çıkar mı, bilemeyiz. Fakat yöntemlere bakarak çözüm adımlarının çıkmayacağı anlaşılmaktadır. Bir halkın önderine hala ağır tutuklu muamelesi yapılıyorsa, muhatap alınıp müzakere yapılmıyorsa, Önder Apo'nun örgütüyle, sivil toplum örgütleriyle, aydınlarla görüşmesi sağlanmıyorsa, Kürt toplumu muhatap alınıp tartışarak bir çözüme kavuşturulmak istenmiyorsa o zaman AKP hükümetinin ve devletin bir çözüm politikasından, niyetinden söz etmek mümkün değildir. Bu yönüyle Önder Apo'ya yaklaşım Kürt sorununun çözümüne yaklaşımdır. Çünkü baş müzakereci odur, muhatap odur. Ona karşı yaklaşım değişmediği takdirde de Kürt sorununun çözümü konusunda, Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda bir zihniyet ve politika değişikliğinin olmadığını söyleyeceğiz. Bu bakımdan Önder Apo'ya yaklaşım önemli bir ölçüdür.

yazısı 2'de

MİSAK-I MİLLİ'Yİ DOĞRU ANLAMAK

● Kürt kültürel soykırımının tarihsel, siyasal zemini kesinlikle Misak-ı Milli'nin ortadan kaldırılmasıyla yaratılmıştır. Eğer Misak-ı Milli pratikleşseydi kesinlikle Kürt kültürel soykırımı gerçekleşmeyecekti. Çünkü Misak-ı Milli bir ulus devlet projesi değildi, Kürtlerin ve Türklerin ortak projesiydi. Kürtlerin ve Türklerin tarihselliği içindeki ortaklığının yeni bir devlet projesi biçiminde gerçekleşmesiydi. Bu olsaydı eşit ulus, eşit halklar gerçekliğinin yaşandığı yeni bir devlet gerçeği ortaya çıkacaktı.

yazısı 6'da

ROJAVA DEVRİMİ KORUNMALI

● Türkiye bugün silahların yönünü Rojava'ya çevirmiştir. Türkiye Suriye'ye müdahale ederse ilk işgal edeceği yer Rojava olacaktır. Eğer Türkiye yirmi milyonluk bir halkı yok sayıp Rojava'ya saldıracağım ve teslim alacağım diyorsa buna Kuzey devrimi Rojava'yla birleştirilip iki parçada da devrimi gerçekleştirmeyle karşılık verilmelidir. Rojava'da geri adım atılamaz. Ne pahasına olursa olsun Rojava Devrimi korunmalıdır...

yazısı 17'de

Demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşada kadın

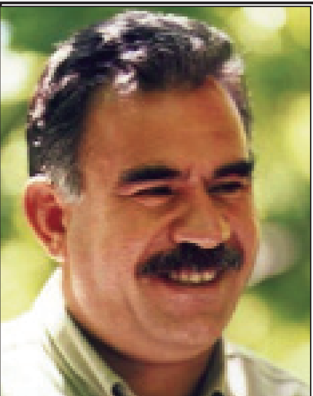
● Diriliş ve kurtuluş döneminin örgütsel yapılanması ile inşa döneminin örgütsel ihtiyaçlarını karşılayamayız. Geçici ve çok güncel ihtiyaçlar doğrultusunda bazı örgütlenmelere gitmek; mevcut sistemin şu veya bu noktasında bir komite veya komisyon eklemekle veya onarıcı kimi adımlarla böylesine köklü bir değişimi gerçekleştiremeyiz.

yazısı 19'da

15 AĞUSTOS ATILIMI'NIN YARATTIĞI DEĞERLER BAŞARININ TEMİNATIDIR

● 15 Ağustos Atılımı gerçekten de sadece Kürdistan için, Kürt toplumu içinde bir atılım olmadı. Evet, Kürdistan'da gelişti, Kürt toplumunun yaşadığı en zor koşullarda ortaya çıktı, Kürt tarihi açısından bir milat oluşturdu, otuz yılda yüzyıllar içinde kaybettiği her şeyi özgürlük temelinde, eşitlik ve paylaşım temelinde Kürt toplumuna, Kürt insanına yeniden kazandırdı. Yeni bir toplum doğdu. Yeni bir insan yaratıldı. Özgür insan, özgür toplum ortaya çıkarıldı. Bugün insanlığa öncülük eden büyük özgürlük ruhunu, büyük heyecan ve coşku içinde yaşayan, yaşatan bir toplum var. Özgürlük arayan insanlık bu toplumdan güç alıyor, cesaret alıyor...

yazısı 9'da

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

ABDULLAH ÖCALAN

● Geleceğe ilişkin kişisel bir ütopyam olabilir mi? İnsan ömrünün sınırları içinde geleceğe ilişkin ütopyaların umutları ve geçmişe ilişkin altın çağların özlemiyle yaşamaya çalışmak, dikkat edilmezse yaşamın kendisini boşa çıkartabilir. Mühim olan, anın hakkını vererek yaşamaktır. En iyisi, anı geçmişsiz ve geleceksiz yaşamamaktır. Bilgece yaşam, geçmişin ve geleceğin anda özgürce dile gelip yaşanmasıdır. Kapitalist modernitenin ve onun köleleştirici kültürünün temelinde insanı geçmişsiz ve geleceksiz kılarak, anın hayvanca tüketicisi haline getirme vardır. Kapitalist bireyciliğin bu hayvanlaştırıcı yaşam kültürüne karşı demokratik modernite bireyi, altın çağlı geçmiş özlemiyle ütopyalı gelecek umudunu anın demokratik komünal topluluklarında birleştirip, çalışmayı özgürlük sayarak alternatif olmayı başarmak durumundadır.

sayfa 14'te

MARDİN'DE GERİLLA OLMAK

sayfa 25'te

HEP KAVGAYDI YAŞAMIM

● Polis dolmuşu caddede durdu. İçinden inen tomsonlu polisler sağı solu kontrol ede ede eve yöneldiler. O sırada alt yoldan da bir grup polis geldi. Sayıları yirmiden fazlaydı. Kimileri dışarıyı arıyor. Ayaklarıyla kardaki izleri takip ederek karış karış arıyor. Odunlukları, tuvaletleri kontrol ediyor. Biri dut ağacındaki kabloyla uğraşıyor, diğerlerini çağırıyor...

yazısı 28'de

ŞEHİTLERİMİZ ONURUMUZDUR

Ronahi (Mütevver Çelik)

Sefkan (Şirzat Paşayi)

Şehit Ronahi ve Şehit Sefkan'ın anı yazıları sayfa 20 ve 27'de

Ortadoğu'da kazanacak tek alternatif radikal demokratik güçlerdir

Kapitalist modernite dünya genelinde kriz ve kaos yaşarken, Ortadoğu'da bu kaos daha da somut hale gelmiş bulunmaktadır. Kapitalist modernite son iki üç yüzyılda Ortadoğu'ya giriş yapmıştır. I. Dünya savaşından sonra da kendine göre bir Ortadoğu kurmuşlardır. Ortadoğu düzeni soğuk savaş döneminde iki kutuplu dünyada bir statükoya kavuşmuştu. Sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte Ortadoğu'da statüko dağılmayla yüz yüze kaldı. Soğuk savaş düzenine göre şekillenmiş Ortadoğu düzenini sürdürmek artık mümkün değildi. Tüm Ortadoğu devletleri de ister Sovyetler Birliği'ne yakın olsun ister ABD'ye yakın olsun, o günün koşullarında şekillenmişti. Bu nedenle de birbirine karşı uluslararası düzeyde karşıtlık üzerinden oluşan devletler söz konusuydu. Bu dengeler ortamında karakterleri ne olursa olsun ABD ya da Sovyet desteğini alarak kendilerini yaşatıyorlardı. Soğuk savaş düzeninde şekillendiğinden kapitalist modernitenin ihtiyaçlarına da artık cevap verir durumda değillerdi. Böylelikle Ortadoğu'yu bir bütünen yeniden düzene sokma ihtiyacı ortaya çıktı.

Ortadoğu'da sorunlar askeri müdahale ile çözülemez

Reel sosyalizmin yıkılmasından sonra hakim güç olan ABD ve kapitalist modernite hem geçmişte Sovyetler Birliği'ne bağlı olan devletleri istediği bir çizgiye getirmek, hem de kendine bağlı olan, ama ihtiyaca cevap vermeyen devletleri yeniden biçimlendirmek istiyordu. Öte yandan ortaya çıkan boşluktan yararlanan değişik akımlar da kapitalist modernite açısından sorun yaratır konumdaydılar. Bunların yanında soğuk savaş döneminde şekillenen, ama şimdi sistem için ciddi sorunlar yaratan Irak, Suriye, Libya gibi ülkelerin tamamen sistem içine alınması gerekiyordu. İkiz kulelerin vurulmasından sonra Afganistan müdahalesi oldu. Arkasından Irak müdahalesi gerçekleşti. Şu görüldü ki, askeri müdahalelerle Ortadoğu'da yeni düzen kurması zordur. Eğer yerel işbirlikçiler olmazsa, bunlara dayanarak ömrünü sürdürmezse mevcut askeri müdahalelerle ya da eski işbirlikçilerle Ortadoğu'da hakimiyetini kurması mümkün değildir. Eski devletler ve işbirlikçilere dayandığı takdirde etkisini giderek kaybetme tehlikesi bulunmaktadır. Bu açıdan yeni işbirlikçilere dayanan bir egemenlik sistemini kurma ihtiyacı doğmuştur. ABD bunu ılımlı işbirlikçi islam temelinde gerçekleştirme stratejisi ve planlaması yapmıştı. Tunus'ta başlayan, Mısır'a yayılan ve Arap Baharı olarak tanımlanan halk hareketlerinin ortaya çıkmasından sonra ABD ve Avrupa bu halk hareketlerini ılımlı islam çerçevesinde yönlendirme ve bunlara dayalı bir Ortadoğu düzeni kurmayı hedefledi. Ilımlı işbirlikçi islamı kapitalist modernitenin Ortadoğu'da hakim olmasını sağlayacak ayak ve ajan yapılar olarak kullanmak istiyordu. Türkiye'deki AKP hükümeti ve Fethullah Gülen'in islami anlayışlarının ABD'ye hizmet etmesi kapitalist modernitenin Ortadoğu'da hakim kılınması açısından işbirlikçi ılımlı islama gerek olduğunu ortaya koyuyordu.

Mısır halkının ayaklanmasından sonra projesini bu yönlü geliştirmek istedi. Mısır'da son dönemlerde ilişki kurduğu ve ılımlı islam olarak düşündüğü İhvan-ı Müslim'in iktidara gelmesini sağladı. Libya'ya da müdahale ederek, Kaddafi iktidarını yıkıp benzer bir şey ortaya çıkarmak istedi. Suriye'de işbirlikçi ılımlı islama dayalı yeni bir iktidar yaratma politikası izledi. Ancak geçen birkaç yıl şunu gösterdi ki, ABD'nin ılımlı işbirlikçi islama dayalı projesinin gerçekleşmesi öyle kolay olmayacak. Çok sancılı olacağı şimdi daha iyi anlaşıldı. Umut bağladıkları İhvan-ı Müslim'in kendilerinin öngördükleri gibi bir iktidar olamayacağını gördüler. Bu tabii ki ABD için çok önemliydi. Mısır'da inisiyatif kaybederse tüm Arap dünyasında, Ortadoğu dünyasında inisiyatif kaybedeceğinden Mısır'a erkenden müdahale yaptılar. Çünkü merkezi bir öneme sahip Mısır'da islami hareketleri kontrol edemezse, denetleyemezse başına daha büyük belalar açılacağını gördü. Libya'nın yıkılmasından sonra El Kaide'nin güçlenmesi, Suriye'de giderek El Kaide'ye bağlı olduğu söylenen silahlı güçlerin etkili hale gelmesi durumu ve İhvan-ı Müslim iktidarının yapısının bunların gelişmesine zemin olan karakterde görülmesi sonucu Mısır'da darbe yapılmasına onay verdiler. Böylece El Kaide ve benzeri güçlerin gelişmesini önlemek istediler. Açıktır ki, Afganistan müdahalesi, Pakistan'daki müdahaleler, Irak savaşı, Libya'da yaşananlar, yine Suriye'deki durum son yıllardaki gelişmelerden esas olarak El Kaide ve bağlı örgütlerin yararlandığını ortaya koymuştur. Arap Baharı'ndan sonra ABD'nin ılımlı islam politikası tutmamış, bunun yerine ABD'yle karşı karşıya gelecek güçlerin gelişme eğilimi ortaya çıkmıştır. Tabii bu yeni bir gelişmedir.

Ortadoğu'da kapitalist modernitenin iflası söz konusudur. Sadece kapitalist modernitenin değil, beş bin yıllık devletçi sistemin iflası söz konusudur. Devletçi sistem iflasını en başta da devletlerin kurulduğu Ortadoğu'da yaşamaktadır. Artık halklar bu devletçi iktidarları kaldıramamaktadırlar. Zaten ABD'nin başlarına diktikleri diktatörlüklerden çok rahatsızdılar. Hem ABD ve Avrupa'ya karşı tepki vardı, hem otoriter iktidarlara karşı tepki vardır. Bu nedenle ABD ve Avrupa'ya bağlı eski iktidarlar çöktüğü gibi, ABD ve Avrupa'nın yeni işbirlikçi haline getirmek istediği iktidar güçleri de halkları memnun edecek durumda değildir. Artık kapitalist modernite ve beş bin yıllık devletçi sistem çürümüş ve çökmüştür. Bunların yerine geçecek alternatif modeller gerekmektedir.

Kürt Halk Önderi'nin ortaya koyduğu demokratik ekolojik kadın özgürlükçü paradigma temelinde demokratik konfederalizm sistemi tek alternatif haline gelmiştir. Devletçi iktidarcı olmayan, demokratik topluma dayanan demokratik konfederal sistemiyle özgürlükçü demokratik bir sistem alternatif durumdadır. Ancak bu alternatif hala kendisini Ortadoğu'da ve dünyada etkili hale getirmiş değildir. Pratikleşme konusunda sorunlar vardır. Bu ortamda radikal islamcı güçler de kendilerini kapitalist modernite ve ona bağlı iktidarcı devletçi sistemlere alternatif olma iddiasındadırlar. Tabii alternatif olma iddiasında bulunurken yeniden bir iktidarcı devletçi sistem kurmak istemektedirler. Her ne kadar ABD ve Avrupa'ya karşı çıksalar da onlar da devletçiliğin yeni bir biçimini kurmaya yönelmektedirler. Bu açıdan gerçek anlamda alternatif değildirler. Ama kapitalist modernitenin ve işbirlikçilerinin toplumlar tarafından kabul görmediği, ama başka alternatiflerin de etkili olmadığı ortamda ortaya çıkan boşluktan faydalanarak kendilerini alternatif bir güç olarak sunmakta, belli düzeyde halkın desteğini de alarak kendilerini çeşitli yerlerde etkili güç yapmaya çalışmaktadırlar.

El birliği ile Rojava Devrimi'ni bastırmaya çalışıyorlar

Kuşkusuz bu güçlerin beş bin yıllık çöken sömürücü baskısı sisteme alternatif olmaları, halkların özgür ve demokratik özlemlerine cevap vermeleri mümkün değildir. Ancak doğru ve gerçek bir alternatif kendini etkili kılana kadar ortaya çıkan boşluk döneminde bunların belli bir etkinlik göstereceği de şimdiden anlaşılmış bulunmaktadır. Ortadoğu'daki gelişmeleri değerlendirirken bu yeni durumu da ciddi biçimde ele almak ve değerlendirmek gerekmektedir. İşbirlikçi ılımlı islama dayalı ABD projesi hakim kılınmak istense de, bunun orta vadede tutmayacağı görülecektir. Kuşkusuz işbirlikçi ılımlı islama dayanan güçlerle Önder Apo'nun ortaya koyduğu özgürlükçü demokratik paradigma arasında bir mücadele sürecektir. Ancak esas ideolojik mücadelenin Önder Apo'nun ortaya koyduğu demokratik topluma dayalı demokratik konfederalizm denen çizgiyle devletçiliğin ve iktidarcılığın islamla örtüldüğü ve kendilerini esas olarak alternatif olarak gören hareketler arasında olacağı anlaşılmaktadır. Kapitalist modernite ve işbirlikçilerinin etkisiz kaldığı ortamda bu akım devletçi sisteme karşı esas olarak biz alternatif olacağız iddiasıyla hareket edecektir.

Kapitalist modernitenin ılımlı işbirlikçi islam projesi milliyetçilikle dinin birleştirilmesini ifade etmektedir. Toplumların demokrasi ve özgürlük ihtiyacını karşılayamayacağı gibi, milliyetçiliği dinle yenilemeyi ifade ettiğinden toplumlar için daha büyük sıkıntılar getirecektir. Diğer yandan kendilerine kapitalist modernite karşıtı olduğunu iddia eden dinci kesimler de her ne kadar 'biz milliyetçi değiliz' deseler de mevcut politikaları ve pratikleri Arap milliyetçiliğinin islamla örtülmesidir. Kapitalist moderniteye karşı olduğunu söyleyen bu dinci akımlar da milliyetçilikle dinin birleştirilmesinin farklı versiyonudurlar. İktidarcıdırlar, iktidarcı sömürücü yeni Arap egemenlerinin siyasi organizasyonudurlar. Milliyetçi karakterlerini islam söylemiyle örtmek isteselerde gerçek yüzlerini gizleyemektedirler. Rojava'da Kürtlere karşı politikaları bunu ortaya koymaktadır. Yine şialığa karşı saldırılarının arkasında mezhepçilik bulunmaktadır. Zaten çeşitli Arap şeyhleri tarafından desteklendiği bilinmektedir. Fars ve Kürt düşmanlığını İslam adı altında yürütmektedirler.

Bu kesimlerle Türkiye'nin ilişkisi irdelenmeye değerdir. Dikkat edilirse Türkiye Mısır'daki gelişmelerde İhvan-ı Müslim'den yana oldu. ABD ile ve ABD ile müttefik olan Suudi Arabistan'la karşı karşıya geldi. Suriye'de El Kaide'nin gelişmesinde Türkiye'nin etkisi var. Suriye'de ÖSO denilen güçler gerileyip El Nusra gelişmektedir. El Nusra'nın gelişmesinde, ÖSO karşısında pozisyonunu güçlendirmesinde Türkiye'nin desteği önemlidir. Türkiye Kürtlere karşı savaştığı için El Kaide'ye bağlı kesimlere destek vermekte, böylelikle Rojava devrimini bastırmak istemektedir. Çünkü Türkiye için önemli olan Rojava Devrimi'ni bastırma kapasitesidir. Ya da bu bastırmada rol oynamasıdır. Öte yandan bunlar üzerindeki etkisini daha sonra ABD'ye karşı bir pazarlık gücü olarak kullanacaktır. Eninde sonunda bu güçleri ABD'ye satma karşılığında Rojava Devrimi'nin bastırılmasını ve yeni oluşacak Suriye'de etkin olmalarını isteyeceklerdir. Bu yönüyle Türkiye kendi ideolojik ve siyasi yapısına göre bir politika izlemektedir. Bu politikada Kürt düşmanlığı önemli rol oynamaktadır. Her ne kadar El Kaide ve El Nusra'ya karşıyım dese de bu kesinlikle doğru değildir. Aksine bunların Suriye'de güçlenmesini, Kürtler karşısında güçlenmesini, Suriye üzerinde yürütülen politik mücadelede kendine avantaj sağlayacağını düşünmektedir. Daha sonra ABD ile bir olup bu güçlerin ezilmesi karşılığında Rojava Devrimi'nin bastırılması çerçevesinde bir pazarlık yürütülecektir. Türkiye her ne kadar kendini gizlese de Suriye'deki bu güçlerin etkili hale gelmesinde esas destekçi kendisidir.

Çeteler Rojava'ya Türkiye desteği ve Türkiye'nin bu politik amaçlarının aracı olarak saldırmaktadırlar. Bu saldırıların amacı kesinlikle Rojava Devrimi'ni boğmaktır. Yoksa bu çatışmalar herhangi bir yerde YPG ile ya da Rojava devrimci güçlerle bu çeteler arasındaki sürtüşmenin sonucu ortaya çıkmamıştır. Rojava Devrimi'ni hedeflemeleri, arkalarında Türkiye'nin olduğunu göstermektedir. Öte yandan KDP'nin de bu güçlerin arkasında olduğu anlaşılmaktadır. Savaşın en şiddetli olduğu, bu çetelerin Rojava halkına azgınca saldırdığı süreçte KDP'nin bütün sınırları boydan boya tutmasının başka bir izahı olamaz. Zaten KDP'ye bağlı basın yayın organları her gün PYD, YPG, Tev-Dem aleyhinde konuşurken, Rojava Devrimi'ni karalamak için kara propaganda, kirli ve psikolojik savaş yürütürken Rojava Devrimi'ne saldıran, halkı vahşice katleden bu çetelere yönelik hiçbir şey söylememektedirler. Bu çetelerin teşhir edilmemesi, çetelerle Rojava halkı arasında süren savaşta tutumuyla, tavrıyla aslında Rojava devrimci güçlerinden yana değil de çetelerden yana olduğunu göstermesi Rojava Devrimi karşıtlığında Türkiye ile birleştiğini ortaya koymaktadır. Ancak Rojava devrimci güçler kahramanca savaşmaktadırlar. Tarihin en kahraman direnişlerinden birini yürütmektedirler. Kuşatma altında olan yerler vardır, Türk devletiyle birlikte saldırılarak düşürülmek istenen yerler vardır, ama buna rağmen halk kahramanca direnmektedir.

Türk devletinin Rojava devrimci güçlerine saldırmasının bir amacı da Rojava'yı insansızlaştırmaktır. Rojava'yı insansızlaştırmak, şehirleri, kasabaları ve

"KDP'nin şu anda Rojava'da izlediği politika Kürt çıkarlarıyla uyuşmayan Kürt karşıtı bir politikadır. Kendine bağlı marjinal partilerin çıkarını düşünen, ulusal çıkarları değil de belli grupların çıkarları temelinde hareket eden bir KDP politikası vardır. Rojava'da PYD, Tev-Dem kazanmasın, onlar etkili olmasın da kim olursa olsun! KDP'nin politikası budur."

köyleri boşaltmak ve böylelikle Rojava Devrimi'ni boğmak istemektedirler. Dünyanın en kirli savaşlarından birini Türkiye'ye bağlı silahlı çeteler sürdürmektedir. Köyler alt üst edilerek top atışlarıyla tümden ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Yerleşim yerlerinin rastgele top atışlarıyla yerle bir edilip insanların kaçırtılması tam da Türk devletinin Kürt politikasına denk düşmektedir. Bu kirli savaşın bir numaralı suç ortağı Türk devletidir. Ancak KDP de suç ortaklığı yapmaktadır. Türk devleti ve bu silahlı çeteler Rojava'yı boşaltmak isterken, KDP de Rojava'yı boşaltma politikasının aktif bir parçası haline gelmiş durumdadır. Kendine göre güya Rojava Devrimi'nden halk rahatsızdır ondan göçüyor imajını yaratarak bunun propagandası üzerinden Rojava'ya müdahale zemini yaratmaya çalışmaktadır. Güney Kürdistan'a yönelik göçler kesinlikle KDP ve KDP'ye bağlı güçlerin bilinçli bir provokasyonudur. Halkı göçerterek Rojava Devrimi'ne karşı bir kara propaganda yürütmek, bunun üzerinden de Türkiye ve belirli güçlerle birlikte Rojava'da kendine bağlı güçleri etkin kılmayı hedeflemektedirler. Bundan daha kirli bir politika olamaz. Bunun Kürtlükle bir alakası yoktur.

KDP Kürt karşıtlığı yapıyor

KDP'nin şu anda Rojava'da izlediği politika Kürt çıkarlarıyla uyuşmayan Kürt karşıtı bir politikadır. Kendine bağlı marjinal partilerin çıkarını düşünen, ulusal çıkarları değil de belli grupların çıkarları temelinde hareket eden bir KDP politikası vardır. Rojava'da PYD, Tev-Dem kazanmasın, onlar etkili olmasın da kim olursa olsun! KDP'nin politikası budur. Sanki YPG'nin direnişi başarılı olur PYD kazanırsa, Tev-Dem kazanırsa kendisi kaybedecektir. Halbuki Kürtler bütün parçalarda ne kadar güçlenirse kendisi de güçlenir. PYD güçlenirse kendisi de güçlenir, Tev-Dem güçlenirse kendisi de güçlenir. Bu açıktır. Kuzey Kürdistan'da PKK'nin güçlü olmasının Güney Kürdistan federasyonunun oluşmasında çok önemli bir rolü olduğu açıktır. Bu da göstermektedir ki PKK'nin güçlenmesi, PYD'nin güçlenmesi ya da başka bir partinin güçlenmesi, diğer parçalarda herhangi bir Kürt hareketinin güçlenmesi KDP'nin ve Güney Kürdistan'ın aleyhine değildir. Ama böyle yaklaşmak yerine dar partici yaklaşımla kendisine bağlı marjinal partileri etkili kılmak için devrim düşmanı konuma düşmüştür. Bunun gelecekte KDP açısından çok olumsuz sonuçlar doğuracağı açıktır. Bunu ne tarih kabul eder, ne din kabul eder, ne iman kabul eder, ne yurtseverlik kabul eder, ne de vicdan kabul eder. Şu anda KDP'nin Rojava'da izlediği politika gerçekten vicdana sığmayan, ahlaka sığmayan, dine, imana, yurtseverliğe, ulusallığa sığmayan, hiçbir Kürt partisinin ve Kürt'ün takınamayacağı bir durumdur. Bunun izahı da yoktur. İzahı, Rojava Devrimi'ne düşmanlıktır, PYD kaybederse kendisi kazanacakmış gibi bir yaklaşımla hareket etmekte olmasıdır. Bu gerçeklik giderek Kürt toplumunda daha iyi anlaşılmaktadır, daha da iyi anlaşılacaktır.

Ulusal konferans nedeniyle, yine PKK olsun, PYD olsun, Güney'deki ve Doğu'daki partiler olsun ulusal birlik hassasiyetiyle KDP'yi çok teşhir etmemişlerdir. Aslında Rojava'daki tutumdan sonra KDP'ye karşı bütün partilerin bir teşhir kampanyası yapması gerekirdi. KDP'yi teşhir etmeleri gerekirdi. Ama sorumlu davranarak bunu yapmadılar. KDP bunu doğru anlar, mevcut yanlış politikadan vazgeçerse yine de yanlışın, zararın neresinden dönerse kardır gibi bir durum ortaya çıkar. Ama KDP mevcut politikalarında ısrar ederse bunun ne Rojavalı Kürtler, ne Kuzeyli, ne Güneyli, ne de Doğulu Kürtler tarafından kabul edilmeyeceği açıktır. Bundan sonra Rojava Devrimi'ne karşı politikasında değişiklik yapmazsa KDP'ye karşı bütün Kürtlerin tutum alması yurtseverlik gereğidir, ulusal çıkarlar gereğidir. Çünkü Rojava Devrimi'nin zayıflaması demek bütün parçalardaki Kürtlerin özgürlük ve demokrasi mücadelesinin zayıflaması, yıpranması demektir. Türk devleti Rojava Devrimi'nin başarısız olmasını neden istiyor? Çünkü orada Kürtler kazanım elde ederse kendisi Kuzey Kürdistan'da sorunu çözmek zorunda kalacaktır. Kuzey Kürdistan'da inkarcı, kültürel soykırımcı politikayı sürdüremeyecektir. Bunu sürdüremediği takdirde Türkiye'de Kürt sorununun çözümü kaçınılmaz hale gelecek, bu aslında sadece Kuzey Kürdistan'da değil, Doğu Kürdistan'da da, Güney Kürdistan ve Rojava Kürdistan'da da, bir bütün olarak dört parça Kürdistan'da Kürt sorununun çözümünün kalıcı hale gelmesi anlamına gelecektir. Böyle sonuçları olan bir devrime karşı KDP'nin düşmanca olumsuz yaklaşmasını tabii ki Kürtler kabul etmeyecektir. Tarih de, ahlak da, vicdan da af etmeyecektir.

Suriye'de tıkanma yaşanmış bulunmaktadır. Her ne kadar Esad rejiminin kimyasal silah kullandığı iddia edilip bir askeri müdahale yapılması tartışılmış olsa da, sonuçta böyle bir askeri müdahaleye gerek duyulmamıştır. Çünkü ABD de, Avrupa da, Rusya da Suriye'de dengelerin bozulmasını kendi çıkarına görmemişlerdir. ABD Suriye'de gelişen El Kaideci güçlerin Suriye'yi tümden hakim olmasını engellemek açısından böyle bir müdahaleye gerek duymamışlardır. Çünkü ABD'nin Suriye'ye bir müdahalesi El Kaide'ye bağlı olduğu söylenen güçlerin dengeyi kendi lehlerine değiştirmesiyle sonuçlanabilirdi. Bunun yerine kimyasal silahların ortadan kaldırılması biçiminde Rusya ile bir anlaşma yapılmıştır. Bu anlaşma aslında giderek ikinci Cenevre görüşmeleri denen görüşmeler çerçevesinde Suriye'de yeni bir iktidar blokunun oluşturulma çabaları yürütüldüğünü göstermektedir. Herhalde ABD ve Rusya bu yönlü bir uzlaşma arayışı içindedirler. Bu şu demektir; ne Baas rejiminin dediği olacaktır, onun hakimiyeti olacaktır ne de muhalefetin tümden istediği olacaktır. Anlaşılıyor ki Baas rejimi ya belirli bir çizgiye getirilerek muhalefetle uzlaştırılacaktır ya da Baas içindeki bir kesim ÖSO denen, ABD ve Avrupa'ya daha yakın, El Kaide ve El Nusra'ya göre daha ılımlı gözüken Suriye Ulusal Koalisyonu'nu olarak da tanımlanan güçlerle uzlaştırılmaya çalıştırılacak. Yine Kürtler de bu uzlaşmanın bir parçası yapılarak üçüncü bir yol aranacaktır. Zaten Suriye devleti artık iki taraf da kazanamaz diyerek bir uzlaşmanın zorunlu ve gerekli olduğunu kabul etmiştir. Ya da uzlaşacağı mesajını vermiştir. Tabii bu uzlaşma mesajı bugün Suriye'deki Baas rejiminin şu andaki pozisyonundan fazlasıyla tavizler vermesini gerektirecektir. Yine Ulusal Koalisyon (ya da itilaf) denilen çevreler yakın zamana kadar rejimle uzlaşmayız deseler de, gelinen aşamada onların da böyle bir uzlaşma içine girmesi ihtimali artmıştır. Çünkü onlar da silahlı çatışmalar şiddetlendikçe kendilerinin güç kaybettiğini, El Kaide'ye bağlı olduğu söylenen unsurların etkili olmaya başladığını gördüler. Bu nedenle ABD ile Rusya'nın anlaşacağı bir projenin içinde yer alacaklardır. Zaten kurdukları hükümete karşı radikal olduğu söylenen grupların karşı çıkması ve bu hükümete karşı olacaklarını söylemesi olası bu gerçeklikle bağlantılıdır.

Böyle bir proje bir yönüyle de üçüncü yol anlamına gelecektir. Belki PYD'nin, Rojava Devrimi'nin istediği bir üçüncü çizgi olmayacaktır. Aslında Rojava devrimci güçlerin tavrıyla üçüncü çizginin Suriye'de hakim olması mümkündü. Rojava devrimci güçleri zamanında Suriye'nin demokratik güçleriyle daha sıkı ilişki içine girselerdi, hem devletin hem diğer güçlerin tıkanacağını görüp, kendilerini gerçek alternatif olarak örgütleyebilselerdi, böyle bir alternatif hareket olabilirler ve Suriye'nin demokratikleşmesinin esasını kendileri oluşturabilirlerdi. Ama yetersizlikler yaşandı. Suriye demokratik güçleriyle ilişkiye yeterince önem verilmedi. Kendi kendilerine yetebilecekleri gibi bir yanılgıya kapıldılar. Böyle olunca da Suriye'nin geneline yönelik demokratik bir hareket çalışması üzerinde gerektiği kadar durulmadı. Bu yönlü yanlışlıklarına ve yaşanılan eksikliklere rağmen Rojava Devrimi'nin izlediği politikanın doğruluğu ortaya çıktı. Bu nedenle eğer Suriye'de belirli bir uzlaşmaya dayanan ve dış güçlerin de kabul gördüğü yeni Suriye'yi oluşturacak üçüncü bir yolda Rojava devrimci güçleri de yararlanarak Suriye'nin demokratikleşmesinde rol oynayabilirler. Rojava devrimci güçlerinin istediği gibi olmasa da rejimin ve muhalefetin her istediğinin olmayacağı, tüm etnik, dinsel, sosyal toplulukların farklılığını kabul eden daha demokratik bir Suriye'de üzerinde uzlaşılırsa böyle bir üçüncü yola Rojava devrimci güçleri de Desteya Bılınd'la katılabilirler. Cenevre'ye böyle bir yeni Suriye'nin oluşması çerçevesinde gidebilirler. Gelinen aşamada makul çözümün yolunun bu olduğu görülüyor. Ya sonuna kadar savaşılacak, herhangi bir güç hakim olacaktır ki, bu da tabii ki gelinen aşamada doğru politika değildir. Suriye'nin demokratikleşmesi temelinde belirli bir uzlaşma herkesin çıkarına olabilir. Suriye'de önümüzdeki dönemde bu gelişmelerin olması mümkündür.

Rojava'da silahlı güçlerin saldırısı artmaktadır. Kürtler sonuna kadar direnecektir. Çünkü Kürtler direnmediği takdirde silahlı çetelerin kesinlikle bir Kürt katliamı yapacağı açığa çıkmış bulunmaktadır. Dincilikle milliyetçiliği birleştirerek Kürtleri Rojava'dan temizlemeyi önlerine koymuşlardır. Bu açıdan Rojava halkı, devrimci güçleri sonuna kadar direneceklerdir. Zaten bir uzlaşma olmazsa Suriye devletiyle muhalif güçler arasındaki savaş daha da kanlı hale gelecektir. Zaten alevilerin de gelinen aşamada direnmekten başka çareleri yoktur. Aleviler ya demokratikleşen Suriye'nin birliği içinde varlığını sürdürecekler ya da bulundukları bölgede ayrı bir devletçik kurmak zorunda kalacaklardır. Eğer Suriye'de bir uzlaşma ortaya çıkmazsa El Kaide'ye bağlı olduğu söylenen unsurların etkinliği daha da aratacaktır. Ama belirli bir uzlaşma olursa bu aslında El Nusra ve El Kaide'nin dış desteğinin kesilmesi anlamına gelecektir. Özellikle Türkiye üzerinde yapılacak baskıyla bu güçlere verilen destek kesildiğinde, yine çeşitli islami güçlerle Kürtler, aleviler ve diğer toplumsal güçler demokratik bir uzlaşma içine girildiğinde bu güçlerin geriletilmesi mümkün olacaktır. Böyle bir durumda Suriye halkı da istikrar ve barıştan yana tavır koyacak ve o güçlerin toplumsal desteği azalacaktır. Anlaşılıyor ki ileride böyle bir projenin hayata geçirilmesi büyük bir olasılıktır. Her ne kadar Türkiye Mısır'da olduğu gibi Suriye'de de ABD'nin ve Avrupa'nın rahatsız olduğu çevreleri ve güçleri desteklese de bunu sonuna kadar götürmesi zordur.

Türkiye, Ortadoğu'da politik etkinliğini kaybedince bu yönlü politikalara yönelmeye başladı. Aslında çok sözü edilen eksen kayması konusu bu dönem için söylenebilir. Uzun zamandır eksen kaymasından söz ediyorlardı. Suriye politikası iflas edince, Mısır'da etkisiz kalınca bu sefer etkili olmak için Suriye'deki El Nusra gibi güçlere dayanmaya başladı. Özellikle de Rojava Devrimi korkusu Türkiye'yi böyle politikalara itti. Türkiye'nin şimdiye kadar uluslararası güçlerle birlikte yürüttüğü politikadan sapmalar yaşaması böyle ortaya çıktı. Türkiye ya bu politikasında ısrar edecek, daha da tecrit hale gelecek ya da bu politikadan vazgeçerek Suriye'de Kürtlerin de varlığını kabul eden demokratik uzlaşıya onay vererek sadece Ortadoğu'da izlediği yanlış politikadan değil, Türkiye içinde de izlediği yanlış politikadan kurtularak dışta da rahat bir nefes alacaktır. Yoksa Türkiye'nin mevcut Ortadoğu ve Rojava Devrimi politikası Türkiye'yi büyük risklerle, tehlikelerle karşı karşıya getireceği anlaşılmaktadır.

KDP'ye yönelik tepkiler artarak devam ediyor

Güney Kürdistan'da seçimler oldu. Aslında çok büyük bir sürpriz olmadı. Geçen dönemde hükümet olan KDP-YNK ittifakı aslında güç kaybetti. KDP gücünü korusa da, YNK önemli oranda oy kaybı yaşadı. Aslında bu seçimde en fazla kazançlı çıkan iki muhalefet partisi oldu. Goran ve Yekgurti oylarını artırmışlar. Resmi olmayan sonuçlara göre öyle gözükmektedir. Bu aslında YNK'nin KDP ile yaptığı işbirliğinin sonucudur. KDP'ye yönelik çok ciddi tepki vardı. KDP'nin oy potansiyeli şu anda görünen oy potansiyelinin gerisindedir. Bir taraftan seçim hileleri, diğer taraftan baskı, bunların yanında ekonomik gücünü kullanmasıyla pozisyonunu korumaya çalışmıştır. Birinci parti durumunda olduğu söylenmektedir, ama artık Güney Kürdistan genelindeki hakim üstünlüğünü kaybetmiş durumdadır. Bu seçimlerin sonucunu böyle ifade etmek lazım. Birinci parti çıkması KDP'nin çok güçlü olduğu anlamına gelmemektedir. Muhalif partilerin giderek güçlenmesi bunu ifade etmektedir. Muhalefetin güç kazanma zemini bulunmaktadır. Seçimlerde KDP birinci parti çıksa da, giderek bir demokratik zihniyet, farklı siyasal partilerin varlığı ve etkinliği önümüzdeki dönemde Güney Kürdistan'daki siyasal gelişmeleri daha da etkileyecektir. Demokratik kültür Güney Kürdistan'da giderek daha fazla gelişecektir. KDP'nin hileyle, baskıyla, parayla mevcut durumunu sürdürmesi kolay değildir. Belki de KDP'nin bir seçim daha birinci parti olma durumu yaşanır, ondan sonra bu inisiyatifini kaybedecektir. Ya da kendisini değiştirerek, dönüştürerek, yenileyerek, antidemokratik karakterden uzaklaşarak pozisyonunu koruyacaktır. Başka türlü mevcut politikalarla, zihniyetle konumunu koruması zordur.

Güney Kürdistan halkı gerçekten de bir değişim istemektedir. Halk arayış içindedir. YNK'nin kaybetmesi demek YNK ve KDP işbirliğinin kaybetmesidir. Bu, toplumun da KDP'ye karşı rahatsızlığını ortaya koymaktadır. YNK'nin kaybetmesi sadece YNK'nin değil, KDP'nin de kaybetmesidir. Geçen dönemde birlikte ittifak yapmışlardı. Ancak KDP kendi bulunduğu Behdinan bölgesinde, belirli bölgelerde baskı, para ve hilelerle bu pozisyonunu korumuştur. Ancak gelecekte bu pozisyonunu koruması zor gözükmektedir. Petrol gelirleriyle ekonomik bakımdan çok büyük sorunlar su yüzüne çıkmasa da, demokratik olmayan siyasetin toplumda tepkiler yaratması ve sosyal sorunların ağırlaşması KDP'ye yönelik tepkileri daha da artıracaktır. Çünkü Güney Kürdistan'daki siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşam toplumdaki tepkileri artıracak ve ileride patlamalar yaratacak bir özelliğe sahiptir. Güney Kürdistan oluşumunun yeni olması, Kürtlerin belirli bir rahatlama yaşaması kısa dönemde bu tür sorunlarda belli bir tahammül göstermeyi getirse de, bunun uzun sürmeyeceği ve özellikle yeni kuşaklar tarafından kabul edilmeyeceği açıktır. Çünkü KDP antidemokratik karakteri, hegomonik zihniyeti, hep bana hep bana diyerek amiyane deyimle deveyi hamuduyla yutması, KDP ile ilgili birçok kesimin yozlaşma ve çürüme yaşaması toplumun tepkisini artırmakta ve yeni arayışları ortaya çıkarmaktadır. Zaten Goran'ın ve Yekgurti'nin yükselişi bunu ifade etmektedir. Her iki hareket de çok ciddi bir alternatif toplumsal gerçek ve proje ortaya koymasa da KDP-YNK ittifakının yarattığı tepkiyle oylarını yükseltmesi toplumun duygularını ve eğilimini ifade etmektedir.

İlk defa seçime giren PÇDK başarılı olamamıştır. Bunun nedeni Güney'de KDP'ye karşı alternatif olma karakterini belirgin ve etkin hale getirememesidir. Bu açıdan PÇDK'ye oy verebilecek kesimler KDP karşısında Goran'a oy vermenin daha rasyonel ve etkili olacağını düşünmüşler, böyle hareket etmişler. Zaten Goran da çeşitli mitinglerinde, çeşitli merkezlerinde Önder Apo'nun posterlerini taşıyarak, yine PKK ile iliş-

"Rojava'da silahlı güçlerin saldırısı artmaktadır. Kürtler sonuna kadar direnecektir. Çünkü Kürtler direnmediği takdirde silahlı çetelerin kesinlikle bir Kürt katliamı yapacağı açığa çıkmış bulunmaktadır. Dincilikle milliyetçiliği birleştirerek Kürtleri Rojava'dan temizlemeyi önlerine koymuşlardır. Bu açıdan Rojava halkı, devrimci güçleri sonuna kadar direneceklerdir."

kilerinin iyi olduğunu göstererek, bunun propagandasını yaparak PÇDK'ye gidecek oyların önünü almaya çalışmıştır. Bu konuda da başarılı olduğu anlaşılmaktadır.

Biz üzerimize düşen her şeyi yaptık

Kuzey Kürdistan'da ve Türkiye'de siyasal gelişmeler kritik bir aşamaya gelmiştir. Önder Apo'nun bir yıldır başlattığı süreç karşısında AKP üzerine düşeni yapmamıştır. PKK, KCK, gerilla üzerine düşen her şeyi yapmıştır. Ateşkes ilan edilmiş, esir askerler bırakılmış, gerillanın geri çekilmesi önemli düzeyde sağlanmış, siyasal ortam Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümüne elverişli hale getirilmiştir. Ancak AKP hala klasik devlet politikasını aşmamış, sömürgeci kültürel soykırım politikasından tümden vazgeçilmediği ve köklü bir politika değişikliği olmadığı için Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü doğrultusunda adım atmamıştır. Anadilde eğitim yaklaşımında görüldüğü gibi kesinlikle Kürtleri asimile edip Türkleştirmek stratejisini sürdürmekte kararlıdırlar. Bu tabii ki bu sürece yaklaşıma da yansımıştır. Ne KCK tutukluları bırakılmış, ne hasta tutuklular bırakılmış, ne terörle mücadele yasası değişmiş, ne baraj düşürülmüştür. Bırakalım Kürt sorununun çözülmesi ve Türkiye'nin demokratikleşmesini, belirli bir yumuşama yapacak adımlar bile atılmamıştır. Her ne kadar bir paket hazırlandığı ve demokratikleşme adımları atılacağı söylense de, kullanılan yöntem ve yansıyanlar bu paketin dönemi kurtarma paketi olarak Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesini sağlayacak nitelikte olmadığı anlaşılmaktadır.

Tüm bu gerçekleri dikkate alan PKK, yaptığı XI. Kongre'de gerillanın geri çekilmesinin durdurulması önerisini kararlaştırmıştır. PKK'nin bu önerisi de KCK yönetimi tarafından karar altına alınmış ve pratiğe geçirilmiştir. Bu konuda KCK kesinlikle yerinde ve çok doğru bir adım atmıştır. Adımlarının hiçbir siyasi karşılığı yoksa, hatta siyasi karşılığı olması bir yana dil ve üslupta bile bir değişiklik olmamışsa tabii ki gerillanın geri çekilmesini sürdürülmesi anlamsızdı. Geriye çekilmenin bile hukuki, yasal, siyasal karşılığı yok. Çatışmasızlığın hiçbir yasal karşılığı yok. Böyle bir ortamda tabii ki PKK'nin böyle ciddiyetsiz yaklaşan AKP'ye ve devlete tutum alması gerekiyordu. Bu tutum alınmıştır. Ateşkes hemen bozulmamıştır. Ateşkesin bozulamayacağını ilan ederek çatışmasızlığın sürmesi konusunda AKP'ye fırsat tanımıştır. Çatışmasızlığın sürdürülmesi, Kürt sorununun çözümü için AKP'ye tanınan fırsattır. Yoksa çatışmasızlık da hiçbir anlam ifade etmezse, çatışmasızlığın da silahlı güçlerin geriye çekilmesi gibi bir karşılığı olmazsa tabii ki çatışmasızlığın da uzun süre sürmesi mümkün değildir. Bu açıdan Önder Apo'nun başlattığı demokratik çözüm ve özgür yaşamı inşa hamlesi AKP'nin tutumuna göre bir biçime kavuşacaktır. Çünkü demokratik çözüm hamlesi tek taraflı yürüyecek bir hamle değildir. Eğer Türkiye demokratikleşmiyorsa, Kürt sorununun çözümü için adımlar atılmıyorsa zaten ortada bir süreç yok demektir. Önder Apo bir demokratikleşme ve çözüm süreci ortaya çıkarmak için bir hamle yapmıştır. Ama tek taraflı kalınca, AKP karşılık vermeyince süreç sabote olmuştur. Aslında şu anda karşılıklı yürüyen bir süreç yoktur. Önder Apo'nun ve PKK'nin Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü konusundaki ısrarı

nedeniyle bir süreçten söz edilmektedir. Demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümünde ısrar edilerek AKP bir çözüme zorlanmaya çalışılmaktadır. Yoksa AKP'nin politikaları karşısında ne Önder Apo'nun ne de PKK'nin sessiz kalması mümkündür. Bırakalım PKK'nin ve Önder Apo'nun sessiz kalması, halkın bile AKP'nin bu politikalarını kabul etmesi mümkün değildir.

AKP hükümeti her ne kadar her konuştuğunda çözüm sürecinden söz etse de, bu süreci bozan altında kalır dese de bir çözüm süreci olmadığı açıktır. Zaten kullandığı yöntem çözüm yöntemi değildir, demokratik yöntem değildir. Önder Apo'yla bir yıldır belirli görüşmeler vardır, ama bu görüşmelerin ne müzakere haline gelmesi, ne çözüme yansıması vardır. Bu görüşmeleri kendine göre oyalama olarak kullanmak istemekte ve tek taraflı bazı palyetif, köklü olmayan adımlar atarak süreci kotarmaya çalışmaktadır. En son demokratikleşme paketinden söz etmektedir. Demokratikleşme paketi olması için ilkin yöntemin katılımcı olması gerekir, muhatapların dikkate alınması gerekir. Ne Kürtleri dikkate alıyor, ne Alevileri dikkate alıyor, ne diğer demokrasi güçlerini dikkate alıyor, ama demokratikleşme paketinden bahsediyor! Kapalı kapılar ardından özel ve psikolojik savaş uzmanlarıyla birlikte, yine sömürgeci kültürel soykırımcı uzmanlarla birlikte acaba hangi adımları atarsak Kürtlerin mücadelelerini önleyebiliriz, alevilerin tepkisini azaltabiliriz, Kürtler ve aleviler üzerinde kültürel soykırımcı politikaları devam ettirebiliriz, devrimci demokratik güçleri nasıl susturabiliriz tartışmaları yaparak bu çerçevede belli bir paket hazırladıkları anlaşılmaktadır. Yöntem, paketin zihniyetinin ve içeriğinin böyle olduğunu ortaya koymaktadır. Hala bir seçim barajı bile kaldırılmıyor, Kürtlerin tepkisini azaltmak için dört beş yerde birinci olursa Kürtler belirli milletvekili kazanabilir gibi bir yöntem getirmek istedikleri anlaşılıyor. Anadilde eğitim olmadığı söyleniyor. Türkçe bilmeyenler kamuda konuşabilir, bazı yer isim değişiklikleri olabilir gibi kültürel soykırımı durdurmayan, Kürtlerin toplumsal varlığını ve haklarını kabul etmeyen kimi bazı adımlar atacakları görülmektedir.

Aleviler sorununa yaklaşımı da Kürt sorununa yaklaşımın bir benzeridir. Aleviler üzerindeki inanç soykırımını, kültürel soykırımı, asimilasyonu devam ettiren kimi adımlar atacaklardır. Cem evlerine inanç ve kültür yerleri statüsü vererek buralara bazı kadrolar tahsis edeceklermiş. Bu açıkça diyanet üzerinden dinin nasıl ki devlet hizmetine sokulması yaşanmışsa, şimdi de aleviliği devlet içi haline getireceklerdir, sistem içileştireceklerdir. Tabii ki bu açıktır. Parayı veren düdüğü çalar gibi, nereden parayı alırsan oranın düdüğü çalınacaktır. Bu tür düzenlemeler özellikle aleviler açısından tam bir kültürel soykırım anlamına gelecektir. Alevilerin en önemli özelliği devlet dışı kalmaları, devlet dışı toplum olmalarıdır. Dedelerin ve inanç önderlerinin de geçimlerini toplumdan sağladıkları için topluma bağlı olmaları durumları vardır. Bu ilişki düzeni nedeniyle toplumla iç içe olmuşlardır. Zaten Dedeler sadece inanç önderleri değil, toplumun kendi kendini yönetmesini sağlamada rol oynayan bir kurumdurlar. Toplumdan beslendikleri için, varlıklarını topluma dayandırdıkları için toplumun sesi olmuşlardır, toplumun parçası olmuşlardır. Şimdi güya Cem evlerine bir statü tanınacak, inanç ve kültür merkezleri olarak tanınacak, oraya da kadro vererek o kadrolar üzerinden aleviliği alevilik olmaktan çıkaracaklar. Aslında bırakalım aleviliğin tanınması, aleviliğin tümden ortadan kaldırılması devreye sokulacaktır. Aleviliğe tarihindeki en büyük darbe vurulacaktır, ihanet sürecine sokulacaktır. Nasıl ki Kürtleri Türkleştirme politikasından vazgeçilmemişse alevileri de kendi inançlarından vazgeçirip sünnileştirme ya da şialaştırma gibi bir strateji uygulanmaktadır.

Demokratikleşme AKP'nin insafına bırakılamaz

Herhalde şimdi de Kürtler ve aleviler üzerindeki kültürel soykırımı durdurmayan bazı düzenlemeler yaparak kimi kırıntılar atarak bazı Kürtleri ve kimi alevileri yanına çekerek bu paket vesilesiyle şimdiye kadar atmaya cesaret edemediği, islami kesimin de talepleri olan bazı adımları atmaya çalışacaklardır. Mevcut paketin politikası, diyalektiği, dengeleri, içeriği bu çerçevede olacağı anlaşılmaktadır. Bunu tabii ki bir demokratikleşme paketi ve Türkiye'nin demokratikleşme adımları değil de, Türk devletinin Kürtler ve aleviler üzerinde iktidarını sürdürmesine hizmet eden ve AKP'nin yeni bir seçim kazanmasını sağlayan psikolojik savaş hamleleri ve özel savaş politikaları olarak değerlendirmek daha doğru olur. Paketin oluşmasındaki yöntem içeriğinin de böyle olacağını göstermektedir. Her ne kadar AKP'liler sürpriz var deseler de, bu sürpriz kendilerine göre bir sürprizdir. Bazı işbirlikçileri ve yalakaları tarafından Türkiye tarihinde atılmamış adımlar olarak gösterilecektir. Doğrudur Türkiye tarihinde o adımlar atılmamıştır, yeni adımlar atılmaktadır. Ama ne için atılmaktadır, neye hizmet etmektedir, bu önemlidir. Çünkü şimdi Kürtlerin ve alevilerin mücadelesi var. Kürtleri ve alevileri eski katı inkarcı politikalarla, eski yol ve yöntemlerle egemenlik altında tutmak, asimilasyon ve kültürel soykırıma tabii tutmak mümkün değildir. Bu bakımdan 20. yüzyıl imkanlarını, araçlarını devletin gücünü kullanarak kültürel asimilasyonu, kültürel soykırımı durdurmayan bazı adımlar atacaklardır. Dün inkar ediliyordu şimdi Kürtlükten söz ediliyor, alevilikten söz ediliyor, çünkü inkar etmenin yolları kalmadı, şimdi bunlar var denilerek asimilasyon ve kültürel soykırım sürdürülmek istenmektedir. İzlenen politika budur. Yoksa tabii ki pakettekiler yenidir, geçmişte olmamış şeylerdir. Ama niye oluyor denilirse geçmişteki politikayı sürdürmek için olduğu bilinmelidir. Bu adımlar geçmişteki politikaları yeni koşullarda sürdürmek için zorunlu atılması gereken adımlardır. Yoksa eskiden kopan, eskiden köklü kopuşu sağlayarak yeni bir demokratik Türkiye yaratma temelinde Kürt sorununu, Alevilerin sorunlarını çözen bir zihniyet ve politik değişikliğin sonucu olarak görmemek gerekir. 30 Eylül'de açıklanacağı söylenen paketin bu çerçevede olacağı anlaşılmaktadır.

AKP'nin tüm yaklaşımları demokratikleşmenin ve Kürt sorununun çözümünün AKP'ye bırakılamayacağını göstermektedir. Kuşkusuz görüşmeler de olur, politika da yapılır, ama bu politikaların pratikleşmesi açısından da halkın ve demokrasi güçlerinin mücadelesi çok çok önemlidir. Mücadele etmeden politikalar hayata geçirilemez. Özellikle ezilen halkların, toplulukların egemenlere karşı mücadelesinde politika ancak bir mücadele gücü arkasında varsa başarılı olabilir. Yoksa egemenler, devletler arkasında mücadele gücü olmadığı takdirde, mücadele gücünü yeterince hissetmedikleri takdirde hiçbir zaman ne uzlaşmaya gelirler ne de adım atarlar. Önder Apo, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü için bir yıldır görüşmeler sürdürmektedir. Newroz'da bir deklarasyon açıklamıştır. Bu, Önder Apo'nun Türkiye, Kürdistan ve Ortadoğu'daki durumu görerek siyasi koşulların Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümüne uygun olduğunu düşünüp yaptığı bir hamledir. Bu hamleyi yaparken bu hamlenin arkasında demokrasi güçlerinin, Kürt halkının, Kürt özgürlük hareketinin duracak, bu politik hamleye güç vererek sonuca gideceğini düşünmüştür. Ancak AKP hükümeti zaten yapılan görüşmeler çerçevesinde hiçbir adım atmadığı gibi, bu süreçte demokrasi güçlerinin desteği yetersiz kalmıştır. Kürt siyasi güçleri de bu süreci bir mücadele süreci görmek yerine, sanki her şey konuşulmuş, bitmiş, anlaşılmış, bu nedenle de tıkır tıkır işleyecek, Türkiye demokratikleşecek, Kürt sorunu çözülecekmiş gibi beklentili, bekleyen bir yaklaşım göstermiştir. Bu tür yetersizliklerden de cesaret alan AKP adım atmak yerine süreci oyalama politikası çerçevesinde ele almıştır.

Mevcut durum Türk devlet zihniyetinin değişmemesinin dışa vurumudur. Bu aynı zamanda dönemsel devlet olan AKP'nin de bir zihniyet değiştiremediği anlamına gelmektedir. AKP mevcut durumda eski devleti yeni koşullarda sürdürmektedir. Eski devlet politikalarında çok çok ciddi değişikliklere gitmiş değildir. Eskiden devlette siyasal islam dışlanıyordu, gelinen aşamada Kürtlerin mücadelesini dikkate alan devlet Kürtler karşısında pozisyonunu güçlendirmek, Kürtleri bu temelde asimilasyon ve kültürel soykırıma uğratmak için siyasal islamı içine almıştır. Bu yönüyle Kürtlere karşı mücadelede sosyal tabanını, ittifakını, siyasal gücünü artırmış, bir yönüyle Kürtleri yalnız bırakarak asimilasyon ve kültürel soykırımı etkili sürdürme politikası izlemiştir.

1990'lı yıllarda Özgürlük mücadelesi gelişince o dönemde Özal hükümeti bir af yasası çıkarmıştı. Bu afla sol tutsakları serbest bıraktılar. Bu yasayla Kürt özgürlük hareketi tutsaklarının da çıkması gerekirken tamamen kendi hukuklarını bile çiğneyerek fiili olarak Kürt tutsakları zindanda tuttular. Bir nevi sol güçleri bırakarak Kürtlere karşı mücadelede Kürtlerin onlarla birleşmesini engelleme veyahut da onların tepkilerini yumuşatarak Kürt özgürlük hareketine karşı daha etkili mücadele verme politikası yürütmüşlerdi.

2004 yılı 1 Haziranı'nda başlayan gerillanın yeni mücadele hamlesi durdurulamayınca, özellikle de 2007 yılında AKP Kürtleri en iyi ben oyalarım, en iyi ben ezerim politikasını benimseyerek devletin geleneksel politikalarını yeni koşullarda sürdüreceği sözünü vererek, böyle bir uzlaşma içine girerek bugüne kadar kendi iktidarını sürdürmüştür. Bugün de Yaşar Büyükanıt'la Başbakan Tayyip Erdoğan'ın yaptığı uzlaşmaya bağlılık temelinde AKP Kürt sorununu çözme, Türkiye'yi demokratikleştirmeyi değil de, oyalama ve Kürtler üzerindeki politikaları yeni koşullarda sürdürmenin hükümeti durumundadır.

Bu gerçeklik karşısında Kürtlerle Türkiyeli demokrasi güçlerinin ortak mücadelesi daha da önemli hale gelmiş bulunmaktadır. Devletin ve hükümetin bu sorunu çözmeyeceği, belli bir uzlaşma içinde çözmesinin kolay olmadığı anlaşılmıştır. Bu açıdan Önder Apo'nun ve PKK'nin eskiden beri öngördüğü gibi Kürt özgürlük güçleriyle Türkiye'nin demokrasi güçlerinin ortak hareket ederek bu sorunu çözmesi gerekmektedir. Kürt sorunu ancak bu temelde çözülecek bir sorundur. Klasik devlet zihniyeti ve onun dayandığı toplumsal kesimlerle, siyasal akımlarla Kürt sorununu çözmek kolay görülmemektedir. Bu açıdan AKP'nin Önder Apo'nun son hamlesine doğru yaklaşmaması, bunu değerlendirememesi aslında Kürt özgürlük hareketi ve Türkiye'deki demokrasi güçlerinin birleşerek, daha ortak hareket ederek Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorunu çözme mücadelesini zorunlu hale getirmiştir. Bunu da görmek gerekir. Önder Apo'nun en makul ve en çözümleyici yaklaşımlarına bile karşılık verilememesi Türk devletinin zihniyetinin değişmediğini, AKP hükümetinin zihniyetinin değişmediğini, bu zihniyetle sorunları çözmenin mümkün olmadığı görülmüştür.

Kürt sorununu çözmeyen bu sorunun altında kalacaktır

Kuşkusuz Önder Apo savaştan değil, siyasal yöntemlerle çözümden yanadır. Bu nedenle siyasal çözüm yöntemlerini tercih etmiştir, zorlamıştır. Ama gelinen aşamada buna doğru bir karşılık verilmediği görülmektedir. Paketten çok köklü çözüm adımları çıkar mı, bilemeyiz. Fakat yöntemlere bakarak çözüm adımlarının çıkmayacağı anlaşılmaktadır. Bir halkın önderine hala ağır tutuklu muamelesi yapılıyorsa, muhatap alınıp müzakere yapılmıyorsa, Önder Apo'nun örgütüyle, sivil toplum örgütleriyle, aydınlarla ve çeşitli çevrelerle görüşmesi sağlanmıyorsa, yüz yıllık bu büyük sorun Kürt toplumu muhatap alınıp tartışarak bir çözüme kavuşturulmak istenmiyorsa o zaman AKP hükümetinin ve devletin bir çözüm politikasından, niyetinden söz etmek mümkün değildir. Bu yönüyle Önder Apo'ya yaklaşım Kürt sorununun çözümüne yaklaşımdır. Çünkü baş müzakereci odur, muhatap odur. Ona karşı yaklaşım değişmediği takdirde de Kürt sorununun çözümü konusunda, Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda bir zihniyet ve politika değişikliğinin olmadığını söyleyeceğiz. Bu bakımdan Önder Apo'ya yaklaşım önemli bir ölçüdür. Önder Apo'ya ve İmralı'ya yaklaşıma bakılarak devletin ve hükümetin politikalarını anlamak gerekmektedir. Kürt demokratik hareketi de, Kürt özgürlük hareketi de, Önder Apo da üzerine düşenleri yerine getirmişlerdir ve AKP'nin Kürt sorununda bir çözüm politikası olmadığı görülmüştür. AKP'nin söylediği gibi bu süreci bozan altında kalır yaklaşımı bir demagojidir. Doğrusu; kim Kürt sorununun çözümünde adım atmıyorsa o, bu sorunun altında kalacaktır. Ateşkese rağmen, silahlı güçlerin geri çekilmesine rağmen, Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi için her türlü ortam yaratılmasına rağmen adım atılmıyorsa, oyalama yapılıyorsa, çözmeyen, oyalama yapan bu sorunun altında kalır. Çözmeyen de, oyalama yapan da AKP hükümetidir. Dolayısıyla bu sürecin altında AKP hükümeti kalacaktır. Diğer hükümetlerin geçmişte kaldığı gibi! "Bozan altında kalır" sözünü de böyle ele almak gerekmektedir.

Kuşkusuz Türkiye halkı bu süreci destekledi, Kürt halkı destekledi, ama oyalama yapılsın diye değil, çözülsün diye destekledi. Çözmemek, çatışma etkenlerini sürdürmek anlamına geliyor, sorunu ortadan kaldırmak anlamına gelmemektedir. Çözmemek, Kürt halkını ciddiye almamaktır. Kürt halkı desteklediyse bu sorun çözülsün diye destekledi. Oyalansın, Kürtlere yönelik eski politika uygulansın diye desteklemedi. Kürt halkının desteğini herkes doğru anlamalıdır, çarpıtmamalıdır. Türkiye halkı desteklediyse bu sorun çözülsün diye desteklemiştir. Yoksa çatışmalar bugün bitsin yarın bir daha başlasın diye süreci desteklememiştir. Türkiye halkı ve Kürtlerin bu süreci desteklemesi AKP'nin politikalarına değil, çözüme destektir. Bu sorun çözülmediği, devam ettiği görüldüğü takdirde bunun altında AKP hükümeti kalacaktır.

Türkiye gerçekten bir yol kavşağına gelmiştir. AKP'nin 30 Eylül'deki açıklaması tercihini nereden yana kullandığını ortaya koyacaktır. Eğer Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesinden yana koymayacaksa, o zaman demek ki Kürtler ve demokrasi güçleriyle de gerilimi sürdürecektir. Alevilerle de gerilimi sürdürecektir. Böyle anlaşılmalıdır.

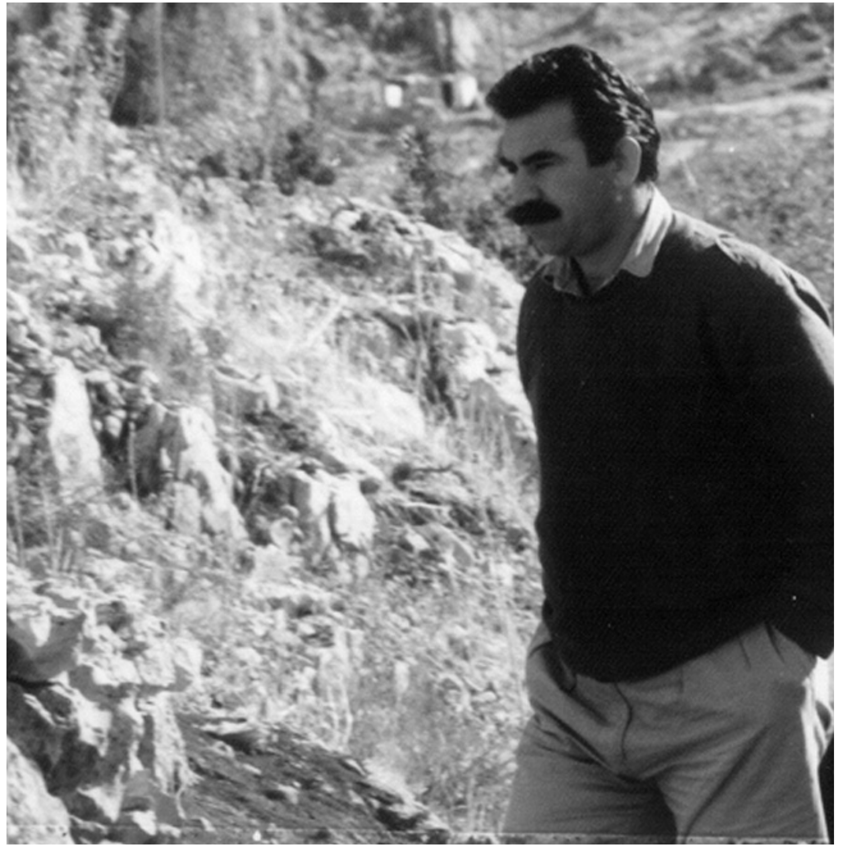
Böyle bir süreçte demokrasi güçlerinin ortaklaşması, ortak mücadelesi önemlidir. Ancak bu durumda CHP'nin pozisyonu önem kazanmaktadır. Eğer CHP Kürt sorununun çözümü konusuna doğru yaklaşmayacaksa, Türkiye'nin demokratikleşmesini değil de AKP gitsin ben geleyim yaklaşımı izleyecekse buna karşı tabii demokrasi güçlerinin tutum takınması gerekiyor. Anadilde eğitim olmaz, Kürtlerin kendi özyönetimi olmaz, Kürtlerin varlığının anayasa ve yasalarda kabulü olmaz gibi klasik devlet politikalarında ısrar eden bir CHP'nin Türkiye'nin demokratikleşmesine yapacağı katkı olamaz. Bu açıdan önümüzdeki dönemde eğer CHP bu tutumunu sürdürürse demokrasi güçlerinin de CHP'ye karşı tutum alarak aşmaları gerekir. CHP yerine alternatif bir demokrasi hareketi ortaya çıkarmaları gerekir. Çünkü CHP'nin böyle kalması, AKP'nin iktidarda kalmasının temeli olmaktadır. AKP'yi iktidarda tutan CHP olmaktadır. CHP doğru bir tutum takınsa, doğru demokratik bir yaklaşım gösterse, demokrasi güçleriyle birlikte AKP'yi etkisizleştirebilir. Ama bu yapılamadığı için AKP CHP'nin tutumuna bakarak kendisini daha demokrat, halkçı, halklardan ve ezilenlerden yana gösterip ayakta kalmaya devam etmektedir. Bu oyunun bozulması gerekiyor. CHP ile AKP'nin yarattıkları bu dengenin, bu oyunun bozulması gerekiyor. AKP'yi iktidara getiren CHP'dir. AKP'yi iktidara getiren bu CHP gerçeğinin aşılması gerekiyor. Önümüzdeki dönemde bu tartışmaların da daha fazla yapılması, CHP'nin politikalarının ve yaklaşımlarının neye hizmet ettiğinin ortaya konulması gerekmektedir.

CHP tutumlarıyla AKP'nin demokratik adımlar atmamasının zemini olmaktadır. Anadilde eğitim olmaz, şu olmaz, bu olmaz diyerek AKP'yi rahatlatmaktadır. AKP eğer Kürt sorununun çözümünde adım atmıyorsa, bunun en temel etkenlerinden biri de etkili bir demokratik muhalefetin olmaması, daha doğrusu CHP gibi Türkiye'nin temel politikalarında AKP'ye destek olan sözde bir sosyal demokrat partinin olmasıdır. Bu açıdan CHP'nin durumunun tüm demokrasi güçleri ve sol güçler tarafından gözden geçirilmesi, artık bir sol ya da demokratik cephede olmadığı, karşı cephede olduğu, karşı cepheye hizmet ettiği görülerek alternatif bir demokrasi hareketinin geliştirilmesi zorunlu hale gelmiş bulunmaktadır.

Alternatif demokrasi hareketi yaratmak açısından Türkiye'de şimdiye kadar demokrasi güçlerin, sol güçlerin yanlış politikaları olmuştur, uzak durmuşlardır. Türkiye'deki bir demokrasi hareketini yeterince ciddiye almamışlardır. Bu açıdan Türkiye'deki demokrasi güçlerinin, sol güçlerin daha doğru, ortaklaşabilen, yan yana gelebilen, bir yaklaşım göstermesi gerekmektedir. Gezi Parkı'nda herkes yan yana geldi. Gezi Parkı'nda sol güçler tarafından bu kadar destekleniyor ve bu kadar övülüyorsa o zaman çok farklı güçlerin bir araya gelerek ortak demokrasi hareketi yaratılması da bu söylemin gereği olmalıdır. Hem bu tür söylemlerde bulunulacak, hem de farklı güçlerin ortak hareketi yaratılamayacak! Bu gerçekten bir çelişkidir. Türkiye'deki demokrasi güçlerin, sol güçlerin geniş yelpazede bir demokrasi hareketi yaratarak sürece müdahale etmeleri gerekmektedir. Bu konuda Kürt demokratik hareketi de üzerine düşeni yapmak durumundadır. Çünkü Kürt demokratik hareketi de Kürt özgürlük hareketinin perspektifleri doğrultusunda sürekli Türkiye'nin demokrasi güçleriyle ortak hareket etmekten, bir çatı örgütü yaratmaktan söz etmişlerdir. Ama bunun gereğini bugüne kadar yapmamışlardır. Söylem ve pratik örtüşmemiştir. Kendi görevleri bu olduğu halde Türkiye solu ve sosyalistlerinin yetersizliklerini ve yanlışlıklarını gerekçe yaparak bu konudaki doğru olmayan politikalarının üstünü örtmüşlerdir. Bu açıdan artık Türkiye'deki genel bir demokrasi hareketini esas alan, kendini onun içine koyan, onun içine yerleştiren bir Kürt demokratik hareketinin olması gerekmektedir. Artık esas alınması gereken siyasi hareket Türkiye genelindeki demokrasi hareketi olmalıdır. Bu, BDP ve Kürdistan'daki demokrasi güçlerini zayıflatmaz, güçlendirir. Bu açıdan Türkiye'nin demokrasi hareketini, Türkiye'nin genelindeki bir partiyi esas alan, güçlendiren, onu öne çıkaran bir siyasal yaklaşım önümüzdeki dönemin temel görevlerinden biridir.

Demokrasi güçlerinin birliği zorunluluktur

Yerel seçimlere Kürdistan'da BDP, Türkiye'de HDP ile girilebilir, ama gelecek seçimlerde artık Türkiye genelinde bir Türkiye partisiyle girmek, Türkiye partisini esas almak, onun üzerinden politika yapmak, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünü birbiriyle diyalektik bağ içinde gören birbirini bütünleyen, biri olmadan diğerinin olamayacağını düşünen bir yaklaşımla hareket etmek zorunludur. Bunun için de Türkiye genelindeki bir demokrasi hareketi, demokrasi partisiyle yapılacağını gören bir yaklaşımın Kürt demokrasi hareketinde, Kürt siyasetinde gelişmesi gerekmektedir. Kürt siyasetçilerinde dar yaklaşım vardır. Sanki böyle bir Türkiye partisi olursa Kürtlerin siyasal kimliğinden, siyasal çalışmalarından, Kürt kimliğiyle siyaset yapmaktan vazgeçilecekmiş gibi bu iki çalışmayı birini birinin karşısına koyan dar bir yaklaşım vardır. Bunun da aşılması gerekmektedir. HDP ve Türkiye partisi genel olursa biz geride kalırız, biz şöyle oluruz, biz eski etkimizi yitiririz gibi basit dar yaklaşımlarla sürece yaklaşılamaz. Kaldı ki Kürdistan'da milletvekillerin çoğu yine bu gelenekten gelenler olacaktır. Belediye başkanlarının çoğu bu gelenekten gelenler olacaktır. Bu açıdan bir durum değişmeyecektir. Ama değişecek olan, Türkiye'nin genelindeki demokrasi hareketi temelinde Kürt sorununu çözme, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünü birbirine bağlama yaklaşımı olacaktır. Bunun özellikle bilinmesi gerekiyor. Eğer Kürt özgürlük hareketi Türkiye'nin sınırları içinde, Türkiye'nin birliği içinde Kürt sorununa çözüm arıyorsa o zaman araçlarını ve yöntemlerini de değiştirmesi gerekir. Strateji değiştirecek, ama araç, üslup, yöntem değişmeyecek! Bu yanlıştır.

Kürdistan'da her zaman belediye başkanı da kazanılır, milletvekili de kazanılır. Ama Kürt sorununu çözmüyorsa, Kürt sorununun çözümü önündeki tıkanıklığı aşmıyorsa o zaman o politika doğru değildir. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümü önündeki tıkanıklığı aşacak Türkiye'nin genel demokrasi partisi gerçeğini Kürt siyasetçilerinin, Kürt toplumunun anlaması, herkesin buna göre hareket etmesi gerekir. Önümüzdeki dönemin en temel görevlerinden biri budur. Bu görev en temel yurtseverlik görevidir. Bu görevi yerine getirmeyen, böyle bir siyasal yaklaşımla hareket etmeyen yurtseverlik görevlerini yerine getiremez, iyi bir Kürt siyasetçi de olamaz. Kürtlerin özgürlüğü ve demokratik yaşamı için de mücadele etmiş olmaz. Bu gerçeğin bilinmesi gerekiyor. Artık dar yaklaşmak, Türkiye genelinde siyaset yapan bir yaklaşımı esas almamak siyasal rantçılık, bir yerlerde belediye başkanı ya da milletvekili olma ufkunu aşmayan bir politika olur ki, bu kabul edilemez. Kabul edilmeyen bu politika da Kürt halkı ve Kürt özgürlük hareketi tarafından aşılır.

Seçim sürecinde gerçekten Türkiye demokrasi güçleriyle ortaklaşmak önemlidir. Özellikle alevilerle daha iyi ilişkilerin geliştirilmesi gerekir. Aleviler son süreçlerde örgütlü hale gelmişlerdir. Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde sorunların çözüleceğini görmüşlerdir. Türkiye demokratikleşmeden kendilerinin huzura kavuşamayacağını, kendi sorunlarının çözülemeyeceğini gördüklerinden demokrasi hareketi içinde aktif yer alma eğilimi göstermektedirler. Nasıl ki geçmişte alevi Kürt gençleri sol sosyalist hareketler içinde, demokrasi mücadelesi içinde aktif olarak yer aldılarsa, gelinen süreçte de Türküyle, Kürtüyle alevilerin böyle bir demokrasi mücadelesi içinde yer alma eğilimleri artmıştır. Bu nedenle Kürt demokrasi hareketinin de, Türkiye'de demokrasi güçlerinin bu gerçeği görerek alevilerle iyi ilişki kurup alevi sorunlarına doğru bir yaklaşım göstermek ve onlarla demokrasi mücadelesi içinde ortaklaşmayı da gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

Tabii ki bütün bu demokrasi mücadelesi olurken özellikle dar yaklaşımlardan kaçınılmalıdır. Özellikle bazı sol ve sosyalist kesimlerin sadece sosyalistler olsun, hatta sosyalistler içinde de bana yakın olanlar olsun, diğerleri olmasın gibi yaklaşımlar kesinlikle ne devrimci, ne demokratik ne de özgürlükçü bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımların solla, sosyalizmle, demokrasiyle alakası olamaz. Sosyalistler, solcular, demokratlar böyle bir strateji ve taktik izleyemezler. Türkiye'de demokrasi gelişebilirse, demokrasinin öncüsü olabilirse sosyalistler solcular o zaman toplumda öncülük yapabilirler, toplumda itibarları yükselebilir. O zaman kendi projelerini daha rahat gerçekleştirmenin toplumsal tabanını ve siyasal ortamını bulurlar. Yoksa Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda rolleri olmayacak, Kürtlerin demokratikleşmesi konusunda dar yaklaşacaklar, hatta Türkiye'yi götürüp milliyetçi muhafazakarlara teslim edecekler, ondan sonra da toplumun kendilerinin peşinden gitmesini bekleyecekler. Böyle bir şey olabilir mi? Bu mümkün değildir. Bu bakımdan sol sosyalist güçlerin etkili olması için, önlerinin açılması için demokrasi mücadelesinde, Türkiye'nin demokratikleşmesinde öncü olmaları gerekir. Bu da dar bir yaklaşımla değil, doğru bir politikayla, yani Türkiye'deki bütün demokrasi dinamiklerini içeren bir hareketle mümkün olur. Demokrasi dinamiklerinin bir kısmı sosyalizme yakındır, bir kısmı uzaktır. Bir kısmı liberaldir, bir kısmı farklı sosyal kesimlerden geliyor. Kadın hareketidir, çevrecidir, alevidir ya da başka bir etnik ve dinsel topluluktur. Bunların hepsini kapsayan bir demokrasi hareketinin olması gerekmektedir. Yani radikal ve gerçek bir demokrasinin bütün toplumsal kesimleri kapsaması gerekmektedir. Bu açıdan sol örgütler, sosyalistler bir bütün gerçek demokrasi hareketinin, gerçek demokratikleşmenin tabanını temsil ediyoruz diyemezler. Tabii ki mevcut örgütler mutlaka olmalı, sosyalist güçler etkin çalışarak demokrasinin radikalleşmesinde rollerini oynamalıdırlar. Ancak sonuç almak için bütün toplumsal kesimlere seslenen bir demokrasi hareketi olmalıdır. Böyle bir ufuk içinde olunursa o zaman gerçek demokrasi hareketi yaratılarak Türkiye AKP ile CHP'nin ağız dalaşı yaptığı bir kıskaçtan kurtarılmış olur.

Gezi olayları sonradan toplumda belirli tepkiler oluşmaya başladı. Artık Türkiye toplumunda AKP hükümetine belirli tepki var. Kürtlerin tepkisi var, sol sosyalist güçlerin tepkisi var. Kendine liberal diyen kesimlerin tepkisi var. Etnik ve dinsel toplulukların tepkisi var. Ancak bu tepkileri geniş yelpazede bir demokrasi programı etrafında bir araya getirmek gerekiyor. Çünkü AKP'ye karşı tepkiler farklı farklıdır. AKP'ye tepkiler AKP'nin baskıcı politikalarına karşıdır. Bir demokratik ortam istiyorlar, özgürlükçü ortam istiyorlar. Gezi direnişinin çok geniş yelpazede olduğu söyleniyor. O zaman yeni siyasetin de, yaklaşımın da bunlar dahil Türkiye'nin bütün demokrasi dinamiklerini içine alacak biçimde bir söyleme, bir programa ve geniş toplumları kapsayan bir nitelikte olması gerekmektedir.

Kuşkusuz Türkiye halkı, Kürt halkı bu süreci destekledi, ama oyalama yapılsın diye değil, çözülsün diye destekledi. Çözmemek, çatışma etkenlerini sürdürmek anlamına geliyor, sorunu ortadan kaldırmak anlamına gelmemektedir. Çözmemek, Kürt halkını ciddiye almamaktır. Kürt halkı desteklediyse bu sorun çözülsün diye destekledi. Kürt halkının desteğini herkes doğru anlamalıdır, çarpıtmamalıdır.

MİSAK-I MİLLİYİ DOĞRU ANLAMAK

Kürt sorunu irdelendiği ve değerlendirildiğinde Kürtlerin parçalanmışlığı üzerine sürekli vurgu yapılmıştır. Parçalanmışlığın Kürtler açısından yarattığı ulusal, siyasal, sosyal, kültürel sorunlar dile getirilmeye çalışılmıştır. Ancak bu parçalanmışlığı yaratan anlaşmalar yeterince irdelenmemiştir. Yine Misak-ı Milli'nin ne anlama geldiği ve Kürtlerin dört parçaya bölünmesi ve bunun siyasal sonuçları tüm tarihsel boyutlarıyla az değerlendirilmiştir. Türk devletinin Misak-ı Milli'den vazgeçmesinin sadece Kürtler açısından değil, Türk devleti açısından ne gibi sonuçlar doğurduğu yeterince ele alınmamıştır.

Önder Apo Kürt tarihini tarihsel toplumsallığı içinde ve komşu halklarla ilişki içerisinde değerlendirdiğinde önemli sonuçlara varmıştır. Önder Apo'nun son savunmasındaki en önemli değerlendirmelerden biri, Anadolu ve Mezopotamya'nın tarihsel bütünlüğüdür. Önder Apo bunu sadece bir propaganda çerçevesinde ele almamaktadır. Tarihte Mezopotamya'yla Anadolu coğrafyasının bütünlüğü, diyalektik ilişkisi ve bu çerçevede ortaya çıkan Kürt-Türk ilişkilerini kapsamlı bir biçimde değerlendirmiştir. Kürt-Türk ilişkilerinin tarihselliği ve birbirini tamamlama gerçeğini esas olarak Anadolu ve Mezopotamya'nın birbirini tamamlaması gerçeğinden ele alarak değerlendirmiştir. Olaya böyle bakıldığında gerçekten de çok önemli tarihsel, siyasal, sosyal, kültürel sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Tarihi böyle değerlendirme, ele alma, doğrudan siyasal yaklaşımları etkileyecek niteliktedir. Bu açıdan Eğer Anadolu ve Mezopotamya coğrafyası iyi irdelenir, bu temelde Kürt-Türk ilişkilerinin nasıl bir karakter taşıdığı anlaşılırsa o zaman bunun bugünkü Türk devletinin ve Kürt özgürlük hareketinin politikalarına yansıyacağı açıktır.

Şöyle bir gerçeklik vardır: Toplumlar, ülkeler, coğrafyalar bazı yönleriyle tarihsel kaderlerine bağlıdırlar. Coğrafyaların da, halkların da, toplumların da bir kaderleri vardır. Bu kader idealist bir yaklaşımla belirtilen bir kader değildir. Mevcut coğrafyaların, toplumların yaşadığı toprak ve bunun tarihsel toplumsallığı içinde geçirdiği aşamalar ve şekillenmeler o coğrafyaların, o toplulukların kaderini etkilemektedir. Ya da her coğrafyanın, her topluluğun bir siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik kanunu vardır. İlişkiler bütünlüğü içinde bir kaderi vardır. Bunu günümüzdeki sosyal bilim daha kapsamlı ortaya koymaktadır. Ya da sosyal bilimin tespit ettiği en temel gerçeklerden biri de bugün budur. Bu açıdan Anadolu ve Mezopotamya tarihini işlerken, Kürt-Türk ilişkilerini işlerken duygusal ve tepkisel yaklaşımlardan ya da günlük siyasal çıkarlardan uzak bir biçimde ele alınması gereği vardır. Ancak böyle yaklaşıldığında tarihsel toplumsal temele uygun ulusal, siyasal, sosyal, kültürel yaklaşımlar ortaya konulabilir ve bu temelde doğru politikalar inşa edilebilir. Eğer halklar, coğrafyalar tarihsel toplumsal gerçeklerine uygun yaklaşımlar ve politikalar inşa edemezlerse amiyane deyimle çarpılırlar, başarısız kalırlar, olumsuz sonuçlarla karşı karşıya gelirler. Siyasal, sosyal mücadelelerde bu gerçekliğin de dikkate alınması gerekmektedir.

Bu açıdan Önder Apo'nun son savunmalarda özellikle Türk-Kürt ilişkilerini değerlendirirken bu tarihsel gerçeğe sürekli vurgu yapması, göndermede bulunması dikkatle ele alınması ve doğru yaklaşılması gereken bir tutumdur. Önder Apo Kürt-Türk ilişkilerini irdelerken bunun esas olarak bir boyun eğme ve dayatma olmadığını, Kürtlerle Türkler arasındaki ilişkilerin coğrafyanın yaşadığı tarihsel gerçeklikten kaynaklandığını vurgulamaktadır. 1071'teki, 1500'lerde, 1920'lerde Kürt-Türk ilişkilerinin böyle bir tarihsel gerçeklikten ileri geldiğini belirtmektedir. Bu ilişkilerde bir karşılıklı çıkar vardır, birbirini tamamlama vardır, bir zorunluluk vardır. Bu ilişkiler böyle değerlendirilirse tarihin doğru değerlendirilebileceğini, doğru anlamanın da bugünü doğru değerlendirme ve geleceği doğru şekillendirmede rol oynayacağını özellikle vurgulamaktadır.

Misak-ı Milli'nin güncellenmelidir

Önder Apo Misak-ı Milli'yi (Milli Ant) de bu çerçevede ele almaktadır. Misak-ı Milli'nin bir tarafa bırakılarak, bundan vazgeçilerek Musul-Kerkük'ün, yine Rojava Kürdistan'ın İngiltere ve Fransa'ya terk edilmesi ve bunun getirdiği sorunları da bu çerçevede ele almaktadır. Önder Apo Misak-ı Milli'yi değerlendirirken bunu sadece Türk devletinin, Türk ulusçuluğunun, Türk egemen güçlerinin bir projesi olarak görmemektedir. 1919'da Sivas Kongresi'nde kabul edilen Misak-ı Milli'nin çok uzun bir tarihsel arka planı vardır. Misak-ı Milli tespit edilirken Kürtler de katılmışlardır. Kürtlerle Türklerin bir arada olduğu bir kongrede Misak-ı Milli kararlaştırılmıştır. Türklerle Kürtler Osmanlı imparatorluğunun dağılması sonrası ortak bir devlet kurmak isterlerken esas olarak da Kürtlerin ve Türklerin yaşadığı bir coğrafyayı esas alan bir milli misak belirlemişlerdir, bir milli ant yapmışlardır. Bu sadece Türklerin milli andı değildir, Kürtlerin de milli andıdır. Kürtler tarih boyunca daha çok Türklerle birlikte yaşayarak kazanmışlardır. Bu karşılıklı ilişkiden Türkler daha fazla kazanmış görünse de, Kürtler de bu ilişkiden kazançlı çıkmışlardır. Sadece kazandırmamış, birbirlerini tamamlayarak birbirlerini güçlendirmişlerdir. Bu açıdan da Sivas Kongresi'nde Kürtler hiçbir dayatma olmadan bu tarihsel bilinçle bütün Kürt coğrafyasını içine alan Misak-ı Milli'yi kendi ulusal siyasal stratejileri olarak benimsemişler ve böyle katılmışlardır. Bu açıdan Misak-ı Milli'yi sadece Türklere ait bir proje, sadece Türklerin bir ulusal siyasal hedefi olarak değerlendirmek doğru değildir. Zaten şimdiye kadar böyle yaklaşıldığı için Kürtler Misak-ı Milli'nin Kürtler açısından bu değerini, bu derinliğini görmedikleri, kavramadıkları için ilgisiz kalmışlar ve Türklere ait bir proje olduğunu düşünerek Kürtlerin de birliğini ifade eden, Kürtlerle Türklerin ortak vatanda ortak yarattıkları bir devleti ifade eden o tarihsel gerçekliği fazla açığa çıkaramamışlardır. Halbuki o tarihsel gerçeklik Anadolu ve Mezopotamya gerçekliğidir. Türkiye'nin de, Kürt halkının da kabul etmesi gereken bir gerçekliktir.

Bu gerçeklik iyi anlatılamadığı için Misak-ı Milli'nin ne anlama geldiğinin, Kürtlerin parçalanmışlığının Türkiye için ne anlam ifade ettiğinin bilinmediği yeni durum çerçevesinde şekillenen toplumsal zihniyetin, ideolojik zihniyetin etkisinde değerlendirmeler, yaklaşımlar ortaya çıkmaktadır. Nitekim Türkiye toplumundaki, siyasetçilerindeki, diplomatlarındaki, yazarlarındaki, entelektüellerindeki yaklaşım tamamen Misak-ı Milli'nin yok sayıldığı, Kürtlerin dört parçaya bölündüğü, Musul ve Kerkük'ün dışarıda bırakıldığı Türk ulus devlet zihniyeti temelinde şekillenen düşünceler çerçevesinde değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu da bugün olduğu gibi Türkiye ile Kürtler arasındaki ilişkileri dinamitleyerek Kürt sorununu tamamen çözümsüz hale getirmektedir. Nitekim Kürt-Türk ilişkileri bir kördüğüme dönüşmüş bulunmaktadır.

Bu açıdan Önder Apo Misak-ı Milli'nin yeniden değerlendirilmesini ve ne anlama geldiğinin ortaya konulmasını çok çok önemli görmektedir. Hatta daha da ileri giderek Misak-ı Milli'den vazgeçişin, Misak-ı Milli'nin ortadan kaldırılmasını Kürt kültürel soykırımın başlangıcı olarak değerlendirmektedir. Misak-ı Milli'den vazgeçilmesi, İngiltere'nin cumhuriyet mi, Misak-ı Milli mi ikilemini dayatması sonucu Türk yöneticilerinin Misak-ı Millisiz Kürtleri dışlayan cumhuriyet anlayışını kabul etmeleri sonucu gerçekleşmiştir. Misak-ı Milli'den vazgeçilmesi karşılığında Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus devlet olarak şekillenmesini ve varlığını kabul etmişlerdir. Dış güçlerin Türkiye'ye böyle bir cumhuriyeti dayatmaları Kürt kültürel soykırımın başlangıcını, esasını oluşturmaktadır. Tabii ki bu gerçeklikler kapsamlı bir biçimde değerlendirmeye değerdir. Bunlar göz ardı edilerek ne son yüzyıllık tarih, ne de Türk siyaseti ve bunun yarattığı sorunları değerlendirmek mümkündür.

Şu açıktır ki Kürtlerin Sivas Kongresi'nde Türklerle birlikte Misak-ı Milli'yi kabul etmeleri çok isabetli bir karardır, doğru bir yaklaşımdır. Tarihi gerçeklere uygundur. Aslında Kürtler de, Türkler de Sivas Kongresi'nde tarihi gerçeklere göre hareket etmişlerdir. Ne var ki kapitalist modernist güçlerin hem Ortadoğu'ya hakim olmak istemeleri, bu temelde bütün güçleri bölüp parçalayarak daha rahat hakimiyet sağlama politikaları, hem de kapitalist modernite zihniyetinin bir fitne olan milliyetçilik ve ulus devlet zihniyetinin bu coğrafyaya sokulması Misak-ı Milli'yi geçersiz kıldığı gibi, tarihsel topluma göre hareket eden ve böyle hareket etmek isteyen güçlere karşı da kapitalist modernitenin bir düşmanlığı, bir saldırısı gerçekleşmiştir. Çünkü kapitalist moderniteden etkilenmeyen, tarihsel toplumsal bütünlüğe göre davrananlar tabii ki ulus devletçi zihniyet ve milliyetçilik yerine toplumların birbirini tamamlayan, bütünleyen yaklaşımlarını esas alırlar, buna göre bir siyasal anlayış belirler. Misak-ı Milli de aslında kapitalist modernist zihniyetten uzak, milliyetçilik fitnesinin kendini tam hakim kılmadığı koşullarda ortaya konulmuş bir siyasal projedir. Ama bu proje hem Türkleri, hem Kürtleri güç yapacağından kapitalist modernitenin öngördüğü Ortadoğu politikaları açısından tehlikeli görülmüş, onun yerine toplumları parçalayıp hakim olacakları ulus devlet anlayışını dayatmak ve bu temelde böl parçala yaklaşımıyla ülkeleri, toplulukları yönetme stratejisini hakim kılmışlardır.

Misak-ı Milli olsaydı sonuç ne olacaktı?

Misak-ı Milli'ye dayatılan ulus devlet projesini bu çerçevede anlamak gerekmektedir. Türk devletine dayatılan ulus devlet projesi sadece Kürtlere değil, Türklere de zarar vermiştir. Türklerin de tarihsel toplumsal gerçeğe aykırı hareket ederek kendilerini güçsüz bırakmalarıyla sonuçlanmıştır. Bu açıdan Misak-ı Milli'nin ne anlama geldiğinin iyi anlaşılması, hakkının verilmesi kadar, Misak-ı Milli'nin yok sayılması, Türklerle Kürtlerin birliğinin parçalanması, yarattığı olumsuz sonuçların da çok iyi görülmesi ve anlaşılması gerekir. Eğer doğru tarih bilincini Türklerde ve Kürtlerde yaratmazsak gerçekten de hem Kürt sorununun çözümü konusunda sıkıntılar yaşarız, hem de Türklerin ve Kürtlerin doğru politika üretmemesi gibi bir düşünce ortamının devam etmesine imkan vermiş oluruz. Bu da tabii ki kapitalist modernist dış güçlerin Türkler, Kürtler ve bölge halkları üzerinde egemenlik kurmalarına, bu halklar üzerinde politik oyunlar oynanmasına fırsat vermekten başka bir anlama gelmemektedir.

Bir kere şunu düşünelim; Misak-ı Milli olsaydı sonuç ne olacaktı? Bir kere Misak-ı Milli olsaydı bu bir ulus devlet olmayacak, Türklerin ve Kürtlerin karşılıklı birbirlerinin ulusal varlıklarını kabul ettiği, saygı duyduğu bir Türkiye gerçeği ortaya çıkacaktı. Kürtlerin parçalanmışlığının yaşanmadığı böyle bir oluşum içinde Kürtler üzerinde inkarcılık ve kültürel soykırım politikası mümkün olmayacaktı. Böylelikle Türklerle Kürtler enerjilerini birbirlerine karşı değil, birbirlerini bütünleyerek Türkiye'yi siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik olarak güçlendirme içinde olacaklardı. Türkiye'deki bugünkü şovenizm, milliyetçilikle, Kürtlerde ille de bir devletim olsun anlayışı olmayacak, Türklerle Kürtler arasındaki ilişki Anadolu ve Mezopotamya'nın tarih içinde birbirini tamamlaması gibi tanımlanacak, Kürtlerle Türklerin ortak vatanı olan, ortak siyasal çerçevesi olan devlet içinde her iki toplum da güçlenecekti. Ulus devlet yerine birbirlerini tanıyan, bir toplumsal gerçeklik içinde mevcut devlet gerçekten de önemli düzeyde demokratikleşme zeminine kavuşacak, bu da Türkiye'nin siyasal, sosyal, kültürel anlamda demokratik karakterde, özgürlükçü karakterde gelişmesini sağlayacaktı. Bu gelişme de Türk ve Kürt halklarının birliği temelinde toplumlara büyük enerji kazandıracak, bir sinerji ortaya çıkaracak, bu da tabii ki yeni kurulan Türkiye'nin Ortadoğu'da yeniden yükselişe geçmesini sağlayacaktı. Bugünkü Avrupa'nın yanında Ortadoğu'da da güçlü bir Türkiye gerçeği ortaya çıkacaktı. Hatta özgürlük, demokrasi, uygarlık konusunda Avrupa'yı da geride bırakan bir siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik gerçeklik yaşanacaktı. Bu bir faraziye değil, gerçekten de Misak-ı Milli'nin bozulamaması durumunda bir gerçeklik olacaktı.

Kürtler de güçlenecekti Türkler de güçlenecekti. Musul-Kerkük petrollerinin bu devlet sınırları içinde olması sadece Türkleri değil Kürtleri güçlendirecekti. Belki de Kürt coğrafyası en az bugünkü Türkiye'nin batısı kadar gelişecekti. Hatta ondan daha gelişkin bir coğrafya haline gelecekti. Kürdistan'ın tarihsel, siyasal, toplumsal, kültürel zenginliği böyle bir gelişmeye imkan verecekti. Misak-ı Milliyle yeni Türkiye'nin böyle bir güçlü ülke haline gelmesi, Kürtlerle Türklerin birbirini tamamlayarak kapitalist modernitenin ulus devlet zihninden, zihniyetinden uzak durması iki toplumun kaderini de, tarihini de farklı şekillendirecekti.

Kuşkusuz böyle bir ülkede Kürtler kendi kimlikleri, kendi dilleri, kendi kültürleriyle, kendi özyönetimleriyle bu yeni Türkiye'nin bütünleyicisi ve tamamlayıcısı olacaklardı. Hatta farklı azınlıklar ve kültürler de bu bütünlüğün parçası olacaklardı. Eğer Misak-ı Milli'nin yok sayılması temelinde Türkiye'de yeni bir ulus devlet yaratma zihniyeti olmasaydı 1920'lerde yüz binlerle var olan, hatta milyonlara varan gayrimüslim toplumsal gerçekliği de dünyanın dört bir tarafına dağılmayacak, topraklarını terk etmeyecekti. Böylelikle Kürtler, Türkler, müslümanlar, hıristiyanlar, aleviler, Êzîdîler bir bütün olarak herkes böyle bir ülkede birbirlerinin inançlarına, kültürlerine saygı temelinde yaşayacaklar, bu kültürler birbirlerini besleyerek zengin bir ortak vatan olan Türkiye gerçeği ortaya çıkaracaklardı. İşte tüm bu sonuçları ortadan kaldıran, darbe vuran Misak-ı Milli'nin, yani bu yeni sözleşmenin kapitalist modernist güçlerin temsilcisi İngilizler ve Fransızlar tarafından ortadan kaldırılmıştır. Ulus devlet kurma karşılığında Misak-ı Milli'den vaz-

"Türkiye Cumhuriyeti kurucularına ya Misak-ı Milli ya da cumhuriyet dayatılmıştır. Eğer Milli Misak'tan, yani Musul ve Kerkük'ten vazgeçmezlerse mevcut cumhuriyeti de kaybedecekleri tehdidinde bulunmuşlardır. Böyle bir tehdit karşısında yeni kurulan Türkiye Misak-ı Milli'den vazgeçirilmiştir. Misak-ı Milli'den vazgeçirmeyle birlikte milliyetçilik ve ulus devlet esas siyasal proje olmuş, yeni bir soykırım tarihi başlamıştır."

geçilmesi Kürtlerin soykırıma uğratılması gerçeğini yaşatmıştır.

Kürt kültürel soykırım Misak-ı Milli'den vazgeçmekle yaşanmıştır

Türkiye Cumhuriyeti kurucularına ya Misak-ı Milli ya da cumhuriyet dayatılmıştır. Eğer Milli Misaktan, yani Musul ve Kerkük'ten vazgeçmezlerse mevcut cumhuriyeti de kaybedecekleri tehdidinde bulunmuşlardır. Böyle bir tehdit karşısında yeni kurulan Türkiye Misak-ı Milli'den vazgeçirilmiştir. Misak-ı Milli'den vazgeçirmeyle birlikte milliyetçilik ve ulus devlet esas siyasal proje olmuş, yeni bir soykırım tarihi başlamıştır. Kürt kültürel soykırım tarihinin başlangıcı Misak-ı Milli'den vazgeçmekle yaşanmıştır. Eğer Misak-ı Milli gerçekleşseydi Türk egemenleri, yöneticileri bir kültürel soykırım politikası izleyemezlerdi. İzleseler de böyle bir kültürel soykırım politikasına dış destek bulamazlardı. Çünkü öyle bir kültürel soykırım politikası ancak bir dış destekle sağlanabilirdi. Musul ve Kerkük'ten vazgeçilmesi karşılığında Kürt kültürel soykırımına dış destek sağlanmıştır. Kürt kültürel soykırımı Misak-ı Milli'den vazgeçmekle, Musul ve Kerkük'ü bırakmakla dış desteğini bulmuştur. Bu açıdan Misak-ı Milli'den vazgeçmek ve Misak-ı Milli'den vazgeçme karşılığında cumhuriyet kurmanın, bir ulus devlet kurmanın aynı zamanda Kürt kültürel soykırımı anlamına geldiğini özellikle belirtmek, altını vurgulamak ve bu temelde Misak-ı Milli'yi irdelemek gerekmektedir.

Türk devletinin Misak-ı Milli'den tümden vazgeçmesi 1926'dır. Ancak öncesi de vardır. 1923 Lozan Anlaşması aslında Misak-ı Milli'den vazgeçme, bunun karşılığında da Kürt kültürel soykırımına dayalı ulus devletçi bir cumhuriyet kurma projesinin ilk siyasal ayağıdır. Böylelikle sadece Misak-ı Milli ortadan kalkmamış, Kürtler parçalanmış, güçsüz bırakılmış, Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasının birbirini tamamlamasına darbe vurulmuş, vücut parçalanmıştır. Misak-ı Milli'nin hükümsüz haline gelme temelinde ulus devlet anlayışıyla birlikte tarihsel Türk-Kürt birliğine, ittifakına da darbe vurulmuştur, son verilmiştir. Böylelikle Kürtler de güçsüz bırakılmış, Türkler de güçsüz bırakılmıştır. Türklerin tarihte Kürtlerle birlikte güç olduğu, siyasal yükselişini böyle sağladığı düşünülürse aslında Türklerle Kürtler arasında yaratılan düşmanlık Türklerin tarih içindeki siyasal yükselişinin tarihsel toplumsal temelin de ortadan kalkması anlamına gelmektedir. Böylece Türkiye Ortadoğu'da kapitalist modernist güçler tarafından kullanılan işbirlikçi bir ülke haline getirilmiştir. Hatta Ortadoğu halkları üzerinde en tehlikeli işbirlikçi ajan bir devlet, ajan bir topluluk yaratılmıştır. Misak-ı Milli'nin ortadan kaldırılması sadece Kürt-Türk düşmanlığını yaratmamış, sadece Kürtleri güç yapan kaynaklardan, birlikten, tarihsel diyalektikten koparmamış, aksine Türkleri tarih içinde birlikte oldukları topluluklara ve Ortadoğu halklarına düşman yapan, Ortadoğu halklarına karşı kullanma zemini ortaya çıkaran bir Türkiye gerçeği, bir Türk siyasal gerçeği ortaya çıkarılmıştır.

Bu açıdan Misak-ı Milli'nin yok sayılması, ortadan kaldırılması, Musul ve Kerkük'ün yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin dışında bırakılması öyle basit, sıradan değerlendirilecek bir konu değildir. Sadece Kürtlerin parçalanmışlığı ve zayıflatılması olarak da izah edilemez. Bu parçalanmışlığın Misak-ı Milli'nin yok sayılması, ya Misak-ı Milli ya cumhuriyet dayatılması ve bu temelde Türk egemen sınıflarının ulus devlet karşısında Kürtleri kültürel soykırıma uğratma konusunda dış güçlerden destek almasının yarattığı siyasal, sosyal, ekonomik sonuçlar çok ağırdır. Türklerin, Türk egemenlerin tarih boyunca hiçbir dönemde yemediği darbeler kadar ağır darbeler yemişlerdir. Ağır darbeler yemesi, Türkiye'nin şu kadar yüz bin kilometre kaybı değildir. Zaten böyle ele alındığı için ne Türkler doğru yaklaşmaktadır ne de Kürtler. Türkler kendileri açısından toprak kaybı olarak değerlendirmektedir. Bu yaklaşım geri bir yaklaşımdır, gerici bir yaklaşımdır. Böyle ele alındığı için Misak-ı Milli doğru anlaşılmamakta, doğru yorumlanmamaktadır. Bu nedenle Misak-ı Milli de, Misak-ı Milli'nin hükümsüz kalması da yanlış ele alınmaktadır.

Kürtler de sadece Kürdistan'ın bölünmüşlüğü olarak görmekte, bunun bir bütün olarak tüm Kürtler, tüm Ortadoğu için yarattığı sonuçları, Türkler üzerinde yarattığı olumsuz sonuçları, bu olumsuz sonuçların Kürtler üzerindeki etkilerini doğru değerlendirememektedir. Bugün Türklerin Kürtler üzerinde çok olumsuz etkileri varsa, Türk siyasal zihniyetinin Kürtleri soykırıma uğratma zihniyeti çok derin olmuşsa, köklü olmuşsa, bir türlü Kürtlerin en temel haklarını kabul etmiyorlarsa bunun altında yatan en temel gerçek aslında Misak-ı Milli'nin ortadan kalkmasıyla zihniyet dünyasında yaşanan bir dağılma ve bozulmadır. Misak-ı Milli'den vazgeçmek sadece bir toprak kaybı değil, Türkler için en kötü şey olan zihniyet bozulmasını, kültürel, ahlaki her türlü bozulmayı sağladığı için Türkler çok kaybetmiştir. Bu bozulmanın sonuçlarından da en fazla Kürtler zarar görmüşlerdir. Bu yönüyle Misak-ı Milli'yi ya da Kürtlerin dört parçaya bölünmesini değerlendirirken böyle çok boyutlu değerlendirmek, sığ bir yaklaşım içinde olmamak gerekiyor.

Tabii ki Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasının bütünlüğünün parçalanması Türkler ve Kürtler için ağır sonuçlar yaratmıştır. Bunlar birbirini tamamlayan coğrafyalar olarak her iki halka da kazandırıyordu, güç veriyordu. Ancak Kürtlerin, Kürdistan'ın parçalanmışlığının Kürtler açısından sonuçları ise ölümcül olmuştur. Sadece tarihsel, toplumsal ve kültürel olarak zayıflama, bir güçsüzlük, bir olumsuzluk değil, bir toplumu öldüren, yok eden sonuçlar ortaya çıkmıştır. Eğer Türk devleti ulus devlet anlayışı temelinde kültürel soykırım politikalarını uyguladıysa, bu konuda önemli başarılar elde ettiyse, bunun nedeni bölünmüşlüktür. Eğer Kürtler bu düzeyde bölünmüş olmasaydı Türk devletinin ulus devlet politikaları, asimilasyoncu kültürel soykırım politikaları bugünkü düzeyde sonuçlarını vermezdi. Bu yönüyle de Misak-ı Milli'nin gerçekleşememesinin özellikle de Kürtler açısından yarattığı olumsuz sonuçları değerlendirmek, bunun ölümcül, kültürel soykırımcı, bitirici, tüketici, Kürtleri takatten düşürücü özelliklerini irdelemek ve vurgulamak ve bunun sonuçlarını da çok iyi değerlendirmek gerekmektedir.

Şunu özellikle vurgulamak gerekiyor: Kürt kültürel soykırımının tarihsel, siyasal zemini kesinlikle Misak-ı Milli'nin ortadan kaldırılmasıyla yaratılmıştır. Eğer Misak-ı Milli pratikleşseydi kesinlikle Kürt kültürel soykırımı gerçekleşmeyecekti. Çünkü Misak-ı Milli bir ulus devlet projesi değildi, Kürtlerin ve Türklerin ortak projesiydi. Kürtlerin ve Türklerin tarihselliği içindeki ortaklığının yeni bir devlet projesi biçiminde gerçekleşmesiydi. Hatta geçmişteki imparatorluk anlayışı yerine gerçekten Türklerin ve Kürtlerin ortak siyasal platformu, ortak yaşam platformu olan yeni bir siyasal proje olduğundan Kürtler bu projeden eskisine nazaran daha kazançlı çıkacaklardı. Kürtler tarihlerinde belki de ilk defa Türklerle daha eşit bir pozisyonda bir devlet içinde yer alacaklardı. Osmanlı dönemindekinden çok daha güçlü bir biçimde yeni Türkiye içinde yer alacaklardı. Eşit ulus, eşit halklar gerçekliğinin yaşandığı yeni bir devlet gerçeği ortaya çıkacaktı. Misak-ı Milli'nin pratikleşmesi durumunda böyle bir durumun da ortaya çıkacağını söylemek gerekmektedir. Misak-ı Milli gerçekleşseydi sanki Kürtler yine bu durumla karşılaşacaktı, Misak-ı Milli olsaydı sanki Kürtler yine soykırıma uğrayacaktı, aynı politikaları uygulanacaktı, ya da uygulayabilirmiş gibi bir yaklaşımla ele almak, tarihi böyle düz, şematik bir yoruma tutmak gerçekten de çok yanlıştır. Bu açıdan Misak-ı Milli bozulmasaydı, yok sayılmasaydı, uygulansaydı nasıl bir Türkiye gerçeği ortaya çıkardı, bunun içinde Kürtler nasıl yer alırdı, Türklerin zihniyet dünyası ne olurdu, Kürtlerin zihniyet dünyası ne olurdu, ekonomik sosyal ilişkileri ne olurdu bunları çok iyi irdelemek gerekmektedir.

Misak-ı Milli doğru anlaşılmalıdır

Misak-ı Milli'yi bugünkü ulus devlet zihniyetiyle, ulus devlet mantığıyla, Türkiye'nin yüz yıla yakındır uyguladığı politikalarla ele alırsak kesinlikle doğru değerlendirmemiş olabiliriz. Bugünkü, daha sonra oluşmuş, oluşturulmuş zihniyetle o günkü Misak-ı Milli'yi değerlendirmiş oluruz ki, bu hem Kürtler açısından hem de Türkler açısından yanılgıyı, gafleti ifade eder. Bu yönüyle de Kürtlerin ve Türklerin bu Misak-ı Milli'yi doğru değerlendirmesi gerekir. Türkiye'de herkes Misak-ı Milli'den söz ediyor, Sivas Kongresi'nin büyüklüğünden söz ediyor, Erzurum Kongresi'nin büyüklüğünden söz ediyor. Ama şu andaki siyasal gerçeklik bu kongreyle uygun mudur? Şu anda Türkiye'deki siyasal gerçeklik tamamen Sivas Kongresi'ne de, Erzurum Kongresi'ne de aykırıdır. Sivas Kongresi ve Erzurum Kongresi ruhuna ters bir Türkiye şekillenmiştir. Bugünkü Türkiye'deki zihniyet Sivas ve Erzurum Kongrelerindeki zihniyet değildir. Bunun kesinlikle doğru ortaya konulması gerekiyor. Eğer yeni bir Türkiye tarihi yazılacaksa, ya da Türkiye tarihi doğru yazılacaksa, Türkiye'nin kurtuluş tarihi, 1920'ler doğru yazılacaksa Misak-ı Milli'nin doğru anlaşılması ve bugünkü siyasal zihniyetin Sivas ve Erzurum Kongreleriyle ne kadar uyumlu olduğunu, ne kadar kongrelerin ruhuna uygun bir siyaset olduğunu irdelemek ve bunu tüm çıplaklığıyla ortaya koymak gerekmektedir.

Her şeyden önce bunu anlamak için Şeyh Sait olayı, Türk devletinin burada yaptığı provokasyon, idamlar öncesi ve sonrası dili, üslubu iyi irdelemek gerekir. 1920'lerin dili ve üslubuyla Sivas ve Erzurum Kongrelerindeki dil ve üslup ile daha sonraki dil ve üslubu iyi ayrıştırmak gerekir. Bu iki zihniyetin kodlarını, parametrelerini, temel boyutlarını iyi irdelemek gerekir; tek tek ele alıp değerlendirmek gerekir. Eğer böyle değerlendirilirse, Misak-ı Milli çerçevesinde oluşan zihniyeti ya da Misak-ı Milli'yi yaratan zihniyetlerle sonraki zihniyetleri ortaya çıkaran politikaların, uygulamaların arasındaki fark çarpıcı bir biçimde görülür. Kesinlikle ikisi apayrı niteliktedir. Bunları görmek gerekiyor.

Kuşkusuz bunları değerlendirirken özellikle 20. yüzyılla birlikte Osmanlı içindeki Türk egemen sınıfları içindeki milliyetçi eğilimleri, ulus devletçi eğilimleri, farklı eğilimleri görmezlikten gelemeyiz. Kesinlikle bu tür eğilimler vardır. O da kapitalist modernitenin Osmanlı'ya, Ortadoğu'ya, Türkler içine soktuğu fitnedir. Ama o yıllarda bu zihniyet daha kökleşmemiştir. Bir arayış içindedir, hakim değildir. Hala hakim olan Kürt ve Türk toplumundaki ortak vatan, aynı millet olma, aynı ümmet olma yaklaşımıdır. Hala ayrılık gayrılık gelişmemiştir. Kürt Türk'ü, Türk de Kürt'ü reddetmemektedir. Ortak yaşam ruhu, psikolojisi hala vardır. Milliyetçi eğilimlere rağmen güçlü bir biçimde bu eğilim vardır. İşte Misak-ı Milli bütün bu milliyetçi eğilimler karşısında esas eğilimi, iki halkın ortaklığına dayalı bir siyasal yaşam yaratma eğilimini ifade etmektedir. Belki bir geçmiş özlemidir. Belirli yönleriyle kapitalist moderniteyi, yine onun işbirlikçisi milliyetçi kesimleri hesaba katmayan, oyunları görmeyen bir yaklaşımdır. Belki de Misak-ı Milliye katılanlar bunları göremediği için pratikleşememiş, kapitalist modernist güçler ve onun işbirlikçisi ulus devletçi zihniyetler tarafından boşa çıkarılmıştır. Bu yönlü değerlendirmeler de yapılmalıdır, bunlar da görülmelidir, ama kesinlikle Misak-ı Milliyle daha sonraki Türk ulus devlet zihniyet ve onun siyasasını ayrı ayrı değerlendirmek doğru sonuçlar üretir. Eğer bugün Kürtlerle Türklerin ortak vatanını, mücadele birliğini, farklılıkları kabul eden demokratik ulus, demokratik yaşam içinde olmalarını hedefleyeceksek, bu tarihsel gerçekleri iyi bilmek, iyi anlamak önemlidir. Olumsuzluklardan değil de olumluluklardan beslenmek, olumlu tarihi birleştirici etken yaparak mevcut paradigmayı, stratejiyi, zihniyeti ve politikayı uygulamaları hakim kılmak gerekecektir.

Önder Apo'nun uzun bir süredir Kürtlerle Türklerin tarih içinde oluşturulmuş ortaklıklarını, birlikteliklerini, birbirini tamamlama gerçeğini vurgulaması, siyasal projelerini belirli yönleriyle de bu tarihe dayandırmak istemesi doğru ele alınmak durumundadır. Yine özellikle son demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa hamlesi çerçevesinde Nerwoz'da yaptığı konuşma ve Misak-ı Milli vurgularının da gerçekten doğru ele alınması gerekmektedir. Bu konunun doğru anlaşılması için tartışılmasından her nedense kaçılmaktadır. Sanki bu konu tabuymuş gibi görülmektedir. Özellikle Kürt milliyetçiliğinin ve Türk milliyetçiliğinin Misak-ı Milli'yi kendilerine göre ele almaları, bu konuya dokunmaktan sakınmayı beraberinde getirmektedir. Halbuki Misak-ı Milli'yi Türkler gündeme getirmese de, Kürtler getirmelidir. Türkler özellikle geçmiş tarihi gözden kaçırmak, Kürt-Türk ilişkilerinde doğru tarihi gözden kaçırmak için Misak-ı Milli'yi gündeme getirmeyebilirler, gözden uzak tutabilirler, ama Kürtlerin kesinlikle Misak-ı Milli'yi gündeme getirmeleri gerekir. Çünkü Lozan öncesi ve sonrası durumlar farklıdır; Şeyh Sait ve arkadaşlarının idama götürülmesini sağlatan provokasyon öncesi Kürt-Türk ilişkileri ve siyasal yaklaşımlarla sonraki yaklaşımlar farklıdır. Misak-ı Milli'nin kabul edildiği, sahiplenildiği dönemle Misak-ı Milli'den vazgeçilerek yeni bir cumhuriyet kurma karşılığında Kürtleri kültürel soykırıma uğratıp ulus devlet kurma mantığı farklıdır. Bu açıdan Misak-ı Milli'yi özellikle Kürtlerin gündeme getirmesi, Misak-ı Milli'nin hangi anlayışla kabul edildiğinin, Misak-ı Milli'nin ne anlama geldiğinin ortaya konulması gerekir.

Misak-ı Milli bir ulus devlet kurma projesi değildir. Kürtleri kültürel soykırıma uğratma projesi değildir. Kesinlikle iki halkın ortaklığına dayalı yeni bir siyasal projedir. Bu projede Kürtleri reddetme yoktur. Kürtleri yok sayma yoktur. Eğer Misak-ı Milli gerçekten pratikleşmiş olsaydı zaten Türk elitinin, Türk egemen sınıfların Kürtleri yok sayması mümkün olmazdı. Kürtleri yok saymak mümkün değildi. Bunu bir kere böyle vurgulamak gerekir. Eğer Türkler Kürtleri yok saymışsa, kültürel soykırım uygulanmışsa, ulus devlet politikası izlenmişse bu Misak-ı Milli'nin yok sayılması ve Kürtlerin parçalanmışlığı gerçeği üzerine dayanmıştır. Kürtlerin parçalanmışlığı üzerinden Türkiye dış güçler tarafından destek almıştır. Bunun bir kere vurgulanması gerekir. Eğer Güney Kürdistan ve Rojava Türkiye sınırları içinde olsaydı, Türk devleti böyle bir kültürel soykırım politikası izleyebilir miydi? Böyle bir kültürel soykırım politikası izlediğinde Kürtleri karşısında bulma yanında, bütün Arap dünyası da Kürtlerin yanında olurdu. Ama Kürdistan'ın parçalanması Farsların, Türklerin, Arapların Kürtlere karşı ortak davranmasını beraberinde getirmiştir. Belki Türkiye ile İran Kürtlere karşı ortak politika izleyebilirdi. Ama Misak-ı Milli'nin pratikleştiği bir Türkiye'de Arapları kültürel soykırımcı bir ulus devlet projesinin destekçisi yapmak mümkün olabilir miydi? Bu mümkün olmadığı takdirde de Türk devletinin ulus devlet projesi başarıya ulaşabilir miydi? Kesinlikle ulaşamazdı. Bu açıdan Misak-ı Milli'nin yok sayılması ve Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesi İngiltere'nin dayattığı ulus devlet projesine Irak'ın da Suriye'nin de dahil olması anlamına gelmektedir. Aslında Kürtleri Türkiye, Irak ve Suriye sınırları içinde parçalamak, bu devletler içinde gelişen ulus devlet projesi tarafından yok edilmesine, yok olmasına da göz yummak anlamına gelmektedir. Ya da Kürtlerin soykırımına dayanan ulus devletleri yaratmak politikasında Türkiye'nin, Irak'ın, Suriye'nin ve İran'ın ortak davranması gerekmektedir. Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesi böyle bir siyasal durum ortaya çıkarmak anlamına gelmektedir. Misak-ı Milli'nin yok sayılması ve Kürt'ün dört parçaya bölünmesi, ulus devlete dayalı kültürel soykırım politikasına böyle bir güçlü zemin yaratmıştır. Böyle bir ulus devletler zihniyeti ittifakının oluşmasını beraberinde getirmiştir.

"Misak-ı Milli'yi bugünkü ulus devlet zihniyetiyle, ulus devlet mantığıyla, Türkiye'nin yüz yıla yakındır uyguladığı politikalarla ele alırsak kesinlikle doğru değerlendirmemiş olabiliriz. Bugünkü, daha sonra oluşmuş, oluşturulmuş zihniyetle o günkü Misak-ı Milli'yi değerlendirmiş oluruz ki, bu hem Kürtler açısından hem de Türkler açısından yanılgıyı, gafleti ifade eder. Bu açıdan Kürtler ve Türkler Misak-ı Milli'yi doğru değerlendirmeli."

Varolan sorular sınırlara dokunulmadan çözülebilir

Önder Apo Misak-ı Milli'yi doğru anladığı için, Misak-ı Milli öncesi ve sonrasını doğru çözümlediği için ve Misak-ı Milli'nin sadece Kürtlere değil Türkiye'ye de çok olumlu katkısı olacağı için, Misak-ı Milli bilincini, Misak-ı Milli zihniyetini doğru anlamanın Kürtlere ve Türklere doğru politika izleteceğini, doğru anlayışa kavuşturacağını düşündüğü için Misak-ı Milli'nin zihniyet olarak güncellemesinden söz etmektedir. Misak-ı Milli'nin daha derin, köklü, doğru bilince çıkarılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Dikkat edilirse Misak-ı Milli'den söz ederken bugünün siyasal gerçeklikleri dikkate alınarak ben sınırların değişmesinden söz etmiyorum, Misak-ı Milli'nin sınırlar değişmeden güncellenmesinden söz ediyorum demektedir. Zaten yeni paradigmamızda bırakalım Misak-ı Milli sınırlarını, başka sınırlar da doğru bulunmamaktadır. Bu açıdan sınırları sorun yapmayan ve gündeme getirmeyen bir Misak-ı Milli değerlendirmesinden söz edilmektedir.

Misak-ı Milli'nin bir boyutu da şudur: Türkiye'de Misak-ı Milli öncesindeki zihniyet ulus devlet zihniyeti değildir. Ulus devlet zihniyetinin olmadığı coğrafyalardaki ilişkiler esas olarak doğal özerklik, doğal federasyon biçimindedir. Her topluluk kendi içinde diliyle, kimliğiyle, kültürüyle yaşamakta, hatta kendi kendini yönetmektedir. Ulus devlet öncesi kapitalizmin merkeziyetçi ulus devlet anlayışı öncesi dönem, aslında yerellerin kendini yönetmesine dayanan otonomi, federasyonun temel bir kural olduğu bir dönemdir. Otonomi, federasyon aslında doğal bir kuraldır. Farklılığın tarih boyunca yaşadığı özerkliği ve siyasal gerçekliği ifade etmektedir. Federasyon ya da özerklik olsun mu olmasın mı tartışmasıyla bu kendi kendini yönetmeler ortaya çıkmamıştır; farklılıkların ortaya çıkmasıyla zaten tarih içinde topluluklar özerk, otonom ya da federasyon biçiminde yaşamışlardır. İmparatorluklar zaten ancak böyle var olmuştur. Bütün imparatorluklar özerk, otonom ya da doğal federasyon biçimindeki yerel otoritelerin, kendi kendini yönetmelerin varlığını tanıyan bir üst siyasal birlik biçiminde ortaya çıkmıştır. Yoksa zaten imparatorluk olunamazdı. Yerel otoriteleri, doğal federasyonları tanımayan hiçbir siyasal güç imparatorluk bile kuramazdı. Çünkü böyle bir şey, topluluklarla sürekli savaş haline gelirdi ki, böyle bir savaş yaşayan siyasal güç de siyasi bir güç olan imparatorluk ortaya çıkaramazdı. Bu açıdan Misak-ı Milli bir yönüyle de Kürtlerin tarih içinde doğal olarak oluşmuş özerkliğini, otonomisini, federasyonunu kabul etmeyi de içermekteydi. Misak-ı Milli'yi değerlendirirken, ya da Misak-ı Milli nasıl oluştu derken ya da Misak-ı Milli'yi Sivas Kongresi nasıl kabul etti derken bunu görmek lazım. Bir ön kabul olarak federasyon, özerklik ya da otonomisi kabul edildiği için ortak Misak-ı Milli projesi o zaman gerçekleşmiştir, kabul edilmiştir.

Önder Apo Misak-ı Milli'yi gündemleştirerek Türkiye'ye 1920'li yıllarda Misak-ı Milli'yle oluşacak olumlu durumu şimdi güncelleştirerek gerçekleştirebiliriz demektedir. Eğer Türkiye sınırları sorun yapmadan, Kürtlerin sosyal ve kültürel ilişkilerini sorun yapmadan Kürtler arası birliğe izin verirse, Kürtlerin geçmişteki Misak-ı Milli çerçevesindeki birliği ve bu temelde ortak hareket etmeleri Türkiye açısından da olumlu sonuçlar doğuracaktır. Kürtlerin Mezopotamya, Anadolu birliği çerçevesinde kendisini Türkiye'ye yakın hissetmelerinin Türkiye'ye, Türk toplumuna da büyük katkılar sunacağını düşünmektedir. Türkiye'nin de böyle bir zihniyet ve yaklaşımla hareket etmesini sağlamaya, bu temelde de esas olarak Kürt sorununu yaratan, Kürt sorununda travmalar yaratan, hatta Kürt sorununun çözümsüzlüğüne zemin olan o katı ulus devlet zihniyetini, Kürtleri kültürel soykırıma uğratarak ortadan kaldırma zihniyetini bir tarafa bıraktırarak Türkiye'yi bundan vazgeçirterek hem Kürtlerin birliğini sağlama hem de Kürtlerle Türklerin Misak-ı Milli çerçevesindeki o ilişkilenme biçimini yeni koşullarda gerçekleştirerek Kürtlerin ve Türklerin birlikte kazandığı yeni bir siyasal durumu ortaya çıkartmayı hedeflemektedir. Bunun ne Türkiye açısından ne de Kürtler açısından kötü bir tarafı vardır.

Buradan da anlaşıldığı gibi Sivas Kongresi'nde kabul edilen Misak-ı Milli sadece Türklerin değil, Kürtlerin de Milli Misakı'dır. Kürtlerin de ulusal çıkarlarınadır. Önder Apo bunu güncelleştirmeye çalışmaktadır. Türkiye'de yapılan görüşmeler ve tartışmalar çerçevesinde Türkiye'nin Kuzey Kürdistan'la Güney Kürdistan ve Rojava Kürdistan arasındaki ilişkilerin gelişmesine sınırları engel koymamasını, Kürtlerin ulusal, siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik ilişki kurarak birlik sorununu bu çerçevede çözmelerini önermektedir. Kürtler sınırları sorun yapmadan birlikleri sağlandığında yeni bir ulus devlet kurma gibi bir yaklaşım içinde olmayacaklardır; illa da bizim de bir devletimiz olsun yaklaşımı içine girmeyeceklerdir. Sınırları sorun yapmadan Türkiye'nin böyle bir ortaklaşmaya izin vermesinin aslında Kürtlerdeki ulus devlet anlayışını sonlandıracağından, Türkiye'nin ya da diğer ülkelerin Kürtlerin ulus devlet kuracağı kaygısından uzak durarak Kürtlerle ilişkilenmesini, bunun da Kürtlerle Türklerin, Kürtlerle Arapların, Kürtlerle Farsların yaşadığı sorunların giderilmesine, karşılıklı güvene, dayanışmaya, birbirini tamamlamaya dayanan yeni bir Ortadoğu'nun temelinin atılmasına katkı sunacağını düşünmektedir. Ya da Kürtlerle Türklerin, Kürtlerle Arapların, Farsların sınırları sorun yapmadan ilişki kurması aslında gelecek dönemin Ortadoğu'sunun bir modeli de olacaktır. Önder Apo Misak-ı Milli'nin gerçekleşmesinden söz ederken bunları da dikkate aldığını gözetmek gerekmektedir.

Önderliğin Misak-ı Milli'yi güncelleştirelim yaklaşımında, Kürtlerin birliğini yaratma önemli bir hedeftir. Sınırları sorun yapmadan Kürtler arası birliği geliştirme önemli bir hedeftir. Bunun da olumlu bir yaklaşım olduğu, Kürtler tarafından doğru anlaşılması ve desteklenmesi gereken bir siyasal proje olduğu açıktır. Önder Apo bu yönüyle Misak-ı Milli projesini gündemleştirerek tarihsel, toplumsal siyasal gerçeği, tarihteki Kürt-Türk ilişkilerini yeni koşullarda yeniden canlandırmaya çalışmaktadır. Tabii bunu yaparken Araplara, Farslara karşı bir yaklaşımla ele almamaktadır. Aslında bu yaklaşımla Türklerde demokratik zihniyet geliştirerek, Kürtlerde demokratik zihniyet geliştirerek sorunları demokratik temelinde çözme anlayışını oluşturarak, bir yönüyle de demokratik siyaseti, demokratik zihniyeti hakim kılarak Ortadoğu'daki bütün sorunları, Kürtlerle Türkler, Türklerle Araplar, Araplarla Farslar arasındaki tüm sorunlara bir model sunmaktadır. Var olan sorunlarımızı sınırlara dokunmadan, birbirlerinin aleyhine bir siyasal tutum içine girmeden çözülebiliriz mesajını bu projeyle vermek istemektedir.

Önder Apo'nun Türk devletine böyle bir öneride bulunması, Kürtleri de böyle bir siyasal projenin parçası haline getirmek istemesi, diğer yandan da şimdiye kadar Kürtlerin bölünmüşlüğünü birbirlerine karşı kullanan, bölünmüş parçaları birbirinin mücadelesine engel haline getiren kültürel soykırımcı sömürgeci anlayışa da son verilmek istenmektedir. Bu yönüyle Türk devletine de artık Güney'i Kuzey'e, Kuzey'i Güney'e kullanma politikasını bırakmasını söylemektedir. Parçaları birbirine karşı kullanma yerine parçaların birbiriyle ilişkilenmesine engel olmayarak Kürtler arası birliğin doğal olarak oluşmasına katkı sunarak, bunu yapmış bir ülke olarak Kürtlerle Türklerin ilişkisini daha demokratik, daha birbirini tamamlayıcı, daha birbirini güçlendirici bir hale getirilmesini istemektedir. Bu açıdan da Misak-ı Milli projesinin güncelleştirerek Kürtleri zayıflatan bölünmüşlük engelini ortadan kaldırıp Kürtleri güçlendiren, birbirini tamamlayan bir pozisyona getirmeye çalışmaktadır.

Türkiye'de büyük bir zihniyet kayması vardır

Önderliğin Misak-ı Milli projesinin bir boyutu da uluslararası güçlerin Güney Kürdistan'a olumsuz bir rol vermesiyle ilgilidir. Uluslararası güçler Önder Apo'nun belirttiği gibi ikinci bir İsrail projesiyle Ortadoğu halklarının aleyhinde bir konum arz eden bir Kürt oluşumu yaratmaya çalışılmaktadırlar. Önder Apo özellikle ittihat terakki ve daha sonrası İsrail etkisinin, Yahudi etkisinin olduğu bir Türkiye ile Güney Kürdistan'daki oluşumu üç Yahudi oluşumu olarak değerlendirmektedir. Bunların esas olarak Ortadoğu halklarına karşı kullanıldığını vurgulamaktadır. Bu açıdan Önder Apo Misak-ı Milli'yi canlandıralım diyerek Güney Kürdistan'ın bu yönlü kullanılmasının getireceği olumsuz etkileri sınırlandırmaya çalışmaktadır. Çünkü Misak-ı Milli projesinin canlandırılması demek uluslararası güçlerin Güney Kürtleri üzerinden bir genel Kürt politikası yürütmesini, Güney Kürtleri üzerinden Ortadoğu'da Kürtlerle diğer halkları çatıştırma politikasına son verilmesi anlamına gelmektedir. Misak-ı Milli'nin sınırlara dokunulmadan güncelleştirildiği böyle bir siyasal ortamda Kuzey Kürdistan'daki özgürlük hareketinin bütün Kürdistan'da inisiyatifli olması, Ortadoğu'da etkili siyasal bir güç haline gelmesi öngörülmektedir. Misak-ı Milli projesinin Özgürlük hareketi açısından da böyle bir boyutu bulunmaktadır. Bu açıdan Misak-ı Milli projesi sadece Kürtleri değil, bütün Ortadoğu halkları açısından kapitalist moderniteye karşı halkların birliğine, kardeşliğine dayalı demokratik modernite projesinin hakim kılınmasını da amaçlamaktadır. Kapitalist modernist güçlerin öngördüğü Kürt oluşumuna karşı Kürt özgürlük hareketinin demokratik moderniteye dayalı yeni bir Ortadoğu'nun şekillenmesini planlamaktadır. Bu açıdan da Misak-ı Milli projesini dar, günlük, sadece bir politik taktik olarak değerlendirmemek gerekiyor. Bunlar da içinde olmakla birlikte çok uzun vadeli, tarihsel bir stratejisinin bir projesi, bir hamlesi olarak görmek gerekmektedir.

Kuşkusuz Türk devleti buna hazır değildir. Türk devleti ulus devlet zihniyetiyle zehirlenmiş, Kürtleri kültürel soykırıma uğratan bir zihniyet koduyla şekillenmiştir. Bu açıdan da Kürtleri yok etme, Kürtlerin aleyhinde düşünme, bütün politikaları, diplomasiyi Kürtlerin aleyhine üretme alışkanlığı ve reflekslerini bırakmadığından tabii ki Önder Apo'nun Misak-ı Milli zihniyetini anlama, buna doğru yaklaşma, bu temelde Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde Ortadoğu'yu etkileme ve Ortadoğu'da demokratik temelde etkin olma gibi bir yaklaşımı anlayamamakta, bundan uzak durmaktadır.

Önder Apo Misak-ı Milli'nin yok sayılmasıyla Kürtlerin parçalanmasını, Kürtlerin parçalanmasına dayalı bir Kürt sorununun açığa çıkmasını çok iyi bildiğinden, Misak-ı Milli'yi güncelleştirerek sınırları sorun yapmadan Kürtlerin birliğini sağlama, bu temelde de Kürtlerin parçalanmışlığına dayalı sorunu ortadan kaldırarak Kürt sorununun çözümünü, yine Kürtlerin bölge halklarıyla kardeşçe yaşamasının zeminini yaratmaya çalışmaktadır. Bazılarının düşündüğü gibi Önder Apo'nun Misak-ı Milli projesi, Kürt-Türk birliği; Türkleri güçlendirerek Türkiye'yi Araplar ve Farslar karşısında üstün kılma, Ortadoğu'da yeni bir Osmanlı'nın yaratılmasına destek sunma, Türkiye'nin bölgede hakimiyet kurmasının parçası haline gelme biçiminde ela almak kesinlikle bir saptırmadır, bilinçli değilse bir yanlış değerlendirmedir. Önder Apo'nun kesinlikle böyle bir yaklaşımı yoktur. Önder Apo Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde Kürt sorununu çözerek Türkiye'nin yükselişe geçişini bir egemenlik yükselişi değil, tamamen özgürlükçü demokratik temelde ekonomik, sosyal, kültürel bütün potansiyellerini harekete geçirerek demokratik ve pozitif temelde Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi yaşamına örnek olacak biçimde etkileme, eğer bir etkinlik olacaksa da bu etkinliğini bu çerçevede sağlama anlayışı içindedir. Bu yaklaşım bırakalım Türkiye'yi egemenlikçi bir zihniyete, politikaya götürme, aksine Türkiye'nin egemenlikçi, yayılmacı Osmanlıcı zihniyetini törpüleyip kırarak demokratikleşme temelinde pozitif gelişme yaratma ve ilişki sağlamasını hedeflemektedir. Türkiye'nin demokratik zihniyetle bütün halklarla ilişki geliştirme, demokratik temelde ortaya çıkmış ekonomik, sosyal, kültürel potansiyelini halkların kardeşliği, eşitliği ve refahı için bölgenin birbirini tamamlayıcı coğrafyası ve gücü haline getirerek rolünü pozitif temelde oynama biçiminde ele almaktadır. Bunun dışındaki her ele alış klasik siyasal zihniyetle ele almak olduğu gibi, demokratikleşmenin, demokratik çözümün sonuçlarının yarattığı Türkiye'yle, egemenlikçi, Kürtleri kültürel soykırıma uğratarak güçlenmek isteyen Türkiye'nin siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik reflekslerini birbirine benzetmek, birbirine karıştırmakla yapılan yanlışlıklardır. Türkiye'nin demokratik temelde yükselişini egemenlikçi zihniyetle veyahut da egemenlikçi güçlerle karıştırmak sığ bir yaklaşımdır, sorunları doğru ele almama yaklaşımıdır. Dolayısıyla da doğru değerlendirme ve tepki vermeme sonucunu ortaya çıkarmaktadır ki bunun da yanlış olduğu açıktır.

Kuşkusuz bu yanlışlığın nedeni demokratik temelde Kürt sorununun çözümünün yaratacağı Türkiye'yi doğru anlamamaktır. Kürt sorununun demokratik temelde çözümü sadece bir sorununun çözümü değildir, Türkiye'nin köklü bir zihniyet değişimine, politika değişimine uğraması anlamına gelmektedir. Demokratikleşen Türkiye'nin zihniyeti de, kimyası da köklü biçimde değişikliğe uğrayacaktır. Bugünkü Türkiye olmayacaktır. Kürt sorununu demokratik temelde çözen Türkiye zihniyet kodlarını tümden değiştirmiş, demokratik zihniyete ve reflekslere kavuşmuş, halkların kardeşliği ve eşitliği temelinde sorunlara yaklaşan bir siyasal zihniyete ulaşmış Türkiye anlamına gelmektedir. Kürt sorununun çözümü Türkiye'yi kaçınılmaz bir biçimde böyle bir değişime, dönüşüme uğratacaktır. Bunu anlamamak, olayların diyalektiği içinde yaşanan değişim ve farkı anlamamak olur.

Önder Apo savunmalarında, görüşme notlarında Misak-ı Milli'nin öneminden, güncelleşmesinden söz ederken hükümete sunduğu son sekiz komisyondan biri de Misak-ı Milli komisyonudur. Önderliğin Misak-ı Milli komisyonunu önermesi bilinçlidir, boşuna değildir. Türkiye siyasetini, Türkiye'nin Kürt sorununa çözüme yaklaşımını, Türkiye'nin Kürtlerle ilişki içindeki zihniyetini Misak-ı Milli dönemindeki anlayışın güncelleştirilmesine çalışmaktadır. Böylelikle o dönemdeki zihniyetle bu dönemdeki zihniyetin çelişkisini ortaya çıkarıp, bu yönüyle ulusal kurtuluştan söz edenlerin, yeni cumhuriyetin kuruluşundan söz edenlerin, Atatürk'ten söz edenlerin, Erzurum ve Sivas Kongrelerinden söz edenlerin, buna bağlı olduğunu söyleyenlerin, Türkiye'nin kuruluş felsefesine göre hareket ettiğini, Türkiye'nin kuruluş felsefesine değer verdiğini söyleyenlerin doğru zihniyete kavuşmasını sağlamaya çalışmaktadır. Bunun Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünde bir zihniyet çalışması olduğunu da görmek gerekir.

Gerçekten de Türkiye'de büyük bir zihniyet kayması vardır, büyük bir çarpıtma vardır. En başta da Türkiye tarihini çarpıtma vardır. Bu çarpıtmaların başında da Türkiye'nin kuruluş felsefesi vardır, Mustafa Kemal'i çarpıtma vardır, Türkiye'nin ilk meclisini, Türkiye'nin ilk meclisi dönemindeki ittifakları, o dönemdeki gerçeği çarpıtma vardır. Türkiye'nin kuruluş dönemindeki siyasetini bugünkü geliştirilmiş ve kökleştirilmiş şovenist zihniyet temelinde yorumlama vardır. Bu, kesinlikle Türkiye'deki toplumu yanlış yönlendirme, yanlış bilinçlendirme, böylelikle Türkiye'nin en temel sorunu olan Kürt sorununun çözümünü bir kördüğüm haline getirmiş bulunmaktadır. İşte Misak-ı Milli'yi gündeme getirerek Kürt sorununun nasıl çözülmesi gerektiğini ortaya koymakla; Kürtlerin varlığının tanınması temelinde Kürt sorununun çözümünün bırakalım Türkiye'nin bölünmesi, aksine Türkiye'nin Anadolu'ya gelişinden bugüne temel siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik diyalektik olan Anadolu ve Mezopotamya birliğinin sağlanmasına geri dönmek, tarihsel gerçeklere saygılı davranmak anlamına geldiğini ortaya koymaya çalışmaktadır. Bugün Alparslan'dan söz edilmektedir, Osmanlı'dan, Kanuni'den, Yavuz'dan, Fatih'ten söz edilmektedir. Ama Anadolu Selçukluları döneminde, Osmanlı döneminde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş dönemindeki Türk-Kürt ilişkileri bir tarafa bırakılmakta, tamamen İngiltere'nin Musul-Kerkük'ün bırakılması karşılığında ulus devletçi bir cumhuriyet yaratma politikasının şekillendirildiği zihniyetle hareket edilmektedir. Bu yönüyle önderlik Misak-ı Milli'yi gündemleştirerek Misak-ı Milli'nin sadece bir Musul-Kerkük petrollerinin bırakılması olmadığını, sadece bir toprak kaybı olmadığını, hem Türkiye'nin yaşadığı tüm sorunların hem de Kürtlerin yaşadığı tüm sorunların yaratıcısının Misak-ı Milli'nin yok sayılarak onun yerine Musul-Kerkük'ün İngiltere'ye bırakılarak bunun karşılığında Kürtlerin kültürel soykırımına dayalı ulus devlet temelinde bir cumhuriyet kurma zihniyetinin olduğunun gösterilmesini amaçlamaktadır.

Bu yönüyle Misak-ı Milli projesi nasıl ki başta Kürt sorununu yaratmamak olmak üzere 1919'da Anadolu'daki sorunların çözümünü hedeflemişse, bugün de Misak-ı Milli'yi güncelleştirerek cumhuriyet döneminde yaratılan tüm sorunların aşılması, Kürtlerle Türklerin ortak vatanı temelinde Kürt sorununun çözümünü hedeflemektedir. Bu yönüyle Önder Apo'nun Yol Haritası'nda ortaya koyduğu zihniyetin yeniden yaratılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Aslında Misak-ı Milli'nin ortadan kalkmasıyla yıkılan zihniyeti bugün yeniden ortaya çıkararak sorunu çözmeye çalışmaktadır. Önderliğin hem Yol Haritası'nda hem savunmalarında koyduğu çözüm projesi 1919'da Sivas Kongresi'nde bir araya gelen Türklerle Kürtlerin Misak-ı Milli temelinde soruna yaklaşımının bugün güncellenmesini ifade etmektedir.

15 AĞUSTOS ATILIMI'NIN YARATTIĞI DEĞERLER BAŞARININ TEMELİDİR

Mahabad Kürt Cumhuriyeti bir yıl bile yaşayamadı. 7-8 aylık bir ömrü oldu. Güney Kürdistan'daki durum da ortada. Barzani önderliğindeki KDP direnişini, sistemini, nasıl gerçekleştiğini biliyoruz. Belki uzun bir sürece yayılmış, ama siyasi yaşamının çoğu mültecilikle geçmiş bir hareketten söz ediyoruz. Ancak konjonktür uygun olunca az bir zaman diliminde pratik yürütebilmişlerdir. Konjonktürel fırsat ortadan kalktığında 1975'te olduğu gibi ezilme ve yenilme durumuyla karşılaşmışlardır.

Önder Apo'nun düşünceleri doğrultusunda gelişen PKK örgütlülüğünün ve yürüttüğü mücadelenin kırk yıllık bir tarihi var. Apocu hareketin başlatılmasının kırkınca yılındayız. Bu öncülüğün geliştirdiği 15 Ağustos gerilla direnişi Kürt tarihinde ilk defa otuz yıla yayılan bir silahlı direniş sürdürme gücü göstermiştir. Eğer Güney Kürdistan'da, diğer alanlarda gelişmeler olmuşsa, KDP 1975 yenilgisinden kurtularak bugün kendisini ulus devlet yapma yönünde ilerletmeye çalışıyorsa, bunların hepsinin 15 Ağustos temeline gelişen ulusal direniş mücadelesiyle gerçekleştiği tartışma götürmez bir gerçektir. Kürdistan gibi bir ülkede dört parçaya bölünmüş, toplumsal dinamikleri dağıtılmış, örgütlülüğü yok edilmiş, üzerinde yüz yıla yayılan bir kültürel soykırım rejimi uygulanmış bir toplum gerçeğinde otuz yıl kesintisiz olarak silahlı direniş yürütebilmek kuşkusuz mucizevi bir olaydır. Sanıldığı gibi kolay gerçekleşebilecek bir durum değildir.

PKK direnişinin, 15 Ağustos direnişinin otuz yıla yayılması, koşulların daha elverişli, imkanların daha çok olmasından kaynaklanmadı. Unutmayalım ki 19. ve 20. yüzyılın koşulları daha uygundu, imkanları daha çoktu. Tarih ilerledikçe Kürt toplumu içinde gelişme yaşanmadı, tam tersine gerileme, dağılma, erime oldu. Her alanda uygulanan kültürel soykırım Kürt toplumunu ve insanını kendisi olmaktan çıkardı. PKK direnişçiliği, 15 Ağustos kahramanlık atılımı işte böyle imkansızlıklar ve olumsuz koşullar içinde gerçekleşti. Dolayısıyla otuz yıla yayılan bu direniş öncekilerden daha çok olumlu koşullara, daha çok imkana, daha fazla güce dayanmadı. O halde neye dayanarak bu kadar sürdü? Doğru düşünceye dayandı. Düşüncenin gücüne inandı. Düşüncenin gücünün paradan da, silahtan da, her şeyden de çok daha değerli olduğunu en iyi ve açık bir biçimde 15 Ağustos direnişçiliği doğruladı. Önder Apo'nun dehası, koşulları doğru analiz etme gücü, her koşulda gelişme yaratmayı sağlayan tarzı, derin tarih bilinci, tarihsel olarak sağlam duruşu, bu temelde gelişen cesaret ve fedakarlığı 15 Ağustos Atılımı'nı, otuz yıllık yenilmez, kesintisiz bir direniş haline getiren temel gerçeklerdir. Demek ki Önder Apo'nun ve hareketin bu yönlü özellikleri, ölçüleri güçlüdür. Bu ölçüler ve özellikler her türlü zorluğu yenme, engeli aşma, her ortamda gelişme yaratma imkanına, gücüne sahiptir. Bu bakımdan 15 Ağustos Atılımı'nı, onun otuz yıla yayılan gerçeğini doğru anlamak büyük önem taşıyor. Bu direniş gerçekliği, tarihteki Kürt direnişlerinden büyük farklılıklar arz ettiği gibi, Ortadoğu'da ve dünyanın dört bir yanındaki halkların direnişlerinden de ciddi farklılıklar arz ediyor.

Unutmayalım ki, birçok toplum, hem de emperyalist işgale uğrayan toplumlar 3-5 yıl ulusal kurtuluş hareketi geliştirdiler, birkaç yıl savaşa tutuştular zaferler kazandılar. On yıl savaşan bir halkı bütün dünya hayretle, övgüyle karşıladı. Nasıl on yıl direnebilmiş diye üzerinde duruldu, anlaşılmaya çalışıldı. Kürdistan gibi parçalanan ve üzerinde kültürel soykırım uygulanan bir toplumda otuz yıl kesintisiz bir biçimde direniş sürdürebilmek, dünyanın dört bir yanında olan ulusal kurtuluş savaşlarından çok farklı özellikler taşıyor. Üç beş yıllık direnişler büyük addedilirken Kürt halkı otuz yıldır PKK öncülüğünde 15 Ağustos gerilla atılımı temelinde kahramanca direniyor, savaşıyor, var olmak ve özgür yaşamak istiyor. Varlığından ve özgürlüğünden asla vazgeçmeyeceğini ortaya koyuyor.

15 Ağustos Kürt tarihi açısından bir milat oldu

Otuz yıldır bu direnişin, 15 Ağustos Atılımı'nın özellikleri, doğuşu, hazırlanışı, gelişimi üzerine çok duruldu, çok şey söylendi. Aslında Kürt tarihi yeniden oluştu. 15 Ağustos ne kazandırdı diye soruluyor? Bu soruya ne kazandırmadı ki cevabını vermek gerekiyor. Bugün Kürt insanı ve toplumu ulusal varlık ve özgürlük bakımından ulaştığı gücün tümünü 15 Ağustos Atılımı'nın otuz yıllık direnişi sayesinde elde etti. 15 Ağustos Atılımı öncesi tarih kültürel soykırım rejiminden yana işliyordu. Kürt toplumu için tarihten silinmeyi öngören bir süreç vardı. Kültürel soykırım sistemini geliştirenler artık Kürt toplumunun, Kürt insanının kendine gelemeyeceğini, varlık olamayacağını, dirilemeyeceğini, varlığını koruyup toplum oluşturamayacağını değerlendiriyorlardı. Buna hükmetmişlerdi. Bunu açıktan söylüyorlardı, buna yürekten inanıyorlardı. Öyle ki bunu karikatürize ediyorlardı. Ağrı dağına bir mezar çizerek, "hayali Kürdistan burada yatıyor" diye açıktan bu soykırımı ilan eder hale gelmişlerdi. Kürtlük yükselen bir değer değil, kaçılan, korkulan, utanılan, reddedilen bir kimlikti, bir değerdi. Kürt kimliğinden ve toplumsallığından kaçmak, değişmek, başkalaşmak; ilerlemek, gelişmek, modernleşmek, hatta insanlaşmak olarak tanımlanıyordu. Toplumun önüne, insanların önüne bu konmuştu. Kürt toplumunun bütün direnci, örgütlülüğü dağıtılarak, düşünce gücü, zihniyeti asimile edilerek insanlar kendinden kaçmada yarışır hale getirilmiş bulunuyorlardı. 15 Ağustos Atılımı böyle bir soykırıma karşı varlık ve özgürlük atılımı oldu.

Kendine gelme, kendini bulma, kendini tanıma, kimliğini sahiplenme, Kürt kimliğiyle birey olma, toplum olma, özgürlük iradesi ve iddiası oluşturma gibi hemen her şey 15 Ağustos Atılımı temelinde gerçekleşti. 15 Ağustos gerçekten de Kürt tarihi açısından bir milat oldu. Kürt tarihinin 15 Ağustos öncesi ve sonrası olarak tanımlanması en doğru, en gerçekçi tanımlamadır. 15 Ağustos öncesi tarih; kültürel soykırım rejiminin işlediği, Kürt toplumunun yok oluşa doğru gittiği, dil, kültür, ulusal değer, toplumsal varlık bakımından tarih içinde oluşturduğu her şeyi kaybettiği, dolayısıyla da yok olmanın eşiğine geldiği bir tarihsel gerçeği oluşturuyor. Önder Apo buna baş aşağıya gidiş, yok olma tarihidir dedi. 15 Ağustos ile başlayan tarih ise yeniden doğma, dirilme, var olma, özgürlük ruhu, bilinci, iradesi, örgütlülüğü kazanma ve bu temelde kahramanca mücadeleye girme, direnme tarihi oluyor. Dolayısıyla 15 Ağustos Atılımı'yla yaşanan son otuz yıllık tarih Kürt tarihinin en onurlu, en şerefli, en kahramanca geçen, yüzyıllarca kaybettiği her şeyi otuz yılda kazanmasını sağlatan kahramanlık destanı dönemi oluyor. Her 15 Ağustos yılı Kürt varlığı ve özgürlüğü bakımından büyük kahramanlıklara, bu temelde de büyük gelişmelere sahne olmuş bulunuyor. Bu otuz yılın hikayesi gerçekten de derindir, kapsamlıdır. Neredeyse her günü, her saati bir yıla bedel bir tarihsel kesiti ifade ediyor. Her saatinde, her gününde bir yılda yaratılamayacak, kazanılamayacak kadar zorlu mücadelelerin yaşandığı, büyük gelişmelerin yaratıldığı bir tarihsel süreci ifade ediyor. Önder Apo bunları hep mucizevi gelişme yılları olarak tanımladı. Her türlü zorluğu, engeli aşma yılları olarak tanımladı. Her anının nasıl bir nefes nefese özgürlük arayışı, özgürlük duruşu, özgürlük çabasıyla geçtiğini ifade etti.

Bu adım gerçekten de devletçi iktidarcı sisteme karşı, onun kapitalist modernite adı altında Kürt toplumuna dayattığı inkar ve imhaya karşı, kültürel soykırıma, yok oluşa karşı bir varlık direnişi oldu. Yaşamada ısrar, özgürlük arayışında ısrarı ifade etti. Otuz yılın sonunda dönüp baktığımızda şunu çok daha iyi görüyoruz; 15 Ağustos Atılımı gerçekten de sadece Kürdistan için, Kürt toplumu içinde bir atılım olmadı. Evet, Kürdistan'da gelişti, Kürt toplumunun yaşadığı en zor koşullarda ortaya çıktı, Kürt tarihi açısından bir milat oluşturdu, otuz yılda yüzyıllar içinde kaybettiği her şeyi özgürlük temelinde, eşitlik ve paylaşım temelinde Kürt toplumuna, Kürt insanına yeniden kazandırdı. Yeni bir toplum doğdu. Yeni bir insan yaratıldı. Özgür insan, özgür toplum ortaya çıkarıldı. Bugün insanlığa öncülük eden büyük özgürlük ruhunu, büyük heyecan ve coşku içinde yaşayan, yaşatan bir toplum var. Özgürlük arayan insanlık bu toplumdan güç alıyor, cesaret alıyor. Bu toplumun yarattığı, geliştirdiği mücadeleyle moral buluyor, heyecan kazanıyor, gelecek iradesi, iddiası taşıyor. Fakat 15 Ağustos'un kazandırdıkları sadece bunlar değildir. Geriye dönüp baktığımızda bu otuz yılın Kürtlere kazandırdığı kadar, Ortadoğu'ya, Ortadoğu halklarına da kazandırdığı çok şey vardır. Dolayısıyla 15 Ağustos gerilla atılımı bir Kürt özgürlük direnişi olduğu kadar, kapitalist modernite sisteminin Ortadoğu halklarına dayattığı her türlü köleliğe karşı bir direnme, var olma, özgür yaşama, demokratik sistem geliştirme iddiası ve hamlesi olduğu da çok iyi anlaşılmıştır.

15 Ağustos Atılımı'nın etkisi sadece Kürdistan'la sınırlı değildir

30 yılda yaşadıklarımız 15 Ağustos hamlesinin 30. yılında gördüklerimiz bu atılımın bölgesel karakterini çok net bir biçimde ortaya koyuyor. Son yıllarda Ortadoğu'da yaşanan gelişmelerin hepsinin altında 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen 30 yıllık Kürt direnişinin imzası bulunuyor. Bütün olaylar, gelişmeler şu veya bu biçimde bu direnişle bağlı, direnişten etkilenmiş durumdadır. Dolayısıyla 15 Ağustos Atılımı Kürtler için bir varlık ve özgürlük atılımı olduğu kadar komşu halklar, tüm Ortadoğu halkları için de bir özgürlük isyanı, demokratik devrim, birlik ve kardeşlik atılımı olma özelliğini taşıyor. Bugün Ortadoğu halkları kapitalist modernite sisteminin küresel hegemonik güçlerinin ve ulus devlet yapılanmalarının dayattığı kör üçüncü dünya savaşına karşı tarihlerine yaraşır bir biçimde birlikte var olma, özgür yaşama iradesini, iddiasını sürdürebiliyorlarsa, bunda bölgenin merkezinde yer alan ve üzerinde soykırım uygulanan Kürt toplumunun her türlü gericiliğe karşı PKK öncülüğünde, Önder Apo'nun aydınlatıcılığında ve 15 Ağustos Atılımı temeline geliştirdiği direniş mücadelesinin payı kesinlikle büyüktür, öncülük ve belirleyicilik düzeyindedir. 30. yıla girerken yaşadığımız olaylar, bölgesel gerçeklik, Kürdistan'daki durum bize bu gerçeği daha iyi gösteriyor. Demek ki, 15 Ağustos Atılımı etkisi sadece Kürdistan'la sınırlı kalan bir atılım değildir. Bir bölge atılımı, Ortadoğu atılımı, dolayısıyla tüm insanlığı etkileyen küresel özellikleri olan, küresel sistem üzerinde etkide bulunan bir atılımdır. Dolayısıyla tüm insanlığa, özgürlük arayan tüm toplumlara, ezilenlere ışık olmuş, yol göstermiş, güç, cesaret vermiştir.

Bütün bunlar 15 Ağustos atılım ruhunu doğru anlamamız gerektiğini, 15 Ağustos direniş gerçeğini, onun ölçü ve özelliklerini doğru anlayıp bilince çıkartmamızı gerektiğini göstermektedir. Bu konularda Önder Apo kapsamlı değerlendirmeler yapmıştır. Hareketimiz de bu otuz yıllık süreci çok yönlü çok yönlü değerlendirmiştir. 15 Ağustos gerçeğini anlamaya, özümsemeye ve 15 Ağustos direnişinin ölçü ve özellikleri temelinde kendimizi hep yeniden yaratmaya çalıştık. Bu çabamızı bu 30. yıla girişte de sürdürüyoruz. Bu atılımın Kürdistan'daki ve dünyanın diğer alanlarındaki direnişlerden çok çok farkı vardır. Onlarla kıyaslamakla, onlara benzetmekle 15 Ağustos direniş gerçeği ve direniş özellikleri anlaşılamaz. Benzeyen yanları kuşkusuz var, ama benzemeyen yanları daha çoktur. Hiçbir hareket ve hiçbir direniş 1970'lerin ortasında Önder Apo'nun doğuşu ve PKK'nin oluşumu biçiminde gelişmemiştir. Diğer hareketlerin ve direnişlerin hepsinin bir dayanağı vardı, belli bir güce dayandılar, imkana dayandılar. Önderliksel doğuş, Önder Apo'nun doğuşu imkana değil, zorluklara ve yokluklara dayandı. Zorluklara, yokluklara ve olumsuzluklara duyulan öfke içinde gelişti. Onlardan duyulan utancın yarattığı enerji bu büyük dehayı, cesareti, fedakarlığı ortaya çıkardı. Bir varlığın, gücün, imkanının atılımı değil, zorluğun, yokluğun, yoksulluğun içinde gelişen, ama onlara duyulan büyük öfke ve tepkiyle oluşan büyük bilincin atılımı olarak ortaya çıktı. Ruh öyle oluştu, irade öyle oluştu. Cesaret ve fedakarlık bu temelde gelişti. Bu tür durumlardaki direnişler için zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri yoktu değerlendirmesi yaparlar. Gerçekten de zincirinden başka kaybedecek hiçbir şeyinin kalmadığı bir ortamda bunu derinden bilince çıkartma temelinde ortaya çıkan bir atılım gerçekliği vardır.

Bu atılımın temelinde kuşkusuz en başta da Önderliksel doğuş vardır. PKK'nin her dönemin gelişimini yaratan şehitler vererek, bir şehitler partisi olarak gelişimi vardır. Büyük zindan direnişçiliği vardır. O direniş ki arkasında dünya gericiliği, kapitalist modernite sisteminin bütün gerici özelliklerini alarak her türlü vahşi yöntemle saldıran bir kültürel soykırım rejimine karşı insanlık onuru ve şerefini, insanlık ruhunu ve bilincini yaşamak ve yaşatmak inancından başka elinde bir şey olmayan, insanın özgür olarak var olma direnişiydi. Zor koşullarda kazanma iradesini ortaya koyanların direnişiydi. Sonuçta kazanan kim oldu? Kazandıran ne oldu? Güç mü, para mı, silah mı, zulüm mü kazandırdı? Hayır! Kazanan, kazandıran özgürlük arayışı oldu, insanlık arayışı oldu; kendi kimliğiyle özgürce var olma ve yaşama arayışı oldu. İnsanlık ruhu, bilinci ve iradesi kazandırdı. Demek ki yerinde, zamanında doğru bir tutum takınılır, doğru bir söz söylenir, koşullar ne olursa olsun kazanma iradesi ortaya konulur, doğru ve yerinde bir çaba harcanılırsa karşıdaki güç ne olursa olsun kazanma imkanı oluyor. Önder Apo şunu söyledi, gerçekten insanlık için varlık ifade eden doğru birkaç düşünce, bu düşünceye derinden inanç, bu temelde gösterilen kısmi bir çaba her türlü gelişmeyi yaratmaya yeterdir. İşte PKK'nin hikayesi budur. PKK'yi PKK yapan, Önderlik gerçekliğini büyük gelişmeler yaratan gerçeklik haline getiren temel veri, temel özelik bu oluyor. Dolayısıyla 15 Ağustos Atılımı'nın temelinde Önderliksel doğuş var, PKK'nin gelişimi var, büyük zindan direnişi var. Zindan direnişi nasıl ki faşist sömürgeci rejime karşı, inkar ve imha sistemine karşı insan iradesinin, ruhunun, bilincinin özgür olarak var olma ve yaşama irade ve iddiasının zaferi olduysa, beyin ve yürekten başka hiçbir şeye dayanmadan, her türlü gerici güce, varlığa karşı mücadele edilerek kazanıldıysa, 15 Ağustos Atılımı da bu büyük direnişin dağa taşırılması, topluma götürülmesi, gerillaya dönüştürülmesi olarak aynı düzeyde bir direnişi ifade etmektedir. Zindandaki bir tutsağın her türlü zulmü uygulayan 12 Eylül faşizmi karşısındaki beyin ve yürek gücüyle direnişiyle NATO'yu arkasına alan Türk ordusunun saldırıları karşısında bir gerillacının, bir gerilla grubunun Kürdistan'ın dört bir yanında, dağda-taşta geliştirdiği direniş benzer özellikler taşıyor. Koşulları benzer, özellikleri benzer.

En büyük güç insanın kendisidir

Buradan şunu görüyoruz: Halkların özgürlük mücadeleleri zayıfın güçlüye karşı mücadelesi, dengesizlik içinde bir mücadeledir. Eğer bundan söz edilecekse en dengesiz mücadele Kürdistan'daki mücadeledir. Zayıfın güçlüye karşı mücadelesinin en derin yaşandığı gerçeklik 15 Ağustos gerilla ve zindan direniş gerçekliğimizdir. Bunlarda kanıtlanan nedir? Gerçekleşen nedir? Demek ki büyük güç, büyük imkan, büyük zorbalık her zaman her yerde kazanmayabiliyor. Bunlar her zaman kazanır görüşü doğru değil. Hem zindan direnişi hem de 15 Ağustos gerilla atılımı bu düşüncenin doğru olmadığını kanıtladı. Zorbalıktan, silahtan, ordudan daha büyük bir gücün var olduğunu, bunun da insanın erdemi olduğunu, yaşam arayışı, bilinci, ruhu, var olma ve özgür kalma arzusu, tutkusu ve iradesi olduğunu ortaya koydu. Önder Apo en büyük güç insanın kendisidir dedi. Kültürel soykırım rejiminin ruh olarak, beyin olarak, yürek olarak, ölçü ve özellik olarak tümüyle kirletip yok etmeye çalıştığı insanı küçük iyi bir yanından tutarak yeniden var edebileceğini, böyle bir var etme mücadelesinin en büyük devrim olduğunu, en büyük gelişme ve gücü ortaya çıkaracağını değerlendirdi, gördü, uyguladı, sonuçta kazanan da işte bu oldu.

15 Ağustos bazı gerçekleri kanıtladı. Bir ölçüsü ve çizgisi var. 15 Ağustos Atılımı temelinde mücadele ediyoruz, 15 Ağustos silahını taşıyoruz, 15 Ağustos üniformasını giymişiz. Kendimize 15 Ağustos Atılımı'nın, Agitlerin, Bêrîtanların, Zîlanların yarattığı direnme gücü diyoruz. O halde bu büyük atılımın gerçeğini, özelliklerini, ölçülerini doğru anlamak ve özümsemek durumundayız. Kendimizi o ölçü ve özelliklerle donatmak durumundayız. Çünkü başarı ve zafer yolunu bu ölçü ve özellikler gösteriyor. 30 yılın pratiği bize açıkça kanıtladı ki, 15 Ağustos Atılımı ölçü ve özellikleri kazandırıcıdır. Yoksa değil 30 yıl, 30 saat bile yaşayamazdı. Düşman zaten 30 saat de değil 24 saat ömür biçmişti. Arkasından 48 saat, arkasından 72 saat, yani en fazla üç gün içerisinde bu işi bitireceğine dair iman etmişti. Saldırısını da bu düzeyde yürüttü. Bu direniş her şey çok iyi hesaplanmış, örgütlenmiş veya büyük bir güç dengesi içinde gerçekleşmiş değildi. Düşman da bunu hesaplayarak kısa sürede ezeceğini sanıyordu. Bu direnişi başlatanları kılıç artıkları olarak görüyordu. İster kapitalist modernitenin ölçü ve özellikleri olsun, ister reel sosyalizmin ve ulusal kurtuluşçuluğun ölçü ve özellikleri olsun gerçekten de 24 saat, 48 saatten fazla yaşamaması gerekiyordu. Eğer dünyadaki diğer direniş ölçü ve özelliklerine göre değerlendirildiğinde ezbere de konuşmuş olmuyorlardı. O görüşler çok hatalı, yanlış ve yabana atılır değildi. Normal ölçülere göre, Kürdistan, Ortadoğu ve dünyadaki ölçülere göre olması gereken hesapladıkları gibiydi. Ama 15 Ağustos ruhu, 15 Ağustos çizgisi normal ölçüleri aştı, normal insan zihniyetini, normal insan gücünü, normal insan becerisini aştı. Önder Apo'nun "En büyük güç insan gerçeğidir" düşüncesinin pratikleşmesi oldu. Bu yaklaşımın pratikleşmesi bu gelişmeyi yarattı. İnsan gücüyle her türlü tekniği, imkanı, saldırganlığı yendi.

Nasıl ki, büyük bir beyin ve yürek gücüyle PKK militanları, Mazlumlar, Kemaller, Hayriler zindanda 12 Eylül faşist askeri rejimini, onun dayandığı inkar ve imha sistemini yenilgiye uğrattılarsa, 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen gerilla direnişi de bu sistemin bütün maddi güçlerini, inkar ve imha sisteminin bütün zorbalığını, saldırganlığını yendi. Bunlar parayla mı oldu, silahla mı oldu, ordularla mı oldu, halk isyanıyla mı oldu? Hayır, doğru düşünceyle oldu, kararlılıkla oldu, inançla oldu. Varlık ve özgür yaşamdaki ısrarla oldu. Kendi kimliğiyle özgür yaşama tutkusu, bu temelde kendi gücünü açığa çıkarma, işletme, pratikleştirme yetisi bütün bu saldırganlığı yenme gücünü ortaya çıkardı. 15 Ağustos atılımı derken onun büyüklüğünü, imkanın ve koşulların yarattığı bir mücadele olarak görmeyeceğiz. Yoklukların, zorlukların, imkansızlıklar içerisinde insanın düşünce ve yürek gücünün, bu temelde gelişen becerisinin başarısı olarak göreceğiz. Bu bakımdan da temel kaynak olarak kendimize bunları alacağız. 15 Ağustos Atılımından bu temel dersleri çıkaracağız. Güce, imkana, hatta fırsata dayanmayacağız. Kendi gücümüze dayanacağız, yürek gücümüze, beyin gücümüze, iş yapma gücümüze, partileşme ve örgütleşmeyle gücümüzü arttırma gerçeğine dayanacağız. 15 Ağustos bize bunu gösterdi. Bu temelde gelişen büyük cesaret ve fedakarlığın başarısı oldu. Binlerce kahraman şehidin ısrarlı, gözü pek, fedai çizgisinde yürüttüğü mücadeleyle kazanıldı. Öyle kolay gerçekleşen, kolay kazanılan bir gelişme ve başarı değildir. Bu 30 yılın her yılı, her anı böyledir. O halde gerillalaşırken, yeni dönem gerillacılığını geliştirirken, önümüze yeni mücadele görevleri koyarken, yeni mücadele planları yaparken neye güveneceğiz, neye dayanacağız, gücümüzü nereden alacağız? 15 Ağustos Atılımı bize; düşüncenizi, yeteneklerinizi işletin, geliştirin, onlara güvenin, kendi çabanıza güvenin, birliğinize ve örgütlülüğünüze güvenin, bunları yaratın, bu temelde kazanırsınız, diyor.

Başarı doğru partileşme doğru gerillalaşma ile oldu

Kongra Gel 9. Genel Kurulu bu gerçekliği ve iradeyi bir daha kararlaştırdı. Yetkiciliği, bireyciliği ve maddiyatçılığı mahkum etti. 15 Ağustos ölçüsünü ele aldığımız zaman tabii ki eleştirmemiz ve mahkum etmemiz gereken sapma düzeyinde yanlışlıklar var. Çok fazla silahın gücüne güvenme var, çok fazla maddiyatçılık var, maddi güce güvenme var. Kendi gücünü ortaya çıkarma, yeteneklerini işletme, bu temelde iş yapma, becerisini arttırma, örgüt kurma, çevreyi etkileme, örgütleyip harekete geçirmeye dayanacağı yerde biraz daha para, biraz daha fazla silah, biraz daha kadro, biraz daha savaşçı, biraz daha insan arayışı var. Bununla gerilla olunacağı, örgüt olunacağı sanılıyor. Bütün eğitici çabalara rağmen bu anlayış varlığını sürdürüyor. Sanki güç, imkan, silah kazandırmış gibi böyle arayışlar, onu abartan tutumlar ortaya çıkıyor. Bunlara dayanarak çözüm arayışları kesinlikle yanlıştır. Çünkü 15 Ağustos gerçeği bize doğrunun ve başarının yolunun farklı olduğunu gösteriyor.

Diğer yandan Önder Apo'nun belirttiği ve 15 Ağustos gerçeğinin öğrettiği gibi; doğru birkaç söz, ona yürekten inanç, bu temelde dürüstçe harcanan günlük çabalar zaferi kazandırmaya yetiyor. Başarıyı yaratan ve gelişme sağlatan kesinlikle budur. O halde bu gerçeğe inanacağız, ölçülerimizi buna göre geliştireceğiz. Böyle olduğumuz müddetçe her türlü zorluğu yeneceğimize, her türlü güce karşı mücadele edebileceğimize inanacağız. Bu kadar güç ortaya çıkmış, imkan ortaya çıkmış, parti öncülüğü, gerilla gücü, halk direnişi oluşmuş, bunların varlığı ortamında bile başarıya, zafere dair inanç zayıflıkları görülüyor. Bu kendine güven zayıflığını ifade ediyor. Bu tabii PKK gerçeğinden, 15 Ağustos gerçeğinden, önderlik gerçeğinden bir şey anlamamak oluyor. Kendi gücünün farkına varmamak oluyor. Böyle olanlar tarihe baksınlar, Önderlik gerçeğine baksınlar, parti ölçülerini değerlendirsinler. En çok da 15 Ağustos atılım gerçeğine baksınlar. Kaç silahla oldu, kaç kişiyle oldu? Karşısında nasıl bir düşman vardı? Normal ölçülerle yaklaşıldığında hiç öyle karşıt güçler savaşabilir miydi? Yüce amaçlar olmazsa, derin inanç olmazsa, doğru tarz olmazsa mümkün müydü öyle bir düşmana karşı silahında doğru dürüst mermi olmayan birkaç yüz kişinin direnebilmesi, karşı çıkma yüreğini, gücünü gösterip sonuç alabilmesi? Mümkün değildi tabii. Demek ki kazandıran gerçeklik farklıdır. Maddiyat kazandırmıyor. Para ve silah gücü evet küçümsenecek bir güç değil, ama sonuçta kazandıran güç de bu değildir. 15 Ağustos düşüncenin gücünün, inancın gücünün, doğru tarzın gücünün, insanın gücünün her türlü teknikten, silahtan, paradan, ordudan daha büyük olduğunu kanıtladı. İşte bu gerçekliği doğru anlamalıyız, özümsemeliyiz. Doğru partileşme, doğru gerillalaşma kesinlikle böyle olur. Bu ölçü ve özelliklerle oluşmayan parti ve gerilla katılımları sakattır, yanlıştır, başarı getirmez. Tam tersine hep sorun olur, zorlayıcı olur. 15 Ağustos gibi büyük bir tarihsel olayı değerlendiriyorsak o halde bu nedir ne değildir, gerçeği ne, özellikleri ne, ölçüleri ne iyi anlamalıyız, doğru dersler çıkarmalıyız.

15 Ağustos Atılımı'nın 30. yıl dersleri ve bize düşen görev ve sorumluluklar neler oluyor, bunları nasıl karşılayacağız? 30. yılı daha önceki 29 yıla yakışır bir biçimde büyük başarı yılı, zafer yılı haline nasıl getireceğiz? Bizlerin önünde temel soru bu oluyor. Mutlaka doğru ve başarılı bir biçimde cevap vermemiz gereken soru budur. Eğer Önderlik çizgisinde yürüyeceksek, PKK militanı olacaksak, 15 Ağustos ruhu ve çizgisinde direneceksek, Agitlerin, Bêrîtanların, Zîlanların komutasında yürüyen savaşçılar olacaksak bu sorulara doğru ve yeterli cevaplar vereceğiz. Doğru cevap veremezsek bizim 15 Ağustos'u anmamız sahte olur. 15 Ağustos ruhunu edinemez ve taşıyamayız. Dolayısıyla 15 Ağustos Atılımı'nın bize yüklediği görev ve sorumlulukları yerine getiremeyiz. Bu nedenle içinde bulunduğumuz koşulların doğru analizi, değerlendirilmesi önem taşıyor. Geçen 29 yıla dönüp baktığımızda gerçekten de bir mucizenin gerçekleşmesi olmuştur. 15 Ağustos, Kürt varlığını ve özgür duruşunu, iradesini, örgütlülüğünü ortaya çıkardı. Kürtleri Ortadoğu'da temel bir özgürlük öznesi haline getirdi. Ortadoğu'nun en temel aktörü kıldı. Ortadoğu'daki bütün gelişmelerde yeri ve etkisi oldu. Sadece ezilen halklar ve topluluklar ve bunların direnişleri üzerinde değil, egemen güçlerin, ulus devletlerin, iktidar sistemlerin kendilerini yaşatma, koruma çabaları üzerinde de etkisi oldu. 15 Ağustos Atılımından, bu temelde gelişen Kürt direnişinden etkilenmeyen hiçbir hareket ve siyasi güç kalmamıştır.

15 Ağustos Atılımı 8. yılında ulusal diriliş devrimini yarattı. Bu devrim Kuzey'de yaşandı, Batı'da yaşandı, yurtdışında yaşandı. Bu devrimin etkisi Güney'de oldu, Doğu'da oldu. Dolaylı etkisiyle Güney'de Kürt ulus devletleşmesinin önü açıldı. Doğu Kürdistan halkı ise daha önceki isyanlarda yaşadığı kırılma durumundan ruh olarak, bilinç olarak, irade olarak kendisini çıkardı. En büyük gelişmeler de bu büyük atılımın 29. yılında oldu. 28. ve 29. 15 Ağustos yıllarında biz yeniden devrimci halk savaşı temeline büyük direnişler geliştirdik. Başta Kuzey Kürdistan olmak üzere Kürt toplumunun tümünü demokratik özerklik temelinde gelişen bir direniş içine soktuk. 2011 ve 2012 yılları Kuzey Kürdistan'ın bütün alanlarında büyük direniş ve devrimci savaşın gelişmesi yaşandı. Tıpkı 15 Ağustos 1984'ten sonra Kuzey Kürdistan'ın dört bir yanında yaşanan gerilla kahramanlıkları Kürdistan'ın dört bir yanına bu yıllarda da ortaya çıktı. Geçmiş 20-30 yıla bedel bir direniş, yoğunlaşmış bir gerilla mücadelesi yaşandı. Şimdi bunun sonuçlarını Önder Apo Newroz'da ilan ettiği yeni demokratik çözüm süreci temelinde kalıcı sonuçlara dönüştürmeye çalışıyor. Bu temelde 2010'da, 2011'de başlatılan büyük hamle eksiksiz, kesintisiz sürüyor. Yöntem değişikliğiyle birlikte bu yılların kazanımlarını kalıcı hale getirmeye çalışıyoruz. Önder Apo'nun geliştirdiği yeni sürecin özelliği, anlamı bu oluyor. Bu sonuçlar ne kadar gerçekleşebilir, bu konuda net, açık, yeterli veri içeren durumların var olduğunu söylemek zor. Kürdistan'da hiçbir şey imkanlar içinde olmuyor, kolaylıklarla gerçekleşmiyor. Her şey büyük zorluklara karşı fedai çizgisinde yürütülen mücadeleyle kazanılıyor. Önder Apo buna iğne ucuyla kuyu kazar gibi çalışma tarzı dedi. Yüzde bir olumluluk varsa oradan tutarak başarı kazanma, zafer kazanma tarzı olarak tanımladı. Zindan direnişi, zor ve imkansızlıklar içinde mücadele etmeyle gerçekleşti. Kürdistan'da mücadele etmenin ve kazanmanın tarzı bu oluyor. Değerlerin yaratılması ve gelişmelerin sağlanması insanın bilinci ve yüreğiyle gerçekleşiyor. İnsanın yeteneğinin pratikleşmesine ve kazanmasına dayanıyor. Yoksa Kürdis-

tan'da kolay elde edilen bir kazanım kesinlikle söz konusu değil.

Süreci gizliden sabote etmeye çalışanlar var

Bu yeni süreç de zorluklarla geçiyor. Önünde büyük engeller var; karşıtlıklar çok. Doğrudan sürece karşıt olan, onu engellemeye çalışanlar var. Süreci gizliden sabote etmeye çalışanlar var. Önderliğin paralel devlet olarak tanımladığı Kürt sorununun çözümüne karşı çıkan güçler var. Fetullahçılar ve çeşitli lobiler böyle bir paralel devlet gerçeği olarak sürecin çözümle gerçekleşmesinin önüne geçiyorlar. Hükümeti bu yönlü hareket etmeye yöneltiyorlar. Açıktan karşı çıkamayan, süreçten yana görünen, ama bu süreci kendi siyasi ekonomik çıkarlarına dönüştürmek isteyen, böylece hile yapan, oyun yapmaya çalışan güçler var. Süreçten yanayım deyip de doğru anlayamayan, üzerine yüklediği görev ve sorumlulukları yeterince göremeyen, bunları örgütlü bir biçimde sahiplenerek doğru bir tarzda pratiğe dönüştüremeyenler var. Yani görev ve sorumluluklarını başaramayanlar var. Bütün bunların hepsi aslında yeni siyasal sürecin gelişimi, başarısı önündeki engelleri oluşturuyor. Dikkat edilirse engeller sadece açık karşıtlıklar biçiminde yok; gizli karşıtlıklar da var. Hatta demokrasi güçleri ve Kürt demokratik hareketi gibi görev ve sorumlulukları başaramama, yetersiz kalmalar da var. esas olarak da bu yetersizlikler sürecin başarısı önünde en büyük engeli, zorlayıcılığı oluşturuyor.

Diğer yandan 15 Ağustos Atılımı'nın 28 ve 29. yıllarındaki devrimci halk savaşı hamlesi içerisinde yaşanan en büyük gelişme Rojava Devrimi oldu. 19 Temmuz 2012 Rojava özgürlük devrimi Hareketimizin ve halkımızın 15 Ağustos Atılımı'nın 29. Yılına büyük bir özgürlük hamlesiyle girmesini sağladı. 29. 15 Ağustos yılı Rojava'da özgürlük yılı ve demokratik toplumu inşa çabaları yılı oldu. 29. 15 Ağustos yılında sadece Kürdistan'ın değil, Ortadoğu'nun ve dünyanın en özgür ve en yaşanılır yeri Rojava Kürdistan oldu. Bugün gerçekten büyük bir özgürlük iradesi ve iddiası varsa; Rojava halkı yediden yetmişe, kadın erkek, yaşlı çocuk var olmak ve özgür yaşamak için kahramanca direniyorsa, bütün bunları 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen özgürlük direnişi sayesinde elde etti, kazandı. Rojava'daki gelişmelerin hepsinin altında Önder Apo'nun Özgürlük Hareketi'nin imzası var. Kuzey'de gelişen ulusal diriliş devrimi en fazla da Kuzey Kürdistan'ın doğal parçası olan Rojava'yı etkiledi. 1990'lı yıllarda tıpkı Kuzey Kürdistan gibi Rojava halkı da bir ulusal diriliş devrimi yaşadı. Kimlik, kişilik edindi. Rojava'da Kuzey'deki gibi çok planlı, örgütlü bir kültürel soykırım rejimi yoktu. Daha doğrusu Rojava üzerindeki egemenlik henüz öyle bir düzeye ulaşmamıştı. Diğer parçalardaki bütün isyanlar, direnişler en çok Rojava'yı etkilemiş, sonuçları Rojava Kürdistan'da toplanmıştı. Bu bakımdan belli bir bilinç, aydınlanma zaten Rojava'da vardı. Bütün direnişlerin ruhu, etkisi ve yarattıkları Rojava'da birikti. Oradaki toplum bunu yaşattı, devam ettirdi. Kuşkusuz bunlar bölük pörçüktü, çok parçalıydı. Doğru bir özgürlük bilinci, tarzı, örgütlülüğünden uzaktı. Çok değişik biçimlerdeki bölük pörçük etkilenmeleri ifade ediyordu. Daha çok da ulus devletçi zihniyetin etkileri altında kalmıştı. Dolayısıyla etkili ve sonuç alıcı bir bilinç, irade, örgütlülük yaratmıyordu, kendine güven oluşturmuyordu. Dikkat edilirse önderlik çalışmasından önce, PKK'den önce Rojava toplumu kendine güvenli değildi. Kendisini Kürdistan'ın bir parçası olarak bile göremiyordu. Ben de mücadele ederim, güç ortaya çıkarabilirim, irade olabilirim, varlığımı, özgürlüğümü, demokratik sistemimi kendi gücümle, mücadelemle, örgütlülüğümle yaratırım diyemiyordu. Bu konuda bir iradesizlik, kendine güvensizlik vardı. Kaderini daha çok da diğer parçalara bağlamıştı. Bütün bunlar PKK gerçeğiyle, Önderlik düşüncesiyle kırıldılar, aşıldılar.

Rojava toplumu da, insanı da tıpkı Kuzey Kürdistan'daki halk gibi kimlik devrimini, kişilik devrimini ulusal diriliş devrimini 1990'lı yıllar boyunca yaşadı. Bunu 15 Ağustos gerilla atılımının geliştirdiği ortamda, Kuzey Kürdistan'da süren büyük gerilla mücadelesinin doğrudan etkisi altında gerçekleştirdi. Kuzey'deki gerilla direnişi, Kuzey Kürdistan halkının katılımıyla, gücüyle olduğu kadar, Rojava halkının katılımı ve gücüyle de süren bir gerilla direnişi ve mücadelesi oldu. Kuşkusuz başlangıçta Kuzey halkının iradesiyle doğup gelişti. Fakat 15 Ağustos Atılımı'nın yenilmez bir gerillacılık haline gelmesinde Rojava'daki ve Avrupa'daki halkın katkılarının, desteğinin, güç vermesinin payı belirleyicidir. Bunu Önder Apo son savunmasında özellikle vurgulamakta, bu iki halka şükranlarını belirtmektedir. Bu bakımdan da Kuzey Kürdistan devrimi, Kuzey Kürdistan gerilla direnişi aynı zamanda Rojava Devrimiydi. Rojava Devrimi'nin direnişi konumundaydı. Nitekim bunu hem 1990'lı yıllarda ulusal diriliş devriminin yaşanmasında gördük, hem de 2011-2012 devrimci halk savaşı hamlesinin Rojava'da büyük bir özgürlük devrimine dönüşmesinde gördük. Bu büyük devrimin 2011-2012 devrimci halk savaşı hamlesinin bir parçası olduğu tartışma götürmezdir. Bütün bunların da 15 Ağustos Atılımı temelinde yaşanan gerçekler olduğu yine tartışma götürmeyen gerçekler oluyor.

30. yıla girerken bu devrime dayatılan saldırılar var. Bu saldırılar imha amaçlıdır, tasfiye amaçlıdır. 29. 15 Ağustos yılında büyük bir hamle yapan, gelişme sağlayan Rojava özgürlük devrimi, kendisini toparlayıp örgütleyen küresel karşı devrimin saldırıları altında ezilmek, imha ve tasfiye edilmek isteniyor. 30. 15 Ağustos yılına girerken karşı karşıya bulunduğumuz en somut gerçek budur. Bu sefer savaş Rojava'da yoğunlaşmış durumdadır. Direniş Rojava'da oluyor. Kürt halkının dört parçada ve dünyanın dört bir yanında yaşayan tüm Kürtlerin kalbi Rojava'da atıyor. Dolayısıyla bütünlüklü olarak Kürdistan devriminin geleceği, Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin başarı kazanma, zafere ulaşma durumu şimdi Rojava'daki mücadeleye kilitlenmiş bulunuyor. Bu bakımdan Rojava'daki durumdan bakarak 15. Ağustos atılımının 29 yıl gerçeğini daha doğru anlamak, 30. yılda yaşanacak olası gelişmeleri daha doğru görmek, tanımlamak mümkündür. Çünkü çelişkiler orada yoğunlaşmış, mücadele orada keskinleşmiş durumdadır.

19 Temmuz 2012 devrimi kesinlikle 2011-2012 devrimci halk savaşı hamlesinin bir parçasıydı. 15 Ağustos 1984 Atılımı temelinde gelişen 28 yıllık mücadelenin ortaya çıkardığı bir sonuç oldu. Başta Kuzey Kürdistan olmak üzere Kürdistan'ın genelinde yürütülen mücadelenin etkisi altında ve Rojava halkının büyük çabasıyla, cesaret ve fedakarlığıyla gerçekleşti. Bunda 2011 başından itibaren Arap baharı adı altında Tunus ve Mısır'dan başlayarak bütün Arap alemine yayılan ve Suriye'yi de etkisi altına alan mücadele sürecinin büyük etkisi oldu. 19 Temmuz Rojava Devrimi bir yandan Kürdistan'ın genelinde yürütülen Özgürlük Mücadelesinin belirleyici etkisini taşırken, diğer yandan Arap Baharı denen isyanın, mücadelenin Suriye'deki düzeyinin etkisi altında gerçekleşti. Arap Baharının Suriye'ye yansıması, Suriye'yi çatışma içine alması sonucunda, onun yarattığı politik-askeri konjonktür altında 19 Temmuz özgürlük devrimi gerçekleşti. Bu bakımdan Rojava'daki durumu değerlendirirken bu iki durumu da birlikte ele almak lazım. Kesinlikle Kürdistan'daki gelişmelerle başta Kuzey Kürdistan olmak üzere Kürdistan'ın diğer parçalarındaki durumla, mücadeleyle bağını görmek önemlidir. Ama aynı zamanda Arap alemindeki 2011 başından itibaren yaşanan gelişmelerle, dolayısıyla Ortadoğu'da yaşanan mücadeleyle bağını da mutlaka görmek lazım.

Bu temelde ele alırsak Rojava Devrimi'ne dayatılan saldırılar gerçeğini daha iyi anlayabiliriz. Rojava Devrimi Kürdistan genelinde sürdürülen devrimci mücadeleyle bağlı ve demokratik Suriye devriminin bir parçasıysa, Suriye'deki gelişmeler de Arap aleminde ve Ortadoğu'da gelişen mücadelelerden ayrı değilse, o halde Rojava Devrimi'ne dayatılan imha ve tasfiye amaçlı saldırıların bütün Kürdistan'a, Kürt halkına, Kürdistan devrimine dayatılan imha ve tasfiye amaçlı saldırılar olduğuna da kuşku yoktur. İnkar ve imha sistemi saldırıyor, kültürel soykırım rejimi saldırıyor. Bunun da bir küresel sistem olduğunu biliyoruz. Kürdistan'ı bölen ve kültürel soykırım rejimi altına alan inkar ve imha sisteminin küresel kapitalist modernite sistemi olduğundan kuşkumuz yoktur. O halde Rojava'ya saldıran güçler bütün Kürdistan'a saldırmış oluyorlar. Kürdistan'ı parçalayan, inkar ve imha altına alan, bunu başarmaya ulaştırmak isteyen güçler oluyorlar. Bunu bilmemiz ve görmemiz doğru değerlendirme ve doğru mücadele etmek açısından gereklidir. Küresel modernite sisteminin nasıl bir saldırganlık olduğunu biliyoruz. Bunu uluslararası komploda net olarak gördük; İmralı sistemini yürütme çabalarında görüyoruz. Bu bakımdan küresel güçlerin öncülüğünü yürüten ABD'nin, NATO'nun, dolayısıyla Avrupa'nın böyle bir saldırının doğrudan içerisindedirler. Onlardan bağımsız böyle bir saldırının gelişmesini düşünmek büyük bir yanılgı olur.

Böyle bir saldırıyı inkar ve imha sisteminin bölgesel kolu olan güçler yürütüyorlar. En başta da Türkiye Cumhuriyeti devleti ve onun yönetimi olan AKP hükümeti bu saldırının bizzat içindedir, hatta yönlendiricisidir. İran, hatta Irak ve Suriye yönetimleri bu işin içindedir. Suudi, Mısır, Katar bütün Arap ülkeleri işin içindedir. Tabii inkar ve imha sistemine nefes aldıran, onun bir aleti, uzantısı haline gelen Kürt işbirlikçiliği, Kürt milliyetçiliği de bu işin içerisindedir. Zaten her zaman bu işin içinde oldular. İmha ve tasfiye amaçlı saldırılar karşısındaki tüm tarihsel direnişlerin boşa çıkması, başarısız kalmasında bu teslimiyetçi milliyetçi yaklaşımlar etkili rol oynadılar. Ağır ihanet durumları ortaya çıkardılar. Gerçekten de Kürdistan'da yaşandığı düzeyde ağır ihanetler olmasaydı tarihteki birçok direnişin akıbeti yaşandığı gibi olmayacaktı. Farklı durumlar ortaya çıkabilecekti. Dolayısıyla işbirlikçiliğin, milliyetçiliğin, inkar ve imha sisteminin Kürt toplumuna yönelttiği saldırılar içerisindeki yerini, konumunu küçümsememek lazım. Kürt tarihi içindeki büyük mücadelelerde hep bu gerçeği görmek gerekiyor. Bugün Rojava'da yaşanan mücadeleler içerisinde de bu gerçeği bir kere daha net bir biçimde görüyoruz. Dikkat edelim küresel sistem saldırısının arkasında, Kürdistan üzerinde kültürel soykırım rejimi uygulayan bölgenin ulus devlet güçleri saldırıları arkasında, Kürt işbirlikçi milliyetçiliğinin saldırısını görüyoruz. Eskiden bunu biraz daha açık yaparlardı, şimdi biraz daha maskeleyerek yapmaya çalışıyorlar. Kendilerini daha fazla gizleme gayretindeler, çabasındalar. Neden? Çünkü PKK öncülüğünde 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen direniş Kürt toplumunu aydınlattı, Kürt insanını bilinçlendirdi, yeni bir Kürt zihniyeti yarattı. Özgürlük temelinde, farklılıklara dayalı eşitlik temeline, paylaşım temelinde, politik-ahlaki toplum ölçüleri temelinde yeni bir insan, yeni bir toplum oluşturdu. Dolayısıyla Kürt toplumunun paradigması değişti. Değer ölçüleri, değer yargıları farklılaştı.

Kürt toplumunun yeni değerleri ve ölçüleri işbirlikçilik ve ihaneti reddediyorlar ve suçluyorlar. Yeni Kürt toplumu ve kişilik gerçeği bağımsızlıkçıdır, özgürlükçüdür, demokratiktir; halkların demokratik temelde, özgürlük temelinde birliğinden ve kardeşliğinden yanadır. Ulus devlet sistemine karşıdır. Baskı ve sömürüyü reddediyor. Demokratik toplum olarak, demokratik ulus olarak var olmayı, örgütlenmeyi ve yaşamayı öngörüyorlar. Önder Apo'nun geliştirdiği çizgi Kürt insanını, Kürt toplumunu derinden etkilemiş bulunuyor. Bu nedenle işbirlikçilik, teslimiyetçilik, milliyetçilik, ihanet açıktan eskisi gibi kendisini gösteremiyor. Bunların maskesi düşürülmüştür. Nasıl düşmana hizmet ettikleri, Kürt soykırımında rol oynadıkları açığa çıkmıştır. Dolayısıyla artık eskisi gibi açıktan var olamıyorlar, kendilerini gizlemeye, saklamaya, başka biçimlerde göstermeye çalışıyorlar. Çünkü açıktan var olmaları mümkün değil. Öyle olmaya kalksalar Kürt toplumu bunu kabul etmez, Kürt insanı kabul etmez.

Rojava Devrimi'nin çözüm gücü olmasını engellemek istiyorlar

Rojava'da görüntüde Kürt halkına karşı savaşan güçler kendilerine islam maskesi takmış ve muhalefet olduğunu söyleyen güçlerdir. Saldırılar bazı örgütler şahsında somutlaşmış durumdadır. Mevcut haliyle Şam yönetimine karşı Suriye muhalefeti denilen güçler çok parçalıdır. Bir bütünlükleri, örgütlükleri yok. Net bir siyasi doğrultuları da bulunmuyor. İdeolojileri de islam maskesi dışında belirgin değil. Bunların içerisinde bilinen Müslüman kardeşler örgütü var. Onlar belli bir güçtürler. Arap baharı süreci içerisinde Suriye'de Şam Yönetimine karşı muhalefet etme, mücadeleyi geliştirmede de önemli bir güç olarak öne çıktılar. Kendilerini ideolojik-siyasi olarak ortaya koydular, kısmen askeri güce de ulaştılar. Geçmiş dönemde de bunların Şam yönetimiyle çelişkileri vardı, sert mücadeleleri söz konusuydu. Bu mücadele yakın geçmişte Şam yönetiminin başarısıyla sonuçlandı, ama hiçbir zaman Müslüman kardeşler çizgisi ve örgütlenmesi, faaliyetleri yok edilemedi. Dolayısıyla da Suriye'de bir iç çatışma gündeme gelince bunun başında Müslüman kardeşler örgütünün gelmesi doğaldır. Fakat geldiğimiz noktada bir muğlaklık var. Böyle bir örgütlenmeyi küresel düzeyde ve bölgesel düzeyde bazı güçler desteklediler. Önce Şam yönetimine karşı isyan ettirildi, Suriye'deki sistemi parçaladılar, ardından bu güce Şam rejimini devirecek düzeyde destek vermez duruma geldiler. Baas yönetimiyle Müslüman kardeşler örgütünü ve diğer örgütleri çatıştırarak güçten düşürmeyi öngören bir politika üretilmektedir. Şu haliyle her iki taraf da güçten düşmüş durumdadır. Öte yandan El Kaide'ye bağlı unsurlar atak yaparak öne geçmiş bulunuyorlar. Bu açıdan muhalefet muğlak, dağınık, parçalıdır. Bir bölümünü Müslüman kardeşler oluşturuyor, onlar tanınıyor. Ama ortaya o kadar çok grup çıkmış ki, kim nedir ne değildir, düşüncesi ne, siyaseti ne, ne adına savaşıyor, imkanı, silahı, parayı nereden alıyor belli bile değildir. Adeta bütün Suriye küresel sistemin ve bölge gericiliğinin kirinin, pasının yoğunlaştığı, çelişkilerinin yoğunlaştığı ve çatışmaya dönüştüğü bir yer haline gelmiş durumdadır.

Kürdistan'da izlenen doğru politikalar sonucunda da bu karmaşık çatışma Kürdistan'a sokulmadı. Kürdistan Kürt toplumu, Kürt özgürlük çizgisi bunların dışında tutuldu. Bu konuda son derece duyarlı, bilinçli politik bir yaklaşım gösterildi. Bu kör dövüşte Suriye'nin yarattığı birikimler, tarih içinde oluşmuş o büyük değerler heba olur, tahrip edilirken Rojava Kürdistan bu çatışmalardan kendini kurtardı. Suriye'nin güçten düşmesi, Suriye'deki devlet-iktidar sisteminin kırılması ve Kuzey Kürdistan'da da devrimci halk savaşı temelinde büyük bir hamlenin gelişmesinin 2012 yazının birleşmesi sonucunda 19 Temmuz devrimi gerçekleşti. Hem Kürdistan'da gelişen devrimci halk savaşı hem de Suriye'de devlet ve iktidar sisteminin parçalanması Rojava'da özgürlük devrimi için konjonktürü uygun hale getirdi. Zaten Suriye'de siyasal kriz baş gösterir göstermez Rojava'da devrimci güçler kendini örgütleyip geliştirerek bir devrimci hamle yapmaya hazırlık yapıyorlardı. Öte yandan Rojava'da 1979'dan bu yana Önder Apo'nun bizzat yürüttüğü yirmi yıllık bir çaba vardı. Komplodan bu yana da Özgürlük Hareketimiz zaman zaman zorlansa da yaratılan değerler üzerinde bu mücadeleyi devam ettirdi,

Yeni Kürt toplumu ve kişilik gerçeği bağımsızlıkçıdır, özgürlükçüdür, demokratiktir; halkların demokratik temelde, özgürlük temelinde birliğinden ve kardeşliğinden yanadır. Ulus devlet sistemine karşıdır. Baskı ve sömürüyü reddediyor. Demokratik toplum olarak, demokratik ulus olarak var olmayı, örgütlenmeyi ve yaşamayı öngörüyorlar. Önder Apo'nun geliştirdiği çizgi Kürt insanını, Kürt toplumunu derinden etkilemiş bulunuyor.

"29'nci 15 Ağustos yılında büyük bir hamle yapan, gelişme sağlayan Rojava özgürlük devrimi, kendisini toparlayıp örgütleyen küresel karşı devrimin saldırıları altında ezilmek, imha ve tasfiye edilmek isteniyor. 30. 15 Ağustos yılına girerken karşı karşıya bulunduğumuz en somut gerçek budur. Bu sefer savaş Rojava'da yoğunlaşmış durumdadır. Direniş Rojava'da oluyor."

bu birikimi ayakta tuttu, canlı tuttu. 2011 Ocak'ından itibaren Tunus ve Mısır'da ilk hareketler patlak verince de bunun erkenden Suriye'yi etkileyeceğini değerlendirilerek Rojava'daki devrimci özgürlükçü güçler örgütlenmelerini geliştirdiler, demokratik özerkliği inşa etme temelinde çabalarını yoğunlaştırdılar.

Böyle bir yaklaşım temelinde geliştirilen demokratik toplum örgütlülüğünün yarattığı zemin, oluşturduğu hazırlık bu elverişli konjonktürle birleşince 19 Temmuz devrimi gerçekleşti. Devrimin ilk yılında da benzer bir politik durum, politik çizgi sürdürülmeye çalışıldı. Bu üçüncü çizgi olarak ifadelendirildi. Yani küresel hegemonya güçleriyle bölgesel ulus devlet sistemleri arasındaki çatışma dışında kalarak kendi özgürlükçü ve demokratik sistemini geliştirmek. Çünkü bu çatışmaya üçüncü dünya savaşı deniliyor ve Kürt özgürlük güçleri de üçüncü dünya savaşı güçleri değildir. Suriye içinde Şam yönetimiyle muhalefet arasında, Baas'la İhvan-ı Müslim ve diğer cepheler arasında süren çatışmada taraf olmamak bu çizginin gereğiydi. Çünkü muhalefet küresel sisteme dayanıyordu. Kendilerini radikal islam diye tanıtanlar da bu sistemin dışına çıkmayan yeni iktidarcı devletçi bir otoriter sistem kurmayı hedefliyorlardı. Şam yönetimi de, Baas yönetimi de bölgenin ulus devlet sistemini temsil ediyordu. Onlar arasındaki çatışmada da taraf olmayarak, halkların özgürlük ve demokrasi çizgisini temsil etti. Bu çizginin teorik ve programsal derinliğini Önder Apo savunmalarında ortaya koydu. Demokratik ulus çizgisi, demokratik modernite kuramı tümüyle böyle bir üçüncü çizgi olma, halkların özgürlük ve demokrasi çizgisi olma, demokratik toplum çizgisi olmayı ifade ediyor. Böyle bir felsefe ve teori temelinde yönlendirilen Rojava politikaları tabii ki çatışan iki gücün dışında üçüncü bir güç olarak var olmayı ifade etti. Böyle bir politik duruş bir yandan Kürt ulusal demokratik birliğini yaratma, diğer yandan demokratik Suriye birliğini yaratmayla birleşince ayakta kaldı, çatışmaları bir ölçüde kendi dışında tutabildi. Fakat çatışan taraflar birbirleri üzerinde etkinlik kuramayınca, çıkmaza girince hepsi bu sefer Suriye'de çözümü dayatan, Kürdistan'da çözümü dayatan Rojava Devrimi'ni yok etmek üzere ittifaka girdiler ve saldırıya geçtiler. Özellikle muhalif güçler çıkmazlarını Kürdistan'a saldırarak giderme yolunu seçtiler.

15 Ağustos Atılımı'nın 30. yılına girerken Rojava'da yoğunlaşan çatışmalar bunu ifade ediyor. Aslında arkasında birbirine karşıt olan bütün güçler var. Amerika'yla İran, Türkiye'yle Suriye, Hizbullah'la El Kaide bir arada. Bunlar sözde dünyanın diğer yerlerinde birbirine en karşıt güçler. En çok çelişki, çatışma içinde olan güçler. Fakat Rojava Devrimi karşısında birlik halindeler ve saldırı yürütüyorlar. Şimdi bütün bu politik saldırılar Rojava Devrimi'ne saldırıda birleşmiş bulunuyor. Niye? Çünkü Rojava özgürlük devrimi Kürt sorununun demokratik özerklik çözümünü dayatıyor. Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sisteminden yana olan, kültürel soykırım rejiminden yana olan herkes Rojava Devrimi'ne karşı çıkıyor, Rojava Devrimi'ne yöneltilen saldırıyı destekliyorlar. Rojava Devrimi'ni bir çözüm gücü, Kürt sorununa çözüm gücü olmasını engellemek istiyorlar.

Rojava Devrimi Suriye Devrimi'ni temsil ediyor

Diğer yandan Rojava Devrimi demokratik Suriye devrimini temsil ediyor. Suriye devriminin en istikrarlı, en düzenli gelişen kolu oldu. Yeni Suriye'nin hem halkların kaderini tayin etmesi, kendi kimlikleriyle özgürce demokratik katılımlarını göstermeleri bakımından, hem de toplumlar içerisindeki demokrasi, özgürlük, eşitlik bakımından çok önemli bir modeli ortaya çıkardı. Bu, Suriye'deki bütün toplumları etkiliyor. Bütün halkları yeni bir anlayışa teşvik ediyor, yeni bir örgütlenmeye yöneltiyor. Böylece yeni demokratik Suriye'nin zihinsel ve siyasi temelini oluşturuyor. Bunun Suriye halkları içindeki gelişimini, yayılmasını sağlıyor. Demokratik Suriye'den korkanlar, Suriye'yi kendi çiftliği haline getirmek isteyenler Rojava Devrimi'nin bu demokratik çözüm üreticiliğinden korkuyorlar. Onu çözüm gücü olmaktan çıkartmak istiyorlar. Bütün karşıtlıkların Rojava Devrimi'ne karşı birleşmesi bu temelde oluyor. Saldırganlar aynı zamanda Önder Apo'nun Kuzey Kürdistan'da geliştirdiği yeni demokratik çözüm sürecini Rojava üzerinden sabote etmek de istiyorlar. Rojava'yı çatışma haline getirerek Kuzey'deki ateşkes düzenini ve demokratik siyasi çözüm arayışını imkansız kılmaya çalışıyorlar. Önemli ölçüde de etkili oldular. Kuzey'de sürecin yürümemesinde bu saldırıların da etkisi bulunmaktadır.

Rojava'daki çatışmalar küresel ve bölgesel gerçekliği ve Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sisteminin özelliklerini bu biçimde açığa çıkartmış, aydınlatmış durumda. Bu çatışmalar giderek bir güce ihale edildi. Cebhet El Nusra deniliyor. Söylenenlere göre El Kaide kolu olduğu ifade ediliyor. Başlangıçta küçük bir gruptu. Onun gibi onlarca grup vardı Suriye'de. Güya Şam rejimine karşı muhalefet ediyorlar, direniyorlardı. Tek başına bunu yapanlar vardı, ittifaklar halinde bunu yapanlar vardı. Ama şimdi İhvan-ı Müslim gerilettildi. Cehşül Hür denen bir askeri yapılanma vardı. Bütünlükten yoksun olan bu yapılanma da etkisiz hale getirildi. Özgür ordu denen bu askeri güç hem devlet karşısında istediği sonuca ulaşamadı, hem de El Kaide'ye bağlı olduğu söylenen gruplar karşısında güç kaybetti. Özellikle devletle savaş şiddetlenince El Kaide'ye bağlı güçlerin daha öne çıkma durumu yaşandı. Bölgesel gericiliğin Rojava Devrimi'ne dönük saldırıdaki ittifakı ve bu saldırıyı yürütme durumu El Kaide'nin kolu denen bu örgütlenmeye ihale edilmiş durumdadır. Rojava Devrimi'ne saldırıları bunlar yürütüyorlar.

Gerçekten de bu saldıran güçlerin ne oldukları da çok belli değil. Ayrıntılı bilgilerimiz yoktu, yeterince incelenip tanınmış değildi. Rojava demokratik toplum hareketi de bu konuda tehlikeleri yeterince göremedi. Bu cepheden kendisine yöneltilebilecek saldırıyı önceden anlayamadı. Bu güçlerin mevcut durumuyla Rojava Devrimi'ne sessiz kalmayacağını önceden öngöremedi. 19 Temmuz'dan sonra ortaya çıkan pratik durumun her zaman sürebileceğini, öyle devam edebileceğini sandı. Oysaki arı kovanına çomak sokulmuştu. Sadece Suriye'de değil, Kürdistan'da da değil, bölgede de değil, küresel düzeyde kapitalist modernite sisteminin bütün çelişkilerine, kirine pasına karşı bir hamle yapılmıştı. Dolayısıyla herkesin buna karşı çıkacağını, böyle bir devrimci gelişmeye yönelik saldırının geliştirilebileceğini görmek, anlamak lazımdı. Bu konuda çok öngörülü olunamadı. Tehlikeler fazla ciddiye alınmadı, önemsenemedi. Günlük yaklaşım çok hakim oldu. Dar ve kendine abartılı bir yaklaşım içinde kalındı. Dolayısıyla önceden politik tedbirler geliştirme yönünde imkanlar varken, çaba harcamak mümkünken böyle bir çaba içine girilemedi. Bunda zayıf ve geç kalındı. Küresel ve bölgesel gericiliğin saldırıyı ihale ettiği çete gücü de bunu fırsat bildi ve adım adım kendisini güçlendirip saldırılarını arttırdı. Şimdi durum tehlikeli bir boyuta gelmiş bulunuyor. Rojava Devrimi'ne karşı yürütülen saldırıları iyi anlamamız, değerlendirmemiz gerekiyor. Karşıtları zamanında göremeyen, düşmanı tanıyamayan, dolayısıyla zamanında yeterli tedbir geliştiremeyen duruş Rojava Devrimi'ni böyle zarar verici çatışmayla yüz yüze bıraktı. Böyle bir çatışma durumunu önleyemedi, engelleyemedi. Siyasetle bunu tümden ya da kısmen önleyemedi. Şimdi tümden askeri bir direnişle bu saldırılar kırılmaya ve önlenmeye çalışılıyor. Tabii askeri direniş de tehlike yaratıyor, toplumu zorluyor. Büyük tahribat ortaya çıkarıyor.

Suriye'de birçok güç çatışırken Kürtler doğru bir siyasi duruşla kendilerini bunun dışında tutmayı başardılar ve 19 Temmuz devrimini yaptılar. Şimdi Suriye'de çatışan bütün taraflar birleşmiş Kürdistan'a saldırıyorlar, Kürt toplumunun kazandığı her şeyi yok etmek, tahrip etmek için vahşi bir saldırı yürütüyorlar. Çatışma şimdi Kürdistan'da yoğunlaştırıldı, zararı, tahribatı Kürt toplumu yaşıyor. Bu çatışmadan da herkes fayda sağlamaya çalışıyor. Küresel güçler de fayda sağlamaya çalışıyorlar, bölgesel güçler de fayda sağlamaya çalışıyorlar. Dünyada birbirine karşıt olan tüm güçler bu saldırıda birleştiler. Saldıran gücün konumu ne, hala onu tam anlamış değiliz. El Kaide'nin Kürtlerle alıp veremediği bir şey yoktu. Kürdistan'ın herhangi bir parçasına saldırması için herhangi bir neden yoktu. PKK ile herhangi bir karşıtlığı, çatışmalı durumu şimdiye kadar olmadı. Dolayısıyla PKK ile El Kaide arasında bir çatışma yok. PKK'nin El Kaide'ye dair görüşleri var, ama ayrıntılı bir değerlendirmesi, onunla çatışma düzeyinde bir karşıtlığı söz konusu değil. Dolayısıyla Rojava'da Kürdistan genelinden ve PKK'den kaynaklanan bir çatışmalı durum kesinlikle söz konusu olamaz. Diğer yandan El Kaide kendisine küresel cihat hareketi diyor. Herhalde bu cihadı PKK'ye karşı değil, PKK'ye karşı olamaz. Eğer öyle olursa bunu küresel kapitalist sistemin saldırı kolu olarak değerlendirmek gerekir. Kendisini o duruma düşürür. Oysa küresel kapitalizmle savaşan, küresel kapitalizme karşı küresel cihat hareketi olduğunu iddia eden bir güç konumunda. Eğer söylediği doğruysa o zaman Kürtlerle, PKK ile çatışmaya girmesi için bir neden yok. O açıdan da Rojava'ya saldırması için bir neden yok.

Bu gerçekler dikkate alındığında El Kaide bu saldırılara ne diyor açıklama yapması lazım, tutumunu net ortaya koyması lazım. Ne istiyor Rojava'daki birkaç milyon Kürt insanından? Onlar varlık ve özgürlük için ayağa kalktılar, demokratik Suriye birliği içinde Kürt-Arap kardeşliğini özgürlük temelinde yeniden oluşturarak bir demokratik yaşam kurmak istiyorlar. Büyük çoğunlukla da müslümanlar. Eğer El Kaide de islam çizgisini esas alan bir güçse, yani sadece Araplar müslüman değiller. Rojava Kürtlerinin de yüzde 90'dan fazlası müslümandır. O halde normal ölçülerde bir El Kaide gücünün Rojava Devrimi'ne saldırması için hiçbir neden yoktur. Kürtlere saldırması için bir neden yoktur. Eğer bu saldırı durdurulmazsa o zaman bu saldırıdan çıkar sağlayan güçler arkasındadır. Onlar adına savaşıyordur. O zaman El Kaide adındaki oluşumun tümüyle küresel ve bölgesel gericiliğin, kapitalist modernite sisteminin bir provokasyon gücü olduğu ortaya çıkacaktır. Hareketimizin böyle bir değerlendirmesi yoktur, olmasını da istemiyoruz. Ama eğer saldırılar durdurulmazsa, Kürt halkına sivil-asker demeden, kadın-erkek demeden, genç-yaşlı demeden vahşi biçimde yürütülen o saldırılar, katliamlar durdurulmazsa o zaman bunu yürüten güçlerin gerçekten de bazı çıkarlar temelinde savaşan provokasyon güçleri olduğu ortaya çıkar. Onun dışında herhangi bir özellik olmaz. Şimdi durum biraz bunu gösteriyor.

Suriye ve Rojava'da yaşanan gelişmeler Ortadoğu'daki gelişmeleri de aydınlatıyor. 2011 başından bu yana yaşanan süreç, daha ötesi 1990-92'den bu yana Körfez Kriziyle başlayan yaşananların aydınlatılmasını ifade ediyor. Bunun gerisinde 25 yıllık bir savaş var. Ortadoğu 25 yıldır üçüncü dünya savaşı denen bir savaş içerisindedir. Bu savaşın birinci aşaması 1990-91 Körfez savaşıydı. İkinci aşaması 11 Eylül 2011 ikizkule saldırısı ardından gelişen Afganistan ve Irak savaşları oldu. Üçüncü aşaması da 2011 başından itibaren Mısır ve Tunus'ta başlayan, Arap Baharı denen süreçten sonrası yaşanan gelişmeler oluyor. Tunus'ta ve Mısır'da ulus devlet despotizmin sembolü haline gelen diktatörler halk direnişi karşısında iktidarlarını kaybettiler. Aslında biraz yumuşak bir geçiş oldu. Küresel sistem diktatörlerin kirinden-pasından kendini kurtarmak için çelişkiyi daha derin bir çatışmaya dönüştürmeden onları geri çekti. Libya'da ise çok sert bir dış müdahale yürütüldü. Çok ölçüsüz, doğrudan NATO sistemi altında Amerika, Fransa ve Türkiye tarafından yürütülen, AKP hükümetinin ev sahipliği ve karargahlık yaptığı bir saldırıyla Libya yönetimi yıkıldı. Yemen'de iktidar değişikliği yaratılarak çatışma düşük yoğunluklu bir iç savaş düzeyinde tutuldu. Ortadoğu'daki savaş Suriye'de yoğunlaştırıldı. Suriye özellikle 2012 yılında büyük bir iç çatışmayı yaşadı. Şimdi silahlı çatışma yoğunluğu azaltılmış durumda. Fakat siyasi çelişki ve gerginlik had safhadadır. 2013 başlarında Amerika ve Rusya'nın anlaştığı, siyasi çözüm bulacakları ifade edilmişti; fakat bu uzlaşmanın geçici olduğu anlaşıldı. Bu durum son kimyasal silah kullanıldı iddiasına kadar süreci getirdi. ABD ilk önce sınırlı bir müdahalede bulunmak isterken, sonrasında Rusya ile anlaşarak kimyasal silahların yok edilmesi biçiminde bir yol buldular. Sınırlı bir silahlı müdahalenin bile dengeleri bozacağı düşünülerek vazgeçildi. Yine ikinci Cenevre görüşmelerinin Kasım ayında yapılması kararına vardılar. Bir siyasi çözüm arayışı öne çıkmış bulunmaktadır. Baas rejimini ya da içinden bazı kesimleri muhalefetle uzlaştırmak, Kürtleri de bu uzlaşma içine çekerek yeni bir Suriye yaratma yönünde eğilimin geliştiği görülmektedir.

Ortadoğu'da çözümsüzlük ve çıkmaz derinleşti

Suriye'deki durum ve çözümsüzlük, bu çözümsüzlüğe Rojava Devrimi'nin yarattığı demokratik çözüme karşı geliştirilen saldırılar şunu ortaya çıkardı: iki buçuk yıldır Arap aleminde ve bu çerçevede Ortadoğu'da yaşanan mücadeleler aslında büyük bir çözümsüzlük ve çıkmaz içindedir. En başta dış müdahale gücü olarak ABD öncülüğü çıkmazdadır, başarısızdır. Tunus'ta, Mısır'da diktatörleri geri çektiler, biraz karşı tarafa taviz vererek yeniden bir sistem kurmak istediler. Mısır'da son askeri darbeyle, kendi istedikleri çizgiye gelmeyen İhvan-ı Müslim'in iktidarını alaşağı ederek daha ılımlı yaklaşan ve modernist kapitalist sistemin parçası olacak bir iktidar bloğunu iş başına getirmek istediler, ama çelişki çatışma sürüyor. Libya'daki Kaddafi yönetimini silahla yıktılar, ama herhangi bir demokratik sistem kurulmadığı gibi sükunet de sağlanmış değil. Hatta orada da El Kaide'ye bağlı unsurların gelişme gösterdiği söyleniyor. Suriye'deki durum tam bir karmaşa ve çıkmazı ifade ediyor. Aslında Ortadoğu'da savaşan güçler çözümsüzdürler. Kendi çözümlerini geliştiremediler, üretemediler. Bu konuda en fazla Amerika savaşa dayanarak Büyük Ortadoğu Projesi temelinde yeni bir Ortadoğu yaratmak istiyordu, ama istedikleri sonuçları alamıyor. Öyle ki, son birkaç yıldaki

kaos ve savaş ortamından El Kaide çatısı altında olan örgütler daha kazançlı çıktılar. ABD AKP hükümetini, AKP sistemini bütün bölge için bir model olarak öngördü, AKP'nin bir model olamayacağı da ortaya çıktı. Hatta Gezi olayları sırasında AKP'ye yönelik eleştiriler AKP hükümetinden rahatsız olduklarını ortaya koymaktadır. Zaten Mısır'daki gelişmelerde AKP'nin tutumu ABD'yi rahatsız ettiği gibi, Suriye politikasında da farklı yaklaşımlar ortaya çıkmış bulunmaktadır.

2003'te ABD'nin Irak'a yaptığı müdahalenin sonuçları da ortadadır. Bizzat Obama son yaptığı bir konuşmada askeri müdahalenin sonuç vermediğine örnek olarak Irak'ı göstermiştir. Şimdi mevcut Irak, bölgenin en çatışmalı gücü, ortada savaşın sona erdiği bir sükunet durumu yok, oluşmuş bir sistem de yok. Hem Irak merkezi hükümeti hem de Güney Kürdistan yönetimi kendi kendilerini yönetemez konumdalar. Arap dünyası açısından Mısır çok önemli olduğundan Mısır modelini geliştirmek istediler. Bu model üzerinden bir Ortadoğu sistemi kurmak istediler. Önce kendi işbirlikçilerin, diktatörün kirinden pasından kurtulmak için mesafe koydular ve yumuşak bir tutumla geri çekip çatışmaların derinleşmesini engellemek istediler. İhvan-ı Müslim'in iktidar olmasına onay verdiler. Ancak İhvan-ı Müslim'i de istedikleri bir çizgiye getiremediler. Amerika zaten Türkiye'de AKP ile böyle bir model yaratamamıştı. Mısır'da İhvan-ı Müslim'le, Mursi yönetimiyle Türkiye'yi aşan bir sistem kuramazdı. Dikkat edilirse ne AKP ve Mursi çizgisiyle ılımlı islam denen bir model oluşturabiliyorlar, ne eski ulus devlet diktatörlükleri kabul edilebiliyorlar, ne de ikisinin arasında bir uzlaşma olabiliyor. Aslında Amerika'nın Mısır formülünün bu iki güç arasında bir uzlaşma yaratma olduğu ortaya çıktı, o uzlaşma da sağlanamıyor. Hem Mısır'da hem Suriye'de bu uzlaşmayı yaratmak istediler. Suriye'de de İhvan-ı Müslim'le Baas yönetimini çatıştırdılar, Esad yönetimini geriye çekerek ikisi arasında bir yeni uzlaşma yaratıp yeni Suriye'yi öyle kurmak istiyorlardı, ama hala bir sonuç almış değiller. Mısır'da çözümsüz, Suriye'de çözümsüz, Libya'da çözümsüz.

Bu çözümsüzlüğe çözüm dayatan Rojava Kürdistan'dır, Rojava'daki 19 Temmuz devrimidir. Bölgenin tarihsel ve toplumsal gerçeğine dayalı, demokratik konfederalizmi öngören alternatif bir çözüm modeliydi. Bunun Rojava'da gelişmesinin Suriye'yi böyle bir çözüme götüreceğinden endişe duydular. Suriye'de böyle bir model olursa bütün Arap alemine, Ortadoğu'ya yayılacağından korktular ve bunu önlemek için Rojava Devrimi'ne saldırıyorlar.

ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi çözümsüz kalmıştır, çözüm bulamıyor. Bütün bu çıkmazlar, çelişkiler, çatışmalar aslında bir ölçüde buradan kaynaklıdır. Ne kendisi bir çözüm üretebiliyor ne de halkların çözüm bulmasına fırsat veriyor. Halkların çözüm arayışlarını, demokratik gelişimlerini bastırıyor, kendisi de çözüm üretemiyor. Dolayısıyla çıkmaz daha fazla derinleşiyor. Şu kanıtlanmış durumda: ABD projeleri çözümsüzlük içinde, çıkmaz içinde. AKP ve Müslüman kardeşlere dayalı bir bölge modeli çözüm olamadı. Zaten o eskinin ulus devlet diktatörlüklerini sürdürmek mümkün değil. Bunu artık Ortadoğu toplumları kaldıramıyor, kabul etmiyor. Onlar aşılmıştır, onlar model olmuyor, ikisini uzlaştırma arayışı da bir çözüm değil. Türkiye'de de CHP ile AKP'yi uzlaştırmak istediler, ABD'nin bütün yaklaşımı buydu. Ancak uzlaşma yerine çelişki ve çatışma derinleşti. Dolayısıyla ılımlı islamla eski iktidar blokları içindeki bir kesimi uzlaştırma arayışları da tutmuyor.

Bu çatışmalı durumdan çeşitli güçler faydalanıyorlar. El Kaide buradan faydalanan bir güç oldu. Aslında ABD'nin çözümsüzlüğü, dolayısıyla ılımlı islam ve ulusalcı çizgilerin tek başlarına ya da uzlaşma halinde çözüm oluşturamamaları bütün Arap ülkelerini çözümsüz kıldı. Herhangi bir çare şu an üretilebilmiş değil. Bu da çelişkili ve çatışmalı durumun derinleşerek devam etmesini ifade ediyor. Arap aleminde son üç yılda 2011 başındaki olaylardan bu yana önemli gelişme kaydettiler. Her ne kadar Usame Bin Ladin'in öldürüldüğü söylense de, ki gerçekten olup olmadığı da belli değil, kimse görmüş değil çünkü, sadece Amerika yönetimi öyle olduğunu söylüyor. Usame Bin Ladin'in öldürüldüğünün söylenmesi El Kaide'de herhangi bir zayıflama ortaya çıkarmadı. Tersine bu örgüt varlığın sürdürdüğü gibi, gelişmesini sağladı. Son üç yılın belki de en çok gelişen hareketi oldu. Dahası Arap Baharından en fazla faydalanan güç olduğu söylenebilir. Libya'da etkinlik geliştiği söyleniyor, Mısır'da etkisi hiç az değil, Yemen'in yarısını ele geçirmiş durumda. Afganistan ve Pakistan'da önemli bir üslenmesi var. Irak'ta çatışmalı durumu sürdürüyor. Şimdi Suriye'ye el atmış durumda. Bütün islam aleminden de radikal islamcı bütün çevreleri kendi içinde, etrafında birleştirmiş durumda. 2001'de 11 Eylül olaylarını gerçekleştirirken var olan El Kaide'nin çok ötesinde bir El Kaide var. Bölge için de, dünya için de önemli bir sorundur. Önemli bir güçtür. Bu gücünü gerçekten kapitalist modernite sistemine karşı, emperyalizme karşı mı kullanacak, Ortadoğu toplumlarının tarihten gelen politik-ahlaki gerçekliği, doğal toplum gerçekliğiyle birleştirerek demokratik özgür bir toplum olmasına mı yöneltecek belli değil. Kapitalist modernite sisteminin yeni bir işbirlikçi versiyonu olup olmayacağını önümüzdeki dönemde göreceğiz. Söylem olarak Ortadoğu tarihsel, toplumsal gerçekliğine dayanarak kapitalist modernist sisteme karşıt olma, toplumdan yana olma gibi söylemleri bulunuyor. Ancak pratik olarak da kapitalist modernite sisteminden kopmuş değiller. Bütün ilişkileri, örgütlülükleri modernite sistemi içindedir. Bazı adımları, çabaları modernite sistemine ve Ortadoğu'nun gerici devletçi zihniyetine hizmet ediyor. Bir provokasyon gücü gibi kullanılıyor. En son Rojava Devrimi'ne bölgesel ve küresel gericiliğin saldırısının bu örgüte ihale edilmiş olması da ciddi bir kuşku uyandırıyor. Aslında El Kaide şaibe altındadır. Gerçekten kapitalist modernite sistemine karşı Ortadoğu tarihinden ve toplumundan yana bir ideolojik siyasi güç mü olacak, yoksa kapitalist modernite sisteminin bir provokasyon gücü mü, bir saldırı gücü mü olacak? Tutumunu açık ortaya koymalı, tutumunu netleştirmelidir. Rojava Devrimi karşısındaki duruşu bununla netleşir. Şu ana kadarki pozisyonu çok olumsuzdur. Bu tutumunu sürdürürse 2011'den bu yana kapitalist modernite sisteminin bir provokasyon gücü olarak rol oynatıldığını insan rahatlıkla söyleyebilir. Dolayısıyla bu gücün gerçek yüzü de giderek netleşiyor.

Rojava, Kürdistan'ın genel devrimini temsil ediyor

Ortadoğu ve Suriye'nin mevcut siyasi koşullarında çözüm gücü olacak model Rojava'da 19 Temmuz devrimiyle gelişen demokratik toplum, demokratik konfederalizm modelidir. Bu yeni bir çözüm gücü, yeni bir alternatif oluyor. Küresel sistemin ve bölgesel güçlerin çözümsüzlüğü karşısında demokratik toplumun çözüm alternatifini ifade ediyor. Onun için Rojava Devrimi'ne böyle saldırıyorlar. O nedenle Rojava Devrimi'ne saldırıda bu kadar birlik oluşturdular, el birliği yaptılar. Bu gerçeği görmemiz lazım. Demek ki Rojava Devrimi sadece Kürdistan'ın en küçük parçasında olan bir devrim değildir. Kürdistan'ın genel devrimini temsil eden bir devrimdir. Arap halklarının ayağa kalkışında temsilini bulan Ortadoğu'daki yeni mücadele dönemini ve Suriye devrimini temsil eden bir devrimdir. Kürdistani, bölgesel ve küresel özellikleri olan bir devrimdir. Rojava Devrimi'ni yaşatmak ve geliştirmek için ideolojik, siyasi, askeri çalışmalar geliştirirken bu gerçeği görmek lazım. Rojava Devrimi'nin bu karakterini görmeyen, böyle bir perspektifle ele alamayan yaklaşımlar dar yaklaşımlardır, mahalli yaklaşımlardır.

Dar ve mahalli yaklaşımlarla bu kadar küresel ve bölgesel etkisi olan bir devrim hareketini doğru yürütmek ve yönetmek mümkün değildir. Bizim de yaşadığımız zorluk buradan kaynaklanmaktadır. Aslında Rojava demokratik toplum hareketinin yaklaşımı dar ve mahalli kaldı. Kürdistan, bölge ve dünya içinde bu devrimi anlama, tanımlamada dar kaldılar. Gerçek bir halk devrimiyken, demokratik devrimken onu dar bir askeri çizgiye indirgediler. Devrimin toplumsal yönünü öne çıkarmak ve geliştirmek gerekirken, devrimin temel güç kaynağını daha çok askeri duruşta gördüler. Elbette devrimin güvenliğini sağlamak, devrimi savunmak önemli bir olaydır. Toplumun özsavunmasını geliştirmek, özellikle de devrimci mücadele dönemlerinde böyle bir savunmayı geliştirmek daha da önemliydi. Buna önem vermek gerekiyordu, bu yanlış değildi. Saldırılara karşı gösterilen kahramanca direniş de bunu göstermektedir. Ama her şeyin merkezine silahlı savunmayı koymak, o güce güvenmek sadece dar bir askeri yaklaşım olarak ifade edilebilir. Bu durumlar aslında önemli bir çözüm alternatifi sunan Rojava Devrimi'nin şimdi zorluklarla karşı karşıya gelmesine yol açtı. Kuşkusuz saldırılar da Rojava Devrimi'nin toplumsal karakterini geriletmek ve model olmasını önlemek için yapılmıştı. Ancak Rojava Devrimi'nin hala Suriye ve Ortadoğu açısından çözümleyici karakteri ve etkisi önemini korumaya devam etmektedir.

Rojava Devrimi'nin savunulması ve çözüm alternatifinin diri tutulması kuşkusuz çok önemli ve hayati bir konudur. Bunu tüm gücümüzle geliştirmek durumundayız. Bunun için direnişi geliştirmek, devrimi savunmak, savunma kuvvetlerini örgütlemek, güçlendirmek, mevzilendirmek önemlidir. Saldırı ne olursa olsun, nereden gelirse gelsin, Kürdistan devriminin başarısı için, Ortadoğu demokratik devriminin başarısı için Rojava Devrimi'nin korunması, savunulması gerekiyor. Fakat bu korumayı salt askeri savunma olmaktan da çıkartmak lazım; siyasetle de savunabilmek gerekli. Bunun için siyaset yapabilen, karşıt güçleri birleştiren değil, çelişkilerini derinleştiren, kendini yalnızlaştırmayacak biçimde müttefikler oluşturan bir yaklaşıma ihtiyaç var. Aynı zamanda demokratik toplum örgütlülüğünü güçlü bir biçimde geliştiren, koruyan bir yaklaşıma ihtiyaç var. Dahası eğer Rojava'ya saldırılar devam ederse bunu bütün Kürdistan açısından bir saldırı olarak ele almak, ona göre tutum geliştirmek lazım. İnkar ve imha sistemiyle, kültürel soykırım rejimiyle yürütülen savaşın Rojava'da kabul edilmesi bizim için bir hata olur, eksiklik olur. Eğer savaşılacaksa Kuzey'e yaymalıyız, Doğu'ya yaymalıyız, Kürdistan'ın diğer alanlarına yayılmalıyız.

Önder Apo'nun Newroz çağrısına Türk devleti tarafından çok sinsi, kurnazca bir karşılık verildi. Bu gerçeği görelim. Tarihte de böyle oldu. Uluslararası komplo böyle gelişti ve komplo hala devam ediyor. Uluslararası komplo Önder Apo'nun 1 Eylül 1998'de ilan ettiği ateşkese karşı geliştirildi. Önderlik ateşkes ilan etti, küresel inkar ve imha sistemi derhal uluslararası komployu harekete geçirerek karşılık verdi. Önder Apo'nun Newroz çağrısına da uluslararası komployu yürütmek isteyen güçler Rojava'ya saldırıyla karşılık verdi. Bunun başında AKP hükümeti geliyor. Rojava'daki bütün saldırıların arkasında esas olarak AKP var. İran da Rojava Devrimi'ne yönelik saldırıların ve karşıt politikaların arkasındadır. Rojava Devrimi karşısında İran'la Türkiye karşı karşıya değildirler. Rojava'ya saldırıda bir ve ortaktırlar. Saldırıda kullandıkları aktörleri de KDP'dir. KDP'nin etkili olduğu bir Rojava yaratmak istiyorlar ya da Rojava'daki Kürtlerin statü kazanmasını engellemeye çalışıyorlar. Bu konuda daha geçen güzün 19 Temmuz devriminden sonra Türk Dışişleri Bakanının Hewler Konsolosluğuna gönderdiği talimat var. Ne yaparsanız yapın Rojava'da çatışma yaratın, Rojava'da statü kazanmayı engelleyin, KDP'yi harekete geçirin, birlikte çalışın, Güney Kürdistan'ın özgür Kürdistan olduğunu propaganda edin, çatışma yaratarak, bu propagandayı geliştirerek Rojava'daki toplumu boşaltmaya çalışın, mümkünse Türkiye'ye geçsinler, olmazsa Güney'e geçirin diyorlardı. AKP hükümeti Kuzey'deki Kürtleri asimile etme, soykırımdan geçirmeyle doymuyor, şimdi gözünü Rojava'ya dikmiş. Onun için bir Kürt varlığı ve statüsü olmasın diye Rojava'yı boşaltmaya çalışıyorlar. Bunu da en iyi yutacak, yok edecek yer olarak Kuzey'i görüyorlar. Türkiye kapılarını bir çetelere bir de Rojava'dan çıkacaklara açmış. Öyle ki Güney'den bile taşımaya çalışıyorlar. Bütün bunların hepsi daha 9-10 ay öncesinden planlanmış, planlı bir biçimde geliştirilen saldırılardır.

Ulusal Kongre ve Kürtlerin birliği

El Kaide'ye bağlı olduğu söylenen saldırganların arkasındaki esas güç de AKP'dir. Türkiye'den her türlü desteği aldıklarını biliyoruz. Zaten Türkiye üzerinden Suriye'ye taşınıyorlar. Kampları da Türkiye sınırları içindedir. Lojistik desteği de, silahları da buradan alıyorlar. Kuzey'de sözde demokratik çözüm geliştirmekten dem vuruyorlar. Hepsi yalan, sahte! Önder Apo en son görüşmesinde sadece devletle görüşüyoruz, dedi. Aslında süreç müreç yoktur, sadece görüşmeler kesilmemiştir. Sürecin devam ettiğini göstermek için Önderliği on yıl önceki yerine koydular. Ama hiçbir değişiklik, demokratikleşme yapmadan süreci 2014 seçimlerine kadar götürmek istiyorlar. Tayyip Erdoğan'a göre süreç 2014'teki seçimlerdir. Zaten seçim sürecine girdik, Mart'ta seçimler olacak, herkesin ne güç olduğu görülecek, önemli olan bu sürece çatışmasız girmek, seçimleri çatışmasızlık ortamında yapmaktır, diyordu. Onun bütün hesabı, çıkarı seçim kazanmak. Önderlik kardeşiyle yaptığı görüşmede de süreç yoktur, var olduğunu kimse sanmasın, dedi. Baktılar ki Önderlik tavır alacak, yerini değiştirdiler ve görüşme yaptırdılar. Önder Apo son olarak görüşmeler müzakereye çevrilmezse ben yokum dedi. Önderliğin müzakere yapacak biçimde pozisyonu değiştirilecek ve her türlü ilişki kurma sağlanacak. Bunun ve demokratik siyasetin yapılması için gereken tüm adımlar atılacak, müzakereyi gözetecek komisyon ve kurullar kurulacak. Bunlar olursa süreç yürüyecek, yoksa Ekim'de süreç bitmiş olacak. Her ne kadar AKP paket açacağım, adımlar atacağım dese de, şu andaki yaklaşımları, kullandığı yöntem bir çözüm yöntemi değildir. Sadece süreci seçime kadar kotarmaya yönelik palyetif adımlardır. ondan sonra gitti görüştüler yerini değiştirdiler. Baktılar ki tavır alacak, Önderlik şimdi de diyor, sadece görüşüyoruz.

1 Haziran'dan bu yana yeni bir süreç, ikinci aşamaya geçilecekti. Geçilemedi. Buna rağmen öyle ortada bir süreç varmış gibi gösteriyor. Tam bir cambaz halinde siyaset tüccarıdır. Bir yandan çatışmasızlık ortamında 2014'teki seçimleri kazanmak, diğer yandan da Kuzey'de bizi ateşkes içinde tutup çeteleri Rojava'ya saldırtarak Rojava Devrimi'ni boğmak istiyor. Buna izin verilmeyeceği açıktır. Bu oyunun daha fazla sürmesine fırsat verilmeyecektir. Silahlı güçlerin geri çekilmesi durduruldu. Eğer Türkiye'nin Rojava'ya dönük saldırıları, destekleri tümüyle kesilmezse bizim Kuzey'de ateşkes sürdürmemizin şartları kesinlikle oluşmaz. Kuzey'de ateşkes yapmamız için hiçbir gerekçe kalmaz. Rojava Devrimi'nin boğulmasını seyredemeyiz. Süreç yakında netleşecek. Eğer inkar ve imha sistemiyle çatışma savaşı olacaksa bu savaşı Rojava'da kabul etmeyeceğiz. Rojava'da savaş tırmandırıldı, oradaki toplum, göçertiliyor. Tüm bunlar Kürt statüsünün oluşmasını engellemek için yapılıyor. Bunun arkasında inkar ve imha sistemi var. Rojava saldırıları durmadıkça kesinlikle gelişecek olan savaştır. Bu savaş Kürdistan'ın diğer parçalarına yayılır, taşar. 30.yıl böyle bir savaşa açık bir yıldır. Dolayısıyla Kürtler böyle bir savaş konumuna hazır olmalıdır. Saldırılar sürdürüldüğü takdirde Rojava Devrimi böyle korunur. Bu temelde de Rojava Devrimi hem Kürt sorununun çözümü, hem de yeni demokratik Suriye birliği için bir model haline gelir.

Biz başta Kuzey Kürdistan olmak üzere kendi çözümümüzü geliştirmek, derinleştirmek için çalışacağız. Bu konuda hiçbir engel yok önümüzde. 30 yılın yarattığı birikim var. Hareket olarak düşünce bakımından, öncülük bakımından, gerillaşma bakımından, halk mücadelesi, serhıldana kalkış bakımından çok ileri düzeydeyiz. Bütün bu birikimi Kürdistan parçalarında bir dayanışma yaratma, birliğe ulaştırmaya kadar götürmeye çalışıyoruz. Ulusal Kongre 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen ulusal demokratik mücadelenin yarattığı demokratik birikimin bir sisteme kavuşması, günümüzde Kürt sorununun çözüm modelinin yaratılarak Kürtlerin Ortadoğu'daki çelişki ve çatışmalar için çözüm gücü olmalarını sağlamada önemli bir katkı sunacaktır. Kürtler kendi aralarında kendi çözümlerini geliştirirlerse bunun komşu halklar ve Ortadoğu üzerindeki etkisi çok büyük olur. Şimdiye kadar Kürdistan'ı bu statüde tutmada, Kürt inkarı ve imhasını yürütmede Kürtler arası çelişki ve çatışmalardan yararlandılar. Farklı Kürt gruplarını, Kürdistan parçalarını birbirine karşı kullanarak Kürt sorununun devamını sağladılar. Ama Kürtler kendi çözümlerini yaratırlarsa artık hiçbir güç böyle dayanak bulamayacak. Dolayısıyla da mevcut sistemi, bu denli insanlığa aykırı bir soykırım rejimini, inkar ve imha sistemini ayakta tutmaları, sürdürmeleri, savunmaları mümkün olmayacak. Dahası birleşik Kürt demokratik gücü başta komşu toplumlar olmak üzere bütün Ortadoğu'da en büyük çözüm gücü haline gelecek. İdeolojik olarak, politik olarak, askeri olarak Kürt toplumunun böyle önemli bir direniş gücü var. Kürdistan böyle stratejik bir konum arz ediyor. Coğrafik olarak, siyasi olarak böyledir. Bu jeo-stratejik durumu da değerlendirerek aslında söz konusu Kürt birliği bir Ortadoğu demokratik devrim gelişmesinin temeli olabilir. Biz çözümümüzü bu temelde geliştiriyoruz, geliştireceğiz.

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

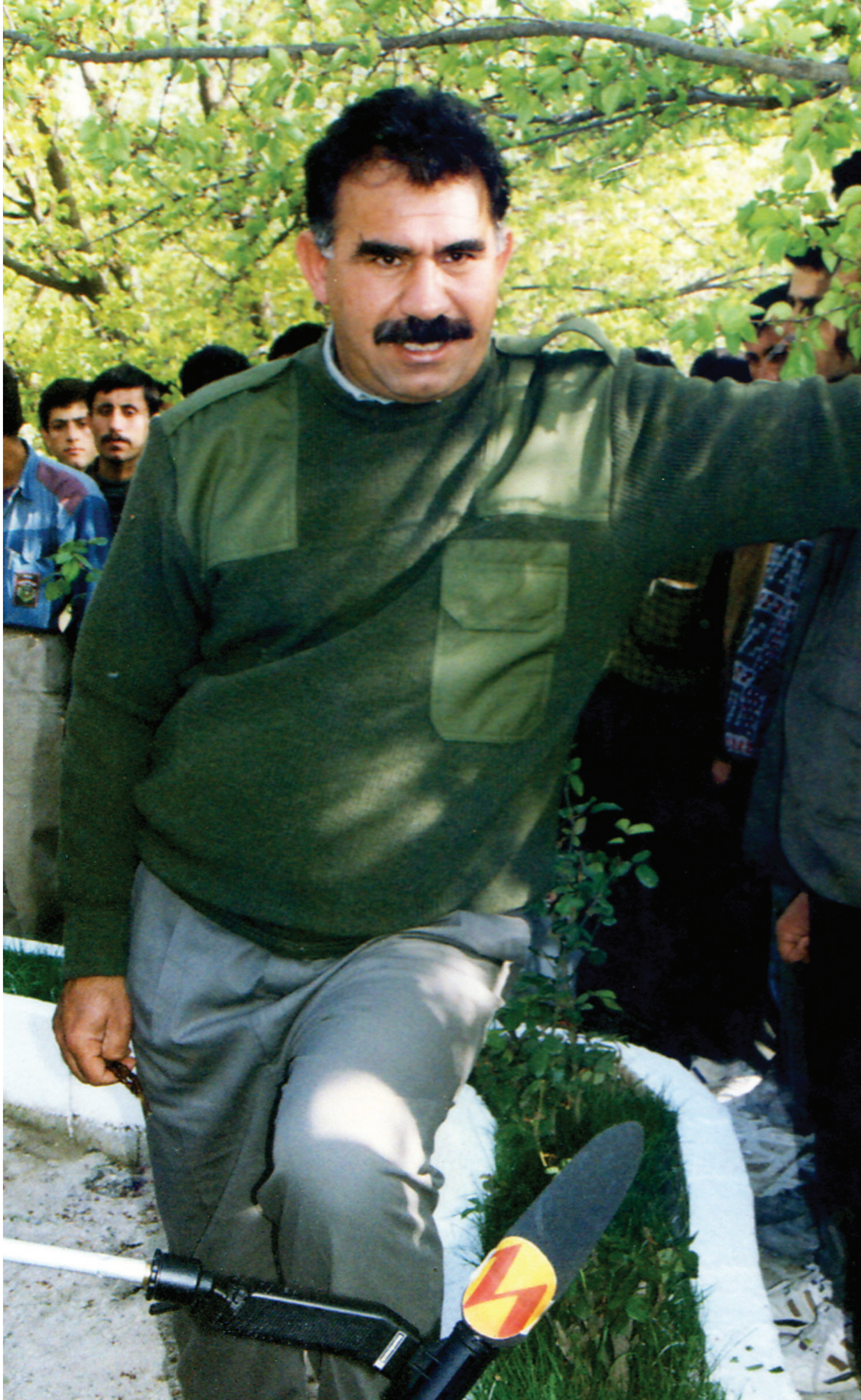
9- Demokratik ulus diplomasisi

Ulus devletin en çok geliştirdiği bir kurum da ulus devletler arasındaki diplomasi faaliyetidir. Diplomasi, uluslar arasında yaşanan savaşlar öncesindeki faaliyet biçimlerini tanımlamaktadır. Ulus devletlerin tarihindeki savaşların hazırlık safhası olarak da değerlendirilebilir. Tarih boyunca her türlü topluluk birimleri arasındaki komşuluk ilişkilerinin geleneksel ifade ediliş biçimlerinin belli ritüelleri vardır. Bunlara yüksek değer biçilir. Ulus devletlerin bu ilişkiyi kurumlaştırmaları kapitalist modernitenin kar eğilimiyle bağlantılıdır. Eğer ilişkiler barış döneminde daha çok kar getiriyorsa savaşa gerek yoktur. Diplomasi ile karlı ilişkiler kotarılır. Azami kar eğilimi savaşla bağlantılıysa, bütün diplomatik güçler bir araya gelse de, karlı savaşı engelleyemezler. Dolayısıyla diplomasinin işi bitmiştir. Kar mantığına indirgenen diplomasinin tarih boyunca görülen toplumlar arası en değerli ilişki tarzıyla bağı kalmamıştır. Diplomasi ulus devletler arasında karlı savaş oyunlarının bir manipülasyon aracı haline getirilmiştir. Artık barışın değil, savaşların hazırlayıcı aracına dönüşmüştür.

Demokratik ulus geleneğiyle tekrar toplumlar arasında daha çok barış ve dayanışmanın, yaratıcı alışverişlerin aracına dönüşen diplomasi, esas olarak sorunların çözümüyle uğraşır. Savaşların değil, barışın ve yararlı ilişkilerin aracıdır. Bilge insanların rol oynadığı ahlaki ve politik değeri yüksek bir misyonu ifade eder. Özellikle komşu halklar ve akraba topluluklar arasındaki dostane ilişkilerin, karşılıklı yarar getiren süreçlerin geliştirilmesi ve sürdürülmesinde önemli rol oynar. Ortak toplumsallıkların, daha üst seviyede toplum sentezlerinin inşa gücüdür.

Kürtlerin tarihinde olumlu veya olumsuz yönde çok sayıda diplomatik ilişki süreci varlığını hep sürdürmüştür. Çok parçalanmışlık ve topluluklar arasındaki yalıtılmışlık, elçilik faaliyetlerine yüksek değer biçilmesine yol açmış, doğru ifa edildiğinde toplumsal yaşama değerli katkılarda bulunmuştur. Kötü niyetle ve farklı kişisel ve zümresel çıkarlar peşinde ifa edildiğinde ise, düşmanlıklara ve çatışmalara hizmet etmiştir.

Günümüzde Kürtler gerek kendileri ile komşuları arasında, gerekse küresel çapta anlamlı bir diplomasiye şiddetle ihtiyaç duymaktadır. Varlıklarını korumada ve özgürlüklerini sağlamada olumlu diplomatik faaliyetlerin büyük rolü vardır. Yakın dönemde, kapitalist modernite sürecinde belki de dünyada en çok diplomatik oyunlara kurban edilen halk Kürtler olmuştur. Bütün 19. ve 20. yüzyılda Ortadoğu'nun parçalanmasında ve kapitalist sistemin hegemonyası altına alınmasında Kürtler kurbanlık rolü oynamıştır. Özellikle I. ve II. Dünya Savaşlarının en trajik kurbanları olmuşlardır. Ortadoğu diplomasisinde (ulus devlet diplomasisi) Kürtlere biçilen rol hep piyonluk olmuş ve bu durum çok ağır sonuçlar doğurmuştur. Kürtler soykırıma varan acı tablolarla karşılaşmışlardır. Bunda şüphesiz Kürt işbirlikçileri kadar Kürt direnişlerinin modern yöntemlerden kopukluklarının da önemli payı vardır.

Hem konjonktürel hem de sınıfsal açıdan birleşik bir Kürt ulus devletinin şansının az olduğu göz önüne getirildiğinde, bu amaçla yürütülen diplomasilerin çözümleyici şansının oldukça az olduğu görülecektir. Son iki yüz yılda bu amaçla yürütülen faaliyetlerden başarılı sonuç alınmadığı bilinmektedir. Kürt sorununun doğası başarılı olmasına elvermemektedir. Kürtlere ilişkin ulus devlet diplomasisi çözümleyici değil tıkayıcı, parçalar arası çelişkiyi artırıcı ve düşman ulus devletlere açık davetiye çıkaran birçok olumsuz role tanıklık etmiştir. Bu nedenle yeni bir diplomasiye, demokratik ulus diplomasisine şiddetle ihtiyaç vardır.

Demokratik ulus diplomasisi, öncelikle parçalanmış ve farklı çıkarlar etrafında bölünmüş Kürtler arasında ortak bir platform geliştirmek durumundadır. Kürtlerin en çok ve şiddetle ihtiyacını duydukları bu platform, diplomatik faaliyetlerin merkezine oturmak durumundadır. Diğer bütün diplomatik faaliyetler, özellikle her örgütün kendi başına ve çıkarına göre geliştirmek istediği diplomatik faaliyetler şimdiye kadar görüldüğü gibi faydadan çok zarar getirmiş; daha çok Kürtler arasındaki parçalanmaya, bölünmeye ve çatışmalara hizmet etmiştir. Dolayısıyla Kürtler arasında bütünsel bir diplomasiyi geliştirmek temel ulusal görevlerdendir. Bunun için Demokratik Ulusal Kongre'yi gerçekleştirmek Kürt diplomasisinin en hayati görevidir. Demokratik Ulusal Kongre hem tüm Kürt örgütleri ve şahsiyetlerinin temel hedefi olmalı, hem de Kongre'nin bir an önce gerçekleştirilmesiyle ona dayalı tek ağızdan konuşan, tek politikası olan, kurumlaşmış bir Kürt diplomasisi gerçekleştirilmelidir. Hiçbir örgüt hiçbir gerekçeyle bu hayati görevleri erteleyemez, savsaklayamaz. Bu görevleri sürekli erteleyenler ve savsaklayanlar, farklı kişisel ve örgütsel çıkarlar peşinde koşanlardır. Tarihte bu tip zihniyetler ve kişiliklerin yol açtıkları büyük felaketler ve zararlar iyi bilinmektedir, bilinmek durumundadır. Irak Kürt Federe devletine dayalı diplomasi önemli olmakla birlikte, bütün Kürtlerin ihtiyacını karşılayamaz. Ne cevap verecek yeteneği vardır ne de koşulları buna müsaade eder. Bütün Kürtlerin ihtiyacına cevap verecek diplomasi ancak Demokratik Ulusal Kongre'ye dayalı olarak geliştirilebilir. Dolayısıyla öncelikli görev Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması ve kalıcı bir genel bütünleyici ulusal demokratik örgüt olarak ilanıdır.

Olası Demokratik Ulusal Kongre'nin temel görevleri şöyle sıralanabilir:

a- Demokratik Ulusal Kongre kalıcı bir örgüt olmalıdır. Ulusal, demokratik her sınıf ve tabakadan uygun bileşimle kişiler ve örgütlerin temsili sağlanmalıdır. Bunda nüfus ve parçaların rolü, mücadele azim ve kararlılıkları göz önünde bulundurulmalıdır.

b- Kongre daimi bir İcra yani Yürütme Konseyi seçmelidir. Yürütme Konseyi bütün Kürtlerin pratik politik ilişkilerinin yürütülmesinden sorumlu olmalıdır. İç ve dış diplomatik faaliyetler, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkiler Konseyce kurumsal olarak yürütülmelidir.

c- Bütün örgütler öz savunma güçlerini ortak bir peşmerge örgütünde birleştirmelidir. Ortak Halk Savunma Güçleri Komutanlığı kurulmalıdır. Her örgütün gücü oranında öz savunma güçleri üzerinde belli bir inisiyatifi olmalıdır.

d- Konseye bağlı Dış İlişkiler Bürosu veya Komitesi, başta Kürtlerin bağlı yaşadığı ulus devletler olmak üzere, diğer tüm devletler ve sivil toplum güçleriyle tek başına ilişkilerden sorumlu olmalıdır.

KCK ile Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin Demokratik Ulusal Kongre'yle ilişkileri uygun bir statü altında düzenlenmelidir. Her iki organizasyon bir biçimde Kongre Yürütme Konseyi'yle bağlantılı çalışabilir. Bu iki organizasyonla birlikte çalışmak, üzerinde tartışılıp çözüme kavuşturulması gereken önemli bir sorundur. Açık ki, KCK'nin demokratik ulus inşasıyla Irak Kürt Federe Yönetimi'nin ulus devletçi inşacılığı arasında ideolojik ve siyasi kapsamda ilişki ve çelişkiler uzun süre devam edecektir. Bu konuda Demokratik Ulusal Kongre çözümleyici bir çatı örgütü olabilir. Demokratik ulus diplomasisi, ulus devlet diplomasisinin büyük bir kaosa ve çatışmaya götürdüğü Ortadoğu halkları ve ulusları arasında demokratik modernite bağlamında kalıcı çözümleyici rol oynayabilir.

10- Demokratik ulus çözümünün arayışçısı olmak

İnsan yavrusu için en zor sorun herhalde toplumsal olmakla başlar. Kendimi hatırladığımda aklıma gelen en zor ilişki, anamla tutuştuğum kavganın konusu olan 'namus' ilişkisiydi. Öyle anlaşılıyor ki, o dönemin köy koşullarında toplumsal olmanın ilk şartı namuslu olmaktan geçmekteydi. Namuslu olmak da ailenin kurallarına, yani namusuna bağlı olarak yaşamaktı. Çocuk olarak anadan doğma bu namus bilincine sahip olamazdım. Namuslu olmak sonradan öğrenilen toplumsallıkla ilgili bir hususu. Anam da herhalde kendine göre beni toplumsallaştırmaya çalışıyordu. Bunun yolunu da ailenin kurallarına tam bağlı olmakta buluyordu. Bu yüzden aramızda şiddetli bir kavga geçti. Belli ki, ben daha çocuk halimle ailenin kurallarını yeterli ve doğru bulmuyormuşum. İlk defa geleneğe başkaldırmak söz konusu olmuştu. Bu yönlü çelişki uzun süre devam etti. Aile sorunu kadın sorununa, kadın sorunu özgürlük ve demokrasi sorununa, demokrasi sorunu da en son demokratik ulus sorununa dönüştü.

Camiyle, dinle olan ilişkimi anlatmıştım. İlk başta dine örnek düzeyde uymuştum. Otuz üçe yakın dua ezberlemiş, imamın gözdesi olmuştum. İlkokul çocuklarından oluşturduğum gruba namazda imamlık da yapmıştım. Bu konuda notum tamdı. Ama dinin tanrısıyla zihni sorunlarım da baş göstermişti. Bu tanrı nedir, neredendir, nasıldır soruları gittikçe kafamı kurcalıyordu. Dinde derinleşme bu sorunu çözmüyor, tersine daha da ağırlaştırıyordu. Bu yönlü çelişkiyi felsefe ile çözmeye çalışırken, sosyal hareketlilikle tanışma ve bilimsel sosyalizmde karar kılma takip ettiğim diğer adımlar oldu. Altından çıkılması zor tercihler yapmıştım. Asıl toplumsallık bağı olan Kürt kimlik sorunu ise, eğitimin Türkçe olduğu ilkokula gidiş nedeniyle erkenden varlığını hissettiriyordu. Sorun beni derinden yaralıyordu; ama çözümü için uzun süre adım atacak halim yoktu. Ne teorik ne de pratik kapasitem en ufak bir adım atmama elveriyordu. Sonuçta aile, din, felsefe ve sosyalizm sorunlarının kaynağında Kürt kimlik sorunundan kaçış olduğunu fark ettikçe, soruna yoğunlaşmaktan ve çözüm aramaktan kurtulamayacağımı anladım.

Kürt kimliğinin kabulü ve sorun olarak kavranışı 1970'lerden itibaren tüm ya-

şamımı kuşatmıştı. Kişiliğimle ilgili ortaya çıkan tüm sorunları kimliğe bağlıyordum. Dolayısıyla Kürt kimliğini çözmedikçe, maddi ve manevi hiçbir sorunumu çözemeyeceğimi kavramış ve inanmıştım. Bundan sonra başlayan ideolojik ve örgütsel serüven, bir nevi kendimi yeniden arayış öyküsüne dönüşmüştü. Kürt kimliğinin araştırılması ve çözüm çabaları bir anlamda da kendimi yeniden tanımlamam, çözmem ve toplumsallaştırmam demekti. Bu arayışlara ilişkin öykülere yer yer değindiğim için tekrarlamayacağım. Fakat öykülerin kısmen felsefi yorumları dikkat çekicidir. Kürt kültürünün kendini zihne ve duygulara net yansıtışı, çok kısıtlı imkanları olan müzik yoluyla gerçekleşiyordu. Çocukluktan beri Kürtçe 'kilam'ları dinlemiştim. Meryemxan, Cizrewi kardeşler ilk elde duyulan seslerdi. Fakat Ankara koşullarında ilk defa Aram Tigran'ın sesini duymam farklı bir etki yaratmıştı. Çok sonraları yorumladığımda, Kürt gerçekliğine, özellikle Kürt halk gerçekliğine, onun hakikatinin dile getirilişine çok daha yakın bir ses olduğu sonucuna varmıştım. Sanatın hakikatin diğer bir açıklayıcı biçimi olduğunu bu nedenle kabul etmiştim. O sesin içeriğinde hem Kürt halk gerçekliğine bir çağrı vardı, hem de içerik olarak 'umutsuz aşk' dile geliyordu. Dolayısıyla yaşadığım gerçeklikle oldukça uyumluydu. Bir yandan ideolojik arayışlarla Kürt sorununu açıklamaya çalışırken, diğer yandan bunun müzikle takviye edilişi anlaşılır bir husustu. Müzik ve ideolojik arayış Kürt sorunu için artık el ele gidiyordu.

Kadın ilgim de bu yıllarda benzer biçimde gelişti. Doğal olarak her gencin bu ilk yıllarında yaşayabileceği tutkulu bağlanışlar benim için de söz konusu olabilirdi. Kadına biyolojik ve geleneksel yaklaşımdan oldukça uzaklaşmıştım, bu yönlü ilgim de uyanmamıştı. Kent koşullarında kendini yansıtan kadın modern görüntülüydü. Dikkatimi çekiyordu, ama Türk modernitesi gereği yetişmiş bir kıza yaklaşmam benim için Kaf dağı kadar uzak bir olasılıktı. Ne bu gücü kendimde buluyordum, ne de elde etmek için bir uğraş içindeydim. Hayal meyal bazı Kürt kökenli kızları gözlemlediğimde, bende aynı müzikte geçen umutsuz aşk öykülerini çağrıştırıyordu. Daha önce de belirttiğim gibi, bazı simalara ilişkin "bu kızın soyu da özgür olmaya layık bir soy olmalı" deyişim, Kürt gerçekliği ve sorunuyla yakından bağlantılıydı. Aram'ın müziği ne kadar Kürt gerçekliğinin 'umutsuz vaka' durumunu yansıtıyorsa, kızın simasında yakaladığım görüntü de Kürt gerçekliğinin yine o kadar umutsuz bir vaka olduğunu, ama eğer sınırlı bir namus anlayışım varsa, bu umutsuz vakanın, yani Kürt gerçekliğinin peşine düşmem gerektiğini ısrarla vurguluyordu. Anamın gözlemlediği halimle geleneksel tarzda kadınla olamayacağım anlaşılmıştı. Modernite kadını ise, Türk olduğunda Kaf dağı kadar uzak, Kürt olduğunda da umutsuz bir aşk görüntüsünde kendisini hissettiriyordu. Yanımdaki Kürt ve Türk gençlerinin kadın ilgisi bana ne ahlaki ne de estetik görünüyordu. Dolayısıyla onlara öykünüp bir kızla yakınlık kurmayı asla düşünmedim.

Buna rağmen aniden 'evlilik saplantısı'na düşmem anlaşılmaya değer. İlgili bölümlerde açıkladığım gibi, bu ideolojik, etnik, politik ve psikolojik boyutları iç içe geçmiş bir yaklaşımdı. O yaşlarda denemeyi bir nevi 'meydan okuma' olarak bellemiştim. Ruhen ve geleneksel olarak asla evlenmedim. Fakat kadın etrafındaki ideolojik ve politik görüntüyü çözmek açısından bunun oldukça önemli bir deneyim olduğunu ve yaşamaktan çok korkmamak gerektiğini zor da olsa kendime kabul ettirmiştim. Özellikle bu ilişkiyle Kürt Alevi ve kadın gerçekliğine ulaşmamın, bunun Kürt kimliğiyle ve sorunun kendisi ve çözümüyle bağlantısını kurmamın 'müthiş zor,' fakat çok öğretici geçen bir ders olduğunu önemle belirtmeliyim. Bu sorun aşılmasaydı ve beni yenseydi, Kürt gerçekliğine yönelik çıkışlarımın başarılı geçeceğini söylemem oldukça zordur.

Kürtler açısından ifade edilebilecek bir hakikati yok gibiydi

Kendi açımdan özetlersem, 1950-60 yıllarını aile toplumculuğunu reddetme, 1960-70 yıllarını geleneksel toplumu benimsememe, 1970-80 yıllarını da modern toplumu benimsememe süreci olarak değerlendirebilirim. Toplumsallaşmayan, yalnız adam konumunda bir kişiliktim. Çocukluğun kır gezisi grupları, dinsel ve sol ideolojik gruplar kendi etrafımda geliştirdiğim deneysel toplumsal adımlardı. Apoculuk ve PKK gibi iddialı adımlar kendine özgü yeni toplumsallıkların yönünü göstermekle birlikte, henüz birer idea olmaktan öteye gidemiyorlardı. Aranan ve kabul ettirilmek istenen, Kürt toplumsallığıydı. Kürtler açısından hakikat arayışçılığı söz konusuydu. İslamiyetin Kürtler açısından ifade edilebilecek bir hakikati yok gibiydi. Milliyetçilikle kaynaştırıldığından, daha çok inkarcılık rolünde kullanılıyordu. Sol düşünceyle gerçeğin adı konuluyor, ama özü açıklanamıyordu. 1980'lere doğru kendini silahlı savunuş, bağlanılan gerçekliğe saygıyla bağlantılıydı. 12 Eylül 1980 darbesi hakikat açısından önemli bir sınavdı. Dayanmak ve gelişmek, bağlanılan gerçeğin hakikat olarak değerini kanıtlayıcı argümanlardı. Eğer dayanmayıp kaçışla karşılasaydım, bağlanılmak istenen Kürt gerçekliği büyük darbe yiyecekti.

Dolayısıyla 1980 sonrası direniş ve ideolojik politik gelişmeler, Kürt gerçekliğinin hakikat olarak ifade edilmesinde büyük anlam taşıyacaktı. Silahlı direnişe geçmek ve halkı savaşa çekmek tarihsel adımlar olacaktı. Herkesin pes ettiği ortamlarda, hakikat sesini daha gür duyurabilirdi. Silahlı mücadele tam da bu tür dönemlerde hakikatin en güçlü ve adil sesi olarak yankı bulacaktı. Böyle de oldu. Teknik ve taktik olarak çok iyi başlatılamamasına rağmen, 15 Ağustos 1984 Hamlesi Kürt gerçekliğinde büyük yankı buldu. Aranan Kürtler varlıklarını hissettiriyorlar, tüm olumsuzluklarına rağmen dalga dalga katılım gösteriyorlardı. Ozanlar ve müzik grupları çoğalıyor, dostların sayısı artıyordu. Yalnızlığı yırtıyor ve toplumsallaşıyordum. Özlemini duyduğum hakikat gerçeği, gerçek hakikati güçlendiriyordu. Bu yıllarda ozanların bizzat gerilla ortamına gelişleri, Newrozlarda kamp alanlarında on binleri aşan halktan insanların toplanışı oldukça diriltiсiydi. Aram Tigran'ın sahama gelişi ve Med TV'nin açılışı 'umutsuz aşkı' umutlandırmaya başlamıştı. Kızların akışı da coşkuluydu. İlk defa onurla onları kucaklıyordum. Tekrar birlikte oynuyor, bazen omuzlara kaldırıyordum. Kadın utancını yerle bir ediyordum; özgür yaşamın gerçekleşişini onların şahsında gördükçe yaşamın anlamı daha da gelişiyor ve güzelleşiyordu.

"1980 sonrası direniş ve ideolojik politik gelişmeler, Kürt gerçekliğinin hakikat olarak ifade edilmesinde büyük anlam taşıyacaktı. Silahlı direnişe geçmek ve halkı savaşa çekmek tarihsel adımlar olacaktı. Herkesin pes ettiği ortamlarda, hakikat sesini daha gür duyurabilirdi. Silahlı mücadele tam da bu tür dönemlerde hakikatin en güçlü ve adil sesi olarak yankı bulacaktı. Böyle de oldu."

Büyük acılar ve ihanetler yaşamasına rağmen, Kürt halkının bu yıllarda dayanma ve bağlanma gücünü göstermesi, kendi hakikatinin farkına varması ve bunun en önemli insani onur ve temel ahlaki ilke olduğunu kavramasıyla bağlantılıdır. Yoksa dünyanın en gelişmiş hegemonik güçlerinin en sinsi savaş biçimi olan gladio savaşlarına bu kadar dayanması başka türlü izah edilemezdi. Bu yıllarda 'Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan' sloganını çokça kullanıyorduk. Açıkça söylemeliyim ki, ben bu sloganın gerçekliğine pek ısınamamıştım. Beni en çok ısıtan ve güçlendiren gerçeklik halkın ayağa kalkışıydı. Kendi savaşına kalkışan, ona her türlü desteği veren, en değerli oğullarını ve kızlarını birer kurbanlık gibi sunan bir halkın karşısında heyecanlanmamak ve büyük saygı duymamak mümkün değildi. Benim tüm yaptığım, onların bu onurlu hakikat savaşına bütün akıl ve duygu güçlerimi kullanarak katkıda bulunmaktı. Hiçbir çaba bu doğrultudaki çalışmalardan daha değerli olamazdı. Benim gibi muazzam kuşkulu bir zihni ve oturmamış duyguları olan birisini bile halkın ve öncülerinin bu fedakarlıkları kendine getirmiş, adeta yeniden canlandırmıştı. Ben onları keşfetmeye çalışırken, onlar beni yeniden yaratmışlardı.

Gerektiğinde, varlıkları söz konusu olduğunda, özgürlük ve onurlarını yitirmekle karşı karşıya kaldıklarında, halkların savaşmaları kaçınılmaz olur. Savaş dışında hiçbir yöntem varlıklarını, özgürlüklerini ve onurlarını korumaya götürmez. Bu dönem Kürtler açısından böylesi bir dönemdi. Savaşmak, özgürlükten ve kurtuluştan önce bir varoluş yöntemiydi. 12 Eylül faşizmi dil yasağı gibi örneği olmayan bir yasakla aslında daha önceleri örtülü yürütülen Kürtlerin kimliksel imhasını açıktan yürütüp sonuçlandırma kararındaydı. Kürtler için tek varoluş yöntemi savaştı. Zaten kendini ifade etmenin diğer yolları tümüyle kapatılmıştı. Kapatılma derken, diğer grupları kastetmekteyim. Kürtler için hiçbir biçimde ne varlığını kanıtlama ne de özgür yaşama imkanı bırakılmıştı. Ne pahasına olursa olsun, sonuç nasıl gelişirse gelişsin, savaş sadece varoluşun ve özgür yaşama şansının tek yolu değil, adeta ayakta kalmanın ilacı gibiydi. Nitekim diğer güçler bu araca layıkıyla başvuramadıkları için gündemden, toplumsal yaşamdan düşmüşlerdi. Temsil ettikleri gerçeklik onları yaşatmaya yetmemişti.

Benim için bu dönemde ilginç olan, anamın dayattığı namus savaşının gerçek anlamını bulmasıydı. Anam aslında bana bir toplumsal yaşam kuralını belletmek istemişti. Ama yaşanan gerçekliği doğru ifade etme gücünde olmadığı için yanlış hedef, zamanlama ve uygulama peşindeydi. Bu öz varlık savaşıyla aslında toplumsal namus, Kürt varlığı ve onuru kurtulmuştu. Bu savaşla ilk defa onurluca yaşam hakkı kazanılmıştı. Ayağa kalkan ve kendi varlık savaşına sahip çıkan bütün Kürtler açısından yaşam hakkının kazanılması söz konusuydu. Bu yıllarda ölmek veya hayatta kalmak pek fark etmiyordu. Önemli olan, onurlu yaşam hakkını kazanmaktı. Bunun bir örneği de Diyarbakır Zindan Direnişi'nde sergilenmişti. Mazlum Doğan'ın Newroz eylemi, Ferhat Kurtay, Necmi Öner, Eşref Anyık ve Mahmut Zengin'in bedenlerini ateşe vermeleri, Kemal Pir, M. Hayri Durmuş, Akif Yılmaz ve Ali Çiçek'in ölüm orucunda şehadete erişmeleri de tamamen onur savaşlarıydı. Halk savaşımının birer eşdeğeriydi. Hep birlikte haykırdıkları *"onur savaşı kazanacaktır"* sloganı bu gerçeği ifade ediyordu.

Ulus devlet cazibesi beni pek çekmiyordu

1978'in sonlarında PKK'nin ilanına karar verdiğimizde de benzer bir durumu yaşamıştık. Kazanılan ideolojik ve politik savaştı. Ama gittikçe artan taraftar gruplar, onurlu yaşam ve varlık kanıtlama yoluna girildiğinin de açık kanıtıydı. 1998 sonlarında yaşananlar kanıt olmaktan çok gerçeğin kendisiydi. Gladio sistemi en üst düzeyde direkt şahsıma müdahale ettiğinde, daha önceki yılların telaşı hiç yoktu. Hatta kendimi bir nevi hafiflemiş hissediyordum. Ayırt etmekte zorluk çektiğim konu nelerin kazanılmış haklar, nelerin atılması gereken yükler olduğuna ilişkindi. Moskova-Roma günlerinde düşüncemi meşgul etmeye başlayan bu ikilemdi. Geriye baktığımda, o günlerde bana yitik gelenin ulus devlet ütopyası olduğunu daha iyi kavrıyordum. Bilimsel sosyalizmi hem bilim hem de ideoloji olarak kavramaya çalıştığımdan ötürü, iktidar ve ulus devlet meselesinde pek rahat değildim. Sadece konjonktürün elvermemesinden ötürü değil, ideolojik ve bilimsel arayışımda da devlete yer bulamıyordum. Kaldı ki, Ortadoğu'daki iktidarımsı özentiler beni oldukça rahatsız etmişti. Ulus devlet cazibesi beni pek çekmiyordu. Yüzlerce örneğe Kürt ulus devletiyle bir yenisini eklemek, daha evrensel arayışlar peşinde olan dünyamla uyuşmuyordu. Ama yıllarca reel sosyalizmin etkisi nedeniyle çıkış da yapamıyordum.

"Roma'dayken bir müzikle tanışmam söz konusu oldu. Sıkıntılı günlerde dinlediğim parça Bavê Salih'in Derwêşê Evdê yorumuydu. Destanın öyküsünü bilmiyordum, ama müziği etkileyiciydi. Ozanın bu destanı okurken içeriğinin ne kadar farkında olduğu belli değildi. Bana göre bu destan daha Ahmedê Xanî'den beri özlemi duyulan Kürt devletçiliğinin can çekişmesini ifade ediyordu."

Roma'dayken yine bir müzikle tanışmam söz konusu oldu. Sıkıntılı hastane hapisliğimde dinlediğim parça Bavê Salih'in Derwêşê Evdê yorumuydu. Destanın öyküsünü bilmiyordum, ama müziği etkileyiciydi. Ozanın bu destanı okurken içeriğinin ne kadar farkında olduğu belli değildi. Bana göre bu destan daha Ahmedê Xanî'den beri özlemi duyulan Kürt devletçiliğinin can çekişmesini ifade ediyordu. Yine yaşadığım gerçekliğe denk gelmişti. Yitirdiğim, yitirmekte olduğum duygu, Kürt ulus devletçiliğine ilişkindi. Mevcut dünya dengesinde, Moskova-Roma hattında, gladionun amansız takibinde bu duygum can çekişiyordu. Müziğin ritmik sesleri bunu iliklerime kadar hissettiriyordu. Bilindiği üzere, Dewrêşê Evdê hem son Êzîdîlerin hem de onların şahsında asimilasyona ve imhaya karşı ayakta kalmaya çalışan Kürtlüğün Edulê şahsında dile getirilen umutsuz direnişini ifade ediyordu. Erkek ozanın dilinden söylenmesine rağmen, Edulê'nin her sözü, binlerce yıl ayakta kalan bir kültürün son nefesini verişi gibi geliyordu. Derweş Sincar dağlarından Musul ovasına her dalışında, aslında Müslüman Arap feodalizmine karşı bir kahramanlık direnişini sergiliyordu. Bu da binlerce yıllık bir gelenekti. Kökü Sümerlere, belki de öncesine kadar gidiyordu. Semitik çöl kabileleriyle Aryenik dağ ova kabilelerinin çatışmasına kadar giden bir kökene sahipti. Derwêşê Evdê bu geleneğin son temsilcisiydi. Derwêş'in attan düşüşü ve yaralanması, aslında bir tarihin ve toplumsallığın düşüşü ve yaralanışıydı. Yaralı Derwêş'in yavaş yavaş ölümü Edulê'nin dilinde öyle bir söyleme dönüşmüştü ki, on bin yıllık bir tarihi ve en eski bir halk geleneğini rahatlıkla ifade etmeye yeterliydi.

Daha önceleri sanırım 1995'te Med TV açıldığında, Aram Tigran'la telefon söyleşisinde en sevdiğim şarkı olarak 'Delalo' adını vermiştim. Bana göre o dönemde muhteşem bir söyleyişti. Sonradan Delalo şarkısının da Derwêşê Evdê destanı'nın kısa bir fragmanı yani parçası olduğunu öğrendim. Aynı sonuca götürüyordu. Hayret ettiğim nokta, Edulê gibi bir kadın figürünün nasıl olup da bu denli derin bir tarihsel ve toplumsal gerçekliği ifade edebildiğiydi. Bence bu halen açıklığa kavuşturulması gereken Kürt edebiyatının temel bir sorunudur. Konunun şahsımla ilgili yönleri elbette vardı. Bana da sadece Şengal dağında ve Musul ovasında değil, Şam-Halep-Atina-Moskova-Duşanbe-Roma-Nairobi hattında darbe vurulmaya çalışılıyordu. İkisi arasında benzerlik kurmamak mümkün değildi. Tuhaf olan, kaseti defalarca dinlettiğim halde, etrafımda bulunan çok sayıda kız ve erkekten hiçbirinin benimle aynı duyguyu paylaşmamalarıydı. Hatta Roma'dayken ozan Şivan Perwer ile şair edebiyatçı Mahmut Baksi de ziyaretime gelmişlerdi. Şivan kendi eski havasındaydı. Tarihsel toplumsal derinliği yakalaması beklenemezdi. Mahmut Baksi'nin durumu daha hüzün vericiydi. Son söyleşiyi onunla yaptım. Benden dileği, gerillaların gömüldüğü herhangi bir dağa gömülmesiydi. Midesi harap olmuştu. Sayılı günleri vardı. O da azar azar ölüyordu. Bana Avrupa modernitesinin yavaş yavaş öldürdüğü, çağdaş olduğu kadar karikatürü çıkarılmış bir Derwêşê Evdê gibi gelmişti. Aleyhimde çok kullanılmaya çalışılmıştı. Ama gönülden bağlılığını asla yitirmemişti. Roma'daki son günlerimde bir kez daha Kürt geleneksel trajik öykülerinin etkisine kapılmak bana ilginç olduğu kadar anlamlı gelmişti. Daha sonra hiç adetim olmadığı halde Derwêşê Evdê Destanı'nın hatırasına şu mısralar aklıma düştü:

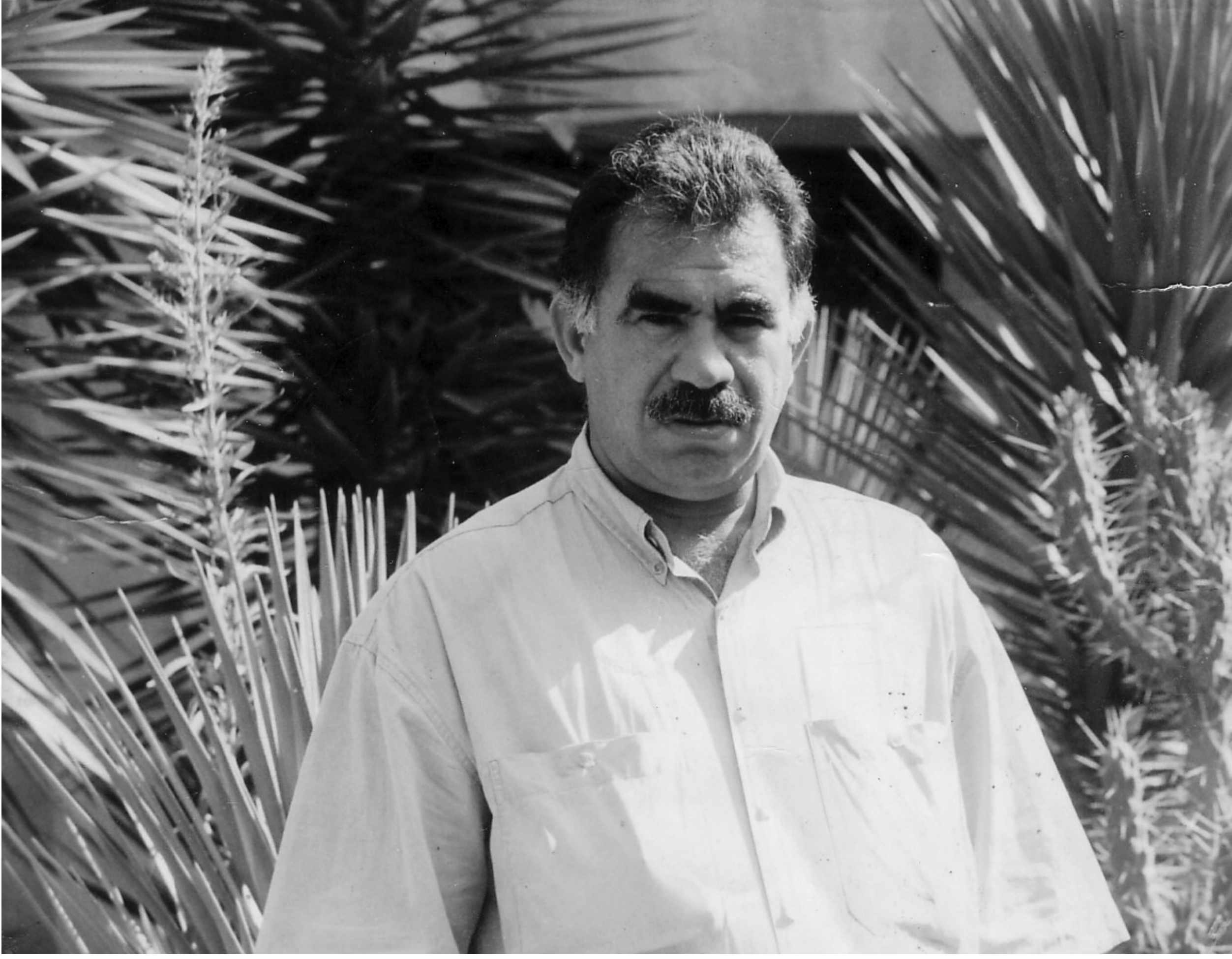
Sincar Dağları'nda Derwêşê Evdê'nin yanında olsaydım!

Beyaz atların sırtında Musul Ovası'na dalsaydım.

Derwêş vurulduğunda sırtlayıp Kürdistan dağlarına götürseydim.

Ona, "bak, binlerce Edulê ve On İkiler var" deseydim.

Tanrıçaların taht kurduğu bu dağlarda rahat uyu, deseydim.

Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin artık gam yeme,

Kesinleşen Kürtlük ve özgür yaşam ebedi gerçekliktir deseydim.

Urfa'dan son çıkışımda da İbrahim ve Eyüp peygamberlerin anısıyla bağlantılandırılan bazı mısralar aklıma düştü. Aslında eski yazım dilinde sıkça başvurulan bu yöntem daha değerli olmasına ve bilimciliğe göre hakikati daha güçlü ifade etmesine rağmen, modern yazım hastalığının bir sonucu olarak başvurmamam mazur görülmelidir.

Olmayan ulus devleti kaybetmem aslında ütopik bir yaklaşımdı. Milliyetçi etkilerin zihnimi ve duygularımı körelten bir etkisi söz konusuydu. Bunlardan kurtulmanın benim için büyük şans olduğunu daha sonra fark edecektim. Genelde devletçiliğe, özelde ulus devletçiliğe gömülmüş bir zihnin ve duygu dünyasının boşalmasıydı yaşanan. Lenin'i çıldırtan, Stalin'i ise öldüren bir hastalıktı. Mao'nun Kültür Devrimi'nin bile deva olamadığı bir hastalıktı. Benim korkum, ulus devletçi zihniyetin kaybedilmesinin uğruna savaşılan Kürt gerçekliği ve özgürlüğü için nelere mal olabileceğiydi. Tarihten çok iyi biliyoruz ki, devletin elden gitmesi, tüm hanedanlığın, dinin ve toplumun elden gitmesiydi. Gerçi olmayan ve kazanılmamış bir devleti, bir Kürt ulus devletini kaybetmek söz konusu değildi. Ama yaptığı çağrışımlar tehlikeliydi. Gladio uçağı Akdeniz üzerinden Nairobi'ye süzülürken, az da olsa garip bir duyguya kapılmıştım. Şahsımda tıpkı Yahudilerin trenle ölüm kamplarına yolculuk etmeleri gibi bir Kürt soykırım yolculuğu başlatılmıştı. Bunda tavırlarım belirleyici rol oynayacaktı. 20. yüzyıl biterken şahsımda yaşanan, ulus devlet tanrısının intikamıydı. Uygarlığın tanrısal düzeni olan ulus devlet de en katı putlaşma dönemini yaşıyordu.

Demokratik moderniteyi kavramlaştırmak bir zorunluluktu

İmralı'daki yaşam, bu tanrının etkisinden tümüyle kurtulma cehdiyle geçti. Büyük komplolar dönemi büyük dönüşümleri de beraberinde getirir. Ulus devletçilik, son dört yüz yılın insan zihnini yoğuran ve yeniden şekillendiren modern olguların başında gelmekteydi. Kapitalizm gibi toplumsal doğanın uzun süre dayanamayacağı bir sömürü sistemi onun sayesinde mümkün olmuştu. Sosyalizme yönelirken, aslında bu canavarların en büyüğünden kurtulmak istemiştim. Fakat aynı canavarın sosyalizmi de tahakkümü altına almış olması beni yanıltmıştı. İmralı'nın en büyük yararı, bu gerçeğin farkına varmamı sağlaması oldu. Gramsci'nin de kavramaya oldukça yaklaştığı bir hakikatti bu. Savunmaları derinleştirdikçe zihnin kurtuluşu tamamen gerçekleşti. Çok büyük bir cesaretle ulus devletle bağlantılı tüm sistemi reddetmek asla toplumculuktan kopmayı ifade etmediği gibi, ona hakikat payı oldukça büyümüş bir paradigma ve yöntemle yaklaşma anlamına geliyordu. Kapitalist moderniteyi bu çerçevede kavramlaştırmaya çalışmam zor olmadı. Savunmamın önceki ciltleri konuyu yeterince aydınlatmaktadır. Alternatif modernite kavramı olarak demokratik moderniteyi kavramlaştırmak diyalektik gereğiydi. K. Marks'ın Hegel'in diyalektik metafiziğini diyalektik materyalizme dönüştürmesi gibi, ben de kapitalist moderniteyi demokratik moderniteye dönüştürmeye çalışmıştım. Sonuçları elbette tarihsel akışla belirginlik kazanacaktı. Kapitalist sisteme ne kadar yanıt verdiği tarihsel materyalizmin bu yeni yorumunun işi olacaktı.

Kürt sorununu ***Demokratik Modernite Kuramı*** ile yanıtlamaya çalışmak hem PKK açısından radikal bir özeleştiri, hem de demokratik çözümün temeliydi. Toplumsal doğayı bilimsel olarak açıklama imkanı yeni paradigmayla güç kazanmıştı. Toplumun tarihselliği ve inşasındaki zihniyet payı, esnek ele alınmasını mümkün kılıyordu. Bu yaklaşım ise dogmatizme tarihsel olarak en büyük darbenin vurulması anlamına geliyordu. Ulus devlet meselesinde tüm zihniyetlere damgasını vuran modern dogmatizm, tekçi yaklaşımıyla özünde eski teolojiyi devam ettirdiği gibi, demokrasiye de ölümcül bir darbe vurmuştu. Sağ, sol, merkez tüm modern zihniyet biçimlerini ortak paydasında birleştiren modern dogmatizm, ulus devleti biricik kılmakla özünde hem onun somutluğunda tek tanrıcılığı gerçekleştiriyor, hem de her modern kabileye yani ulusa birer putunu egemen kılmakla sahte çoğulculuk ideasında bulunuyordu. Tüm dinler ulus devletle tekleşir ve tanrısallıklarını birleştirirken, dileyen her yeni kabileye (ulus devlete) birer put armağan ediyordu. Tanrı imalatçılığında büyük tecrübeye sahip Yahudi ideolojisi bunda elbette belirleyici rol oynuyordu. Eski tanrının kabileleri de bu imalatları kapış kapış almakta yarışır hale gelmekten geri kalmıyorlardı. Yahudi sermaye önderliği Batı Avrupa'da mal imalatı ve satışlarına hegemonik anlamda öncülük eder ve yine Yahudi ideolojik önderleri ulus devlet tanrısını aynı mekanda Panteon'a yerleştirirken, yüzlerce putunu da dünyanın her tarafına pazarlamakta zorluk çekmiyorlardı. Marks gibi Yahudi ideologlar, hem yeni maldaki hileyi (azami kar eğilimini) hem de yeni tanrısallığı (burjuva idealizmini) sezmekten ve gerçeği açıklamaktan geri durmuyorlardı. Fakat Marks da kısa sürede İsa'nın akıbetine uğramaktan kurtulamayacaktı. Çok garip olan, bu ideolojik geleneğin kurucu figürü olarak yansıtılan İbrahim'in doğduğu yerde doğmam ve aynı şekilde putları kırmak gibi bir role soyunmam, hem de O'nun geleneği adına her tarafı istila eden putlara karşı O'nun gibi davranarak ve O'nun yürüttüğü yerde bir put kırma hareketini yürütmeye çalışmam, yine O'nunki gibi bir çıkışı gerçekleştirerek yola devam etmemdi.

İmralı adasında 12. yılımı doldurmama az kaldı. Tarihen de sabittir ki, İmralı deniz ortasındaki iklimi itibariyle insan fiziğini alabildiğine yıpratmakla meşhur bir yerdir. Bizans İmparatorluğu'ndan beri devletin en tehlikeli mahkumlarının sürgün ve ölüm yeri olarak kullanılmaktadır. Eğer çok büyük hakikat gerekçeleri yoksa, bir insanın buradaki koşullara bu denli uzun bir süre dayanması zordur. Beni bu Ada Zindanı'na kapatan hegemonik ulus devlet tanrısının sadece etkisinden kurtulmak açısından değil, tüm maskelerini düşürmek açısından da İmralı mükemmel bir okul mekanı oldu. Kürtlerin sadece bu tanrının etkisinden kurtulmaları için değil, kendi doğalarının bilimsel yorumuna dayalı yeni düzenlerini inşa etmeleri için de İmralı'yı gerçek bir okul gibi değerlendirdim. İmralı okulunun öğretileri sadece halkımızı, halklarımızı değil, modern Türkiye'yi de eskisinden daha iyi hale getirmiştir. Demokratik Türkiye'nin temellerinin kifayetle İmralı'da atıldığını belirtmeliyim. Bunda tek taraflı bir biçimde sadece kendi payımdan bahsetmiyorum. Bizzat devletin dönüşümü de İmralı'dan alınan cesaretle mümkün olmuştu. Kaldı ki, büyük komployla (1999) bağlantılı olsa bile, modern Kürdistan'ın doğuşu da İmralı'da ortaya çıkan hakikatle direkt bağlantılıdır. Hem modern demokratik Türkiye, hem de henüz başlangıç halinde de olsa modern özgür Kürdistan, iç içe ve birbirleriyle bağlantılı olarak İmralı'dan alınan dersler sonucunda inşa edilmeye çalışılmışlardır.

Mühim olan, anın hakkını vererek yaşamaktır

Kürdistan'da demokratik ulus inşacılığı, hem kuram hem de pratik açıdan üzerinde yoğunlaşmayı ve dönüşüm geçirmeyi gerektiren Kürt varlığı ve özgür yaşamının yeni tarihsel ve toplumsal ifadesidir. Kendini gerçek aşk derecesinde adamayı gerekli kılan bir hakikati ifade etmektedir. Bu yolda hiçbir sahte aşka yer olmadığı gibi, sahte yolcusuna da yer yoktur. Bu yolda insanlık tarihinden olumlu anlamda süzülmüş bal kıvamında gerekli olan ne varsa onun yolcusuna sunulmuştur. Bu yolda demokratik ulus inşacılığının ne zaman tamamlanacağı gereksiz bir sorudur. İnsanlık durdukça tamamlanamayacak bir inşadır söz konusu olan. Evrende kendini her an yaratan varoluşlar kadar, insanın kendi kendisini özgür bilinçle her an yaratan bir varlık olması gibi, demokratik ulus inşacılığı da kendini her an yeniden yaratma özgürlüğüne sahiptir. Toplumsallık açısından ne bundan daha iddialı bir ütopya ne de bir gerçeklik söz konusu olabilir. Kürtler, tarihsel ve toplumsal gerçekliklerine de uygun olarak, demokratik ulus inşacılığına güçlü bir biçimde yönelmişlerdir. Zaten inanmadıkları ve etkisine de zoraki olarak girdikleri ulus devlet tanrısından zihnen kurtulmakla kaybetmemişler; ağır bir yükten, hem de kendilerini imhanın eşiğine getiren bir yükten kurtulmuşlardır. Buna karşı demokratik ulus olma imkanını kazanmışlardır. Kıymeti ne denli bilinirse o denli değerli olan bir kazanımdır bu. Birey ve toplum olarak Kürtler demokratik ulus inşacılığını kendi tarihleri ve toplumsallıklarının derinliklerindeki tüm hakikatlerinin, direnişlerinin, en eski tanrıça inançlarından zerdüştlüğe ve islama kadar süren bütün ifade edilişlerinin bir sentezi, bir süzülme yoğunluğu olarak kavramalı, özümsemeli ve pratikleştirmelidir. Geçmişin tüm mitolojik, dinsel ve felsefi öğretileri kadar çağdaş sosyal bilimin de öğretmek istediği, yine tüm direniş savaşları ve isyanlarının tek tek ve toplu olarak dile getirmek istedikleri hakikatler, demokratik ulus inşacılığının zihninde ve bedeninde temsil edilmektedir.

Kendimi sadece dönem dönem yeniden yaratırken değil, günümüze doğru neredeyse her an yeniden yaratmaya çalışırken, bu gerçeklikten ve onun hakikat olarak ifadesinden hareket ettim. Böylelikle kendimi özgür olarak toplumsallaştırdım. Demokratik ulus kılarak (Kürt) somutlaştırdım. Demokratik modernite olarak tüm insanlığa ve mazlum Ortadoğu halklarına ve bireylerine sundum.

Geleceğe ilişkin kişisel bir ütopyam olabilir mi? İnsan ömrünün sınırları içinde geleceğe ilişkin ütopyaların umutları ve geçmişe ilişkin altın çağların özlemiyle yaşamaya çalışmak, dikkat edilmezse yaşamın kendisini boşa çıkartabilir. Mühim olan, anın hakkını vererek yaşamaktır. En iyisi, anı geçmişsiz ve geleceksiz yaşamamaktır. Bilgece yaşam, geçmişin ve geleceğin anda özgürce dile gelip yaşanmasıdır. Kapitalist modernitenin ve onun köleleştirici kültürünün temelinde insanı geçmişsiz ve geleceksiz kılarak, anın hayvanca tüketicisi haline getirme vardır. Kapitalist bireyciliğin bu hayvanlaştırıcı yaşam kültürüne karşı demokratik modernite bireyi, altın çağlı geçmiş özlemiyle ütopyalı gelecek umudunu anın demokratik komünal topluluklarında birleştirip, çalışmayı özgürlük sayarak alternatif olmayı başarmak durumundadır.

Duyulan derin tarihsel ve toplumsal ihtiyaç nedeniyle şimdiye kadar Kürtler için kolektif ve özgür bir kimlik, demokratik ulus kimliği için çalıştım. Bir an için bile olsa bireysel yaşamaya fırsat bulamadım. Bundan sonra fırsatım doğar mı, bilemiyorum. Ama görüyorum ki, halkımızdan ve dostlarımızdan milyonlarca insan sanki yapılacak bir iş yokmuş gibi avare avare dolaşıyor. Bu yaşam tarzı bende büyük öfke yaratır. Buna en aşağılık ve sorumsuz yaşam tarzı da demeyeceğim, yaşamın inkarı diyeceğim. Bu anti yaşam her birey ve toplulukta mutlaka aşılmalıdır. Gerilla yaşamında da bu tür avareliklerin yoğunca yaşandığını ve bende büyük öfke yarattığını hep belirtmiştim. Silahlı militan eğer sınırsız özgür yaşam yaratıcısıysa, bu yaşamın aşk derecesinde tutkulusuysa ve bir karış yer dağ parçasında destanlar yazacak denli bilgili, akıllı ve idealliyse dağa çıkış yapmalıdır. Sıradan dağ yürüyüşçüleri ve turistler kadar bile bir heyecan ve iradeden yoksun kişilerin dağların, ormanların ve çöllerin gerillası olamayacağı açıktır. Bu avare, işsiz insanlar nasıl böyle yaşama kıyarlar, diyordum hep. Kendini işsiz, avare durumuna düşüren insan her kimse en büyük namussuzluğu yapmıştır, onursuzluğa ve alçaklığa düşmüştür derdim. Şunu da söylemiştim: İşsiz karınca ve arı var mıdır? Karıncalar ve arılar işsiz oldular mı hemen ölürler. Onlar bile işsizliği onursuzluk sayarak ölümle yanıt verirler. Demokratik ulusun inşası koşullarında her insanımız için, yedi yaşındaki çocuğundan yetmiş yedi yaşındaki yaşlısına, kadınından erkeğine kadar, eğitim seviyesi ne olursa olsun, herkes için bir iş mümkündür. Herkes için hem de ibadet edercesine uğraşacağı, kendini hem koruyarak, hem besleyerek, hem de çoğaltarak yerine getirebileceği ve onunla özgürleşebileceği bir veya birçok iş vardır. Yeter ki demokratik ulus bilincinden ve iradesinden azıcık da olsa nasibini almış olsun!

Mesela ben olsaydım kendi köyüme, Cudi dağına, Cilo dağı eteklerine, Van gölü çevresine, Ağrı, Munzur ve Bingöl dağlarına, Fırat, Dicle ve Zap kıyılarına, Urfa, Muş ve Iğdır ovalarına kadar, yolum nereye düşerse düşsün, sanki korkunç tufandan çıkan Nuh'un gemisinden inmişçesine, İbrahim'in Nemrutlardan, Musa'nın Firavunlardan, İsa'nın Roma İmparatorlarından, Muhammed'in cehaletten kaçmaları misali kaçarcasına, Zerdüşt'ün ziraat tutkusuna ve hayvan dostluğuna (ilk vejetaryen) dayanarak, onlardan ve toplum gerçeklerinden ilham alarak ***işlerime*** koyulurdum. İşlerimin sayısı düşünülemeyecek kadar çok olurdu. Hemen köy komüncülüğünden işe başlayabilirdim. İdeale yakın bir köy veya köyler komünü oluşturmak ne kadar coşkulu, özgürleştirici ve sağlıklı bir iş olurdu! Bir mahalle veya kent komünü, konseyi oluşturmak ve çalıştırmak ne kadar yaratıcı ve özgürleştirici olurdu! Kentte bir akademi, bir kooperatif, bir fabrika komünü oluşturmak nelere yol açmazdı ki! Halkın genel demokrasi kongrelerini, meclislerini oluşturmak, onlarda söz söylemek, iş yürütmek ne kadar kıvanç ve onur verici olurdu! Görülüyor ki, özlemlerin ve umutların sınırı olmadığı gibi, gerçekleştirilmesi için bireyin kendisinden başka önünde ciddi bir engel de yoktur. Yeter ki biraz toplumsal namus, biraz da aşk ve akıl olsun!

SÜRECEK

NE PAHASINA OLURSA OLSUN ROJAVA DEVRİMİ KORUNMALIDIR

KCK Yürütme Konseyi Üyesi Sabri Ok ile Suriye ve Rojava'da yaşanan gelişmelere ilişkin yapılan röportajı yayınlıyoruz.

***Serxwebûn:** Suriye'de üçüncü dünya savaşı dediğimiz savaş kökleşti. Bu krize karşı Suriye içindeki güçlerin ve dış güçlerin izlediği siyasetleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Özellikle içteki muhalefet ve Rusya'nın tavrını ortaya koyar mısınız?*

Sabri Ok: Suriye'deki gelişmelerin kritik bir noktaya geldiği doğrudur. Suriye'de yaşananları Ortadoğu'daki gelişmelerden ayrı değerlendirmek mümkün değildir. Hatta denilebilir ki Ortadoğu'nun birçok sorunu Suriye somutunda merkezileşmiştir; adeta düğümlenmiştir. Bu açıdan Suriye'deki gelişmeler bu ülkeyle sınırlı kalmayacak, Ortadoğu'yu büyük ölçüde etkileyecektir. Zaten başta kapitalist modernist uluslararası hegomonik güçlerin Suriye'nin üzerindeki aşırı duyarlılıkları, yine İran devletinin Suriye ile geliştirdiği stratejik ilişkiler ve Türkiye devletinin Suriye üzerindeki imparatorluktan gelen egemenlik kompleksiyle rejimi tasfiye edip kendi istediği bir statüyü gerçekleştirmek hevesi Suriye üzerindeki mücadeleyi karmaşık hale getirmiş bulunmaktadır.

Kapitalist modernitenin I. Dünya Savaşı sonrası 20. yüzyıl başında Ortadoğu'ya çizdiği haritalar, dayattığı statü artık sistemin ihtiyacına cevap veremez duruma gelmiştir. Bununla birlikte halkların, tüm inanç toplulukların bu sisteme karşı isyanı ve muhalefeti üst düzeye ulaşmış bulunmaktadır. Neresinden bakarsak bakalım Ortadoğu bir değişim sürecinden geçmek ve 20. yüzyıl statüsü artık aşılmak durumundadır. 21. yüzyılın bu döneminde Ortadoğu nasıl bir biçim kazanacak ilgili bütün güçlerin mücadelesi sonucunda belirlenecektir. Ortadoğu, coğrafi konumu, toplumsal özellikleri ve zenginlikleri nedeniyle stratejik bir öneme sahiptir. Sorunları tarihsel, toplumsal, inançsal, mezhepsel ve etnik boyutlarıyla da yoğundur. Bu farklı sosyolojik yapıların yaşadığı çelişkileri bulunmaktadır. Bu çelişkilerin ortaya çıkardığı sorunları Ortadoğu'yu bir türlü istikrara ve huzura kavuşturmamaktadır. Dış güçlerin de bu çelişkileri kullanma gerçeği dikkate alınınca Ortadoğu sorunlar yumağı içinde boğuşmaktadır. Eğer Ortadoğu halkları kendi öz iradeleriyle, bilinçleriyle, mücadeleleriyle sorunlarını çözüme kavuşturup gerçekten özgür ve demokratik geleceklerini kurabilseler, tarihte olduğu gibi bir kez daha insanlığın geleceğine yön verebilecektir. Böyle bir potansiyele, niteliğe ve zenginliğe sahiptir. Ama uluslararası hegomonik güçler ve ulus devletçi zihniyet böyle bir durumun önünde ortak olarak engel oluşturmaktadırlar.

Hem uluslararası güçler hem de bölgenin statükocu güçleri halkların demokratik ve özgürlükçü iradesini kırmakta birleşmektedirler. Her iki güç bölge halklarının üzerinde kendilerine göre egemenlikçi bir sistem kurmayı hedeflemektedirler. Bu çerçevede Ortadoğu'daki mücadele çok yönlü çelişkiler üzerinde çok boyutlu ve karmaşık biçimde sürmektedir. Kuşkusuz gelişmelerin yönünü belirleyecek olan halkların duruşu ve mücadelesi olacaktır. Kürtlerin, Arapların, Farsların, Hıristiyanların, Ermenilerin, Asurilerin, hatta Yahudilerin kardeşlik içerisinde büyük bir özgürlük bilinciyle ortak hareket ederek kendi demokratik sistemlerini ve geleceklerini birlikte kurma mücadeleleri yeni Ortadoğu'yu şekillendirecektir. Eğer böyle bir ortaklık, ortak politika ve mücadele yaratılabilirse hem klasik ulus devletçi dayatmalar hem de uluslararası hegemonik güçler amaçlarına ulaşamayacaklardır. Fakat uluslararası hegemonik güçlerin ve bölgedeki ulus devletçi güçlerin Ortadoğu'yu rahat bırakmak istemedikleri de açıktır. Çünkü Ortadoğu hem petrol hem de zengin su kaynaklarıyla iştah kabartan bir yerdir. AB ve ABD ile Rusya ve Çin'in Ortadoğu üzerinde karşı karşıya gelmelerinin ve bu durumun Suriye üzerinde somutluk kazanmasının önemli bir nedeni budur.

İran'ın duyarlılığı daha başkadır. Çünkü İran çok iyi bilmektedir ki Kuzey Afrika'dan başlayıp Ortadoğu'da merkezileşen halk hareketlerinin ortaya çıkardığı siyasi dinamizmin sonucu Suriye rejimi tasfiye olduğunda sıra kendisine gelecektir. İran bu dalganın kendisine gelmesini engellemek için mevcut Suriye rejiminin yaşamasını hayati olarak görmektedir. Bunun için de var gücüyle destek olmaktadır. Bu desteğin inançsal boyutu da vardır. Sünnilik karşısında şia-alevi ittifakı ortaya çıkmıştır. Savaşın mezhep savaşı haline gelmesi böyle bir durumu ortaya çıkarmış, hatta daha da derinleştirmektedir. Savaşın bu boyuta gelmesi Ortadoğu açısından çok tehlikeli bir gelişmeyi ifade etmektedir. Bu çok tehlikelidir. Halkların inanç konusundaki duyarlılıkları yönlendirilip kışkırtılarak birbirlerini hiç yere boğazlama ve yıpratma durumuna getirilmektedir. Böylelikle Ortadoğu'da egemenlik kurmak isteyen kapitalist modernist uluslararası hegomonik güçler savaşta birbirlerini bitirmek noktasına getirmiş, yorgun ve mecalsiz kalmış halklar ve topluluklar karşısında kendisini bir kurtarıcı gibi göstermek istemektedir. Halkların iradesini kıran özgür ve demokratik yaşamlarını işbirlikçileri eliyle engelleyen uluslararası güçlerin bu politikalarını birçok yerde uyguladıkları bilinmektedir. Yakın zamanda bu politikayı Balkanlar'da uygulamışlar, kendi ekonomik ve siyasi çıkarlarına uygun bir statüyü burada oluşturmuşlardır.

Uluslararası güçler savaşın bölgede şiddetlenmesiyle silah pazarını artırdıkları gibi, yorgun ve bitkin düşen halklar üzerinde egemenliklerini sağlayarak petrol başta olmak üzere tüm zenginliklerini talan etmek ve kendi sömürü düzenlerini bölgede geliştirmek istemektedirler. Bu açıdan çelişkilerin yoğun olması, çatışmaların bu temelde artarak halkların birbirlerini boğazlar hale gelmesi, kapitalist modernitenin istediği bir şeydir. Dış güçlerin bölgede istikrar aradığını söylemek doğru değildir. İstikrarsızlık Amerika'nın da, tüm kapitalist modernite güçlerin de çıkarınadır. Irak'ta sünniler ve şiiler, şimdi Suriye'de aleviler ve sünniler, rejim ve muhalefet, muhalefetin kendi içinde çatışmasında Amerika'nın kaybettiği bir şey yoktur. İnsanlık adına, adalet adına ve özgürlük adına bir politika izlememektedirler. Aksine bütün bu acımasızlıkların adaletsizliklerin ve sömürünün sebebi kendileridir. O zaman rahatsız olmaları için bir neden yoktur. Bu tabloyu kendileri yaratmıştır.

Ortadoğu'daki sorunlar kolay çözüleceğe benzemiyor. Ancak çözülmesi de mümkündür. Yeter ki, kapitalist modernitenin iki yüz yıldır Ortadoğu halklarına getirdiği acılar, sorunlar, halklar arası yaşadığı düşmanlıklar görülsün ve bilince çıkarılsın. Bu gerçeklik görülür, Ortadoğu halkları tarihte olduğu gibi ortak yaşama bilinciyle özgürlük ve demokrasi mücadelelerini yükseltirlerse, var olan sorunları çözmeleri, huzur ve istikrarı sağlamaları mümkündür.

Suriye coğrafik olarak da inanç, mezhep ve etnik topluluklar ve sorunları açısından da kritik bir konumdadır. Suriye'nin mevcut statüsünün değişmesi bir çok gücü rahatsız ettiği gibi, bir çoğunun da çıkarınadır. Bu açıdan Suriye üzerindeki çatışmaların sürmesi anlaşılırdır. Rusya'nın Ortadoğu'ya, Akdeniz'e açılan tek kapısı Suriye'dir. Eğer bu kapıyı yitirirse Ortadoğu üzerin de ABD ve Avrupa karşısında herhangi bir ağırlığı ve inisiyatifi kalmayacaktır. Çin de Ortadoğu'ya sadece ABD'nin ve Avrupa'nın egemen olmasını istememektedir. Yine İran mevcut rejimin yaşamasını kendisi açısından hayati önemde görmektedir. Türkiye ise Suriye'nin düşürülmesine erkenden katılıp Ortadoğu kapısını açmak ve kendisini Ortadoğu siyasetinde etkili kılmak istemiştir. Ancak Suriye konusunda en çok yanılan ve en çok boşa çıkan ülke Türkiye'dir. Açık ki Türkiye Suriye konusunda yanlış hesap yapmıştır. Stratejik ve taktik hatalar yapmıştır. İştahı çok erken kabarmıştır. Bu anlamda kendisine çok öncelikli ve hızlı önem atfederek mevcut Suriye rejiminin ağırlıklı olarak kendilerinin müdahalesiyle alaşağı edilmesini istemiştir. Özellikle sünni mezhebine dayanan AKP ve Gülen'e yakın bir iktidarın oluşmasını kendisi açısından stratejik değerde görmüştür. Fakat Türkiye'nin bu hesapları tutmamıştır. Dolayısıyla şu anda en çok zorlanan Türkiye olmuştur. Suriye'nin şu andaki durumu her ne kadar Avrupa'nın ve Amerika'nın çıkarlarına çok ters olmasa da herkes için sıkıntılı ve riskli bir konumu ifade etmektedir.

Kimyasal silah kullanımı sonrası Suriye'ye bir müdahale öngörüldüyse de, bundan vazgeçilmesi radikal bir müdahalenin taşıdığı risklerden korkulması nedeniyledir. Öte yandan kimyasal silahı kimin tarafından kullanıldığı konusunun netleşmemiş olması da bu durumu yaratan diğer bir etken olabilir. Türkiye'nin muhaliflere kimyasal silah verdiği de iddia edilmektedir. Zaten Suriye'deki muhalefet de bu konuda pir ü pak değildir. Öte yandan mevcut muhalefet hiçbir ahlaki ölçüye sahip değildir. El Kaide'ye bağlı olduğu iddia edilen Cephetul El Nusra ve onlar ile hareket edenler ne inanç ve din ne ahlak ölçülerine göre ve ne de siyaset ölçülerine göre kabul edilebilir bir zihniyet ve pratiğe sahiptirler.

Rejim kimyasal silah saldırısı zanlılarından biriyken, mevcut muhalefetin de her türlü insanlık dışı girişimde bulunması mümkündür. Baas iktidarı kendi varlığını korumakta zorlanmaktadır. Başta Türkiye olmak üzere, Suudi Arabistan ve Katar bu muhalefete aktif destek vermektedir. Uluslararası pek çok gücün de Suriye muhalefetine destek olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla rejimin kendini korumak için kimyasal silaha başvurması söz konusu olmuş olabilir. Öte yandan uluslararası kapitalist modernist güçler istedikleri gibi kamuoyu oluşturup dünyayı yönlendirebiliyor. Bunu Irak'a müdahale gerekçesi yapmak için Saddam Hüseyin'in kimyasal silah ürettiği yalanını yaymalarından biliyoruz. Irak'a müdahale de gerçekleşti ve milyonlarca insan da hayatını kaybetti. Sonradan bu istihbaratın doğru olmadığı, dünya kamuoyunu aldatmak için söylendiği açığa çıktı. Şu anda özellikle Türkiye ve bazı ülkeler Baas iktidarı kimyasal silah kullandı müdahale edelim dese de, Amerika ve Avrupa tarafından fazla dikkate alınmadığı görülmektedir.

Amerika rejimin devrilmesi sonrası El Kaide gibi bir gücün iktidara gelmesinden korkmaktadır. Suriye gibi bir ülkede böyle bir gelişme olursa bunun tüm Ortadoğu'nun siyasal kimyasını değiştirip ABD'nin bir daha altından kalkamayacağı bir durum ortaya çıkabilir. Bundan dolayı ABD rejim güçlenmesini ve ayakta kalmasını istemediği

> **"Rojava halkımızın üzerinde çok boyutlu ve çok yönlü bir ambargo vardır. Bu ambargo ekonomik, siyasi, psikolojik ve her yönlüdür. Her taraftan halkımız bir kuşatmaya alınmaktadır. El Kaide ve Türk devletinin yaptıkları anlaşılırdır. Ama Güney Kürdistan hükümetinin, esas olarak da KDP'nin politikalarını kabul etmek ve sindirmek mümkün değildir. Başur ve Rojava arasındaki sınır boydan boya askerle etten duvar haline getirilmiştir. Bu gerçekten halkımızı derinden etkilemektedir."**

gibi, muhalefetin de güçlenmesini istememektedir. Şu anda çıkarına olan, iki tarafın da birbirini yıpratmasıdır. Zaten müdahale tartışıldığı zaman da sınırlı yapılacağının söylenmesi bu nedenleydi. Öte yandan ABD'nin sınırlı müdahalesinin bile çatışmayı derinleştirmesi gündeme getirebilirdi. İran ve Hizbullah bu durumda daha aktifleşebilirdi. Savaşın Lübnan'a yayılması yanında İsrail'i de rahatsız eden durumlar ortaya çıkabilirdi. İran'ın "İsrail'i vururuz" biçiminde tehditler savurması aslında savaşın bölgeselleşebileceği tehdidini ifade etmekteydi. Savaş Suriye'de daha derinleştiğinde İran, Rusya ve Çin'in desteğiyle alevilerin Laskiye merkezde bir devlet kurmaya yönelmesi bunun sonucu olarak da Suriye'nin üçe bölünmesi gündeme gelebilirdi. Bu nedenle müdahale yerine bir uzlaşma söz konusu olmuştur. Bu uzlaşmanın ileride daha da geliştirilerek Cenevre görüşmeleri çerçevesinde rejimin bir kanadıyla muhalefetin uzlaştırılıp hem ABD hem de Rusya cephesini rahatsız etmeyecek yeni bir Suriye iktidarı ortaya çıkarılması da mümkündür. Kuşkusuz nasıl bir Suriye'nin şekilleneceği esas olarak halkların ortak mücadelesi ve ortak iradesi ile belli olacaktır. Özellikle de Rojava Kürdistan'ndaki devrimin korunması ve bu çerçevede demokratik Suriye'nin temeli olacak bir statünün gerçekleşmesi Suriye'nin geleceğinin ne olacağında belirleyici olacaktır

Bölgedeki savaşa ne ad verilirse verilsin üçüncü dünya savaşı düzeyindedir. Çünkü bir dünya savaşında olacak kadar kapsamlı bir siyasi cephesi olduğu gibi, tahribatı da bir dünya savaşı düzeyindedir. Ortadoğu genelinde bu halklar üzerinde denenmeyen silah kalmadı. Bu coğrafyanın doğal dengesini bozan silahlar kullanıldı. Yüz binlerce insan katledildi, halen de katledilmeye devam etmektedir. Yaşanan savaşların tahribatı belki de on yıllarca sürecek ve gelecek nesilleri etkileyecektir. Özcesi, Boyutları ve sancıları çok büyüktür. İnancımız odur ki bu sancılar ve çekilen acılar Ortadoğu'da demokratik bir sistemin sancısı ve acıları olacaktır.

Mısır'daki durum da Ortadoğu'daki genel mücadelenin bir parçası durumundadır. Batı'nın istediği siyasi çizgiye gelmeyen Mursi iktidarı kendi hegemonyasını geliştirmek isteyince ABD'nin desteğiyle ordu darbe gerçekleştirdi. Bu darbe esas olarak da ABD'nin Mısır'da siyasi inisiyatifi kaybetmemek için gerçekleştirdiği bir darbedir. Çünkü Mısır'da İhvan-ı Müslim ABD'nin istediği çizgiye gelmediği gibi, Mursi'ye muhalefet olan güçler de ABD'nin kontrolünde olmayan güçlerdi. Müdahaleyle sadece Mursi değil, gelişebilecek demokratik muhalefete de darbe yapılmış oldu. ABD ve kapitalist modernist güçler esas olarak Mısır'da da tarafları birbirlerine karşı savaştırarak bu ülkeyi kendilerine muhtaç hale getirip Ortadoğu üzerindeki emellerini gerçekleştirmek istiyorlar. Müslüman Kardeşlerin iktidara getirilişi bir kapitalist modernist güçler için bir denemeydi. Bu tür denemelerle, darbelerle kim kendisine ne kadar hizmet edebilir, kim ne kadar toplumda kabul görerek kendisinin işbirlikçisi olabilir, bunları netleştirmek istemektedirler.

– Türkiye'nin Osmanlı'dan kalma büyüklük kompleksinden ve Ortadoğu'da etkin olmak istemesinden bahsettiniz. Görülüyor ki, Türkiye farklı yöntemler ile Suriye'ye müdahale etmek istiyor. Türkiye neden El Nusra gibi çete örgütlere destek veriyor?

– Türkiye Davutoğlu'nun stratejik derinlik perspektifiyle kendisini bir bölge devleti yerine uluslararası bir devlet gibi görmek istiyor. Ama gerçeklik bu değil. Ne kültürleri ne de siyasetleri günümüzde bu amaçlarını gerçekleştirmeye elverişlidir. Çağımız artık hegemonik zihniyetle halklar ve ülkeler üzerinde etkinlik kurmaya imkan vermiyor. Özellikle Türkiye gibi ülkeler açısından bu hiç mümkün değil. Türkiye şu anda biraz faşizan biraz da imparatorluktan gelen kompleksle hareket etmektedirler.

Kuşkusuz TC'nin Suriye ve Rojava'ya müdahalesi bizim için şaşırtıcı değildir. TC ve bugünkü mevcut AKP hükümeti sadece Rojava'da ve Kürdistan'ın dört parçasında değil, dünyanın herhangi bir yerinde veya bölgesinde Kürtlerin hayrına ve çıkarına bir gelişme olursa kesinlikle onu da engellemeye çalışır. Yani gerekirse taviz de vererek, boyun da eğerek, kendisini satarak Kürtlerin lehine bir gelişmenin yaşanmaması için elinden geleni yapar. Bu politika onların Kürtlere karşı uyguladığı tarihsel haksızlığından, Kürt halkı üzerinde insafsızca gerçekleştirdikleri katliamlardan, asimilasyondan ileri gelmektedir. Hem Kürdistan'ı Türk ulusal yayılma alanı haline getirmek istiyorlar, hem de işledikleri insanlık suçunun açığa çıkmasını istemiyorlar. Bu nedenle Kürtler mevcut statü içinde kalmalı! Bu Türk sömürgeciliğinin siyasetidir. Şimdi Suriye'de, yani Rojava Kürdistan'da Kürtler üzerinde uyguladığı genel politika dışında bir durum gelişti. 19 Temmuz devrimi gerçekleşti. Bu hem Rojava hem de bütün Kürtler için çok önemli bir durumdur. Rojava Devrimi Kürtler için yüzyıllık bir devrim niteliğindedir. Yüzyıllık kara kaderi kıracak bir devrimdir. Her şeyden önce halkımız bu devrimi kendi öz gücüne dayanarak gerçekleştirmiştir. İkincisi halkımız bu devrimle Rêber Apo'nun kadın özgürlükçü demokratik ekolojik toplum paradigmasının nasıl hayat bulacağını herkese göstermiştir.

Rojava'da halkımız öz gücüyle böyle bir devrimi yaşarken, yanı başında yirmi milyon Kürt'ün kimliksiz ve kültürsüz bırakılması imkansız hale gelmektedir. TC'nin Rojava Devrimi'nden korkusu budur. Rojava Devrimi'nin gerçeği ortamında Kuzey Kürdistan'daki politikaları TC ve AKP hiç kimseye izah edemez. Rojava'daki devrim tüm parçalardaki halkımıza büyük moral ve heyecan vermektedir. Aynı zamanda onlara sorumluluklarını hatırlatmaktadır.

Türk devletinin Suriye üzerindeki politikada amacı sadece Esad rejiminin gitmesi değildir. En az bunun kadar Kürtlerin kazanımlarını engellemek de istemektedir. Bu nedenle yeni oluşacak Suriye'de mutlaka etkin olmak istiyorlar. AKP'nin Suriye'ye müdahalede çok istekli olması bundan ileri gelmektedir. Eğer söz sahibi olursa kendine yakın mezhebi Suriye'de etkin kılacaktır. Bu yaklaşım imparatorluk geleneğinden gelenlerin genlerinde vardır; işgal etmek ve söz sahibi olmak. AKP'nin El Nusra'yı desteklemesi de bundan ileri geliyor. Açıktan bunu sahiplenmiyor, fakat dünya alem, Rojava'daki halkımız ve hareketimiz AKP'nin El Nusra'yı çok ileri derecede desteklediğini bilmektedir. Hindistan'dan Pakistan'dan Avrupa'ya kadar Afrika'dan yine birçok insan Türk havayollarıyla Türkiye'ye taşınmakta ve Türkiye'den de Suriye'ye aktarılmakta, El Kaide saflarında savaştırılmaktadırlar. El Nusra'nın YPG savaşçıları karşısında yaralanan elemanları Suriye sınırındaki Hatay, Viranşehir, Antep ve diğer şehirlere götürülüp tedavi ettirilmektedir. Binlerce ton silah ve cephane Türkiye'den bu muhaliflere aktarılmaktadır. Bunu birçok çevre açıkça söylemektedir. El Nusra her düzeyde desteklenmektedir. Bunun iki nedeni var. Birincisi Rojava'da Kürtlerin bir statü sahibi olmasını engellemek, ikincisi de Esad sonrasında söz sahibi olmak. Son bir iki aydır savaşın Kürdistan'a taşırılmasının iki nedeni vardır. Birincisi muhalefet rejim karşısında darbe yedi, ikincisi Türkiye de savaşın Rojava'ya taşırılmasını istedi. Kürtler kendi topraklarında savunmalarını yapıyorlar. Dışarıdan gelip saldıranlar ise bu çeteci gruplardır. Buna karşı mücadelede iki politikanın öne çıkarılması gerekmektedir. Birincisi Kürtler arası birliği sağlamak, ikincisi, tüm Suriye genelinde demokratik bir muhalif hareket geliştirmektir. Böyle bir mücadele cephesi oluşturmak Suriye'nin geleceği açısından çok stratejik rol oynayacak sonuçlar ortaya çıkaracaktır.

– Rojava Kürdistan üzerindeki kuşatmayı ve ambargoyu neye bağlıyorsunuz?

– Rojava halkımızın üzerinde çok boyutlu ve çok yönlü bir ambargo vardır. Bu ambargo ekonomik, siyasi, psikolojik ve her yönlüdür. Her taraftan halkımız bir kuşatmaya alınmaktadır. El Kaide ve Türk devletinin yaptıkları anlaşılırdır. Ama Güney Kürdistan hükümetinin, esas olarak da KDP'nin politikalarını kabul etmek ve sindirmek mümkün değildir. Başur ve Rojava arasındaki sınır boydan boya askerle etten duvar haline getirilmiştir. Ne kapıdan ne de başka bir yerden ticaret yapılmasına izin verilmektedir. Bu gerçekten halkımızı derinden etkilemektedir. Bunun hiçbir geçerli mantığı da yoktur. Zaten halkımız aç ve yoksulluk içinde bırakılarak göç ettirilmeye zorlanıyor. Bu, Suriye'deki şovenist milliyetçi güçleri politikasıdır. Böylece Rojava'nın demografik yapısı bozulup Araplar daha hakim bir topluluk haline getirilmek istenmektedir. Kürtlerin yerlerine El Kaide bağlantılı Araplar yerleştirilmek isteniyor. KDP de politikalarıyla benzer sonuçlar yaratan durumlar ortaya çıkarmıştır. Bu, KDP açısından tarihsel olarak affedilmeyecek bir gaflettir. Bu gafletin ileride ne kadar kötü olduğunu tarih yazacaktır.

KDP ve Suriyeli şovenist milliyetçi güçler Kürdistan'ı boşaltmak isteyebilir. Ancak topraklarını ve özgürlüğünü her şeyin üzerinde tutmalı ve onuru için direnmelidir. Zaten Güney Kürdistan'da da zorluklar var. Güney Kürdistan da sanıldığı gibi yaşanılacak bir yer değildir. Güney Kürdistan halkının çok rahatsız olduğu bir siyasal, sosyal, ekonomik yaşam vardır. Halkımız Rojava Kürdistan'ında kendini iyi örgütlerse her bakımdan daha huzurlu ve mutlu bir yaşamı gerçekleştirebilir. Kaldı ki aç kalsa da, acı çekilse de ata toprakları bırakılamaz. Zaten zorluğa ve sıkıntıya katlananlar özgür ve demokratik yaşamı hak edebilir.

Ulusal kongrenin yapılma aşamasına gelindiği bu günlerde sınırın açılması şarttır. Kürt halkı ve Kürt demokratik kamuoyu KDP üzerinde baskı kurarak sınırın ticarete açılmasını sağlamalıdır. Bu gerçekleşirse halkımızın direniş imkanları daha da gelişir. Eğer Güney Kürdistan hükümeti Kürt düşmanı TC çizgisinde hareket etmeyecekse, Rojava Kürdistan halkının geleceğini düşünmelidir. KDP dar yaklaşımlarla mevcut politikalarını sürdürürse aslında gelecekte kendisinin de kaybetmesine yol açacak gelişmelerin sorumlusu olur. Bu nedenle Rojava, Bakur, Başur ve Rojhelat demeden Kürdistan toprakları ve bütün halkımızı yek vücut görmeliyiz. Bu çerçevede Rojava'nın kazanımlarını kazanımlarımız acılarını acılarımız sevincini sevincimiz olarak görmeliyiz. Zaten bu sınırlar işgalci devletlerin zorla ve kanla çizdiği sınırlardır.

En önemlisi halkımızın beyninde sınır tanımamasıdır. Ulusal birliğini yaratması ve sürekli dayanışma içinde olmasıdır. Bu anlamda Rojava Devrimi Kürdistan'ın bütün parçalarındaki halkımızın devrimidir. Moral destek en üst düzeyde verilmelidir. Ekonomik, sağlık ve benzeri her şey seferber edilmelidir. Türkiye bugün silahların yönünü Rojava'ya çevirmiştir. Eğer Türkiye Suriye'ye müdahale ederse ilk işgal edeceği yer Rojava olacaktır. Türkiye Rojava'ya müdahale ederse başta Kuzey Kürdistan olmak üzere tüm Kürdistan halkı ayağa kalkmalı, sınır tanımadan Rojava ile Kuzey devrimini birleştirerek mücadeleyi birlikte yükseltmelidir.

Eğer Türkiye yirmi milyonluk bir halkı, Türkiye'deki demokrat ve devrimcileri yok sayıp Rojava'ya saldıracağım ve teslim alacağım diyorsa buna Kuzey devrimini Rojava'yla birleştirip iki parçada da devrimi gerçekleştirmeyle karşılık verilmelidir. Rojava'da bir devrim gerçekleştirdi halkımız bundan geri adım atamaz. Ne pahasına olursa olsun oradaki ve tüm parçalardaki halkımız bu devrimi korumalıdır.

DEMOKRATİK KURTULUŞ VE ÖZGÜR YAŞAMI İNŞADA KADIN

İçerisinde bulunduğumuz bu süreci çok güncel siyasal gelişmelerin gölgesinde değerlendirmek Demokratik Kurtuluş ve Özgür Yaşamı İnşa döneminin asıl köklü tarihsel sistemsel inşa yönünü bütün anlam ve derinliği içerisinde görememeyi veya küçültmeyi getirmektedir. Bu ciddi bir sorundur. Demokratik özgür yaşam inşası denilince hemen proje üretme anlaşılıyor. Ki bu konuda da çok yaratıcı ve üretici değiliz. Aslında inşa dönemi ve devletle müzakere aynı şeyler değildir; birbirini etkileyen, geriye çeken veya ilerleten yanları olabilir. Fakat inşa dönemini getirip müzakere çerçevesine oturtmak ona oldukça taktik yaklaşmayı ve onu salt siyasi zemine taşırmak olmaktadır. Her an tıkanabilen, küçültülebilen, ertelenebilen, oyalanabilen, hatta çok da acil olmayan bir süreç gibi anlaşılmasına yol açmaktadır. "Hele devlet adım atsın! Ona göre…" gibi algılara veya yaklaşımlara sürükleyebilmektedir. İnşa görev ve sorunları da adeta ona göre daralmakta, talileşmekte, aciliyetini kaybetmektedir. İnşa sürecinin stratejik konumu kadar, kapsamı ve çerçevesinin bütün hatlarıyla ortaya çıktığı söylenemez. Onun ruhu, coşkusu ve heyecanı, ama daha önemlisi de kafalardaki tablosu oluşmuş değil henüz. Özgür yaşamı inşa ruhu devrimimizin en güzel ve anlamlı yaratımı ve yaşam gerekçesidir. Bunun için yaşıyor, mücadele ediyor ve zorlukları göğüslüyoruz.

Büyük düşünmek anlamlı yaşamak zorundayız

Demokratik Kurtuluş ve Özgür Yaşamı İnşa hamlesi çalışmaları en çok da Şehit Sara yoldaşın yaşam, mücadele ve duruş çizgisinde geliştirilecek çalışmalardır. Şehit Sara yoldaşın özgür yaşamdaki ısrarı, asla bir noktada durmayı kendisine yedirmeyen, engelleri, egemenlikli geri yaklaşımları hep kendisini aşma temelinde ele alıp mücadelesinde büyük bir enerji ve katılım ruhunu sergileyen kişiliği bu sürecin öncülük özellikleri olmaktadır.

Böylesine tarihi ve anlamlı mücadele günlerini yaşadığımız bu anlar büyük heyecan coşku ve yaratma günleridir. Her zamankinden daha fazla özgür yaşamı yaratma günleridir. Tarihi bir gerçekleşmenin ve hakikatin ortasında, bunun belki de en dinamik öğesi konumundayız. Büyük düşünmek, anlamlı yaşamak zorundayız. Zilan yoldaşın fedai eylemliliğiyle bize öğrettiği budur. Bir çizgi olması özgür yaşam manifestosunu ortaya koymasındandır. Tanrıçalık Zilan yoldaş şahsında köle kadın olmayı, değersizliği, anlamsızlığı asla kabul etmeme, bunun için gerekirse tepeden tırnağa kendini yeniden yaratma gücüdür. Yaşamı bilinçli, iradeli, mücadelecilikle büyük bir aşkla ve estetik ölçülerde yaratmak, jin-jiyanı özgürlük ölçülerinde buluşturmak PAJK militanlığının vazgeçilmez, taviz verilmez ilkesidir. Zilan yoldaş özgür yaşamı göbekten kadına bağladı. Bu olmamış gibi davranamayız. Yaşamı yaratmak-kurmak, inşa etmek, beslemek, güzelleştirmek, özgürlüğünü gözetmek kadının var olma gerekçesidir. O halde yaşamın özgürlüğüne, anlamına ve güzelliğine daha fazla bağlanacağız. Güzelliğimiz, gücümüz, heyecanımız anlamlı ve özgür yaşam arayışından ve gelişiminden kaynağını alıyor. Yaşama değer katmak, yaşamı heyecanlı, güzel ve yaşanmaya değer kılmak; savaşımızın da, zorluklarımızın ve yoksunluklarımızın da gerekçesidir. Büyük yaşamamızın büyük gerekçeleri var. Bu nedenle acılarımızı, öfkelerimizi, bağlılıklarımızı, sevgilerimizi bütün duygularımızı biçimlendirmek ve yapılandırmak Zilan çizgisine bağlılığımızın gereğidir. Öz değerimiz budur. Öz bilincimiz ve öz irademiz de budur.

Günümüzde sayısal ve örgütsel olarak da dünyanın en büyük Kadın özgürlük hareketi konumundayız. Çok organik örgütsel bağlar olmamakla birlikte fakat temel oluşum amaç ve ilkelerinde ortaklaşan Kadın orduları ve milis örgütlenmesinden, kadın meclisleri örgütlenmesi, kadın sivil toplum örgütlenmeleri, kadın basın yayın organları, kadın siyasal temsil organları, kadın akademileri, kadın belediyeleri ve jineoloji örgütlenmesi belli oranda oluşturulmuş. Esasında Kadın özgürlük hareketi mevcut görünümüyle dahi dev bir doğal organizasyon görünümündedir. Toplumsal gövde milyonları kapsamaktadır. Ortak refleksleri ve yönelimi olan bir gövde. Sonuç itibariyle bir kadın hareketidir. Bir insan anatomisini göz önüne getirirsek; bütün organları aslında oluşmuş, omurgası, beyni, kılcal damarları, sinirleri ve diğer organları mevcut. Bir eko sistemi var. Özellikle Ortadoğu çapında giderek mekanizmalara dönüşen bir çevre ve etkinlik düzeyi gelişiyor. Çok fazla erkeğin müdahalesi söz konusu değil. Dolayısıyla bir özgür kadın iradesi, karar alma gücü ve etkinliği var. Bunlar azımsanmayacak bir mücadele, tecrübe, birikim, bilinç ve gelişim potansiyelini ifade etmektedir.

Fakat sonuç alıcı, değiştirici çözüm gücü olarak toplumsal ihtiyaçları ve gelişimi ne kadar karşılıyor? Kendisini bir alternatif kadın sistemi olarak ne kadar yapılandırmış? Kadın özgürlük hareketinin oluşum karakteri her şeyden önce bir şeylere karşıtlık ve bir şeylerle mücadele etme üzerinden gelişmiştir. 5000 yıllık erkek egemenlikli sisteme karşı onunla mücadele içerisinde oluşmuştur. Köle kadın gerçekliğine karşı en büyük irade ve özgür duruş hareketi olarak gelişmiştir. Yapılanmanın ana ekseni budur. Kürt realitesi ile kadın realitesinin buluştuğu ana halka olarak kendini var etme, bu temelde bir direniş hareketi olma özelliğindedir. Başkaldırı ve ayaklanma kadın özgürlük hareketi şahsında büyük gelişim sağlamıştır. Bu gelişim doğrultusu geleneksel toplumsal yapıyı önemli oranda kırmıştır. Toplumsal cinsiyetçi yapı ve kalıplar Kürdistan gerçekliğinde açığa çıkarılmış, büyük bir eleştiri ve kırılmaya uğramıştır. Önemli bir manevi ve ahlaki etkinlik düzeyini ortaya çıkarmıştır. Kimse Kadın özgürlük hareketini ya da şu veya bu parçasını karşıya almak istemez. Bu kırılmanın sonuçlarını daha derinlikli değerlendirmek ve sosyal bilimsel temelde bazı sonuçlara ulaşmak önemli olmaktadır. Çünkü kırılan erkek egemenlikli zihniyet ve yapısına karşı daha güçlü tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesi gerekiyor. Örneğin erkeği dönüştürme anlamında çok kapsamlı ve ciddi tedbir ve yapılanmamız yoktur. Çok sınırlı bir yan eğitim kapsamını aşmıyor. Toplumsal alanlarda bu konuda o sınırlılıkta bile bir zihniyet çalışması yoktur. Bununla birlikte sorun henüz değişim ve çözüm mecrasına girmiş değildir. Kazanımların kalıcı bir yapılanmaya dönüşmesi, bir yaşam kültürü ve temel zihniyet formu haline gelmesi en temel inşa sorunu olmaktadır. Bu tehlikeli bir geçiş sürecini içerisinde barındırmaktadır. Çünkü yaptırım ve değişimde sonuç alma gücü eksik kalmaktadır. Özellikle son süreçte gelişen kimi erkek egemenlikli saldırı ve olaylarda bunu çok çarpıcı bir şekilde yaşadık. Alternatif sistem inşası apayrı bir düzlemdir.

Kadının temel ilkeleri ve özgür yaşam hedefleri nedir

Bu çerçevede baktığımızda Kadın özgürlük hareketinin sistem sorunları var. Örgütsel model ve perspektif anlamında değil, fakat mekanizmalardan tutalım, açılım ve toplumsallaşma anlamında kendisini yapılandırması, kurumsallaştırması ve sistemleştirmesi gerekiyor. Bunları birkaç başlık altında ele alıp değerlendirmek önemlidir.

Diriliş ve kurtuluş döneminin örgütsel yapılanması ile inşa döneminin örgütsel ihtiyaçlarını karşılayamayız. Geçici ve çok güncel ihtiyaçlar doğrultusunda bazı örgütlenmelere gitmek; mevcut sistemin şu veya bu noktasında bir komite veya komisyon eklemekle veya onarıcı kimi adımlarla böylesine köklü bir değişimi gerçekleştiremeyiz. Kaldı ki, şimdiden mevcut sistem kendi içerisinde bir daralmayı ve işlevi ağırlaştıran yönleri yaşamaktadır. Reel durum ağırlıklı olarak merkezi dar kadro örgüt yapısını çok fazla aşmamaktadır. Bu toplumsal örgütlenmenin olmadığı anlamına gelmemektedir. Yüzlerce yıl kalıcılaşacak bir sistemin ve yapıların oluşturulması ve işlev kazanacak örgütlenmelere gidilmesi gerekiyor. Toplumsal örgütlenmeler ve öz karar mekanizmalarının yaratılması ve bunların uygulama ve politika gücüne ulaşması sağlanması dönemin en temel çalışmasıdır. Bu anlamda kadının toplumsal zemindeki Kongre, meclis ve komün sisteminin yaratılması kadar, bunların toplumsal ihtiyaçlar ve hedefler doğrultusunda yürütme gücüne kavuşturulması işin belkemiğini oluşturmaktadır. Bu konuda sınırlı da olsa bir örgütlenme zemini oluşmuş olsa da, bunlar henüz toplumsal sorunlara çözüm gücüne ulaşmamış, aynı zamanda bir sistem haline gelmemiştir. Meclislerin nitelik kazanma ve içeriğinin doldurulması gerekiyor. Bir meclisin diğer meclis ile yatay bağları ve ortak politika belirleme, çözüm yöntemleri, bilinç, birikim akışı yaşanmamaktadır. Hemen bütün meclis yapılanmaları birbirinden kopuk; en yukarıda bir Kadın Meclis yapılanması oluşmamış, var olan kısmi örgütlenme de yerellerden oluşandan oldukça kopuk ve biraz da açıkçası üstte kalmaktadır. Demokratik siyaset kapsamında ciddi yetersizlikler ve boşluklar var. Karar ve uygulama gücü var olan toplumsal örgütlenme zemininden beslenmemektedir. Yatay örgütlenme güçlü kurulamamış. Süreklilik kazanmış bir kalıcı mekanizma ve işleyişe kavuşmamış. Yüz binlerce kadının bizzat bu örgütlenmelerde somut bir rol ve misyon alması, sistemin örülmesinde aktif bir işleve kavuşması gerekiyor. Salt eylemsel politik bir oluşum olarak değil, yaşamı örgütleyecek, ihtiyaçlarını karşılayabilecek –eğitim, sağlık, alt yapı, enerji sorunlarından, ekonomik ihtiyaçların karşılanmasına dair temel politikaların belirlenip günlük olarak yürütülebileceği– sorunlarını tespit edip giderecek bir meclis yapısının örülmesi gerekiyor. Bunun için kadının toplumsal sözleşmesinin ana ilkelerde ortaklaşmayı sağlayacak bir nevi kadının kendi öz anayasasının şimdiden başta da yerellerde tartışılması gerekiyor. Kadının temel ilkeleri ve özgür yaşam hedefleri nedir? Zaten böylesi bir tartışma ve eğitim süreci kendi içerisinde güçlü bir örgütlenme zeminini oluşturmaktadır. Meclis içerisinde tümüyle sivil toplum örgütlenmeleri olarak alanların uzmanlık gerektiren, sosyal hizmetleri içeren devletle de ilişkilerde bir nevi aracı ama esasta toplumun ihtiyaçlarını daha ayrıntıda değerlendirip cevap oluşturabilecek yapıların

"Demokratik Kurtuluş ve Özgür Yaşamı İnşa hamlesi çalışmaları en çok da Şehit Sara yoldaşın yaşam, mücadele ve duruş çizgisinde geliştirilecek çalışmalardır. Şehit Sara yoldaşın özgür yaşamdaki ısrarı, asla bir noktada durmayı kendisine yedirmeyen, engelleri, egemenlikli geri yaklaşımları hep kendisini aşma temelinde ele alıp mücadelesinde büyük bir enerji ve katılım ruhunu sergileyen kişiliği bu sürecin öncülük özellikleri olmaktadır."

ortaya çıkması lazım. Örneğin bu alanda sınırlı da olsa bazı çalışmalar var. Fakat çok dar, sınırlı ve toplumsallığı zayıftır. Kendi içerisinde örgütlenmiş değildir. Ancak kimi protesto tutumunu geliştirmekte, deklarasyonlarda imza atmakta ve ortak tutum geliştirebilmektedirler. Oysa çok kapsamlı toplumsal projelerin oluşturulması ve bunun örgütlendirilmesi bizzat sivil toplum örgütlenmelerinin öncülüğünde geliştirilmesi gerekiyor. Bunların hızla ve çok yaygın bir şekilde örgütlendirilmesi lazım. En önemlisi de bunların kendisini meclis yapılarının önemli bir parçası olarak ele alıp işlevli hale gelmesi lazım. Örneğin öğretmenler, mühendisler, hukukçular, arkeologlardan tutalım, doktorlardan, kadın tarım, kooperatif, atölye kurullarına, ziraat, ağaçlandırma gruplarına, ekolojik enerji arayışlarına kadar tüm bunların meclis bünyesinde imkanları ortaklaştırma, politika oluşturma ve örgütlenmesini sağlamak gibi bir görevi var. Şimdi Rojava'da yaşanan en büyük sorun böylesine bir alt yapı çalışması ve örgütlenmesinin olmamasıdır. Bir toplumun ekmek ihtiyacı bile başlı başına bir problem haline gelebiliyor.

Daha ciddi kurum ve örgütlenmelere ulaşmalıyız

Bir devlet örgütlenmesine gitmiyoruz, fakat en az onun kadar kapsamlı ve kalıcı, uzmanlık isteyen, iş sahaları kadar toplumsal ihtiyaçları karşılayabilecek kendine yeterli olabilecek örgütlenmeyi sağlamak durumundadır. Kadın cephesinden bunlar özgün sağlık, eğitim, ekonomi vb alanlarındaki ihtiyaç ve sorunlar olmaktadır. Devletin şimdiye kadar el attığı ve aynı zamanda içini doldurduğu bazı toplumsal alanların kendi öz örgütlenmesini sağlayacak, onu devlete muhtaç hale getirmeyecek yapılanmaların oluşması gerekiyor. Kısacası ciddi işlevsel meclis, toplum koordinasyonları, yürütme ve uygulama güçlerinin gelişmesi gerekiyor. Bu çerçevede her parçada kadın meclisinin oluşturulması temel bir görev ve sorumluluk yüklemektedir. Bu konuda çok ciddi bir alt yapı oluşmuş durumdadır. Özellikle en geniş kadın örgütlenmelerini ve yapısını bu işe seferber edecek; herkese sistemin bir ucunda rol ve misyon düşmektedir, herkesin meclis çalışmalarının bir yerinde görev üstlenmesi ve demokratik siyasetin bir öğesi haline gelmesi bu anlamda esastır.

Bir diğer husus; Anadolu ve Kürdistan'da varolan bütün kadın örgütlenmelerini ve demokratik siyaset unsurlarını bir araya toplayacak; bütün etnik, sınıfsal, mezhepsel çeşitliliği ortak paydalarda buluşturacak bir mekanizmaya ihtiyaç var. Bunu çok sıkı bir örgütsel mekanizma veya bir örgüt şemasının ortaya çıkması anlamında belirtmiyoruz. Fakat mevcut haliyle sayısız ve çok çeşitli alanlara dönük örgütlenmeler, inisiyatif, hareket, grup ve sivil toplum yapılanmaları olmasına rağmen gerçekten etkili, toplumsal ihtiyaçları ve sorunları karşılayabilecek sonuç alıcı bir demokratik siyaset gücü ortaya çıkamamaktadır. Bu konuda ortaklaştırıcı, birleştirici ve asgari düzeyde buluşulacak zeminlere ciddi ihtiyaç vardır. Ortadoğu çapında bir ilk olarak kadın konferansının ortaya çıkardığı sonuçlar bu anlamda oldukça ön açıcı ve öğreticiydi. Özgürlük kesinlikle bir örgütlenme işidir. Nasıl bir örgütlenme olacağı; bunun bir Türkiye kadın özgürlük kongresi veya konferansı ve ortak bir koordinasyon halinde mi, yoksa giderek bir Türkiye kadın meclisi biçiminde daha bağlayıcı olabilecek bir yapılanma mı? Bunların bütün yapılar tarafından kapsamlı ve ortaklaşıla bilecek bütün zeminlerde tartışılması önemlidir. Hızla tartışma sürecinin bitirilerek, somut pratik adımların geliştirilmesi gerekiyor. Bütün bunların özellikle farklılıklar korunarak, her kesimin kendi özerk yapılanması içerisinde ilerletilmesi ilkesel bir yaklaşımdır. Bunu en güçlü bir şekilde sağlayabilecek olan hem reel durum olarak, hem de doğası itibariyle kadındır. Bizi birbirine bağlayan ve ortaklaştıran çok fazla sorunlarımız ve ihtiyaçlarımız var. Böylesi bir yapılanma kesinlikle kadın özgürlüğüne açılım sağlatacaktır.

Bu kadar kapsamlı bir sistem sözcülük koordinasyon veya farklı biçimlerde dar merkezi planlamalar ve örgütsel yapılarla ve karar mekanizmalarıyla gerçekleştirilemez. İlkesel olarak demokratik siyasetin ruhuna denk düşmemesi ayrı bir gerçeklik, fakat kapsam olarak da böylesine bir yapılanmayı karşılayabilecek durumda değildir.

Özgür yaşamı inşa döneminde süreci esasta toplumsallaştıracak olan kadının kendisini ekolojik ekonomi alanında örgütlemesidir. Şimdiye kadar hiç girilemeyen ve en uzak kalınan bir boyut olarak kendisini giderek daha fazla dayatmaktadır. Bütün toplumsal alanlara ilişkin az çok bir bilinçlenme, örgütlenme ve kararlaşmalar olmasına karşın, bu alana dönük çalışmalar veya örgütlenmeler gerçekleştirilmiş değildir. Bu alanı salt bir komiteleşme düzeyinde ele alamayacağımız anlaşılıyor. Özellikle bu konuda bilinç geliştirmek ve mücadele hedefleri ve politikalar belirlemek acil bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Bölgesel/yerel düzeyde fizibilite çalışmalarından tutalım, somut mücadele hedeflerine kadar (örneğin hangi alanda hangi devletçi/tekelci politikaları ile nasıl, hangi araçlarla mücadele edeceğiz) somut araçların belirlenmesine gitmek gerekiyor. Bunun için başta kadın ekonomi konferansının gerçekleştirilerek bu konuda bir örgütlenmenin temellerinin güçlü atılması lazım. Bu konuda kadın ekonomi kurulunun oluşturulması bir hedef olarak konulmalı. Aslında oldukça büyük imkanlarımız var, fakat örgütsüzdür. Bu konuda kalıcı kimi örgütlenmelere gitmek dönemin temel görevi olmaktadır.

Yine kalıcı örgütlenmelere gideceğimiz önemli bir alan diplomasi çalışmaları olmaktadır. Belli bir çalışma olsa da, bunun daha sistemli ve örgütlü hale getirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma da sadece birkaç kişinin katıldığı veya yürüttüğü bir çalışma alanı olmamaktadır. İlişkilerin süreklileşmesi, temsilciliklerin açılması, bunun için giderek bu çalışmaya hakimiyet kazanacak uzmanlaşmayı esas alacak bir kadro yetiştirecek kurumlaşmaların ve çalışmaların geliştirilmesi gerekiyor. İlişkilerin salt Kadın hareketi adına yürütülen bir çalışma olmaktan öteye toplumsal zeminde örgütlendirilmesine gidilerek, siyasal düzeyle sınırlandırılmaması, kültürel, ekonomik vb alanlara da açılımın sağlanması önemli olmaktadır. Özellikle Kadın hareketinin bu konuda ciddi bir politika geliştirmesi ve diplomasiyi daha ağırlıklı devletler veya NGO'lar nezdinde yürütülen bir çalışma olmaktan çıkarması ilkesel olarak daha doğru olacaktır.

Bütün bunlar uzun vadeli planlamalar ve çalışmaları, aynı zamanda kalıcı örgütlenmeleri gerekli kılmaktadır.

Aynı şekilde bu çalışmaların yürütülmesinde sosyal, bilimsel araştırma ve veriler kadar perspektiflere ihtiyaç olacaktır. Atılacak her adımın, oluşturulacak her bir politikanın ve kurumlaşmaların sonuçları, olası etkileri, stratejik konumu önemi nedir? Bütün bunları özellikle kadın açısından ele alacak, ne devletçi ve ne de reel sosyalist yapılanmalara götürmeyecek adımların atılması derinlikli toplum bilimi gerekli kılmaktadır. Bir akademiler sisteminin oluşması demek; her alana ihtiyacı dahilinde bilinç yükseltme, araştırma ve perspektif oluşturma merkezlerinin oluşturulması ve en önemlisi de bütün bu Akademilerin birbiriyle bir ilişkiler sistematiğine kavuşmasıdır. Örneğin Akademilerin birbirlerinden gerçekten haberleri yok. Örgütsel anlamda da, fakat esasta çalışmaların kendisine dair bir ortaklaşma, bilgi aktarımı ve bağlantı yoktur. Birbirini besleyen bir organizmaya dönüşmemektedir. Herbiri kendi çapında kendi yağında kavrulmaktadır. Dışarıdan uluslararası alandan sivil toplum örgütleri bile gelip Akademi ile bir ilişkilenme ağını oluşturuyor, fakat birbirine 150/200 km uzaklıkta olan Akademiler birbiriyle ilişkilenmiyor. Dolayısıyla bir Akademiler sisteminin dikey anlamda değil, esasta yatay olarak ortaklaşması önemli olmaktadır. Jineoloji çalışmalarının toplumsal zeminde akademik düzeyde de örgütlendirilerek kurumlaşmalara gidilmesi, sadece bir birim veya bir merkez olarak örgütlendirilmesi kuşkusuz bir Kadın hareketi için yeterli olabilir, fakat özgür yaşam inşası toplumsal düzeyde her şeyi ele almayı şart kılıyor. Bu anlamda en basitinden kız çocuklarının eğitilmesi başlı başına kapsamlı bir örgütlenmeyi ve sosyolojik, pedagojik, psikolojik vb uzmanlıklarını gerektirir. Buna benzer sayısız konuda Jineoloji kapsamlı toplumsal roller üstlenecektir.

Ana hatlarıyla ele almaya çalıştığımız örgütsel, sistemsel sorunlardan da anlaşıldığı gibi özgür yaşamı inşa sürecini en esnek, hatta gevşek, fakat giderek kalıcı kurumlaşmalarla toplumsal bir örgütlenmeye doğru evriltmek gerekiyor. Böylesine kapsamlı bir sistem modelini mevcut dar merkezi yapılarla veya bir hareket olarak geliştirmek mümkün değildir. İdeolojik, siyasi yönleri önde olan bir Kadın özgürlük hareketinin giderek bir toplumsal gövde haline gelişinin bütün zeminlerinin ortaya çıkarılması, kadın hareketinin kendisini bütün toplumsal alanlarda işleyen, çalışan, birbirine akan yapılara kavuşturması gerekiyor. Ki, bu artık bir hareket olmamaktadır. Yani Kadın hareketinin sorunları örgütsel sistemsel olarak gelişme ve toplumsal yapılanma sorunlarıdır. Bu yeni bir şeydir! Kadın özgür yaşamın inşasında tarihinin en büyük adımını atmaktadır!

BİTTİ

Gül yüzlü yoldaşıma

Adı, soyadı: **Mütevver ÇELİK**
Kod adı: **Ronahi Avaşin**
Doğum yeri ve tarihi: **Gımgım, 1982**
Katılım tarihi: **2000, Xinere**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Eylül 2008, Dihê/Sêrt**

Melek yüzlü yoldaşım. Daha dün gibi gözlerimin önünde ayrıldığımız gün. Nasıl da sıkı sıkı sarılmış, Amed'de buluşma sözü vermiştik birbirimize. Ne de coşkuluydun. Ben gidemediğim için 'üzülme sen de yakında gelirsin Kuzey'e' diyerek beni teselli etmeye çalışmıştın. Gözlerinin içi gülüyordu. Her ne kadar gidememekten, senden ve diğer yoldaşlardan ayrılmaktan kaynaklı içimde büyük bir burukluk olsa da, pırıl pırıl gülüşün, coşkun her şeyi unutturmuştu bana. Seninle birlikte coşmuştuk biz de.

Zaten hep öyle değil miydin. Ne zaman gelsen yanımıza orası anında moral, coşku doluyordu. Nasıl bir enerjiydi ki bu, hemen bizlere de yansıyordu. Hele gülüşün!.. Seni her gören herkes gülümseme ihtiyacı duyuyordu. Gülüşünle gülüyorduk adeta.

Hatırlar mısın, sürekli yükseklere çıkmak isterdin ve beni de kendinle sürüklerdin en yükseklere. Korkardım ben. En yükseğe, uçurum kıyılarına gelemezdim. Elimden tutar zorla çıkartırdın. Ve oradan sanki her şey elimizin altındaymışçasına bakardık. Ne doyumsuz sohbetlerimiz olurdu o anlarda. 'Özgürlük' diyordun, 'insanın şu boşluğa kendini bırakması mı acaba!' Gülüyordum sana. 'Tam bir intihar kişiliğisin. İntihar etmek mi istiyorsun söyle bakim!' Bu defa sen gülüyordun. 'İntihar değil, aslında bir kuş gibi uçmaktan bahsediyorum. Boşluğa atlamak da bir nevi uçmak oluyor. Her şeyden azade oluyorsun. Keşke uçabilseydik!..'

Evet... Uçmak istiyordun. Tüm Kürdistan'ı bir çırpıda gezmek, sonra dünyayı bir baştan bir başa gezmek istiyordun. Ne de bitmek tükenmek bilmeyen bir merakın vardı yeni yerleri görmeye. Ama işte çok bir yer de görememiştin. Hatta ülkeni bile çok tanımıyordun. Buna içerleniyordun zaten sürekli. 'Ülkemi bile tanımadan, her karışını gezip görmeden, mücadele etmeden ölmemeliyiz' diyordun.

Ama işte, ömrün yetmedi buna. Bırakmadılar, insanlık, güzellik düşmanları. Hedeflerine ulaşmadan, kıydılar sana.

Fakat, bundan sonra bende, bizde yaşayacaksın sevgili yoldaşım. Amaçlarına ulaşmadan, ülkemiz, halkımız özgürleşmeden, ülkemizi bir baştan bir başa gezip görmeden, her karışına kanımızı, terimizi dökmeden yaşamayı kendimize haram sayıyoruz.

Amacın amacımız, mücadelen mücadelemizdir. Uğrunda bedel olduğun amaçların kesin başarıya ulaşacak.

Mücadele arkadaşları adına
Evin Sozdar

Bir Koçer'in kırık örgülü
saçlarına düğümlenmiş
bir yürek
Elleri mavzer mavzer
Ronahidir ellerim
Agit gibi süzülüp de
dağlarda
Delil gibi düşerim
ortasına
kavganın ve kibrit
çöpünde
Mazlum'un
kaç özge canlar
doğururum
ana yüreğimle
her eylemde
en önde
her kurşunla
benim sesim
yankılanır dağlarda
yeniden yeniden
doğuş
Tilililerle
Ferhat gibi
Mahmut gibi
yanar bedenim

Şehit Ronahi
28-01-2009

TARİHE GERİ DÖNÜŞ

***Serxwebûn:** Önder Apo hem düşüncede hem de pratikte büyük bir eleştiri ve özeleştiri yaklaşımına sahip. Eleştiri özeleştiriyi bir örgütsel mekanizma olarak mı ele aldı, yoksa değişim dönüşüm yaratmada felsefi bir metot mudur?*

Duran Kalkan: Önderlik, büyük bir eleştiri gücü olarak ortaya çıktı, bu bir gerçek. Fakat hep *"benim bütün bu eleştirilerim Kürt toplumunun bir özeleştirisidir"* dedi. Yani içinde bulunduğumuz geriliklere karşı özeleştiri yapmış oluyor, kendi özeleştirisini ifade ediyor ve işleri bu temelde geliştiriyor. Onun için bazıları, "halkı çok suçluyor, Kürdistan'daki durumu çok sert eleştiriyor" dediler. Önderlik ise *"özeleştiri yapıyorum"* dedi. *"İçinde bulunulan, yaşanan durumun sahip çıkılacak, savunulacak bir yanı yoktur, ancak ciddi eleştirilerle bu durum aşılabilir, bu da gelişmeye yol açar"* dedi. O bakımdan güçlü bir özeleştirel tutumun sahibi oldu. Dolayısıyla Kürdistan'da işler özeleştiriyle gelişti. Ne kadar özeleştirel sorgulama yaptıysa, insan o kadar kendi özünü ortaya çıkardı, eylem gücünü geliştirdi, dolayısıyla da eyleme döktü. Zindan direnişi, 15 Ağustos Atılımı da öyledir, bütün gerilla direnişinde de bu vardır. Önderliksel gelişme ve direniş tarzı budur.

Bu noktada eleştiri özeleştiriyi bir mekanizma olarak nasıl kullandı? Birkaç sistem gelişti, mesela platformlar gelişti. Bazı yöntemler oluştu. Belki bir mekanizma denebilir, sorgulama yöntemi denebilir. Fakat çok öyle bir sistem haline gelmedi. Şematik bir durum ortaya çıkmadı. Bu noktada eleştiri ve özeleştirinin daha çok bir metot olma durumu var. Pratiği sorgulama yöntemidir. Pratikten ders çıkartma yöntemidir. Kendi hata ve eksikliklerine karşı mücadele yöntemidir. Kişinin kendini eğitme yöntemi, partinin de kendini eğitme metodu olarak ele aldı. Bu bakımdan felsefi bir metot olma özelliği var. Bu, temel bir özellik ve önemli bir yan oldu, hep bir gelişme sağladı. Kürt toplumu gibi, Kürt insanı gibi özeleştiriden uzak, yüzeysel, hep kendini öven, abartan, çok fazla bir şey yapma gücü olmayan, yaptığını da doğal olarak çok abartan, en doğru sanan, esnekliği az olan bir insan mantalitesinde özeleştiri yapan insanı geliştirdi. İç sorgulama yapan, hata ve eksikliklerini ortaya çıkaran, bunları kabul eden, nedenlerini sorgulayan, hep gelişmeyi, güçlenmeyi yaratan bir insanı geliştirmeye girişti. Bu, önemli ve büyük bir gelişmedir. PKK ve Apocu militanlığın gücü oradan geliyor. PKK'nin yenilmezliğinin gücü de buradan geliyor. Yoksa ne parası var, ne silahı var, ne dostları ne de müttefikleri var, bu açıktır. Sadece bir halk desteği var. Ama büyük bir destektir bu. Fakat her şey demek değildir. En önemli güç kaynağı özeleştiriyle pratiğini sorgulayabilmesi, ders çıkarabilmesi, hata ve eksikliklerini giderebilen bir durumda olabilmesidir. Yani kendini yenileyebilmesi ve güçlendirebilmesidir. Gücü ve çareyi kendinde yaratabilmesidir. Bu da temel bir Apocu özelliktir. Kendini çare haline getirmek, çözümü kendinden yaratmak, kendini eğiterek güçlendirmek ve çözüm yapmak. Bunlar da temel Apocu özelliklerdir.

Sosyalizmden asla kopmadık

– Mücadelenin başlangıcında marksist leninist bir felsefe ile hareket ediliyordu. Bugün Önder Apo'nun marksizm ve leninizme ciddi eleştirileri var. Bu eleştirilerin temeli nedir? Marksizm leninizmden uzaklaşıldı mı?

– Önderlik ve PKK hareketi, başlangıçta marksist leninist çizgide gelişen bir hareket olmuştur. Felsefi, ideolojik, örgütsel olarak marksist leninist çizgiyi esas almıştır. Bu inkar edilemez. Kürdistan'da onunla bir gelişme sağlamıştır. O koşullarda, başka bir çizgiyle Kürdistan'da gelişme sağlamak mümkün değildi. İslami akımlar vardı, Kürdistan'da ilerleme sağlayamıyorlardı. Liberalizm hiçbir şey yapamıyordu, ilkel milliyetçilik hiçbir şey geliştiremiyordu. Reel sosyalizmi olduğu gibi almak da bir şey geliştiremiyordu. Öyle hareketler de vardı. Onun için marksizm leninizmi esas aldı, ondan sosyal bilimi, örgüt ve mücadele bilimini öğrendi ve onu sahiplendi, ama hep Kürdistan'a uyarladı. Yine marksist leninist çizginin özüyle ilgili oldu, biçimiyle değil. Reel sosyalizme hep mesafeli durdu, eleştirel baktı. Zaten destek almadı, ama ondan kopmadı da. Hep biraz eleştirel ve mesafeli oldu. Özellikle reel sosyalizmin geldiği noktadaki çözümsüzlüğü, Kürdistan'a yaklaşımı, halkların mücadelesine, sosyalizme yaklaşımı, devletçiliği o zamandan eleştiriliyor.

Önder Apo ilk kapsamlı eleştirisini 1986'da, III. Kongre sürecinde geliştirdi. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin de o yıl kongresi vardı. Sovyet-ABD ilişki ve görüşmeleri vardı. Gorbaçov-Reagan görüşmeleri oluyordu. O süreçte o yaklaşımları eleştirdi, yani hem o ilişki mantığını hem de Sovyetler Birliği'nin duruşunu eleştirdi. Esasta o devletçi yapıyı eleştirdi. Çok fazla kilitlenmiş, bürokratik aygıt olmuş bir yapıydı. Ona dayanarak, III. Kongre PKK için, sosyalizmde derinleşme, hamle yapma kongresi oldu. Buna *"partileşme kongresi"* diyoruz. Gerilla çizgisi, kadın özgürlük çizgisi orada gelişti,

Önderlik çizgisi özel mülkiyet dünyasını aştı, küçük burjuva sosyalizmini aştı. Sovyetler Birliği'nin de içinde olduğu bir küçük burjuva sosyalizmiydi. PKK o eleştiriler temelinde III. Kongre'de küçük burjuva sosyalizmini aşarak, özel mülkiyeti aşan bir sosyalist anlayış geliştirdi. Kadın özgürlüğüne, gerilla direnişine dayalı bir sosyalizm çizgisi ve eleştiri özeleştiriyi de o zaman ortaya çıktı. Önderlik, *"burada çözümlenen an değil tarih, birey değil, toplumdur"* dedi. Toplum, tarih çözümlemesi yaptı. Hem Kürdistan'da mücadeleyi ilerletmek için gerillanın önemini ortaya koydu hem de sosyalizmin başarısı için özel mülkiyet dünyasının aşılmasını gerçekleştirdi. Bunu kadın özgürlük çizgisinde çok daha belirgin hale getirdi. Gerçekten de sosyalizmi derinleştirdi. Reel sosyalizmin birçok özelliğini, küçük burjuva, bireyci, liberalizme kaçan yanlarını aştı, toplumsal yapısını geliştirdi. Ondan sonra da gelişmeleri sürekli değerlendirdi. Sovyet sistemi çözüldüğü süreçte, 1990'lı yıllar boyunca kapsamlı değerlendirme ve çözümlemeler yaptı. Eleştirdi, hata ve eksikliklerini açığa çıkartmaya ve bu temelde sosyalist düşünceyi geliştirmeye çalıştı.

Bu konuda İmralı süreci daha belirgin bir rol oynadı. Uluslararası komplo ve ona karşı mücadele içinde reel sosyalizmin ve ona yol açan marksist leninist teorinin eleştirisini tek yönlü değil, birçok yönden yaptı. Yanlışları ortaya çıkardı, bazı hususların geçmişte kaldığını ortaya koydu. Böylece marksizm, leninizme yönelik soldan kapsamlı ve bütünlüklü bir eleştiri yaparak, yeni bir sosyalist düşünce oluşturdu, buna demokratik sosyalizm dedi. Bazı noktalarda düzeltme değil, aşmadır ve köklüdür. Köklü olması, paradigma değişimini yarattı, yani sosyalizmi devletçi, iktidarcı paradigmadan kurtardı. Marks ve Lenin'in düşüncelerinin etkisi var, onlardan tümden kopmuş değil, ama onlar adına var olan örgüt ve sistem pratiğinden, parti ve devlet pratiğinden koptu. Devletçi, iktidarcı paradigmaya dayalı partileşmeyi reddetti. Sosyalizmi devlet eliyle kurmanın sosyalizm değil, kapitalizm olduğunu, aslında bir tür kölecilik –en son firavun köleciliği diyor– olduğunu ortaya koydu. Gerçekten de köleci düzeyde bir eşitliktir, Mısır sistemi de öyledir. Çok yabana atılacak bir sistem değil. Onlar da yüzyıllarca uygarlık gelişimine yol açtılar.

Bu bakımdan elbetteki bir aşma var. Kopma, ayrılma değil, düzeltme de değil, ama aşma var. Yeni bir paradigma. Sosyalizmin özüne uygun hale getirilmesi, hiyerarşik, devletçi sistemden kopartılması, demokrasi ve halkçılıkla birleştirilerek yeni bir teorik, ideolojik çerçeveye kavuşturulmasını ifade ediyor. Bu, yeni bir aşamadır. Birçok yönüyle marksizmin, leninizmin aşılmasıdır. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Reel sosyalizmi en kapsamlı ve bütünlüklü eleştiren Önder Apo olmuştur. Derslerini iyi çıkarmıştır. Aynı biçimde yine Marks ve Lenin'in görüşlerini, onların da olumlu yönlerini alma temelinde eleştiriye tabi tutarak sosyalist teoriyi geliştiren Önder Apo olmuştur. Sosyalizmden vazgeçmedi, sosyalist ideolojiyi geliştirdi, ama sosyalizmde paradigma değişimine yol açtı. Devletçi ve iktidarcı sosyalizmden, demokratik sosyalizme geçişi sağladı. Sosyalizmi devlet ve iktidarın elinden kurtardı. Devlet ve iktidar demek, mülkiyet demektir. Sosyalizm zaten mülkiyetten kopmak demektir. Sosyalizm lafta onu söylüyordu, ama pratikte mülkiyetteydi. Önderliğin tutarlılığı budur. Tutarlılık genel planda da bu noktaya kadar gitti. Reel sosyalizmin de lafıyla pratiğinin birbiriyle çelişkili olma durumunu ortadan kaldırdı. Demokratik sosyalizmin teorik, ideolojik, örgütsel, stratejik, taktik formülasyonlarını geliştirdi, ezilenler için yeni bir kurtuluş ve mücadele ideolojisi haline getirdi.

– Bu noktada felsefik, diyalektik konularda da kapsamlı ve çok yönlü eleştirileri oldu....

– Felsefe alanında kaba materyalizmi eleştirdi. Dogmatik diyalektiği eleştirdi. Bunlar reel sosyalizmde çok ortaya çıkmışlardı. Onu da aşarak, kuantumik bir bakış açısını geliştirdi. Bu, aslında diyalektiği ilerletme oluyor ve yeni bir katkıyı ifade ediyor. Diğer yandan o zorunlu ilerleme teorisini eleştirdi. Öyle olmadığını, onun kaderci, dogmatik bir yaklaşım olduğunu gösterdi. Bu bakımdan tarih anlayışını eleştirdi. Hiyerarşik, devletçi sistemin bir ilerleme, zorunluluk değil, tarihin bir gelişmesi olduğunu, ama ters bir gelişme olduğunu, insanlığın geleceği açısından aşılmasını zorunlu gördü. Doğal komünal toplumu, neolitik devrimi açığa çıkardı, yani yeni bir tarih anlayışı ortaya koydu. Demokrasiyi ve sosyalizmi devlet tasarrufundan çıkardı. Devlet, mülkiyet demekti, aslında sosyalistler de bunu söylüyorlardı, ama sözle söylüyorlardı. Ardından da 'öbürünün devleti öyle, benimki ayrı' diyorlardı. *"Senin, benim devletim olmaz, özü aynıdır, sürekliliği vardır"* dedi. Farklı devlet anlayışlarını mahkum etti. Dolayısıyla da sadece devleti değiştirmekle uğraşan devrim anlayışlarını aştı. Onun dışında bireyciliği, mülkiyet anlayışını eleştirdi. Bürokrasiyi, devleti, iktidarı eleştirdi. Bunlar savunmada çok kapsamlı var. *"Artık biz aştık"* dedi. Bu noktada düşünce olarak da nettir.

Bazıları, "tümden sosyalizmden kopmuştur, Apoculuk bir sosyalist çizgi sayılamaz" diyorlar. Öyle değil, Apoculuk sosyalist bir çizgidir ve PKK sosyalist bir harekettir, ama reel sosyalizmden kopmuştur. Marksizm, leninizmin reel sosyalizmi doğuran teorik kalıplarını aşmıştır. Bu kesin bir gerçek. Çünkü o devletçilikti. Devletçiliğe dayanan bütün anlayışları, örgütlenmede, eylem çizgisinde, kadın özgürlük hareketinde, ekolojik alanda aşmıştır. Sosyalizmi bize göre daha bütünlüklü, tutarlı, sözüyle eylemi bütünlüklü bir konuma getirdi. Bizim partimizi rahatlattı, bizi rahatlattı. Geçmişte çelişkiler vardı. Reel sosyalist etkiler nedeniyle bizim içimizde de çelişkiler oluyordu. Bir şeyler söylüyorduk, gerilla biraz ona uygun bir şeyler yapıyordu, ama reel sosyalizme bakıyorduk bambaşka, acaba hangisi doğrudur diyorduk. Biz de bu çelişkileri III. Kongre'den beri adım adım aşıyor, ama buna tam olarak izah getiremiyorduk. Şimdi daha iyi anlıyoruz, izah getiriyoruz, bütünlüklü bir çözümleme yaratılmıştır.

Özgür iradeli Kürt bireyi ve toplumu yaratıldı

– PKK'nin verdiği mücadele sonucunda bir mücadele nesli ortaya çıktı ve toplum büyük değişiklikleri yaşadı. Bu nesil ve toplum hangi kimliğe sahiptir?

– PKK mücadelesinin Kürdistan'da yeni bir halk yarattığı tartışma götürmez bir gerçektir. Diriliş devrimini başardı, Kürt sorununu çözmemiş olabilir, sorun devam edebilir. İnkarcılık kendisini devam ettirmeye çalışabilir, ama Kürtler açısından sorunu önemli düzeyde çözdü. Genel planda kendini inkar eden Kürt'ü yıktı. Bu durum artık kişisel düzeyde kaldı. Kürt toplumu, toplum olarak kendini inkara koşmuyor, kendini başka yerde ifade etmeye koşmuyor. Artık Kürt olmakla övünüyor, Kürtlüğü gururla yaşıyor, dilini, kültürünü seve seve yaşıyor ve geliştirmeye çalışıyor. Eskiden bundan kaçıldığı ölçüde gelişme olduğu sanılıyordu ve bir kaçma yarışı vardı. Bu tehlikeliydi, insanı da, toplumu da bitiriyordu. Bütün bunları kırdı, aştı. Buna diriliş devrimi diyoruz. Diriliş devrimiyle birlikte yeni bir Kürt ulusIaşması, ruhu,

bilinci, anlayışı, kimliği yarattı ve bunu Kürt halkına kabul ettirdi. Kürt halkı bunu benimsedi ve böylece yeni bir halk gerçeği ortaya çıktı. Özgürlük temelinde ulusal ruh ortaya çıktı. Yine sosyalizmin öncülüğünde oldu, yani eşitlik, kardeşlik, paylaşım ideolojisinin öncülüğünde oldu, devlet yaratmayı, mülkiyet edinmeyi, hanedan kurmayı esas alan bir çizginin öncülüğünde değil. Bu bakımdan demokratik bir ulusal gelişme yaşandı.

Yine özgür bir halk ortaya çıkartıldı. Özgürlüğünü anlayan, bilen, benimseyen, özgürlük tutkusuyla dolu olan, özgürlük için fedakarca mücadele eden bir halk ve özgür birey ortaya çıkardı. Özgür, iradeli Kürt bireyi ve toplumu yaratıldı. Bu, en büyük gelişmedir. Önderlik buna, *"Apo Kürt'ü"* dedi. Gerçekten de böyle bir Kürtlük oluştu, kim ne derse desin Kürt halkı gelişti. Eksikliği olabilir, etkisi ne kadar sürer bilinmez, ama otuz yılı aşkın mücadele içerisinde böyle bir halkın, halk ve insan özelliğinin yaratıldığı, bu özelliklerin şimdi de geçerliliğini koruduğunu ve direnenin bu olduğunu, mücadeleyi yenilmez kılanın bu olduğunu bilmemiz lazım. Bu anlamda ulusal kültür ve kimlik gelişti, sahiplenildi ve bu, özgürlük, demokrasi temelinde oldu. Milliyetçilik, devletçilik temelinde olmadı. Dolayısıyla Kürt uluslaşmasının ağırlıklı yönü özgürlük ve demokrasi temelindedir. Sınırlı bir yönü milliyetçi ve devletçi yöndedir. Bazıları milliyetçi, devletçi yönü çok abartıyorlar. O hikayedir. Hiyerarşik, devletçi sistemi aşamayan bazı sözde aydınlar bunu yapıyorlar, öyle göstermeye çalışıyorlar. Gerçek öyle değildir.

PKK sosyalizmi parti ve gerilla yaşamında gerçekleşen bir sosyalizmdir

– Bu toplumun özellikleri nasıl tanımlanabilir? Toplumda ve bireyde yaşanan değişim düzeyini nasıl tanımlıyorsunuz?

– Birçok tanım geliştirilebilir. Bir defa toplumu sürükleyen bir öncülük var. PKK yeniden inşa oluyor. Bir felsefe ve ideoloji hareketi olarak demokratik sosyalizm ilkelerini uyguluyor. Gerillada somutlaşıyor, devam ediyor. Bunun kendine göre özellikleri, yaşam ilkeleri, ideolojisi var, bir fedai harekettir. Özgürlük, demokrasi, eşitlik, ve insani değerler için fedaidir. Kürt ulusal demokratik gelişimi için, Kürt sorununun çözümü için fedaidir. Komünal sistemi yaşıyor ve özel mülkiyet dünyası öldürülmüştür. Bencillik yoktur, komünalizm vardır, hem de en ileri düzeydedir. Parti içinde bütün eksikliklerine rağmen böyle bir sosyalizm gerçekleşmiştir. Dolayısıyla PKK sosyalizmi, parti ve gerilla yaşamında gerçekleşen bir sosyalizmdir. Bu toplumu sürüklüyor, çekiyor, ilerletiyor. Bu anlamda Kürt toplumunun ilerleyişi, değişimi süreklidir. Önderlik, Kürt toplumunun bu gelişme çizgisinin ismi *"Zerdüşti çizgi olsun"* dedi. *"Demokratik toplum çizgisi"* olarak tanımladı. Zerdüşti çizgi dememiz, kadın erkek ilişkilerinin yeniden tanımlanması, baskı ve kölelik içeren aile ilişkilerinin aşılması açısındandı. Biz Zerdüştlüğü tam inceleyip bir formasyona kavuşturamadık. Ama Önderlik ona dikkat çekti. Toplum biraz ona doğru gidiyor. Eski, feodal, aşiretçi, köleci, baskıcı ilişkiler aşıldı, yeni özellikler kazanıldı. Ulusal bilinç, birlik ve örgütlenme gelişti, yurtdışında, yurtiçinde dayanışma gelişti, kimlik sahibi olundu. Kültürüne sahip çıkan, dilini kullanan, bunları yaşamaktan gurur duyan, bunun mücadelesini veren, bununla övünen bir halk ortaya çıktı.

"Apocu felsefenin, ideolojik çizginin varlığı kesindir. Bu, kendisini defalarca ispatlamış, güçlü bir birikim yaratmış, örgüt ve halk gerçeği ortaya çıkarmış bir olgudur. Günümüzün en dinamik ve etkili gerçekliklerinden birisidir. Etkisini önemli bir süre devam ettireceği de tartışma götürmeyen bir gerçektir. Bunu dost düşman herkes böyle kabul ediyor."

Toplum böyle bir gelişme yaşadı. Kendi içinde de eski tabular belli ölçüde kırıldı. Özgürlük ve demokrasi yönünde gelişmeler var. Kadın faaliyetlere, yaşama aktif katılıyor. Dolayısıyla kadını eve hapseden o eski çok geri ilişkiler, anlayışlar yıkıldı. Genel planda onu hala sürdürenler de var, ama bu büyük ölçüde kırıldı. Kadının iradesi, örgütlülüğü ve özgürlük mücadelesini yürütme gücü gelişti. Bu çok önemli bir özelliktir. Kadın etrafında oluşan bir mülkiyet dünyası ve anlayışı, örgütlülük ve yaşam tarzı var. Bunların hepsi kırılmış oluyor. Kadın etrafında yeni ve özgür bir yaşam şekilleniyor, özgürleşen kadın toplumu değiştiriyor. Şimdi Kürt toplumu daha örgütlüdür, daha fedakar, cesur ve bilinçlidir. Ekonomik, sosyal, kültürel tüm alanlarda kendini örgütleyip, geliştirmeye çalışıyor. Bu tür özelliklerin hepsini edinmiştir. Esas olarak onurlu bir halk ve birey ortaya çıktı. İnkar ve imha sisteminin birey ve toplumun irade ve onurunu kıran yönü aşıldı, Kürt halkı yeniden onur kazandı. Böyle bir mücadeleyi diriliş devrimini başarıya götürecek şekilde yürütmesi topluma irade, onur, şeref kazandırdı. Bireye de öyle, dik başlı, onurlu, iradeli birey gelişimi ortaya çıktı, toplum gelişimi ortaya çıktı. Bu bakımdan en büyük devrimsel alan kişiliğin gelişiminde oldu. Toplumun iç ilişkilerindeki değişimde oldu. Toplumsal demokraside kadın özgürlüğüne dayalı önemli bir gelişme var. Bu yayılarak sürüyor. Bunların hepsi birer gerçek. Bireysel ve toplumsal düzeyde bir Kürt iradesi ortaya çıktı. Özgür iradesi ve özgücüyle kendini yaşatıyor, çevresine de bu biçimde katılıyor. Bunlar ortaya çıkan gelişmeler oldular.

– Otuz yıllık mücadele sonucunda birçok aşamadan geçildi. İçinde bulunulan aşamanın geçmişten farkı nedir?

– Kürt özgürlük mücadelesinin birçok aşamadan geçtiği biliniyor. Her aşama önemli sonuçlar verdi. Kesintisiz bir biçimde sürdüğü için bu sonuçlar birbirine eklenerek bir kültürel birikim oluşturdu. İfade etmiştik, sanat ve edebiyat için en büyük hammadde şimdi Kürdistan'da var. Bunu özgürlük devrimi yarattı. Devrimin ilerleyişi nasıldır? Kuşkusuz bu devrim durmadı, ilerliyor, genişliyor, devam ediyor, hem de kendini yenileyerek ilerliyor. Devrimin ulusal dirilişi gerçekleştirmesi, kadın özgürlüğüne yönelmesi, dolayısıyla saldırılar karşısında kendini yenilmez hale getirmesi, direnişini sürdürmesi karşısında uluslararası komplo saldırıya geçiyor.

Uluslararası kompolya karşı mücadelenin teorisi, stratejisi, taktiği ve tarzı da yaratıldı. Bu temelde devrimin ilerletilmesi, uluslararası komployu aşacak, yenilgiye uğratacak, Kürt sorununun çözümünü sağlayacak bir süreç olarak geliştiriliyor. Bu bakımdan ideolojik, felsefi yenilenme var. O önemlidir. Aydınlanmanın daha da derinleştirilmesi, felsefe ve bilimin birleşik olarak daha güçlü gelişimi ile sürdürülüyor. Bilimin çok maddiyatçı kılan yanı felsefeyle birlikte aşılarak yeni bir bakış açısı oluşturuluyor. Yine ideolojide komünalizm çok önemlidir. Önderlik demokratik komünalizmi öngörüyor ki, topluluk sosyalizmini, toplumsal özgürlüğü ön planda tuttuğunu ortaya koydu, o toplumda geliştiriliyor. Düşünsel aydınlanma, ideolojik yenilenme, düşünce dünyasının gelişimi bu yönde ilerliyor, derinleşiyor. Bu sürecin en önemli yönlerinden birisi budur. Hem islamiyetin, hem milliyetçiliğin hem de reel sosyalizmin, yine klasik solculuğun dogmatik, kalıpçı, ezberci düşünce sisteminden kurtuluyoruz. Bu, bir aydınlanma devrimidir. Aydınlanmada devrimsel bir hamledir. Buna dayalı olarak siyasi, askeri mücadele de sürüyor, halkın demokratik örgütlenmesi ve eylemi gelişiyor, gerilla direnişi meşru savunma çizgisinde sürüyor.

Aslında bu dönemde, bu ideolojik yenilenmeyle birlikte en önemli gelişme alanlarının sanat ve edebiyat olması gerekiyor. Eksiklik var bu konuda. Zayıf kalma durumu var ve bu mutlaka aşılmalıdır. Mevcut birikimin doğru ve yeterli kullanımını öngörmüyor, bir de çarçur olmasına yol açıyor. Gelecek açısından tehlike de ifade ediyor diyebiliriz.

Diğer bir önemli şey, toplum içinde toplumsal demokrasinin gelişmesidir. Demokratik örgütlenme ve eylem gelişiyor. Bütün kesimlerin kendi örgütlülüklerini geliştirmeleri ve iradelerini ortaya çıkarmaları yönünde gelişme oluyor. Demokratik konfederalizm çizgisinin bir gereği olarak bu durum etkin ve aktif bir biçimde sürdürülüyor. Bu anlamda kültür devrimi yaşıyoruz. İdeolojik devrim yaşıyoruz, demokratik devrim yaşıyoruz, bunlar iç içe devam ediyor. Bunları üreten dinamizm çok güçlü bir biçimde var.

Önderlik ezilenlere kurtuluş yolunu gösteren bir felsefe yarattı

– Kürt özgürlük hareketi kendini sürdürme ve yenileme enerjisini nereden alıyor?

– Bir, geçmiş mücadele döneminin yarattığı birikimler ortada duruyor, canlıdır, onlar korunmuştur. Dolayısıyla onlar yeni mücadele adımlarının atılmasını gerekli kılıyor. İki, ideolojik yenilenme bu dinamizmi yaratıyor. Önderliğin demokratik sosyalizmde yarattığı gelişmeler, yani düşünce dünyasında yarattığı yenilik, müthiş bir mücadele enerjisi ve dinamizmi ortaya çıkarmıştır. Partinin ve toplumun önüne yepyeni hedefler koymuştur, bir de oldukça anlaşılır, toplumsal yaşam için fayda getiren, herkesin yararına olan bir tarzda ortaya koymuştur. O nedenle Kürt insanı şimdi geriliklerin, zayıflıkların nedenini daha iyi görüyor. Kendini güçlendirecek, ilerletecek yaşamın nasıl olacağını daha iyi anlıyor. Bunun için Önderliğe inanç, bağlılık daha çok arttı.

Sekiz yıldır uluslararası komplo çerçevesinde bütün dünya güçlerinin elbirliği yaparak halkı Önderlikten koparmak için yürüttükleri çalışmalar biliniyor. Buna rağmen Kürt halkı gittikçe Önderliğe daha fazla sarılıyor. Önder Apo'ya güveniyor, inanıyor, onu anlamaya çalışıyor ve onun mücadelesini veriyor. Kendini onunla bütünleştiriyor. Bu anlamda şunu söyleyebiliriz: Bu aşama uluslararası komploya karşı mücadele aşamasıdır. Kürt sorununun demokratik çözüm aşamasıdır. *"Önder Apo'ya özgürlük, Kürt sorununa demokratik çözüm"* şiarıyla yürütülüyor. Bu aşamanın temelinde meşru savunma duruşu var. Halkın demokratik eylemliliği ve serhildanı var. Siyasi çalışmalar, mücadeleler var. En önemlisi de düşüncede hamlesel bir yenilenme, ideolojik yenilenme var. Demokratik devrimin gelişimi var, kadın özgürlük devriminin gelişimi var. Bunlar bu dönemin gelişme süreçleri ve güçlü bir enerjiyle de yürütülüyor.

Uluslararası komployla ve özellikle içten dayatılan provokatif tasfiyeci eğilimin düzen özelliklerini hareket içinde hortlatma yaklaşımlarıyla hareketin hızı kesilmek istendi, ama onun aşılmasıyla birlikte, 1 Haziran Atılımı temelinde güçlü bir devrimsel dinamizm yaratılmıştır. Şimdi bu temelde ilerliyoruz. Kültür devrimi, kadın özgürlük devrimi, demokratik devrim, bir de düşünce düzeyinde, ideolojik düzlemde ve aydınlanmada gelişme yaşıyoruz. Devrimin ilerleme süreci bu temeldedir. Bunun içinde hem birikim hem de ideolojik yenilenmeyle oluşan bir dinamizm var.

Değişim ve yenilenme gücü gösterildikçe ilerleme sürekli olacaktır

– Önderlik felsefesinin geleceği için neler söyleyebilirsiniz? Gelişim ufku nasıl görülüyor?

– Apocu felsefenin, ideolojik çizginin varlığı kesindir. Bu, kendisini defalarca ispatlamış, güçlü bir birikim yaratmış, örgüt ve halk gerçeği ortaya çıkarmış bir olgudur. Günümüzün en dinamik ve etkili gerçekliklerinden birisidir. Etkisini önemli bir süre devam ettireceği de tartışma götürmeyen bir gerçektir. Bunu dost düşman herkes böyle kabul ediyor. Önderlik *"yüzyıllara yayılacak bir gelişmeyi ortaya çıkardık"* dedi. Etkisi yayılacak, bu bir gerçek. Bu ne kadar olabilir, gelecek ne olacaktır? O konuda daha önceki tarihsel süreçlerden çıkaracağımız dersler var. Yani 'Önder Apo'nun geliştirdiği felsefe ve ideoloji en sondur' dersek, onun özüne ters düşmüş oluruz. Öyle dememeliyiz. Biz, 'sonsuza kadar var olacak' demiyoruz. Öyle değil. O dogmatik ve kalıpçı bir yaklaşım oluyor. Şu söylenebilir: Apoculuk günümüzü iyi aydınlatan, ezilenler için kurtuluş yolunu gösteren bir felsefe ve ideolojiyi ifade ediyor. Önderlik bunu yarattı. Bunun özü yenilenmeye ve gelişmeye dayanıyor.

Önderlik, *"temel karakterim değişimdir"* dedi. Şu bir gerçek: Her düşünce sistemi olduğu dönemi aydınlatıyor. Ama gelişme süreklidir, değişim süreklidir, toplumlar değişiyor. Ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi düzeyi farklılaşıyor, ilişki ve çelişkileri değişiyor. Dolayısıyla düşüncede değişim gerekiyor. Bilim de gelişiyor. Buna dayalı olarak hem felsefede, hem ideolojide değişim ve yenilenme gerekiyor. Değişimin bilimi, diyalektiğin özü de budur. Sosyalizm de sürekli değişimi esas alan bir ideolojidir. Önderlik de karakterini öyle tanımladı. Geçmişte de böyle dendi, ama sosyalizm kendini yenileyemedi. Mesela pratiğe giderken çok taviz verdi.

"Diriliş devrimiyle birlikte yeni bir Kürt uluslaşması, ruhu, bilinci, anlayışı, kimliği yarattı ve bunu Kürt halkına kabul ettirdi. Kürt halkı bunu benimsedi ve böylece yeni bir halk gerçeği ortaya çıktı. Özgürlük temelinde ulusal ruh ortaya çıktı. Yine sosyalizmin öncülüğünde oldu, yani eşitlik, kardeşlik, paylaşım ideolojisinin öncülüğünde oldu."

1990'ların başında siyasi, askeri bakımdan çok güçlenseydi PKK, bazı yerleri ele geçirseydi, sosyalizm anlayışında çok taviz verecekti. Reel sosyalizme benzer bir tür olarak gelişebilirdi. Ama şimdi onu aştı. Öyle bir sonuç alamaması, daha sonraki mücadele süreci ve uluslararası komplo ile karşı karşıya kalması, reel sosyalizmin çözülüşü, ondan çıkardığı dersler kendisini felsefi ve ideolojik olarak yenilenmeye götürdü.

Bunu devam ettirebilecek mi, ettiremeyecek mi? Yeni süreçler, gelişme dönemleri ortaya çıktığında kendini ona göre yenileyebilecek mi? Dogmatizme, kalıpçılığa saplanacak mı saplanmayacak mı? Önderlik engelledi, onu aştırdı. Sosyalizmin zaten özünde o var. Önder Apo kalıpçılığa, bürokrasiye boğdurtmadı. Şimdi devletçilikten kopararak, onun önünü biraz daha aldı. Bu da bir yenilenme ve değişim gücü veriyor ona. Fakat gelecek, gelişmeler nasıl olacak bilinmez. Bütün bu birikim nasıl şekillenecek, demokratik konfederalizmin inşasında, halkın mücadeleyi yürütüşünde, örgütlenmelerde neler ortaya çıkacak? Bu bilinmez. Önder Apo bunu her zaman yürütmeyecek elbette. Böyle bir çizgiyi yürütecek düşünce yapısı gerekecek. Bu gösterilecek mi? Bu açıdan şimdiki duruşu devrimcidir. Teorinin özüne uygundur. Değişime açıktır. Ufku açıktır. Her türlü gelişmeyi öngörecek şekilde kendisini yenileyip, değiştirmeye, geliştirmeye açıktır. Önü kapatılmamıştır, Önderlik onu kırdı ve bir de aşama yaptırttı. Ama diyelim ki bir süre sonra yeni bir gelişme olacak, bu duruş devam ettirilebilecek mi? Yine çözümleme gücü gösterilebilecek mi? Yoksa dogmatizm, kalıplaşma mı ortaya çıkacak? O gelecekte belli olur. O nedenle ilerisi açısından net bir şey söyleyemeyiz. Ama şimdiki durumun önünün açık, ufkunun açık, içerik, öz ve biçimleniş olarak bir tutarlılık ve bütünlüğünün var olduğu söylenebilir. Bu anlamda etkisi devam edecek. On yıllara, yüzyıllara dayanacak bir gelişme Kürdistan'da yaratılmıştır, önünün açık olduğu da bir gerçek. O artık yok edilemez. Ortadan kaldırılamaz, ama bu ufuk ne kadar doldurulur, bu duruş aynı biçimde her gelişme aşamasında ne kadar sürdürülür, o konuda bir şey denmez. Onu gelecek belirleyecektir, onu geleceğe yürütecekler belirleyecekler. Değişim ve yenilenme gücünü, iradesini, bilincini gösteren kişilikler, hareketler oluştukça, böyle bir dinamizmi, demokratik örgütlenme yapısını var ettikçe, kendini yenileme ve ilerleme sürekli olacaktır.

Aralık 2006

HEP KAVGAYDI YAŞAMIM

Baştarafı 28'de

SAKİNE CANSIZ (SARA)

Herhalde beni kırmazlar, madem beni gelinleri olarak seviyorlar, böyle bir riski göze alabilirlerdi. "Hem evde genç yok, iki ihtiyar. Hıdır amca camiye gidip geliyor, arası herkesle iyi. Perteklilerle de çok iyi, dikkati çekmez" diyorum. Yine de direkt alıp götürmeye cesaret edemiyorum, "kabul etmezlerse gören olur, deşifre ederiz, o zaman daha kötü olur" diyorum. Önce uğrayıp böyle bir durum olduğunu belirtmek en iyisidir. Meto'yla evlerine gidiyoruz. Gidişimiz şaşırtıyor, geç bir saatte misafirlik olmazdı. Tonton ana;

"Hayırdır?" diye soruyor. Hıdır amca pijamalı geliyor:

"Evde biraz kitap var, polis bugün öğrenci evlerine baskın yaptı. Yeniden gelebilir. Biz pencereden elektrik vermiştik, o şüphe uyandırmış olabilir." Onlardan gelebilecek eleştirilerin önünü almak için devam ediyorum:

"Elektriği parayla vermiştik, haçlığımız çıksın diye. Ama polisler, birçok şeyi birbirine bağlayabilir. Evde kitap, daktilo falan var, onları buraya getirelim, balkonda kalır, yarın öbür gün daha uygun yere alırız" diyorum. Önce biraz tepkili konuşuyorlar.

"Biz söylüyoruz, bizi dinlemiyorsun. O ev dernek gibi, gireni çıkanı belli değil. Siz öğrencisiniz kitapları ne yapacaksınız, atın sobaya. Marks-Lenin eksik olsun. Olmaz kızım, bak annen-baban da yok. Metin de burada değil, başına bir şey gelirse ne olur?" diyerek söylenmelerini sürdürüyorlar.

Ben yeniden araya giriyorum. Biraz da baskın çıkmaya, onları iknaya çalışıyorum.

"Sadece bu gecelik kalsın. Tamam diğer konularda dikkat etmek gerekiyor. Ama şu anda durum iyi değil, tedbir almak zorundayız, ne diyorsunuz getirelim mi?" diyorum.

İstemeye istemeye "peki getir, ama..." diyorlar. Hızla gelip onları taşıyoruz. O kadar çok şeyi beklemiyorlardı. Torbaları, valizleri görünce iyice tedirginleşiyorlar. Tonton ana durmadan söyleniyor. Kulak asmıyoruz. "İyi geceler" deyip dönüyoruz. Onların tavrını yorumluyoruz. Ali yine ısrarlı:

"Onlara güvenmiyorum" diyor. Meto espri yapıyor: "Bakarsın yarın Hıdır amca onları tutup polise teslim etti, belli olmaz!" diyor.

Ben de rahatsızım. Kızıyorum, ne kadar da tutarsızlardı. Çıkarlarına gelmedi mi gelin melinlik kalmıyordu. Devlet korkusu iliklerine kadar işlemiş. Metin'e kızıyorum, ailesini hiç değiştirmemiş. Dünya yıkılsa onların umurunda olmaz. Peki, ben onları nasıl severdim, nasıl onlarla yaşardım? Bir hizmetçi bekliyorlar, başka biri olmamı istemiyorlar. Onlar öyle bakarsa ben de bu ilişkiyi keserim. Kendi kendimle hesaplaşıyorum. İlk kez beni ciddi ciddi düşündürüyor bu tür ilişkiler. Sahi benim neyimi seviyorlar, neyime bağlanmışlar? Ben onların neyini seveyim, nasıl bağlanayım? Anneme kızıyorum, ama o hiç olmazsa bu tür durumlarda bizi düşünür, bunlar bunu da yapmıyor, nasıl olur! Hiçbir riski göze almıyorlar, başlarını ağrıtmak istemiyorlar.

Gece arkadaşlar bir kez daha haber gönderiyor. "Bizi merak etmeyin, eşyaları iyi saklayın, yarın akşam dışarıya çıkarırız" diyor. Genç bir köylüsünü göndermiş. Bu haber bir bağlantıydı aynı zamanda. Çok kötü bir gündü; oralar bomboş olmuştu sanki. Yaşam durmuştu, kendimizi bir boşlukta hissetmeye başlamış yalnız kalmış bir ruh haline girmiştik. O haber iyi olmuştu, sevindirmişti hepimizi.

Sabah biraz rahatlamıştık. Metolar da mümkün olduğu kadar evde kalmayacaklardı. Okuldayız imajını vermeye çalışacaktık. O eşyaları dışarıya, yani köylere çıkartana kadar bir şey olmazsa, ondan sonrası kolaydı.

Tabii aklımıza gelen başımıza geliyor; Hıdır amcamın korkusu ile Tonton ananın telaşı birleşince, gündüz gözüyle o eşyaların taşınmasını söylüyorlar. Meto anlatmaya, ikna etmeye çalışıyor, sonuçsuz kalıyor. Kendi torunları da Demiroluk'tan gelmiş. Onlara verip eve götürüyorlar. Gündüz sırtlarda bavul ve torbalarla eve gidişleri herkesin dikkatini çekiyor. Meto öfkeden ağlıyor. Yapacağı bir şey yok. Torbaları dışarıdaki odunluğa bırakıyor. "Polis görse haberimiz yok, odunluk açık ve bahçede, kimin bıraktığını bilmiyorum" diyecek. Bavullar için de daha önceki ifadeyi tekrarlayacak. "İçinde ne olduğunu bilmiyorduk" diyecek.

Binanın bodrum katındaki odunluğa tekrar götürmek riskliydi, ev sahibi fark ederdi. Okul dönüşü karşılaştığım bu durum sinirlerimi altüst etmişti. Bu ne demekti? İnsanın aklı almıyordu. Gündüz o kadar malzeme eve gönderiliyordu. Bu açıkça bir ihbardı. Öfkeden deliye dönmüştüm. Ağzıma geleni sayıyorum. Deli gibi bağırıyorum. "Artık sizin gelininiz filan değilim. Size güvenmekle hata yaptım. Çıkarcılar! Siz bu gidişle oğlunuzu bile ele verirsiniz. Onlar bir daha bu eve gelmeyecek, gelirse kovacağım ikisini de!" Zaten sağa sola mektup gönderip kışkırtıyorlardı. Babamın son mektubu ilginçti. Annemin adıyla yazmış ve hep uyarı doluydu. Metin'in mektubu da hakeza öyle, bir ton nasihat vardı. Bu ihtiyarlar beni ne sanıyorlar! Onların istediği biçimde evde hanım hanımcık oturacağımı, onlara hizmet edeceğimi mi bekliyorlar? Asla!

Ben devrimcileşmek istiyorum beni engelleyemezsin

Bir türlü kabullenemiyordum. Hatta o kadar öfkelenmiştim ki, hırsımdan ağladım bir süre. Ya eşyalar, arkadaşların kimlikleri ele geçerse! "Bazılarını ayıklayıp farklı biçim de saklasak nasıl olur" diyorum. En azından o kimlikler, yazılar. Kürdistan haritası. Kitaplar önemli değildi. Mermi ve zinciri de saklayabilirdik. Meto daha sakin, beni yatıştırmaya çalışıyor:

"Hiç bir şeye karışmayalım. Evin içinde saklanmaz. Evin dışı hiç olmaz. En iyisi biz yine evden çıkalım, bir yere misafirliğe gidelim" diyor.

İyi fikirdi, evde olan Nimetlere gidiyoruz. Onlara durumu hissettirmemeye çalışıyoruz. Ben Nimet'e durumu anlatıyorum. Şaşırmıyor, onlardan öyle bir tavır beklediğini söylüyor. Benim onlara karşı tavrımı iyice kışkırtıyor bu yaklaşım.

Bütün bunlar beni yeniden Metin'le aramızdaki ilişkiyi sorgulamaya götürüyor. Metin'in annem gittikten sonra gelmemesi kafama takılıyor. Kendisi mektuplarında bundan fazla bahsetmiyordu. Herhalde gururundan dolayı bu konuyu açmak istemiyordu. Zeynep anamız olmadığından Dersim'e gelişi bir anlamda yasaklanmış. Ailelerin bu konumu ilişkilerde yakınlığı geliştirme yerine uzaklığı hızla geliştirmişti. Yine de ailede, çevrede resmileşen bir bağdı, başkaları olumsuz şeylerle zedelemeye çalıştığında içten içe etkileniyor, tepki duyuyordum.

"Keşke Metin gelse, bunları tartışsak ve her iki ailenin de uzağında bir yerlere gitsek!" dediğim oluyordu. Fakat bunu ona hissettirmiyordum. Olumsuz yönde tepkilerim yansıyordu sadece. Ailelerden uzaklaşmayı sağlayabileceğine inandığım an ilişkiden manevi bir güç alıyordum, ama Metin'in durumu neydi somut olarak bilmediğimden durgunlaşıyordum. Arkadaşlar bu ilişki için, Metin için bir şey demiyordu. Sadece zaman zaman söz açıldığında Metin'in fazla etkin biri olmadığını, okumayı amaç edindiğini beni etkilemeyecek şekilde anlatırlardı.

"İkimiz farklı düşüncelere sahip olursak bu iş olmaz" düşüncesi kaygısı bende bilinçaltına yerleşiyordu. Başka, daha çok etkileyebilen bir bağ yoktu çünkü. Birlikteliğimiz biraz doğal ve kendi koşulları içinde gelişseydi kuşkusuz bunları en son düşünürdüm. Fakat yaşamda beni etkileyen bana yön veren, beni çatıştıran bu ideolojiydi. İkimizin birliği bundan ayrı olmazdı. Artık onu bu şekilde düşlüyordum. Ve "keşke o da bizim arkadaşlar gibi olsa, aynı şeyleri paylaşsak" diyordum. Ailesinin yaklaşımları buz gibi yapmıştı ilişkileri. Bir anda kırmıştı her şeyi. O gün yüzüğü elimden çıkarmış "gelirlerse tüm nişan takılarını yüzlerine fırlatacağım!" demiştim. Giderek, sakinleşmeye çalıştığımda ise, bu işi daha geniş ve soğukkanlı düşünmem gerektiğine inanarak, aşırılığa düşmemeye çalışmıştım. Ama akşamı eve geldiklerinde çok kızmıştım onlara. İhbarcılık yaptıklarını söylemiş, hele hele bunda kendi genç yeğenlerini kullanmalarının ise hiç doğru olmadığını belirtmiştim. Sonra da o gece hiç konuşmamıştım onlarla. İçimden gelmiyordu. Onlara "kalkıp gidin" diyesim geliyordu. Oturmalarına, konuşmalarına tahammül edemiyordum. Metin'in onların çocukları olmasına da kızıyordum. Onu da düşünmediklerine inanıyordum. O davranış bir ölçüydü, her şeyi ona vurmaya başlamıştım.

Arkadaşlar da o gece söylediklerini yapmamışlardı. Ama artık ilk günkü gibi fazla kaygılanmıyordum. Özellikle de Hıdır amcaların o tavrından sonra korkum, kaygım kalmamıştı. Hatta "gelsin polis beni yakalasın. Onlar da tavırlarının neye yol açtığını görsünler" diyordum kendi kendime. Çok aptalca bir düşünceydi, ama onlara olan öfkeme hakim olamıyor, böyle ilginç şeyler düşünüyordum. Çocukça bir yaklaşımdı. Eşyalar önemliydi ve onlarla birlikte yakalanmam kötüydü, bir süre cezaevinde kalmama neden olabilirdi. Yine birçok eşyamız, arkadaşların kimlikleri polisin eline geçecekti. Anlıyorum ki, kızınca kendine zarar verme, kendini acıtma, zora sokma özelliğim taa o günlerden varmış.

Aslında onlar bir yanlış yapmıştı. Bu yanlışa karşı benim çocukça öfkelerimden başka yapacak bir şey düşünememiştim. Aslında iyi de olmuştu bu olay. Çelişkileri yaşamam beni daha çok arkadaşlara bağlıyor ve onların müdahaleleri karşısında güçleniyordum. Artık eve bağlanmak zorunda hissetmiyordum kendimi. "İşim var" diyerek çıkıp gidebiliyordum. Ya da "bize bu gece yemeğe gelin, birlikte şu eve gidelim" gibi şeyler söylediklerinde reddedebiliyordum. Fakat onlar çok abartılı olarak durumu anneme ve babama mektuplarla iletiyorlardı. Haliyle bizimkiler paniğe kapılıp acilen gelmeye karar verdiler. Peder hiç bir zaman söylemeden, haberdar etmeden izine gelmezdi. Ama bu defa farklıydı: Aniden çıkıp gelmişlerdi. Hem de bir gece vakti!..

Bu arada cezaevinden çıkan amcamın oğlu İbo ve Baki de evimize gelmişti. İbo cezaevindeyken birkaç kez ziyaretine gitmiştim. Kendisi TİKKO'cuydu. 1975'te, Mustafa Timisi'nin geldiği dönemde yakalanmıştı.

O gün Dersim yine olaylı bir gün yaşıyordu. Elazığ köprüsünde konvoy engellenmiş, Dersim'e girişi protesto edilmişti. Mustafa Timisi, Türkiye Birlik Partisi'nin başkanıydı. Aleviciliği örgütlemeye, bu cepheden devleti desteklemeye çalışıyordu. Karaoğlan yıllarca solculuk, halkçılık adına Dersim'deki potansiyeli örgütlemeye çalışmıştı, şimdi de Timisi aynı göreve talipti! O da alevicilikle iplerin koptuğu yerden tekrar bir düğüm atmak istiyordu. Ama Dersim artık eski Dersim değildi. Çok kapsamlı olmasa da bir muhalefet vardı. Gençlik öfkesini açıkça haykırıyordu. O protesto gösterisinde bizim arkadaşlardan da yakalanan vardı. Yıldırım Merkit de o zaman cezaevine düşmüştü.

İbo'yu ziyaretimde Kürdistan'ın sömürge olduğu konusunda ateşli tartışırdık. Cezaevinde de tartışmalar sürüyordu. Etkilenme vardı, 'araştıracağım' diyordu. Bunu demek olumlu ve sorumlu bir yaklaşımdı o dönem için. Baki HK'liydi (Halkın Kurtuluşu.) O da milli meseleyi tartışıyordu. Belli ki eğilimleri var ya da en azından Kürt sorunu konusunda duyarlılar. Bu bizi sevindirmişti. İbo "çıktığımda eve gelir tartışırız" demişti. Baki'nin gelmesi de olumluydu, bir yıl önce benimle konuşmuş ve reddedilmişti. Demek ki onu öne çıkarmıyor, devrimcilikte küsme, tavır alma olmazdı. Ona daha saygı duyuyor, aynı zamanda içten içe de acıyordum. Çünkü onlar benim tavrımı kendilerinin yoksul oluşuna, onları bu yönlü küçümsememe bağlıyorlardı. Tercihim zengin ve şehirli-sosyete bir aileyi seçtiğim şeklinde yorumlanmıştı. Kızgınlıkları, kırgınlıkları hissediliyordu. İbo arada espriyle de olsa, laf vuruyordu. Baki daha sakin ve olgundu.

İkinci baskın!..

O gece Veli Tayhani, Metin Güngöze gelmiş onlarla genişçe tartışmıştık. Arkadaşların bilinç düzeyi, tartışmadaki olgunluğu etkilemişti beni. Baki de genelde birikimli, ama Kürdistan konusunda çok yetersizdi. Getirdiği tezler 17 Ekim Devrimi öncesi tezlerdi. "Bolşevik tipi örgütlenme ulusal sorunu çözer" diyebiliyordu en fazla. En çok ayrı örgütlenmeye tepkileri vardı. Birlikte örgütlenme iddiaları ile Kürdistan ve Türkiye koşullarının farklılığı çok açık bir çelişkiyi ortaya koyduğu halde diretme, ikna olmama vardı. Sonuçta ikisi de "araştırırız bu konuda yanılgılarımız olabilir. Ama dostça tartışabilelim arada görüşelim" diyerek ayrılmışlardı.

O gece evde kalmalarını uygun bulmamıştım. Onlar da anlayışla karşılamışlardı. Amcamın çocuklarıydılar, üstelik iki devrimci insandı. Ama çevrenin bu ziyareti farklı yorumlama ihtimali vardı. Dedikodulara yol açmak doğru değildi. Zaten Hıdır amcalar her şeyden nem kapıyorlardı. Böyle bir ziyareti kesin kabullenmezlerdi. O gece yakın bir akraba evine götürmüş, misafir etmiştik. Baki içerlenmişti benim Metin'le nişanlılığıma. Bir ara tokalaşırken, "tabi bize tenezzül etmedin, ama ben yine de amca kızı diyeceğim" demişti. Köylümüz Elif fitne gibi o sözleri aldı ve gece boyu benim yüzüme vurdu. Onları yoksul oldukları için reddettiğimi söyleyip durdu. Tonton anaların tavırlarını da işleyerek beni müthiş bir suçluluk psikozuna soktu. O gece neredeyse Baki'den özür dileyerek, yanlış yaptığımı söyleyecek noktaya getirdi. Belli ki herkes duygusal yaklaşıyor. Benim de en zayıf noktam. Amcalarımı hiçbir zaman yoksulluklarından dolayı reddetmedim, tam tersine seviyordum.

Ertesi gün Hıdır amcalar onların misafir geldiğini öğrenmişlerdi. Tepkilerini hissettirmemeye çalışıyorlardı. O gün de ben tam tersine kendilerine karşı daha saygılı olmaya çalışıyordum. Kesin bunda sorunu yanlış anlamamalarını isteme, benim daha önceki tepkilerimi farklı yorumlamalarının etkisi vardı. Gerçekten sanki suç işlemişim gibi bir psikolojiye girmiştim. Oysa çok normaldi, amcamın çocuklarıydılar ve her zaman da evimize gelip gidebilirlerdi, bu çok doğaldı. Onlara

bunu kavratacağıma, adeta iyi yapmamışım gibi bir ruh hali içindeyim. Bu onların çok hassas olmalarından kaynaklanıyordu. Annem-babam olsa önemli değildi, ama şimdi evde kimse yok, nişanlı bir kızdım, kolayca söz edilebiliyordu. Kendime dert edecek bir şey bulmuştum, kafama takmıştım.

Bir gece evde olmadığım bir saatte annem ve babam geldi. Ben o sırada yakın bir evdeydim ve haber alır almaz hemen geldim. Annemin tavırları ilginç, bir yıldır uzakta, bizi gördüğüne sevinmesini, özlemle kucaklamasını bekliyoruz. Ama hayır, onun aklı başında değil, gözleri evde, bir mutfağa giriyor, oradan çıkıyor misafir odasına giriyor, tam o sırada kıyamet kopuyor. Kablo fişe takılı, unutmuş, çekmemişiz. Fazla eşyaları da denk yapıp odaya istiflemişiz, zorunlu olmadıkça kullanmıyorduk orayı. Bu nedenle de pencerenin üst tabakasını hafif aralayıp kabloyu oradan içeriye almıştık. Kabloyu fişten çekip fırlatıyor ve başlıyor kızmaya. İyi ki babam var. O sakinleştirdi yine annemi.

Biz şaşkındık. Ne yapacağımızı şaşırmış durumda ayakta bekliyorduk. Herkese:

"Bu evi neden bu hale getirdiniz. Hele söyleyin, kim gelip gidiyordu?" gibi sorular soruyordu.

Annemin sorgulamasının ardı arkası kesilmedi zaten, o gece bir kabus gibiydi. Ne bir yere gidebiliyorduk ne de arkadaşlardan gelen vardı. Bir anda tüm ilişkilerimiz durmuştu. En çok da benim giyimim kafasına takılmıştı. Eskisi gibi giyinmiyorum, sıradan, sade şeyler var üzerimde. Bir de çok sevdiğim için boynuma taktığım siyah desenli ipek puşuya takılı kalıyordu gözleri. Bir ara "bu ne haldir, yasta mısın ne?" diye sordu sert bir ses tonuyla. Hıdır amca ve Tonton ana geldiğinde de kıyafetim aynı. Üstelik soğuk karşılıyorum. Bunların hepsi dikkatini çekmiş ve ürkmüştü. Babama:

"Bu kıza bir şeyler olmuş kesin, bu ne kılık, bak ne hale gelmiş, kendisine bir şey söyle, benimle konuşmuyor" deyip duruyordu.

Arada komşulardan, kardeşlerimden bilgiler aldıkça tepkileri değişiyordu. Meto her zamanki gibi en büyük destekçim. Evde en çok o yardımcı oluyordu bana. Gerçi kavgalarımız da çok olurdu. Özellikle devrimciliğe başlangıç yapmadan önceki yıllarda çok kavga ederdik. Ninemlerin köyünde onu kovalayıp dövdüğümü hiç unutmadım. Beni çok kızdırmıştı, kovalayıp yakalamaya çalışmıştım. Ama o çok hızlı koşuyordu. Ben de inat etmiştim. Taa Munzur kıyısına kadar kovalamıştım. O taşlıklı araziden nasıl düşmeden o kadar yol kat etmiştim, hayret ediyordum daha sonraları. Meto da o dayağı unutmamıştı. Zaman zaman bana hatırlatırdı, hep acı duyardım.

Peder, anneme söyleyecek başka söz bulamaz, "sen çok zalimsin" derdi, haklıydı. Çocukları, hepimizi çok rahatlıkla döverdi. Öfkesini alamazdı. Dişlerini sıkar, yumruklardı, saçlarımızdan tutardı. Elinde oklava varsa, terlik varsa hiç tereddüt etmez vururdu. O dayaklar rencide ederdi, derin iz bırakırdı ruhsal olarak, ama o farkında bile değildi. Bazen gönlümüzü almaya çalışırdı, ama pek başarılı olmazdı.

Babam annemden daha sakin ve olgundu

Büyümüştük, birçok şeyin etkisi daha çabuk hissedilirdi, ama o yine de dikkat etmez bizleri arkadaşlarımızın yanında ya da başkalarının görebileceği yerde, ortamda rahatlıkla döverdi. Onun bu yönüne asla tasvip etmedim ve büyük tepki duydum. Buna rağmen yer yer dayak atıyordum, fakat kendim dayak yiyenden daha kötü oluyordum. İşte Meto'yu hiç unutmadım. Yüreğim sızlıyor hala, sırtının ortasına nasıl vurmuştum. O ise çok saygılıydı, zoruna gittiği halde dolu dolu gözlerle bakmıştı, öfkesine hakim olmuştu. İsteseydi o da beni rahatlıkla dövebilirdi, ama yapmamıştı.

Ali evde anneme en yakın olandı. Annem en çok onunla ilgilenirdi. Ali de o yaklaşımdan yararlanır, konumunu korumaya çalışırdı. İçimizde her şeyi kendisine doğru ileten, bir şey gizlemeyen Ali'ydi anneme göre. Geçen süreci de en çok Ali'ye sorardı. Kimlerin eve gelip gittiğini, arkadaşlarımızın kimler olduğunu Ali'den öğrenmeye çalışırdı. Ali eskisi gibi değildi. Zarar vermeyecek şeyleri anlatırdı, ama arkadaşlarla olan hiçbir ilişkimize değinmezdi. O noktada "gelen giden oluyordu, ablamın arkadaşlarıydı, tanımıyorduk" diyordu. Annem sık sık:

"Sakine'yi okuldan çıkaralım, düğün mü yaparlar, ne yaparlarsa yapsınlar, verelim gitsin. Yoksa bu gidişle başına felaket gelir" diyerek babamı da iknaya çalışırdı.

Benim tepkilerimi ölçmek isterdi böylelikle. Tehditti aslında. Bendeki değişim onu endişelendiriyordu. Sorun sadece devrimcileşmek istemem, arkadaşlarla olan bağım değildi. Eskisi gibi genç kızlık havasında da değildim! Nişanlı birinin davranışları, duygularını yansıtmıyorum. Metin'le aramın nasıl olduğunu sorduğunda, onunla ilgili hiç bir şey sormamasını, kendisini ilgilendirmediğini söylüyordum. Bu tavır onu daha çok öfkelendiriyordu. Ne demekti? Onu nasıl ilgilendirmezdi, anlam veremiyordu.

Bir defasında, Almanya'ya giderken Metin'in Dersim'e gelmesini engellemesinin amacını anlatmak istedi. Güya bizi, beni düşünmüş. Buna bir tepki olabilir miydi? Yoksa iyi yapmamış mıydı? Sesli yorum yapardı. Geldiklerinde Metin'i görmüşlerdi. Bozuk oluşu ona bağlanılabilir miydi? Biraz da acaba Metin de tepkilenip tavır mı aldı? Belki o da bu ilişkiye karşı soğumuştu. Telaşı bu yönlüydü. Ya kendisi buna sebep olmuşsa?

Annem iyi düşünüyordu, hepsi de doğruydu. Bunların da etkisi vardı. Metin arada gelmiş olsaydı aramızdaki bağ daha sıcak olabilirdi, birlikte aynı ideolojiyi paylaşabilirdik ya da ayrılık noktaları daha çabuk ortaya çıkardı. Her neyse gelmemişti. Zeynep ananın emri kesindi, yerine getirilmişti. Fakat onun dışında da etkileyen birçok şey yaşanmıştı.

Babam annemden daha sakin ve olgundu. Daha saygılıydı, anlamak istiyordu. Babamla açık konuşmuştum. Nişanlılık olayının baştan beri zorladığını, henüz hazır olmadığımı belirtmiş, onların olmadığı süreçteki gelişmeleri aktarmıştım. "Tam bir hizmetçi yaklaşımı! Beni şimdiden kendi malları olarak görüyorlar. Her şeye müdahale ediyorlar. Ben ne onların ne de sizlerin istediği tarzda yaşayabilirim. Bu kadar gelişme var, herkes başka şeylerle uğraşıyor, ben dışında olamam. Devrimci olmak istiyorum. Geldiğinizden beri beni adeta eve hapsettiniz, arkadaşlarımın yanına gidemiyorum, kimse gelemiyor. Bu kötü bir iş değil. Siz Avrupa'dasınız, daha iyi anlamanız lazım. Annem her şeyimize karışıyor, her şeye yasak koyuyor. Bir de nişanlılığı evliliğe kafasına takmış.

"Gece arkadaşlar bir kez daha haber gönderiyor. "Bizi merak etmeyin, eşyaları iyi saklayın, yarın akşam dışarıya çıkarırız" diyor. Genç bir köylüsünü göndermiş. Bu haber bir bağlantıydı aynı zamanda. Çok kötü bir gündü; oralar bomboş olmuştu sanki. Yaşam durmuştu, kendimizi bir boşlukta hissetmeye başlamış yalnız kalmış bir ruh haline girmiştik. O haber iyi olmuştu, sevindirmişti hepimizi."

Bu konuda esas tavrımı öğrenmek istiyorsanız ben istemiyorum. Birkaç kez nişan eşyalarımı toplayıp o morukların suratına fırlatmak istedim. Bu şekilde olmaz" diyorum. Babam ikna etmeye çalışıyor. Biraz da içerleniyor.

"Baki de devrimciydi. Onları beğenmediniz.'' Anneme kızıyordu bunu söylemekle. "Şimdi o çocukla nişanlısın. Onların bazı şeylerini kabul edeceksin, her şeyi reddetmen doğru değil. Onlar da senin her şeyine karışamazlar tabii. Sen annesini, babasını kafaya takma o çocuk fena biri değil, efendidir, üniversite okuyor, devrimciliğine bir şey demez herhalde. Sen onunla konuşursun, yazarsın'' diyor ve sorunu olumlu yönde çözmeye çalışıyordu.

Babamın yaklaşımı bir moral oluyor benim için. Fakat annem öyle değil. Okula gidiş gelişlere karşı da oldukça duyarlı. Ama bu konuda da çekingenliği aşmışım. Ondan izinsiz bir yere gitmezdim. Evin düzenine, kurallarına bağlıydım. Fakat mevcut kurallar benim yeni yaşamımı alt üst ediyor, hiç yaşam hakkı vermiyordu. Eğitim çalışması, toplantılar, bir araya gelip tartışmalar, tüm ilişkiler dondurulmuş. Okuldan gidiyorum, eğitim saatlerimizi biraz da bu tür engelleri kaldırma biçiminde ayarlıyoruz. Ya izin alıyoruz ya da son derste gidip fişe 'sınıf mevcudu tamamdır' yazdırıyoruz.

Yani annemin bu yönlü baskılarını da böylece kırmış oluyor, onunla sorun yaşamaktansa böyle yaparak sorunsuz işlerimi yapıyordum.Arkadaşlar yasakları umursamadan bazen gelip gidiyorlardı. Annemle de tartışıyorlardı. Annem sürekli onlara "kızımı rahat bırakın" derdi. Bazı arkadaşlarla annemin tartışmaları apayrıydı. Onların mülayimliliği annemin öfkesini dindirirdi, hatta bazen güldürür, rahatlatırdı. Kıymet'i, Türkan'ı hiç sevmezdi. Her ikisinin çok rahatlığı ve emrivaki, erkeksi, hafif davranışları, konuşmaları, ona hep itici gelirdi. Bu nedenle onlar geldiğinde ortam elektriklenirdi, kendisi de tahrik edici olurdu. Arkadaşlara bağlılığımı engelleyemeyince, bu defa arkadaşlar arasında ayrıma gitme, onları kendi gözlem ve ölçüleriyle değerlendirme gibi yöntemlere başvurdu. Ben de tutumları karşısında çok sert tavır alırdım. Herhangi bir arkadaşa söz söylemesine asla izin vermezdim. Kendisinin sevdiği veya beğendiği arkadaşlar da vardı, onları da açık söylerdi. Genelde tüm arkadaşları tanımazdı. Eve ve bahçedeki evlere gelen gidenleri tanırdı.

Eğitim çalışmalarımızı her şeye rağmen devam ettirirdik. Kışlada da arkadaşlarımız vardı. Sevim Kaya'nın da aile baskısı var. Onun gece evden çıkışları ilginç olurdu. Kafasına kasket takar ağzını, yüzünü de kaşkolle kapatarak kışla caddesinden gelir, giderdi. Erkek görünüşlü olurdu. Kışlanın koridorlarını açık vermeden aşmak, sonra çok tenha olan caddeden yalnız başına dağ mahallesine kadar gelmek önemliydi. Bir kararlılık göstergesiydi. Her şeyi göze almak, zorlukları göğüslemek değil miydi devrimcilik.

Ulusal kurtuluşçu ideolojinin öncü temsilcilerinin yaşam biçimi bu gerçeği öğretiyordu. Ne yazılı bir karar, kural vardı, ne tüzük ne de dayatma. Yaşamın kendisi öğretiyordu. Aile bağları düzen bağlarıydı. Ve aileler bu süreçte devletin etkili yetkili kuramlarından daha etkiliydi. Müthiş bir savaşım vardı ve bu durum okumayı, öğrenmeyi, kendi gerçekliğinle tanışmayı engelliyordu. Bu, yaşamı durdurmaktı ki, bunu da başarmak zordu. Çelişkileri yoğunlaştırmaktan başka bir işe yaramıyordu.

Eğitim çalışmaları ya da toplantılara gidişleri artık açık yapıyordum. Önce izin istiyordum. "Bugün işimiz var, gitmem gerekir" derdim. İzin vermeyince, ki verdiği hiç olmamıştı, çıkar giderdim. Tabii bu gidişin bir de dönüşü vardı. Kavgalı çıkıp gittiğim eğitim günleri moralim bozuk olurdu. Eve dönüşte çıkacak tartışmayı ister istemez düşünürdüm. Artık açık konuşur, kavgayı açık yürütürdük. Yalan söylemeye gerek kalmıyordu. Devrimciyim. Çalışmamı yürütmem lazım. Eğitim çalışması temel bir görevdi, ona gidişi hiç kimse engelleyemezdi. Zeynep ana bile engelleyemiyordu. Sürekli tartışmalıydık, eskiden o baskın çıkıyordu, birçok şeyi engelleyebiliyordu. Şimdi engelleyemiyordu, açık cephe alıyordu, ben de dinlemiyor, açık reddediyordum onun dayatmalarını:

"Ben devrimcileşmek istiyorum, beni bu noktada engelleyemezsin, diğer birçok kız arkadaşımın ailesi nasılsa sen de öyle ol. Yaptığım şeyler ortada, kötü bir şey yapmıyorum. Bu konuda zorluk çıkarmazsan bu evde kalırım, yoksa bu evde kalmam" diyorum.

Bu bir tehditti. Fazla inanmak istemiyordu, ama böyle bir deliliği yapabileceğimden de kuşkulanıyordu.

"O zaman evlen git! Senin sorumluluğunu taşıyamam " diyordu.

Cendere

Sahi neydi? Yaşadığım çelişki ve çatışmaların özünde ne vardı?

Aile ortamı hem çatışmalı, ama hem de kendi içinde bağlılığı, birliği, yükümlülüğü olan bir özellik taşıyor. Pederin emekçi oluşu, sosyal olarak tutucu, geri, feodal özellikleri çok fazla yaşamaması, yansıtmaması bireylerin dışa açılımını, kendi iradeleriyle hareket etmelerini sağlamada rol oynuyordu. Adam gerçekten bağlıydı, seviyordu. Bu konuda bir iç sorumluluğu, manevi zenginliği vardı. Sorunları, bizlerle tartışır, ikna yoluyla çözmeye çalışırdı. Ondaki hümanizm önemli bir denge unsuruydu.

Annem tam tersi bir özellik sergiliyordu. Sanki ikisi yer değiştirmişti! Toplumda kadın ezilen cinsti. Ve onun toplumdaki biçimlenişi çok çeşitliydi. Ailesi bir aşiret ileri geleni, zengini, dedem o haliyle bile çevresiyle ilişkilerinde dengeli, karşılıklı saygı ve çıkar gözetir, yardımı ve dayanışmayı başkalarının düşüncelerini dikkate almayı esas alırdı. Çevresi tarafından sevilmeyi de bu şekilde başarmış. Bunu kendileri anlatırdı. Onun adına yemin edilirdi, hala da bu yemin geçerliydi.

Ninem de aynı şekildeydi. Bütün bu ilişki tarzı ve otoritesi bazı şeyleri kurtarıyor, çözüyordu bir anlamı vardı. Ama annemin otoritesi sadece müthiş bir savaşa yol açıyordu. Belki sekiz çocuğa bakmak, onlarla aynı evde olmak geleneksel özelliği itibarıyla zor bir işti, emekti. Yalnız çok kaba bir emek ve çabaydı. Öte yandan her şey ve herkes üzerinde hak sahibi olma, iradelere hükmetme, adeta doğduklarına pişman etme yaklaşımları hepimizde aileye, 'ev kurmaya' karşı bir tepki yaratmıştı.

Hatırlıyorum, bizde genç kızlık, delikanlılık hayalleri bunlar dışındaydı. Normalde toplumda, evde evlilikler üzerine çok konuşulur, onun hayalleri kurulur, esprileri yapılırdı. Bizde bilinçaltı olan şey tepkiydi. Elaman etmekti! Bu bir şekillenişti. Onun şahsında evlilik bir şeylere bağlanmak, bir şeylere sıkıştırılmak, kavga, çatışma çelişki içinde olmaktı. Söz açıldığında ağabeyim boşuna demiyordu "ben deli miyim, bu elin kızını da deli eder, yazık değil mi?" Yani evlense başka bir insan gelir bu cendereye girerdi.

Ondan ayrı, uzak olmak da mümkün değildi. Annem mutlaka uzanır müdahale ederdi. Öte yandan bir kızın evliliği evden çıkmak demekti. Ama başka evler farklı mıydı sanki? Anneden kurtulmak bir yanıyla çare olurdu, ama bu defa başka analar çıkıyordu. İşte Tonton ana!

Hayır, Metin benim devrimciliğimi onaylasa, birlikte bu yaşamı paylaşabilsek nişanlılık ilişkisini evliliğe dönüştürebilirim. O konuda kuru bir reddetme yok. Ama destek bulamıyorum. Her şeyden önce birbirimizi tanımıyoruz daha. Kısa bir tanışma süreci yaşanmıştı. Ve o zamanki arayışlar farklıydı, düşünce duygu dünyası dardı, geriydi. Henüz nişanlılık neydi, o bile bilinmiyordu. Durum bu düzlemde iken, araya uzun bir süre girmişti. O sıradan küçük, basit bağın bile fazla bir anlamı kalmamıştı. O bağdan geriye kalan ne vardı, neyi arayacaktım ya da neyine bağlanacaktım?

Annemin baskıları aileye yakınlaşmamdan ziyade uzaklaşmamı, aileyle ilişkilerine, bağına tepkimi geliştirmişti. Çoğu zaman yersiz olmasına rağmen Metin'e kızıyordum, onu suçluyordum. O halde mevcut aile düzeni ne veriyordu? İkna etme gücü de yok. Henüz devrimciliğin en çocuksu, en ilkel dönemi. Sabırlı olgun, politik bir yaklaşım yok. Gelişmeler ise çok hızlı ve o hızı azıcık bile etkileyecek hiçbir şeye tahammül yok. Anne, aile, çevre, gelenekler, hepsini karşıma almıştım bu süreçte. Boğuşuyorum adeta. Kendi başıma kurtulmam da kolay olmuyor. Buna rağmen "bu işi kendim çözeceğim" diyorum. Devrimcilik zorlukları göğüslemek değil miydi?

Arkadaşlar da durumun gayet farkındalardı. Ama beni zorlamıyorlardı. Kararı bana bırakmışlardı, haklı olarak. Özellikle birlikte grup çalışması yürüttüğümüz arkadaşlara olanları birçok yönüyle yansıtıyordum. Onlar da fazla çözüm bulamıyordu işin kötüsü. Ne yapabilirler ki, aileyle kişinin arasına girmek çok mümkün değildi. Başka arkadaşlar da zorlanıyordu. Bir araya gelmek, bir yere haber vermek, bir not ulaştırmak, araştırma çalışması yapmak gibi de olsa verilen en ufak bir görevi yapmak kolay değildi. Ve kimse bunu inkar edemezdi. Özellikle de kadının devrimciliği hiç kolay değildi. En iyidir dediğimiz ailelerde bile çeşitli biçimlerde baskı ve yasaklamalar vardı. Aslında aileler erkek çocuklarının da devrimcilik yapmasını istemiyorlardı. Çünkü devrimcilik devlete kafa tutmaktı.

Geçmişteki yenilgiler akıllardadır, onun acıları da hala unutulmamıştı. Yine birçok genç bu yolda şehit düşmüştü. Denizler asılmıştı. Mahirler katledilmişti. Ayrıca o dönemden kalan Dersimli gençler örnek veriliyordu. Her biri büyük şehirlerde bireysel yaşam kurmuştu. Yani yapamamışlardı. Bu iş öyle kolay değildi, riskliydi, devlet güçlüydü, zalimdi, izin vermezdi. Yakardı acımasızca gençleri. İşte egemen olan karamsarlık, bitmeyen kaygılar bunlardı...

SÜRECEK

"Bir gece evde olmadığım bir saatte annem ve babam geldi. Ben o sırada yakın bir evdeydim ve haber alır almaz hemen geldim. Annemin tavırları ilginç, bir yıldır uzakta, bizi gördüğüne sevinmesini, özlemle kucaklamasını bekliyoruz. Ama hayır, onun aklı başında değil, gözleri evde, bir mutfağa giriyor, oradan çıkıyor misafir odasına giriyor, tam o sırada kıyamet kopuyor."

Mardin'de gerilla olmak

İlkbaharın gelişi beraberinde yeni umutlar da getirmişti. Öncü birim faaliyeti sona ermişti ve ben yeni dönemi, silahlı propagandayı diğer yoldaşlarımla birlikte başlatmak üzere Mardin alanında görev almıştım.

Hazırlanan 7 kişilik grubumuzla Güney'den, Kuzey Kürdistan'a geçmek üzere yola koyulduk. Alanın dağlık oluşu, her yerin birbirine benzemesi ve tabii ki bizim buralara yabancı oluşumuz geçiş yollarını bulmamızı epey zorlaştırıyordu. Önce Tanin dağına ulaşmayı hedefliyorduk. Bu meşhur dağa ulaşırsak, Kuzey'e geçişimiz daha kolay olacaktı.

Hava bulutlu ve hafif hafif yağmur yağıyordu. Yokuş yukarı yol alırken yağmur da hızlandı. Sırt çantamızdan ayakkabılarımıza kadar her yerimiz sular içinde kalmıştı. Dağın tepesinden inen sular, küçük dereler oluşturuyor, aşağı indikçe diğer sularla birleşerek önüne ne gelirse aşağı sürüklüyordu.

Sırıl sıklam olmamıza rağmen yolumuza devam ettik. Dağın başında ne korunacak bir yer, ne bir köy, ne de bir ağaç vardı. Yalnızca' 'Guni' denilen bir bitki örtüsü vardı. Fakat bunları da yakmak mümkün değildi, yağmur altında.

İlginç bir coğrafyaydı. Sanki dağ dağın üzerine çıkmış, onların üzerine bir dağ daha gelmişti. Sürekli bir sırtı aşıyor, belki bu sondur deyip diğer sırtı tırmanıyorduk. Ama bu defa ondan daha beter bir sırt karşımıza çıkıyordu. İn çık dizlerimizde derman kalmamıştı. Özellikle ben bitmiştim. Ne kadar kendimi zorlasam da bir türlü arkadaşlara yetişemiyordum. Aramızdaki mesafe açıldıkça açılıyordu. Herkesin yükü ağır olduğu için, böylesi yürüyüşlerde herkes kendi iradesiyle yürümek durumundadır. Diğer arkadaşların bir başkasına uzun süre yardım etmesi, onu taşıması çok mümkün değildir. Hele hele bir yaralanma vb durumlar yoksa mecburen kişi kendini zorlayarak kimseden yardım almadan yürümek durumundadır.

Fakat ben yürüyemiyordum. Enerjim kalmamıştı. Tabii bundan açlığın da etkisi vardı. Uzun süreli yürüyüş ciddi enerji harcanmasına sebep oluyordu. Buna paralel olarak eğer yeteri kadar beni alınmazsa, insan güçsüzleşiyordu. Benim sık sık geride kalmam grubu da yavaşlatıyordu. Bu yüzden komutan arkadaş grubu durdurarak yanıma geldi. Hep birlikte oturup biraz dinlendik. Sonra da varolan erzağımızın bir bölümü daha yemek zorunda kaldık.

Dinlenme ve yemek ardından biraz kendime gelmiştim. Açlıktan yürüyememenin nasıl bir şey olduğuna ilk olarak burada şahit oluyordum. Tabii Dağ pratiği ve yürüyüş tecrübem de yoktu. İnsan eğer dağa alışkın değilse, bacak kasları da fazla güçlü olmuyor. Mesela grubumuzda birkaç arkadaş vardı. Hepsi dağ köylerinde büyümüş ve mücadeleye de buradan katılmıştı. Onlar çok iyi yürüyordu. Fizikleri de çok güçlüydü. Mecburen birisi silahı mı, birisi eşyalarımın bir kısmını aldı ve tekrar yürüyüşe başladık.

Tabakalar halinde üst üste binmiş sıradağlar, bitmek bilmeyen uçurumlu yollardan geçiyorduk. Dağın zirvelerine yaklaştıkça, yağmur kara çeviriyor. Karın yağışı yağmurdan daha iyiydi. Çünkü, insanı pek fazla ıslatmıyordu. Gerçi ıslanabilecek pek bir yerimiz de kalmamıştı. Yerdeki çamurun yerini kar almıştı artık. Bazı yerlerde yılların karı üst üste birikmişti. Temmuz, ağustos aylarında dahi bu dağın tepesinde kar eksik olmaz. Bu nedenle burada canlı bir yaşamın varlığından bahsetmek mümkün değildir. Üst üste biriken karlar bazı yerlerde koca uçurumlar oluşturmuştu.

Zirvede havanın sıcaklığı da iyice düşmüştü. Saçlarımızın ve bıyıklarımızın donarak sertleştiğini ve derimizi yavaş yavaş acıttığını hissediyorduk. Doğanın zorlu koşullarının iyice karşımıza çıktığı bu noktada rehber arkadaş artık gelemeyeceğini, bayılmak üzere olduğunu söyledi. Ayakta kalan iki arkadaş yardımına koştu. Kollarına girip karın üzerine oturttular. Bir parça ekmek çıkarıp yedirdiler. İkinci bir arkadaşımızın durumu da aynıydı. Ona da kalan çeyrek ekmeği yedirdiler. Böyle havalarda on dakika bile yerinde durmak bazen insanın ölümüne neden olabilirdi. Soğuk hava insanın kanını dondurabiliyormuş, sonradan bunu köylülerden öğrendik.

Yola devam etmek üzere yeniden ayağa kalktık. Ancak rehber arkadaş gelemeyeceğini söylüyordu. "İşte, siz bu vadiden doğruca inersiniz, dört beş saat sonra köye varırsınız. Ben burada biraz yatmalıyım. Uyku tulumum var. Biraz uyumazsam hayatta adım atacak halim yok" diyordu. Onun bu isteğine boyun eğemezdik, çünkü eğer uyursa ölümle yüz yüze gelebilirdi. Bize çok yalvarıp yakarmasına rağmen iki arkadaş koltuğuna girdi ve yavaş yavaş yola devam ettik. Başka hiçbir seçeneğimiz yoktu. Hava oldukça soğuktu ve sis git gide yoğunlaşıyordu. Bazen yanlış tepeleri hedef aldığımızdan, çok kere olduğumuz yerde dönüp dolaşıyorduk.

Sınanmanın en iyi zemini gerilla yaşamıdır

Karda önden yürümek başlı başına bir zorluktu. Önden yürümek, en fazla yorulmak anlamına gelirdi. Grubun sonlarında yürüyenler böylece en az yorulmuş olurlardı. Doğanın en büyük felaketler koleksiyonu adeta bu dağda birikmişti. Havanın sisli, fırtınalı soğuk oluşu, yağan karı yetmiyormuş gibi, bir de aniden dehşet verici sesler gelmeye başlamıştı. Dağ sanki bıçakla yarılıp aşağıya kayacak. Ara sıra aniden çıkan bu sesler gerçekten korku vericiydi. Bazen bir adım atışımız bir arkadaşın başka bir arkadaşa seslenmesi gibi ufak bir titreşim bile çığ denilen doğa felaketine yol açabilirdi. Bu alanda çok kere çığ olayı meydana gelmiş, çok sayıda köyün yıkılmasına ve insanların ölümüne sebep olmuştu. Aslında ölümden pek korkumuz yoktu. Korkumuz, ucuza ölüp gitmek, hiç kimsenin bundan haberdar olamayacağınaydı. Bu kadar kabarık sayıda tecrübeli savaşçı arkadaşın hiç umulmadık bir çığ felaketi sonucunda hayatını kaybetmesine gönlümüz hiç de razı değildi.

Sabaha karşı tam zirveye ulaşmıştık. Artık aşağıya doğru inecektik. Tehlikeleri önemli oranda aşmış sayılırdık. Yorgunluğumuz biraz hafiflemiş, biraz daha canlanmıştık. Düzenli bir şekilde aşağıya doğru inmeye başladık.

Bulgaristan, Çin, Vietnam vb gibi ülkelerin devriminde ortaya çıkan zorluklar aklıma geliyordu. Bu ülke devrimcilerinin anılarını, yaşamlarını romanlarda okumuştuk. Bu yazıları okurken insan kendisini bazen onların yerine koyardı. Tabii gerçek yaşam hiç de o kadar romantik değil. Yaşamadan bu anlaşılmıyor. Zorluk var demek, bunu bir yerlerden okumak, zorlukları yaşamak gibi olmuyor. Eğer kişide güçlü bir irade olmazsa mümkün değil bu tip zorluklara dayanabilsin. Sınanmanın en iyi zemini işte bu türden pratik zorluklardı. Bizler bütün bu zorlukları yıllar önceden göze almış, kararımızı vermiştik. Zorlukları göze almayan hiç kimsenin Kürdistan'da bir saat dahi devrimcilik yapamayacağı açıktı.

Kürdistan adına yola çıktıklarını iddia eden bazı güçleri düşünüyorum. Kürdistan halkının önderleri olduklarını söyleyen bunlar, şimdi Avrupa'nın sıcacık kaloriferli odalarında sırt üstü yatarlarken, bizler bu gecenin sisli ve soğuk havasında ve dağın tepesinde ölümle boğuşuyoruz. Bu iki yaşam biçimi karşılaştırıldığında, insanlıktan yana kalpler ve beyinler bunu nasıl değerlendirecekler?.. Tarih yarın nasıl bir karar verecek? Ama biliyoruz ki tarih hata yapmaz. O herkesi layık olduğu yere oturtmasını bilecektir. "Direnmek yaşamaktır" şiarını altın harflerle sayfalarına yazarken, teslimiyeti yerin dibine batıracaktır.

Sabah saat yediye doğru vadiye ulaştık. Bazı yerlerde karlar erimiş, toprak görünüyordu. Hêliz otları ve beyaz mantarlar yerde yeni yeni çıkmaya başlamıştı. Saat sekize doğru ulaşmak istediğimiz noktaya varıyoruz. İki arkadaş erzak temin etmek için köye yollanırken, biz kalanlar ateş yakmak için odun toplamak üzere dağılıyoruz. Islak da olsalar, biraz çalı çırpı ile sonunda bir ateş yakmayı başarıyoruz. Üstümüzü başımızı biraz kuruttuktan sonra, köye giden arkadaşlarımız da erzaklarla birlikte geldiler. Güzel bir yemekten sonra nöbetleşe uyumaya başladık.

Akşama doğru yola koyulmak üzere yeniden kalktık. Önümüzde daha on beş günlük uzun bir yürüyüş var.

Hakkari'den Mardin'e kadar yaptığımız yolculukla bir aylık sürede üç mevsimi birlikte yaşadık. Hakkari'de dağ tepelerinde kara kış tüm hızıyla devam ediyordu. Şırnak ve Eruh dolaylarında güzel bir ilkbahar mevsimi yaşanıyordu. Havalar ısınmış, otlar her tarafı yeşil bir örtü gibi kaplamış, ağaç yaprakları gerillayı kamufle edebilecek kadar büyümüştü. Bütün bu güzellikleri gördükçe, insan ülkesine daha bir bağlanıyor. Yürüyüşümüz hem ülkemizi, hem de ülkemizin güzelliklerini bir kez daha bize göstermesi açısından çok iyi bir tecrübe olmuştu.

Sonunda zorlu bir yolculuk ardından Mardin alanına ulaşmıştık. Burada havalar daha sıcaktı. Adeta yaz mevsiminde gibi hissetmiştik kendimizi.

Alanda bulunan grubumuzu bulmak için birkaç gün dolaşmak zorunda kaldık. Sonunda alandaki ilişkilerimiz sayesinde grup ile buluşabildik. Güzel bir buluşma olmuştu hepimiz açısından. Onlar güçleri büyüdüğü için biz ise yeni bir pratik sahaya geldiğimiz için çok mutluyduk. Bir süre alan hakkında sürekli bilgi aldık, toplantılar yaptık. Şehir şehir ilçe ilçe hatta köy köy alanı tanıyan arkadaşlar bilgi verdi bize. Kim yurtsever kim işbirlikçi, kim destek veriyor kim ajanlık yapıyor, hangi bölgelerde nasıl davranmamız gerekiyor yeteri kadar bilgi edinmiştik.

Mardin alanı, geçmiş pratik mücadelemizin temel savaş alanlarından bir tanesi idi. Bu alanda güçlü bir yurtseverlik vardı. Onlarca şehidimizin kanı burada dökülmüş, yüzlerce savaş esirimizin yakın çevreleri olan binlerce kişi bu alanda yaşamaktaydı. Yani bu alan, geçmiş pratik mücadelemizin sermayesi durumundaydı. Güçlü de bir yurtseverlik ve Kürtlük bilinci vardı. Faaliyetimizin halkımızın tüm yurtsever kesimlerine

"Zorlu bir yolculuk ardından Mardin alanına ulaşmıştık. Burada havalar daha sıcaktı. Adeta yaz mevsiminde gibi hissetmiştik kendimizi. Alanda bulunan grubumuzu bulmak için birkaç gün dolaşmak zorunda kaldık. Sonunda alandaki ilişkilerimiz sayesinde grup ile buluşabildik. Güzel bir buluşma olmuştu hepimiz açısından. Onlar güçleri büyüdüğü için biz ise yeni bir pratik sahaya geldiğimiz için çok mutluyduk. Bir süre alan hakkında sürekli bilgi aldık, toplantılar yaptık. Şehir şehir ilçe ilçe hatta köy köy alanı tanıyan arkadaşlar bilgi verdi bize."

ulaşabilmesi için, bazı askeri başarılarla, durgun ortamı ve umutsuz yapıyı temelden sarsmak gerekliydi.

İlk eylem

Düşman, alanda bizleri pek ciddiye almıyordu. İşbirlikçiler, ajan ve muhbirler ise her türlü zorbalığı ve çağdışı uygulamayı yapmaktan geri kalmıyorlardı. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin yeniden dirileceğine asla ihtimal vermiyorlardı. Bugün, gün onlarındı; istediklerinden haraç alır, istediklerini tutuklar, istediklerini döver ve söverlerdi! Buna hiç kimse engel olamazdı!

Bazı insanlarla konuştuğumuzda, çok ezilmiş olduklarını anlıyorduk. Tek umutları bizlerdik. Konuşmalarında, içlerinde biriken kin ve nefret, bağımsızlık ve özgürlüğe olan susamışlık çok rahatlıkla açığa çıkıyordu.

Alanda askeri eyleme geçebilmek için bazı hazırlıklar gerekliydi. Sığınak yapma, depolama, keşif ve istihbarat toplama gibi ön hazırlıklar şarttı. Bu hazırlıklar yapılmadan eyleme girişmek intihar anlamına gelirdi. Bu nedenle, bir plan dahilinde hazırlıklarımızı tamamlamayı ve ondan sonra da askeri eylemlere girişmeyi kararlaştırdık.

Henüz hazırlıklarımızı tamamlamıştık ki, radyodan Eruh'un "bölücü çeteler" tarafından basıldığını duyduk. Önce şaşırdık. Sonra büyük bir sevinçle birbirimize sarılmaya, slogan atmaya başladık. Sonunda başlamıştık. İlk kurşun sıkılmış, tüm gemiler yakılmıştı. Artık geriye dönüş yoktu. Böyle bir dönemde 15 Ağustos Atılımı ne kadar da gerekliydi. Halktaki umutların giderek yitirilmeye yüz tuttuğu böylesi bir dönemde tek çare 15 Ağustos Atılımı'ydı. Durgun yapının sarsılması için, bu türden bir eylemin ne kadar hayati önemde olduğunu kelimelerle ifade etmek mümkün değildi.

15 Ağustos Atılımı'ndan sonra köylere gidip geliyor halktaki canlanmayı, umudu gözlerimizle görüyorduk. Herkesin tartıştığı, konuştuğu tek konu Eruh ve Şemdinli baskınlarıydı. Yurtseverlerin sevincine karşılık, düşman ve işbirlikçilerin içine girdiği panik ve korku da görülmeye değerdi. Artık rahat dışarı çıkamıyorlar, istedikleri gibi hoyratça yaklaşamıyorlardı.

Biz 15 Ağustos Atılımı'nın propagandasını her yerde yaparken, ülkenin değişik alanlarından değişik ve isabetli yeni eylem haberleri gelmeye de devam ediyordu. Bir yandan seviniyor diğer yandan bu eylemlere güçlü bir eylemle karşılık veremediğimiz için üzülüyorduk.

Bir eylem yaparak Mardin'den 15 Ağustos Atılımı'nı selamlamalıydık. Bu amaçla arkadaşlarla bir araya gelip bir plan yaptık. Nerede nasıl bir eylem yapmamız gerektiğini netleştirdikten sonra, keşif faaliyetlerine başladık. Sonra bir karakola yönelik eylemimizi gerçekleştirdik. Her ne kadar bazı hatalar da yaşansa, eylemimiz başarılı sonuçlanmıştı. Hiç kayımız yoktu. Düşmana kayıp verdirmiştik. Her şeyden önemlisi de Mardin'de öyle istedikleri gibi at koşturamayacaklarını fark etmişti işbirlikçi ve hain kesimler.

Eylemden sonra Nusaybin'in bir köyüne gitmiştik. Bu köy eskiden bizim merkezimiz durumundaydı. Tam dört yıl önce, yani 1980'nin ekim ayında bir defasında bu köye uğramıştık. O zaman tam 24 arkadaş burada saklanmıştık. Tüm ihtiyaçlarımız da köylüler tarafından karşılanmıştı. Cunta başa gelmesine rağmen, bu köyün yurtsever insanları bize desteklerini sunmaya devam etmişti. Hiçbirisinde korku, yılgınlık söz konusu değildi. en aktif yardımlarda bulunuyorlardı. Darbe sonrasında en büyük eziyetleri de yine bu köy yaşamıştı. İşte, darbeden sonra bu köye ilk kez biz uğrayacaktık.

Köy vadide bulunuyordu. Gün gibi aydınlık ve parlak bir ay ışığının ortalığa saçıldığı bir yaz gecesiydi. Rüzgar serin ve hafif hafif esiyordu. Köylülerin bizi barındırıp barındırmayacakları konusunda kafamızda soru işaretleri vardı. Acaba baskı ve işkenceler köylüleri değiştirmiş miydi! Bazıları satın alınmış, ajanlaştırılmış olabilir miydi!

Köye yaklaştıkça dört yıl önceki hatıralar kafamda bir bir canlanıyordu. İşte, Şefik arkadaşla birlikte burada oturmuştuk. Beraberce köye inip su getiriyorduk. Ne yazık ki, Şefik arkadaş ülkeye dönme şansına kavuşmadan şehit düşmüştü.

Köye inmek üzere, yavaş ve sessiz bir şekilde kalkıp aşağıya inmeye başladık. Toplam üç kişiydik. Vakit geç olmasına rağmen, yine de çok dikkatli olmalıydık. Köyün yeni durumu hakkında hemen hemen hiç bilgimiz yoktu. Köye tam yaklaşmıştık ki, aniden birisi kalın ve tok bir sesle Kürtçe bağırdı:

– Durun! Ellerinizi kaldırın, kıpırdarsanız vallahi ateş ederim. Kimsiniz?

– Biziz, diyerek hemen kendimizi yere attık.

– Siz kimsin, ne istiyorsun,

– Bizim kim olduğumuz önemli değil. Silahlarınızı indirin!

– Kim olduğunuzu söylemezseniz indirmem. Kimsiniz ve ne istiyorsunuz. Benim düşmanlarım çok nereden bileyim sizin de düşmanım olmadığınızı!

– Biz senin düşmanın değiliz. Bizim düşmanımız daha büyük. Bu nedenle silahını indir ve yavaş yavaş bu tarafa gel. Kimseye zarar vermeyeceğiz merat etmeyin.

– Durun öyleyse. Eşimi göndereceğim. Hadi Ayşe git bakalım, kimmiş öğren. Hiç korkma.

Ayşe eğitim görmüşçesine çevik bir şekilde taşların üzerinden atlayarak yanımıza geldi. Biz de saygısızlık olmasın diye yerimizden kalkıp, taşın arkasına oturduk. Ayşe kafasını uzatarak, "kimsiniz, ne istiyorsunuz" dedi. Tavırlarından bunların yiğit insanlar olduklarını tahmin edebiliyoruz. "Biziz bacı, devrimciyiz" dedik. Bunun üzerine kadın beyninden vurulmuşa döndü. Sevinçten dili tutuldu. Nihayet, "gelin gelin" diyerek bizi eve davet etti. Kendisi önden yürüyerek kocasına devrimci olduğumuzu haber verdi. Aramızda 30 metrelik bir mesafe vardı. Kocasına yaklaştık ki, elinde bozuk bir çifte var. Selamlaştıktan sonra, şakacı bir tavırla, "iyi ki yere yattınız. Yoksa bu çifteyle neler yapmazdım!" dedi. Sözünü henüz bitirmemişti ki, gözleri el bombalarımıza ve pırıl pırıl parlayan silahlarımıza ilişti. Kendi kendine kafasını sallayarak, "sizinki gibi olmasa da benim çifte de fena sayılmaz" diyerek güldü.

İçeriye girdik ve minderlere oturduk. Evin görünümünden çok fakir bir aile oldukları anlaşılıyordu. Köylü, karısına, evde ne varsa sofraya getirmesini söyledi. Fakir, fakat güzel ve temiz bir sofra hazırladılar. "Şayet bundan daha iyi bir şey varsa ve size vermedimse namerdim" diyordu köylü.

Yemekten sonra, sohbete başladık. Yaşanan gelişmeleri anlatıyor, gerilla mücadelemiz hakkında bilgi veriyorduk. Evin hanımı bizi bir türlü dinleyemiyor, hüngür hüngür ağlıyordu. Dört yıldır biriken kin ve nefret, içten içe yanan bağımsızlık ve özgürlük hasreti ve ağızlara vurulan kilitler... Ayşe nereden başlayacağını, nasıl anlatacağını bilemiyor. Giderek daha çok içlenip ağlıyordu. Kendisiyle biraz konuşup teselli etmeye çalıştık.

Daha sonra kocası konuşmaya başladı: "Yeniden görüştüğümüze ne kadar memnun olduğumu anlatamam. Ama umudumu kaybetmemiştim. Bu kadar genç, çoluk çocuk, kadın, ihtiyar mücadeleye sarılmıştı. Nasıl olur da bir anda hepsi biterdi. Bitmezler diyordum, yeniden gelecekler. İşte geldiniz. Eruh'tan, Hakkari'den yine ses geliyor. Eruh ve Hakkari'den seslerin gelmesiyle, buraya da mutlaka uğrayacağınızı tahmin ediyordum. Bugünleri de gördüm ya, artık ölsem de gam yemem. Geceleri hiç uykum gelmez. Saat 01,00'de de gelseydiniz yine uyanık olurdum. Geceleri çok düşünüyorum. Bazen şu vadinin üst kesimine bir uçaksavar yerleştiriyorum. Başka bir zaman tankları yola diziyorum. Arkasına sıra sıra pêşmergeler koyuyorum. Fakat gene de bu alanı kurtaramıyorum. Namussuzların uçakları var. Gelip bombalıyorlar, yine yenilgiye uğruyoruz. Askeri olarak kafamda hazırladığım planların hiçbiri başarıya ulaşmıyor. Bu tarzda saatlerce düşünüyorum." Yurtsever köylünün duygularını çok iyi anlıyorduk. Askeri çizgimizi anlatıp onu rahatlatmak istedik, fakat bize konuşma sırası vermiyor. "İçimdekilerin hepsini boşaltmalıyım" deyip anlattıkça anlatıyordu. Sabaha doğru birbirimizi biraz rahatlatmış sayılırdık. Oldukça memnunlardı. İhtiyaçlarımızı alıp müsaade istedik. Gitmemizi istemiyorlardı. Ama mecbur olduğumuzu biliyorlardı. Kendilerine daha sonraki ilişki tarzımızın nasıl olması gerektiğini açıkladıktan sonra ayrıldık.

Yiğit kadınlarımız

Alanda 9-10 gün dolaştıktan sonra Midyat'a doğru yola koyulduk Bu alanda dinsel etnik grupların yanı sıra Süryaniler de bulunuyorlardı. Nusaybin-Midyat alanını her geçişimizde epeyce zorlanıyorduk. Sözü edilen etnik azınlıklara bu süreçte uğramıyorduk. Dolayısıyla, uzun süre yol alarak belirli bazı noktalara yetişmek zorundaydık. Nihayet akşamın geç saatlerinde noktamıza vardık. Bu köyde ajan ve muhbir yapı güçlüydü. Köyde bir tek ilişkimiz vardı. Onu da bulamazsak epeyce zorlanacaktık. Köye yaklaştığımızda bütün köy uyumuştu. Bir ölü sessizliği vardı. Bir arkadaşla önden gittik. Diğer üç arkadaşı köyün dışında bir noktada bıraktık. Kimsenin görmemesi için çok dikkatli davranıyoruz. Gece karanlığında evi bulmayı başardık. Kapıyı çalışımızla evin hanımı uyanarak kapıyı açtı. Kocasının evde olmadığını, İstanbul'da iş aramaya gittiğini söyledi. Bizi içeri buyur etti. Ancak oturmayacağımızı ve arkadaşlarımızı dışarıda bıraktığımızı söyledik. Her ne kadar onların da gelmesini diretti ise de kabul etmedik. Durumumuzu kendisi de çok iyi anlıyordu. Dağda tepenin başında beklememizi, bir saate kadar ihtiyaçlarımızı güvenilir birisiyle oraya göndereceğini söyledi. Bunun üzerine, köyden ayrılıp randevu noktamızın yakın bir yerinde beklemeye başladık. Saat 01.00 dolaylarıydı. 30-35 yaşındaki kadın, kafasında bir tencere, elinde bir kapla karanlıkta belirdi. Durumu görünce çok mahcup olduk. Gecenin bu saatinde, henüz birbirimizi pek iyi tanımadığımız halde bu kadının yaptığı iş sıradan bir iş değildi. Çok fedakarlık isteyen bir davranıştı bu. Kürdistan'da kadının toplumdaki yeri bilinir. Eğer birisi görürse kendisi hakkında ne türden dedikodular geliştireceklerdi kim bilir. Bizimle ilişkide olduğu için, abisi ve babası kendisine her gün kızıyormuş. Kendisi ise, "ben onları çok iyi tanırım" demiş "onlar gibi namuslu insanlar dünyada bulunmaz." Bizimle ilişkilerini sürdüreceğini ve elinden gelen yardımı yapacağını söylemiş; bu nedenle abisi ve babasıyla araları bozulmuş. Hatta, şimdi konuşmuyorlarmış. "Ne zaman gelirseniz gelin. İster geç saatte, isterse erken saatlerde olsun. Yalnız kimseye görünmeyin. Eşim evde olmasa da ben varım. Ben de onun gibiyim. Elimizden gelen yardımı yapacağız" diyordu. Yemeğimizi yedikten sonra, kadın kapları toplayıp, bize iyi yolculuklar diledikten sonra köye doğru yollandı. Bu durum bir yandan bizi mahcup ederken, bir yandan da cesaret vermiş ve mücadele azmimizi bilemişti. O bir kadın olarak bunca riski göze alıyorsa, silahlı kişiler olarak bizler neler yapamazdık ki! Ya bir ihbar yapılsaydı bu kadının durumu ne olurdu? Daha dün, dönekleşen birisi ihanet ederek en iyi onlarca ilişkimizi yakalatmıştı. Kadının bunlardan haberi mutlaka vardı. Hatta kocası belki de bu yüzden bir ara kaybolmuştu. Tüm bunlar bilindiği halde, yine de yardımlarını bizden esirgemiyorlardı.

Çantalarımızı sırtlayıp konaklayacağımız noktaya varmak üzere yeniden yol düştük. Yıllardır sömürgeci zulmün tek yanlı baskılarına maruz kalan Kürdistan halkının saflarında ne büyük değerlerin yattığını düşünüyorum. İşlenmemiş bir altın külçesi gibidir halkımız. İşte mesele bu külçe altını işleterek ona şekil vermektir. Şayet şekil veremiyorsak, suç sadece bizdedir diye düşünüyordum.

Alanda uzun bir süre kaldık. Kitle ilişkilerimizi ilerlettik. Bazı yeni, ilişkiler kurduk. Sığınaklar yapıp, depolama faaliyetimizi artırdık. Midyat alanında düşman baskıları oldukça yoğundu. Sömürgeciler, 15 Ağustos'la birlikte adeta kudurganlaşmışlardı. Tüm dağları 3000-5000 askerle sararak genel arama tarama yapıyorlardı. Üç koldan her köye uğrayan sömürgeciler, böylece bütün köyleri aramadan geçirmişlerdi.

Kışa kadar sürdürdükleri bu operasyonlar pek sonuç vermedi. Aksine, sömürgeci ordu yıprandı. Askerler arasında çatışmalar, firar olayları baş gösterdi. Mevcut durum sömürgeci ordunun henüz panik havasından kurtulmadığını gösteriyordu.

Ajan-muhbir yapının durumu da aynısıydı. Paniğe kapılmışlardı. Bazıları kendilerini affettirmek için yoğun propaganda ve ajitasyon faaliyeti içindeydiler. İşledikleri suçların kolay kolay affedilmeyeceğini bildiklerinden, kendilerini zavallı olarak göstermeye çalışıyorlardı.

Düşmanın yoğun faaliyetlerinin olduğu bir alanda, Nusaybin-Ömerliye doğru yol alıyorduk. 12 saatlik bir yol yürümüş, sabah saat 4-5 arası hedeflediğimiz noktaya ulaşmıştık. Bu alan, halkın yurtsever, ajan-muhbir yapının ise zayıf olduğu bir alandı. Burada gafil avlanmamız olanaksızdır diyerek, gönlümüz rahattı. Konaklamak istediğimiz nokta daire biçimindeki bir vadiydi. Vadinin tam ortasında bir tepe, tepenin üstünde bir bağ evi ve kenarda da sarnıç vardı. Aslında burası düşmanın kuracağı muhtemel pusulara çok uygun

"15 Ağustos Atılımı'ndan sonra köylere gidip geliyor halktaki canlanmayı, umudu gözlerimizle görüyorduk. Herkesin tartıştığı, konuştuğu tek konu Eruh ve Şemdinli baskınlarıydı. Yurtseverlerin sevincine karşılık, düşman ve işbirlikçilerinin içine girdiği panik ve korku da görülmeye değerdi. Artık rahat dışarı çıkamıyorlar, istedikleri gibi hoyratça yaklaşamıyorlardı."

bir alandı. Her şeye rağmen bizi kimse görmez, görürlerse de yer değiştiririz diyerek bu bağ evinde kalmayı kararlaştırdık. Arkadaşlardan ikisi uyurken, ben nöbette kalmıştım. Nöbetimin tamamlanmasına henüz on beş dakika vardı ki, yan tarafta bazı kadın seslerinin geldiğini duydum. Kafamı uzatıp baktığımda, 4-5 köylü kadının yabani süpürge toplamak için geldiklerini gördüm. Bizim bağ evine gelmelerinden korkuyordum. Bizi görürlerse korkup kaçacaklar; ondan sonra da köye gidip bir sürü yaygara koparacaklardı. Bunu tahmin ediyordum. Tam bize doğru geliyorlardı ve nihayet bizi gördüler. Korkudan dilleri tutuldu. Hemen geri dönüp sessizce köye doğru yol aldılar. Ne yapacağımı ben de bilmiyordum. Gidip konuşsam, daha da korkacakları belli idi. Ne kadar çağırdıysam da durmadılar. Bir şeyler yapmak lazımdı. Dışarıya çıkıp etrafı gözetlerken, bir yaşlı çobanın ağaç gölgesinde oturduğunu gördüm. İhtiyar çobana yaklaşarak, devrimci olduğumuzu ve kadınların bizi gördüklerini söyledim. Gidip onlarla konuşmasını ve bizimle ilgili her hangi bir şey söylememelerini sağlamasını istedim. Adam hemen yerinden kalkıp, isteğimi yerine getirip geri döndü. Bir sigara verdikten sonra, karpuz ikram etti. Almak istemedim, ama ısrar edince bir dilim aldım. Bu ısrarı bana garip geliyordu. "Birazdan bu dünyadan göçeceksiniz. Sizin gibi gençlere yazık" der gibi bir düşüncenin aklından geçtiğini hissediyordum. İhtiyarla el sıkıştıktan sonra tekrar yerime geçtim ve arkadaşları uyandırıp olanları anlattım, yer değiştirmemiz gerektiğini söyledim.

Çantalarımızı sırtlayıp beş dakika içerisinde hazırlandık ve yer değiştirmek üzere hareket ettik. Vadinin yamacına yavaş yavaş tırmanıyorduk. Yönümüzün tespit edilmemesi için, kimseye görünmemiz gerekiyordu. Bu nedenle, dikkatli yürüyorduk. Daha vadi yamacının yarısına varmamıştık ki, hiç hoşa gitmeyen bulanık bir ses geldi: "Dur" diyordu. Biraz dikkatli bakınca, arkamızdaki vadinin öbür tarafında mevzilenmiş bir asker gördük. Yolumuza, ateş hattı oluşturarak devam etmek istedik. Arkadan ziyade ön tarafa dikkat etmemiz gerektiğini birbirimize hatırlattık. Henüz iki adım atmamıştık ki, arkadan ateş açıldı. Kurşunlar vızıldayarak önümüzdeki toprağa saplandı. Yönümüzü arkaya çevirip otomatik silahla taradıktan sonra hızla ileri atıldık. Tepenin yamacına varmıştık ki önümüzden, sağımızdan, solumuzdan ve arkamızdan kurşun yağmuruna tutulduk. Toplam üç kişiydik. Arkayı bırakıp öne, sağa ve sola otomatik olarak kurşun sıkmaya başladık. Kimin nerde yattığını görmemize fırsat yoktu. Çok yakından silahların patlaması kulakları sağır ediyor, ayaklarımızın dibine yağan kurşunlar taşları parçalıyor, taş parçacıkları yüzümüze değiyordu. Çok kötü bir yerde yakalanmıştık. 15-20 metre sağımızda ve solumuzda düşman güçleri çok iyi mevzilenmiş, biz ortalarında kalmıştık. Bu durumda yapılacak en iyi şey, hiç beklememek, silahı otomatiğe bağlayarak çemberi yarmaktı. Bir yandan zikzaklar çizerken, bir yandan da otomatik olarak kurşun sıkıyorduk. Henüz şarjörümü bitirmemiştim ki, "şak" diye bir ses geldi. Silahımın tetiğine tekrar bastım, fakat çalışmıyordu. Oturup yoklamanın zamanı yoktu. Bazen kaybedilecek bir saniye bile hepimizin hayatına mal olabilirdi. Bu nedenle, hızlı hızlı koşarak çemberi yarmaya çalışmaya devam ettik. Bir taşa yaklaştığımda mevzilenip silaha baktım; şarjörü paramparça olmuştu. Şarjöre tam yedi fişek değmişti. Hemen şarjörümü değiştirip tekrar ateşe devam ettim. Dağın tepesine varmıştık. Düşman aşağımızda kalmış sayılırdı. Her otomatik sıktığımızda onların atışları gevşiyordu. 30 metre önümüzde bir duvar vardı. Oraya da takviye güç yığmış olabileceklerine yüzde seksen ihtimal veriyoruz. Sağımız solumuz düşman mevzileriydi. Önden çemberi yarmıştık. Öne gitmek en iyisiydi. Ateş ederek duvara doğru gittik. Neyse ki orada pusu yoktu. Duvarı atlayıp koşarak uzaklaşmaya çalışıyorduk. İkinci vadinin dibine varmıştık ki, silah sesleri tekrar duyuldu. Ayağımın tam dibinde toz dumana karıştı. Arkadaşlara baktım, onların durumu da öyleydi. Birimiz savunmaya geçip tepenin başına ateş ederken, ikimiz uygun bir mevzi aradık. Silah sesleri yine gevşedi. Arkadaş geri çekiliyor, biz ateş ediyorduk. Böylece 300-400 metre uzaklaşmıştık. Tüm bunlar beş dakika içinde meydana geldi. Kurtulmuş sayılırdık. Fakat tehlike henüz bitmiş değildi. Saat henüz 08.30 dolaylarıydı. Süratle uzaklaşmaya çalışıyorduk. 20 dakika yol yürüdükten sonra bir helikopter sesi duyduk. Bazı yerlere indirme yapıyordu. Arıyor, tarıyorlardı. Fakat kimseyi bulmadıkları belliydi. Bu esnada yoğun silah sesleri duyuldu. Buna bir anlam veremedik. Biz sapa sağlam, dinç ve çok neşeliydik. Bu türden çok çemberi kırabileceğimize dair kendimize sonsuz bir güvenimiz vardı. Ağaçların biraz sık olduğu uygun bir yerde, konumlanarak kendimizi kamufle ettik. Helikopterin uzaklardan sesi geliyordu.

Çatışmada çok soğukkanlı hareket etmiştik. Düşmandan ölü ve yaralı olup olmadığını bilmiyorduk. Ancak bir gerçek vardı; o da, düşman açısından bir yenilgi, bizim açımızdan ise bir zaferin yaşandığıydı. Kendileri açısından oldukça uygun bir coğrafik ortamda, 15 metreden 100-150'ye yakın asker üç kişi ile baş edememişti. Paniklemişler, bu yüzden rastgele ateş etmişlerdi. Çok korktukları belliydi.

Akşam köye uğradığımızda köylüleri oldukça sevinçli gördük. Gelişmeleri sorduk. Bir köylüye 500 kurşun sıkmışlar ve bir terörist öldürdüklerini söylemişler. Köylüler duruma tepki duymuşlar. Onları operasyona çıkarmak istemişler ancak hiçbirisi gitmemiş.

ERNK'nin ilanı

Tarih 18 Mart 1985. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin (ERNK) ilanı dolayısıyla bazı eylemler gerçekleştirme kararı bize iletilmişti. Biz de petrol boru hattında (BOTAŞ) devriye gezen askerlere pusu kurmayı kararlaştırdık.

Keşif grubu olarak, üç kişi 18 Mart akşamı yola çıktık. Hava oldukça ağır, bulutlu ve fırtınalıydı. Boru hattına o akşam yetişmenin imkanı yoktu. Sabaha doğru bir mağarada konaklayıp ertesi gün keşif yapma kararı aldık. 19 Mart günü hava biraz daha iyiydi. Ancak akşama doğru yola çıkmak için hazırlanırken bulutlar da bizimle birlikte hazırlandılar. Saat 19.00'da yola çıkmamızla birlikte, hava gürlemeye başladı. Fırtına vardı ve rüzgar insanı kaldırabilecek güçteydi. Biraz sonra şiddetli bir dolu yağmaya başladı. Buna rağmen yolumuza devam ettik, Dolu, fırtına, karanlık hava gittikçe yoğunlaşıyordu. Noktamıza vardığımızda, bu koşullarda keşif yapamayacağımızı anladık. Korunacak bir yer aradık. Ancak nafile.

Şiddetli dolu yağışı, yıldırımlar hızından hiçbir şey kaybetmeden sürüyordu. Bu şartlar altında biraz gözetleme yaptıktan sonra eski noktamıza geri döndük. 20 Mart günüydü. Henüz hiçbir ipucu elde edememiştik. Havalar biraz açılsaydı büyük bir eylem yapabilecektik. Dolu yağışı bir türlü dinmiyordu. Sigara ve ekmeğimiz bir gün önce bitmişti. Eylem için daha fazla keşif yapmaya zaman yoktu. Yine bir "kafa üstü dalış" gerekiyordu. Ertesi gün saat beşte üç kişilik grup olarak yola çıktık. Yerler oldukça çamurluydu. En çok korktuğumuz şey, izlerimizin kaybolmamasıydı. Petrol boru hattına yaklaştık. Nasıl bir düzenleme yapmak gerektiğini düşünüyordum ki, petrol boru hattından arabaların sesi geldi. Hem de çok yakından geliyordu. Arkadaşları uyararak petrol boru hattı kenarında mevzilenmelerini istedim. Yolun kenarında koca koca kayalar duruyordu. Kayaların arkasına atladık. Üçümüz de ateş edecek ve geri çekilerek vadiye inecektik. Bu şekilde, düşman atışları bizleri etkilemeyecekti. Arabanın ışıkları göründü. Bize 20 metre kadar yaklaşmışken üçümüz de yoğun şekilde ateşe başladık. Yalnızca bir cemse zannetmiştik. Oysa bugün takviye etmişlerdi. Bir cemse, bir de taksi vardı. Taksi önde idi. Muhtemelen rütbeliler taksidedir diyerek hepimiz taksiyi hedef aldık. Cemse olduğu yerde durmak zorunda kaldı. Taksi bizi geçmeye çalıştı, fakat geçemedi. Şoför vurulmuş olacaktı ki, direksiyonu kırıp yolun kenarındaki kayalara çarptı. Cemseye, birkaç kez ateş ederek hızla geri çekildik. Yarım saat kadar yürüdük, düşmandan halen ses yoktu. Ancak daha sonra silah sesleri gelmeye aşladı. Onlar da çok yükseklerden gittiği seslerinden belli oluyordu. Kafalarını yere gömdüklerini rastgele ateş atiklerini tahmin edebiliyorduk. İki saate yakın bir süre, silah sesleri devam etti. Kime sıktıkları bile belli değildi!..

Plansız programsız bir eylem yapmıştık, fakat boşa gitmemişti. Takside bir astsubay, bir de şoförü bulunuyormuş. İkisini de vurmuştuk. 21 Mart. ERNK'nın kuruluşunu böylece selamlamış oluyorduk.

ZERDEŞT

Selmas'tan Çewlik'e uzanan köprü oldun

Adı, soyadı: **Şirzat PAŞAYÎ**

Kod adı: **Sefkan Çiya**

Doğum yeri ve tarihi: **Selmas, 1983**

Katılım tarihi: **2001, Kelareş**

Şehadet tarihi ve yeri: **2 Eylül 2008, Kîxî-Çewlik**

'Şero' diyorlardı ona. Güçlü bir fiziği, aktif bir yapısı, hiç tükenmeyen bir enerjisi vardı. Civa gibiydi adeta. Bu özelliklerinden dolayı ona 'Şero (aslan)' diyorlardı.

Sefkan arkadaş 1983 yılında Doğu Kürdistan'ın Selmas kentine bağlı bir köyde dünyaya gelmişti. Küçüklüğünden itibaren sınırda kaçakçılık yaparak geçimini sağlamaya çalışan yurtsever bir ailenin çocuğu olarak büyümüştü.

Önderliğin uluslararası bir komployla Türk devletine teslim edilmesinden sonra Doğu Kürdistan'da yaşanan protestolara o da katılmıştı. Sonrasında da gerilla saflarına katılmıştı. İlk eğitimini Xakurkê'de gördükten sonra ağırlıklı bu alanda kalarak faaliyetlere katılmıştı.

2005 yılında Zaza Hasan yoldaşın grubuyla birlikte Erzurum eyaletine geçen Sefkan yoldaş, ağırlıklı olarak Yayladere ve Bağır bölgelerinde pratik çalışmalara katılım sağlamıştı.

Meraklı oluşu, yeniliklere açık oluşu onun erkenden gelişimine katkı sağlamıştı. Kuzey alanının zorlukları onu hiç etkilemiyordu. Üzerine aldığı tüm görevleri bu yüzden en iyi şekilde yerine getirebiliyordu. Kürtçe ve Farsça kitap bulamadığı için Türkçe öğrenmişti. Hem konuşabiliyor, hem de okuyup yazabiliyordu.

Öğrenme istemi ve merakı yüksekti. Bundan dolayı birçok şeyi araştırır, sorar, öğrenirdi. Öğrenmek onun için temel bir görevdi. Eğer başarılı olmak istiyorsak her şeyi öğrenmek gerekir derdi ve buna göre yaşardı.

Eyalette gerçekleşen birçok eylemde de aktif rol almıştı. Hem keşif faaliyetlerinde, hem planlamada hem de uygulamada büyük tecrübeler kazanmıştı. 2007 yılında düşmanın havan atışları sebebiyle omzundan yaralanmıştı. Tedavisini bir süre yaptıktan sonra tam iyileşmeden yine pratik çalışmalara katılmıştı.

Teknikle uğraşmayı çok seviyordu Sefkan yoldaş. Uğraşa uğraşa birçok şeyi öğrenmişti de. Çantasında, ceplerinde hep aletleri vardı. Nerede bir şey bozulsa hemen alır uğraşa uğraşa onu tamir ederdi.

Sefkan arkadaşın yaşama, örgütsel ve eylemsel çalışmalara katılımı da aktifti. Tüm çalışmalara şevkle, coşkuyla katılır, en zor görevlere, en zor alanlara hep kendisini önerirdi. Emekçi yönü oldukça ön planda idi.

2008 yılında Karakoçan'da gerçekleşecek bir eylem timinde yer aldı. Gerçekleştirdikleri eylemde birçok özel timin imha edildi. Sonrasında da bu alanda gerçekleştirilen birçok eylemde aktif olarak yer aldı.

Sefkan yoldaş, 2 Eylül 2008 yılında gerçekleştirilen Tezvan karakol eyleminde saldırı grubunda yer alır. Karakola ilk giren grubun içerisinde o da vardır. Gündüz gerçekleştirilen bu eylemde birçok mevziyi düşürdükten sonra karakolun binasının içine girmeye çalışırken aldığı mermi sonucu şahadete ulaşır.

Şehadetinden sonra ailesi cenazesini doğduğu yere getirmek istiyordu. Ama İran devleti buna müsaade etmedi. Bu yüzden Sefkan yoldaş Hakkari'de toprağa verildi.

Anısı mücadelemize önderdir.

Mücadele arkadaşları

HEP KAVGAYDI YAŞAMIM

SAKİNE CANSIZ (SARA)

Ciddi kitap sorunumuz vardı. Dersim'de her kitabı bulmak da zor. Arkadaşlar eğitim çalışmaları ya da bireysel çalışmalar için yeni bir yöntem bulmuşlardı. Her evde bu tür kitapları bulundurmak sakıncalıydı; evler bu anlamda korunaksız, en başta da aileler kitap yasağı koyuyordu çünkü. Polis direkt engellemiyor, ama onları bahane etme ortamını da her zaman yaratmak istiyordu. Herhalde daha çok da para sorunu vardı. Çünkü zaman zaman arkadaşların sabah erkenden bulgurdan yaptıkları ve birkaç dal maydanozla süsledikleri 'ekmek içi köfte'leri sattıklarını görüyorduk. Bu bir yönüyle emekçiliği-proleterliği ifade ediyordu ve saygınlık uyandırıyordu.

Öte yanda parasızlık var, temel ihtiyaçların karşılanması gerekiyordu. Hüseyin Güngöze ağzında sigarasıyla çok kısa sürede ekmek içi köftesini hazırlar, tepsiye dizer çıkardı. Arkadaşların bu yaşam tarzları hepimize bir mesajdı. Kardeşlerimden Hasan, Ali su satarlardı. Meto balık avlar satardı. Alabalık çok lezzetliydi ve pahalıydı. Meto hem satardı, hem de yememiz için bol bol getirirdi. Ayrıca elektrik işleriyle de uğraşırdı. Tamirat işlerini alırdı. Hamallık yapardı. Özellikle kamyonlardaki satışlarda, yük indirmelerde çalışırdı. Burada kazanılan para arkadaşlara verilirdi ya da arkadaşların ihtiyaçlarına harcanırdı. Bu çalışma ve katkı gönüllüydü. Her şeyi birlikte paylaşma ya da çok sistemli, belli resmi kurallara oturtulmamış da olsa yaşamda grubun yaşam tarzına tabii olma, kendini o yaşamın bir parçası olarak görmek bir özellik olarak gelişiyordu. O eve gelen giden her arkadaşın değeri vardı, dünyamız, ilgi alanımız onlardı.

Bir gün okul dönüşü mahallede, evde garipliklerle karşılaştım. Mahalle girişinde ikizlerden Nesibe heyecanlı heyecanlı;

"O eve polisler girecek. Metin ağabeyim bizi görevlendirdi, Ali abilerden kim gelecekse geri çevireceğiz" dedi.

Fazla anlaşılmamıştı. Polis de nereden çıkmıştı, nasıl olurdu? Ama sonunda korktuğum başıma gelmişti. Son günlerde komşularımızdan Pertekli Haşim'in balkondan o evi izlediğini, eşinin de kardeşlerime ilginç sorular sorduğunu fark ettiğimde biraz endişelenmiştim. Hemen üst tarafımızda sivil bir polis evi vardı. O polis de çocuğunu caddede gezdirme bahanesiyle saatlerce oyalanır, bizim tarafı dikizlerdi.

Tonton ana bu konuda duyarlı. Birkaç gece üst üste evde daktilo ile bazı kitaplardan bölümleri yazmıştık. Acil lazım olduğundan sabahlara kadar ben ve Meto sırayla, iki parmakla yazıyorduk. Daktilo çalıştırmak dikkatleri çekiyordu. Ev caddeye yakındı ve en ufak bir ses duyuluyordu. Bu nedenle de daktilonun altına yumuşak şeyler yerleştirirdik. Pencereleri sıkı kapardık. Bazen de sobasız olduğu halde arka odada yazardık. Oradan ses dışarıya aksetmezdi. Tonton ana bu tür çalışmaları tahmin ediyordu, bizi uyarıyordu, tehlikeli şeylerle uğraşmamamızı söylüyordu. Biz de daktilo bizim olduğu için çok rahatlıkla okul çalışması olarak gösterebiliyorduk, o buna inanmazdı tabii.

Aldığım haber önemliydi. Acilen yetişmek ve herkesi uyarmak için hızlanmıştım. Bu sıradan bir takip değildi. Zaten Nesibe'nin anlatımlarını da tam anlamamıştım. Baskın olmuş muydu, olacak mıydı belli değildi! Önemli olan bu değildi tabii ki. Önemli olan düşmanın artık şüphelenmiş olması, takibata başlamasıydı.

Acaba neye dikkat edilmemişti? Bu soruyu kafamda tartıp duruyordum. Çok kişi girip çıkıyordu eve. Gerçi daha çok gece karanlıkta gelinip gidiliyordu. Fakat yine de bir yerlerde açık verilmişti. Bizim evin de o şekilde kullanılması, daktilo çalışması, gece gündüz arkadaşların gelip gitmesi dikkat çekmiş olabilirdi. Kim bilir belki gece verdiğimiz yemekleri bile görmüşlerdir. Kabloyla cereyan vermiştik. Pertekliler onu da görmüş olabilirlerdi. Türk solundan da arkadaşları deşifre edenler çoktu. Kahvede, okulda, her yerde isim vererek 'ulusalcılar' diyerek küçümsüyorlardı ve bu arada da bilerek ya da bilmeyerek isim düzeyinde ihbarcılık yapıyorlardı.

Bir anda tüm bunları düşünmüş, yorumları bunlar üzerine oturtmuştum. Evde tül perdeler sıkıca kapatılmıştı. Ali pencereden gizlice bahçedeki evleri gözetliyor, Meto cadde tarafını. Hasan'ı da camiinin altındaki patika yola göndermişler. Oradan gelen olursa uyarması, geri gitmelerini sağlamak için akşama kadar beklemesi istenmiş.

Kıştır, kar var, arkadaşlar o ev dışında nereye gidebilirlerdi? Meto hemen gelişmeleri anlatıyor. Pencereden üst caddeyi gösteriyor, caddede dikilmiş pür dikkat bakan adam için 'sivil polis' diyor.

"Sabah üç kişiydiler o evi işaret ediyorlardı, kendi aralarında konuşuyorlardı. Bir süre birlikte beklediler, çevredeki evleri de işaret ediyorlardı. Bizim evi de. Sonra gelip bu caddeden geçtiler. Evlerin boş olup olmadığını kesin anlamak istiyorlardı. Arkadaşlar içerideyken basmak istiyorlar. Biz kuşkulandık onlar gittikten sonra hemen eve girdik, bazı arkadaşları gönderdik. Var olan tüm eşyaları da buraya balkondan çıkarttık."

Divanların örtülerini kaldırarak gösteriyor. Bir, iki, üç bavul. Torbalar var. Bazı torbaları da balkona koymuşlar, odun yığınının yanına, dikkat çekmesin diye. Heyecanla devam ediyor:

"Kabloları sökemedik. Daha önce kablo duruyordu, hemen söksek daha fazla dikkati çeker. Bizim evin üzerinde de dururlar, bu yüzden sökmedim. Nesibe'yi okul yoluna, Hasan'ı da camii yoluna gönderdim. Arkadaşların haberi olmuştur, gelmezler herhalde. Ama bir, iki kişi evde kaldı. Ortaokul öğrencilerinden Ali ve Necat. Zaten ev onlara ait, onlar kiralamış. Ayrıca evlerde bir şey de bırakılmadı" dedi.

Bir anda ne diyeceğimi, ne yapacağımı şaşırmıştım. Kucakladım, bağrıma bastım önce. Nasıl böyle düşünebilmişlerdi, bu davranışları duyarlılıkları çok hoşuma gitmişti. Fakat kaygılanıyorum da, dikkatli getirip getirmediklerini soruyorum. Polis görmüşse kesin bu evi de basar. Meto çok dikkat ettiklerini, balkondan, ön cepheden görünmediğini söylüyor. Buna rağmen rahat değilim. Bavulları çekip kapağını açıyorum. Kitaplar, kimlikler, tabanca şarjörleri, zincir, kama, Kürdistan haritası, bazı teksir yazıları var. Üç teksir makinesi, daktilolar. Bazı tabanca parçaları, Bunları görünce daha çok tedirgin oluyorum. Bir çözüm bulmalıyız. O saatte alıp Tonton analara götüremeyiz. Gündüz gözüyle iyi olmaz. Alt katta odunluk olarak kullanılan yer var. Meto odaların anahtarlarını alıp balkondan inerek orayı da denedi. Anahtar olmuştu. İçerde inşaat malzemeleri ve tahta yığını vardı. Ev sahiplerine aitti, dikkat çekmezdi.

Devlet korkusu

Daha bunları düşünürken polis dolmuşu caddede durdu. İçinden inen tomsonlu polisler sağı solu kontrol ede ede oraya yöneldiler. O sırada alt yoldan da bir grup polis geldi. Sayıları yirmiden fazlaydı. Kimileri dışarıyı arıyor. Ayaklarıyla kardaki izleri takip ederek karış karış arıyor. Odunlukları, tuvaletleri kontrol ediyor. Biri dut ağacındaki kabloyla uğraşıyor, diğerlerini çağırıyor. Sonra elinde telsiz olan polisin yanına gidip işaretle bizim evi gösteriyor, kablonun çıktığı pencerenin hangi eve ait olduğunu anlamaya çalışıyorlar. Bu beni daha da rahatsız ediyor, hemen bir plan yapıyoruz:

"Ben kızları alıp sinemaya gidiyormuşum gibi yaparım. Meto sen içerde gizlice izle. Kapıyı vururlarsa açma, biz evde kimsenin kalmadığı izlenimini vereceğiz. Ali çarşıya gitsin. Arkadaşlara durumu bildirsin. Hasan zaten yolda, fark ederlerse gelmezler" diyorum. Meto da 'tamam!' diyor.

"Eve girer bulurlarsa, bilmiyoruz. 'Ev damlıyor biz köye gidiyoruz. Kitaplarımız sizde kalsın' demişlerdi. İçlerinde ne olduklarını bilmiyoruz, bakmadık' diyeceğiz."

Hemen biraz şık giyindim. Peruğu taktım. Kürklü ceketi ve geniş paçalı pantolonum dikkat çekici. Onları üzerime giyip balkona çıkıyorum. Balkondan yan komşuların kızı Perihan'a sesleniyorum.

"Biz hazırız hangi yoldan gidelim, Nimet de gelecekti. Film güzel, yer kalmaz çabuk ol, gel buradan gidelim" dedim.

Balkona çıkar çıkmaz polislerin tümü bana bakmaya başlamışlardı. Onlara aldırmıyorum, fazla ilgimi çekmiyorlarmış gibi yapıyorum. Perihan:

"Gel buradan gidelim yol uzamasın" diyor. "Tamam" diyorum. Ve Nesibe'yi, Feride'yi alıp onların içinden geçiyorum. Kapıyı da dıştan kilitliyorum. Polisler şaşkın şaşkın bakıyorlar. Ben gittikten sonra ev sahibine, "bu kimin evidir" diyorlar. "İsmail Cansız'ın evidir. Anne-babaları Almanya'da, abileri İstanbul'da, kendileri de öğrenci" diyor. "Peki, şu kablo nedir?" diye soruyorlar. Adam önce biraz kem küm ediyor. Sonra "bunlar da talebe, aynı okuldalar, parayla vermişler" diyor. Bu cevap iyi, polisler biraz tartışıyorlar, fakat bizim son andaki planımız dikkatlerini dağıtıyor. Evi arayıp aramama tartışması kapanıyor o an.

"Kendi havasında bunlar, görmüyor musun kılığını?" diyor polislerden biri.

Öyle ya devrimcilikle uğraşanların biçimi farklıydı Dersim'de. İnanmaları zor tabii! Özellikle TİKKO'cu, HK'li kızlar çok ilginç giyinirlerdi. Eteklerin altına pantolon giyinir, kafalarına bir de yazma bağlarlardı. Proleterce giyim(!) oluyordu adı. Bizimkiler daha sadeydi. Normalde pantolon, gömlek, etek, elbise giyiliyordu. Bu tip giyim hem halk açısından iyi oluyordu hem de dikkat çekmiyordu.

O karmaşada sinemaya gider miyim hiç? Bütün aklım fikrim orada, bir süre yürüdükten sonra fazla göze çarpmayan bir komşumuzun evine girdim. Merakla bekliyorum. Çocukları arada yolluyor, gelişmeyi öğreniyorum. "İki öğrenciyi alıp gittiler" diyorlar. Evde ne olup olmadığını bilmiyorlar. Yalnız daha oradayken onları tokatlıyorlar. "Başka kim vardı, kimler gelip gidiyordu, bugün gelecekler mi?" diye soruyorlar. Onlar sadece kendilerinin kaldıklarını söylüyorlar. Bazı polisler karakol kuruyor bir süre. Kimse gelmeyince onlar da gidiyor. Polislerin tam gittiğine emin olduktan sonra eve döndüm. Meto heyecanla polislerin tüm davranışlarını anlatı. Evde bazı kağıt parçaları bulmuşlar. Daktilo ile yazılmış, 'Halkımıza! Yiğit Halkımız!' başlıklı bir bildiri metnini de bulmuşlar. Sadece birkaç cümlesi yazılmış. Ama polis için önemli bir kanıttı bu. Buradaki gençlerin ne işle uğraştığı konusunda iyi bir fikir veriyor onlara. Sonra birkaç karbon kağıdı parçası da çıkıyor. Artık evin belli işlerde kullanıldığından emin oluyorlar, ama ortada başka bir delil de yok. Güzel olan o gün hiç kimsenin eve gelmemesiydi. Aldıkları istihbarat ve ev gözetimi boşa çıkmıştı. Tabii bu durum polislerin canlarını da sıkmıştı. "Nasıl olur, kim bunlara haber vermiş, hiçbiri gelmedi. Çok dikkatliler. Fark edip gelmediler" diyorlarmış kendi aralarında. Yani uğraştıkları grubun dikkatli olması, duyarlılığı onları tedirgin etmiş. "Bunlar yaman adamlar. UKO'cular diğer gruplardan çok farklı belli ki" diyorlarmış. Biz bu konuşmaları daha sonra komşulardan öğrendik tabii ki.

Hava yavaş yavaş kararıyordu. Kış günleri akşam erken geliyordu. Günler iyice kısalmıştı. Seviniyorum bu duruma tabii. Karanlık her zaman daha iyidir. Ali son nefeste yetişti bize. Arkadaşların "polisler eve baskın yapabilirler bekçi öyle haber göndermiş, dikkatli olun, evi temizleyin" dediğini söyledi. O saatte nereye götürebilirdik ki? Meto yine devreye giriyor. Bu konuda atik ve pratik düşünüyor. Hemen balkondan aşağıya iniyor. Bavul ve torbaları bir çırpıda alt odunluğa taşıyor. Ben de ardından iniyorum. El feneriyle bavulları ta arka tarafa, odunların üzerinden geçerek arkaya götürüyoruz. Arkadaki tahta istiflerinden birini bozup altına yerleştiriyorum, tahtaları tekrar onların üzerine yığıyoruz. Oraya koyduktan sonra rahatlıyoruz, ama bir süre sonra oranın da fazla emin olmadığını, sabah arama olması halinde oranın mutlaka kontrol edilebileceğini düşünüyorum. Tonton analar aklıma geliyor. Meto ile bunu tartışıyoruz. Ali:

"Hıdır amca çok ödlektir" diye atılıyor. Meto da fazla umutlu değil. Aslında ben de farklı düşünmüyorum, ama yine de "deneyelim" diyorum.

devamı 23'te